«سیاست»

د

«سیالانو لوبه»

سیاسي فلسفه

څېړنه او ارزونه

ډاکتر سید شیراقا حرکت

Ketabton.com

POLITI

Res

By Dr

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

۱ـ سیاسي فلسفه
سیاست ـ د سیالانو لوبه
«ترکاڼي د بیزو کار ندې !»
۲ـ حرکت
۳ـ بې مجرمه جرم که بې ګناه مجرم
۴ـ ناسیونالیزم، انترناسیونالیزم، ګلوبالیزم، کسموپولیتیزم..
۵ـ یویشتمه پېړۍ او د نړۍ اجتماعي ـ سیاسي نظام
۶ـ د حرکت لومړۍ کلیزه
۷ـ ناوړه ستراتیژي او ناوړه تصادف
۸ـ پاکستان رښتیا د افغانانو په وړاندې دوه مخې سیاست لوبوي ؟
۹ـ د افغانستان پېښې او د خپرونې غبرګون
۱۰ـ رښتیا ویل ترخه او مشکل دي خو ویل یې حتمي او ضروري !
۱۱ـ د نوي افغانستان د جوړېدو ۲۶۰ کلیزې د نړیوال جشن غونډې ته
۱۲ـ د موکراسي په تیورۍ او عمل کې
۱۳ـ د خپرونې دریمه کالیزه
۱۴ـ د سلیم عقل او وجدان په حکم
۱۵ـ په یویشتمه پیړۍ کې بشري قانوني او حقوقي ارزښونه او معیارونه
۱۶ـ افغان هېوادپال ملي روڼ آندي باید خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي !

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

۱۷ـ اداري مسئو لیتونه ،صلاحیتونه اوحقوقي ـ قانو ني مکلفیتونه
۱۸ـ یواځې دمعاشونو منطقي تناسب په هیواد کې دنظم او اقتصادي عدالت ضمانت کیدلې شي.
۱۹ـ جنګونه او مخالفتونه دافغانانو دغمیزې د حل لاره نه ده.
۲۰ ـ د بشرد ژوند دونې ثمر باید هم حنظل او مارکونډۍ او سي ؟
۲۱ـ راشئ ! چې همدا وړۍ شړۍ شي
۲۲ ـ دکابل ښار بې مفهومه پراختیا باید د ۲۱ پیړۍ په ایکالوجیکي فاجعه بدله نشي !!!
۲۳ـ د پاریس کنفرانس ! ګذارشونه او واقعیتونه.
۲۴ـ زوړ استعمار ، زړه ستراتیژي
۲۵ـ آزادي ـ تر هر څه لوړې ملي، اولسي اوفردي ارزښ !
۲۶ـ اوباما ـ رسالت که حاکمیت ؟
۲۷ـ افغان ملي او پښتني قومي وحدت په سیمه کې د سولې ضامن دي.
۲۸ـ هره سیاسي قضیه د حل ټاکلې لار لري !
جنګ او زور دافغانانو دغمیزې د حل لار نده !
۲۹ـ د اوباما نوې ستراتیژي د افغانانو لپاره زړه په زړه پاتې شوه ؟
۳۰ـ د حرکت خپرونې پنځمه کلیزه
۳۱ـ د موکراسي او انتخابات
۳۲ـ *افغان اولس د جفاء سزاوار ندی !*
۳۳ـ افغان اولس کله هم زور ته نه دی تسلیم شوې ،دا ځل به هم تسلیم نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۴ ـ جرګه ـ مشورتي ؟ که حُکمي ؟
۳۵ ـــ افغانان ولې خپل ملي ارزښونه او مسئولیتونه نه پیژني
۳۶ ـ مونږ خپل پور ، او دوی نور غواړي ؟

سیاسي فلسفه
سیاست ـ د سیالانو لوبه

«ترکاڼي د بېزو کار ندې !»

خدای انسان ذاتاً سیال او آزاد پیدا کړېدې. ټولنیز ملي او بین المللي عام قوانین د نژادي، سیاسي، مذهبي، قشري او نورو تفاوتونو د تبعیض پرته هرچاته د دې حق ورکوي چې ځان لپاره یو تربله سره سیال ټولنیز واحدونه، سیاسي نظامونه، اقتصادي جوړښتونه، عقیدوي او نظریاتي ټولنې ځانګړي اخلاقي رسوم او عادات او د خوښۍ او غم ځانګړي ذات البیني فامیلي، قشري، قومي او نور ټولنیز اړیکي او مناسبات ولري . یواځې او یواځې د سیالو سیاسي، اجتماعي، نژادي، قومي، قبیلوي، مذهبي، طبقاتي، قشري او فامیلي واحدونو په موجودیت سره نړیوالې سیالې سیاسي ټولنې او نظامونه جوړېدلې شي. کورنۍ "فامیل" چې د ټولنیز جوړښت دودانۍ اساسي خښته ګڼل کیږي ، که د دوه سیالو متعهدو انسانانو "ښځې او نر" څخه جوړه نه وي او د بنسټ څخه د ټولنیز جوړښت په خټه کې د باداری او غلامۍ مناسبات اخښلي وي ، د سیالو بشري ټولنو جوړېدل به هم ناممکن کار وي. همدا سبب دې چې د اسلام مبین دین د سیالو کورنیو د جوړولو لپاره زیات ارزښ قایل دې او کفائت د دغه تړون او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشکل لپاره اساسي او لازمي شرط ګڼل کیږي .دموکراسي چې دننیو پرمختللو ټولنو دملي او بین المللي مناسباتو او سولئیز ګډو ژوند عمده او منل شوې اصل ګڼل کیږي هم یوائې ددغه ټولنو دداخلي ذات البیني سیالو نژادي، قومي، قشري، مذهبي او داسې نورو مناسباتو او دمختلفو دولتونو تر منځ دبین المللي سیال تقابل او رقابت په نتیجه کې تحقق موندلې شي .سیالي او شریکي زمونږ دافغاني ټولنیزژوند او کلتور معروفې معقولي، دپښتني خودګردانه ټولنیز ژوند ، مناسباتواوا ولسي دموکراسۍ ستر عامل او دافغاني ټولنیز دینامیزم یوائیني محرک او انګیزه ګڼل کیږي .دنړۍ دټولو مملکتونو تر منځ پایداره او همیشني انترناسیونالیستي سولئیز اړیکي هغه وخت ټینګیدلې شي چې ددغه ځنځیر او تسلسل هرې کړۍ ته دناسیونالیستی ذات البیني سیال دریز کلکې اوبه ورکړې شوې وي. یوائې دناسیونالیزم او انترناسیونالیزم دسالم متقابل تناسب او دسیال مشروع رقابت او توازن په نتیجه کې د اولسونو دهر اړخیزه متناسباتو انکشاف او همیشنې ګډ سولئیز ژوند تضمینیدلې شي .دهمدغه مشروع رقابتونو او سیالیو په نتیجه کې ا ولسونه او قومونه دپرمختګ روښانه او اُچتو افقونو ته رسیدلي، ځانونو لپاره یې هوسا ټولنیز شرایط برابر کړي او دسیال خوشبخت ژوند خاوندان دي .زما په عقیده ددغه ډول متقابل سیال رقابت دحفاظت او حراست په وړاندې هم باید دبشري ټولنې هر غړې، هره ټولنه په ځانګړې، هر اولس او بشری ټولنه په مجموع کې ځانګړی مسؤلیتونه ولري او دې کارته لازمه همیشنۍ جدي پاملرنه وشي.سیالي نسبي مفهوم دې. پخوا چې ټولنیز ژوند

ډیر بعدونه نه درلودل، علم او تخنیک ډیر انکشاف نه وو کړې او دانسانانو ژوند او مناسباتو هم ډیره ساده بڼه درلوده نو دهغوی تر منځ سیالي هم ډیره ساده ،کمرنګې او د هر چا په قابو کې راتلای شوه او دموضیعی ارزشونو او نورماتیفونو مطابق په اصطلاح دهر چا له لاسه پوره وه . خو دهغې ورځې څخه چې علم او تخنیک انکشاف کړې او داکثره مملکتونو تخنیکي، اقتصادي او خصوصاً نظامي امکانات لوړ شوي نو سیالي او شریکي هم کثیر الجوانبه شوې او نه یوائې دهر چا بلکه دهرا ولس دامکاناتو څخه وتلې او حقیقت دادې چې زمونږ غوندې بې وسه اولسونه خو دلویو هیوادونو دحرص دښامار په پنجره کې دتیارې مړۍ په څیر پراته دي او یوائې دنوبت په مراعات او یا دضرورت له مخې به یې په مناسب وخت کې له ستوني تیروي .

پخوا که به چا دبدنیت له مخې توره په اوږه او پنځه کسان به یې په ځان پسې کړل نیم به تري په لار یخنۍ، ګرمۍ، لوږې، تندې مړه، میاشتې کلونه به یې په لار تیر ،باالاخره که به یې په کوم کلي، ښار حمله وکړه هم به پخپله مړه او هم به یې نور ووژل، دبری په صورت کې چې به کوم څه دمنډی له مخې په لاس ورغلي وؤ دځان سره بار او اکثروخت به یې ددوباره راستنیدو احتمال هم ډیر کم وو. په مجموع کې هغه وخت ژوند فقیر وؤ ، چا دومره څه نه درلودل چې بل پری ښاد شي.همداسې که کوم تجار به په اوښ، قچر له اروپا څخه بنجارګی سامان یا بل څه داسیا په لور بار کړل اکثراً به تری داړه مارو په لار کی چور کړی وؤ او که راوبه یې رسول بیا هم معمولاً په بدل کی به یې دهغه ځای دخلکو سره یو ډول تبادلوي مرسته وه . چا په کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خارق العاده ګڼل کېږي نه شوې کولې .هغه وختونو کې دا هم ممکنه وه چې ځینې اولسونه د نړۍ په کوم لیرې کنج کې د کشور کشایانو له نظره پټ پاتې شي او په اصطلاح که ښه ژوند ولري یا بد پخپله یې سره پالي او ګالي .لیکن نن دا وسني علمي ــ تخنیکي انکشافاتو او د ځینې هیوادونو عظیمو اقتصادي امکاناتو په نتیجه کې د بشري ژوندانه، تولید ، استوګنې، تجارت او داسې نور ټول اړخونه دومره تخصصي او دینامیک شوي چې د ثانیې په زرمې او میلیونمې برخه کې عظیمې محاسبې او چارې سرته رسیږي . د تولید نوعیت، کمیت او کیفیت د ساعتونو او ورځو په جریان کې د بهبود په لور تغیر کوي . هر څه د ډېرو ماهرو متخصصینو لخوا د ترلو تخنیکي سیستمونو پواسطه پروګرامیږي او بعدي تولید ، انتقال او د پیسو او د سود او زیان سنجش یې هم د همدغه مغلقو تخنکي کمپیوټري سیستمونو په ذریعه سرته رسیږي . نن تولید کوم پرابلم ندې ، نن پرابلم دادې چې جانب مقابل به څه ډول تولید کوي او د چا مال به په ښه او مناسبه بیه بازار ته عرضه کیږي . بشري شعور پد غه سیالۍ کې وروسته پاتې دې یواځې د بشري شعور دقیق پیداوار چې د عصر او زمان په دینامیکه پروسه کې پخپل وخت او حتا وو ایم چې د وخت څخه د مخه تولید شوي او سې مسابقه کولې او ګټلې شي. پخوا که به پوله په پوله ګاونډې د چا نیک یا بد رقیب کیدلې شو، نن د دنیا په لیرې کنج کې مملکت خو لا څه چې په یوه کوټه کې ناست منفرد انسان د یوه مملکت او حتا د بشریت په ستر دوست یا دښمن بدلیدلې شي. که کوم اولس د خپل مملکت څخه د فولادو قلعه تاوول خو لا څه چې د فولادو صندوق هم جوړ کړي د چا

د شر او خیر څخه ځان نشي خلاصولې ځکه چې نن ټولې د ښو او بدو معاملې د الکترو مقناطیسی امواجو په ذریعه سرته رسیږي او هغه پرته د موانعو نژدې د نور په سرعت سره د نړۍ هر کنج ته همزمان رسیږي .نن په صندوق کې ځان حصارول سیالي نده بلکه په سیال فهم، سیال عزم او سیال دینامیزم سره د عمل میدان ته وتل پکار دي . د استعمار او استثمار شکلونو کاملاً تغیر کړیدې، د هغې په تار او پود باندې پوهیدل ضرور دي . د خوشباورۍ او سادګۍ وختونه ډیر پخوا تیر شویدي که نه نو پداسې یوه نامحسوس شکل سره د داسې عظیم بار لاندې سږې ملا ماتې پریوځي چې دا بد لپاره به پورته نشي . نن د سود او زیان محاسبې په حبه او کسیره سره کیږي خو په اخیر کې ترې میلیاردونه جوړیږي . د سپتمبر د یوولسمی نیټې د پیښې څخه وروسته د المان دولت د تروریزم پر ضد د مبارزی لپاره ۳ میلیارده ډالرو ته ضرورت درلود. هغوی یواځې د سګرټو په بیه کې دوه سنته اضافه کړل او د دغه پیسو عمده برخه د همدغه دوه سنتونو (فینیک)څخه جوړه شوه. د تلفون، انټرنیټ او همداسې نورو شیانو بیه هم په کموپیسو حسابیږي خو په اخیر کې ترې میلیاردونه جوړیږي او د دې پیسو د تحصیل په خاطر نه څوک چا پسې سپاهي لیږي او نه قمچینه اخلي که د میکروسوف د انټرنیټ او که د تلیفون څښتن دې ، لیرې په خپله تورتمۍ کوټه کې له نظره پټ ناست دې او میلیاردونه ډالر پخپله ورځي .پدې توګه سیالي د موضیعي چاپیریال او محدودو څخه وتلې او سراسري نړیوال بعدونه یې پیدا کړیدي . د هغې ټول ارزشونه او نورماتیفونه د بین المللی معیارونو له مخې تعینیږي . هر څوک که سیاله لوبه کول غواړي نو ځانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به په بین المللی معیارونو سره برابروي. ملي او موضیعي ارزښونه که دبین المللی معیارونو سره سیال نه وي د ارزښ وړ نه دي. که څوک پداسې معیارونو سره دلوبې میدان ته ووځي حتماً به یې بایلي. ژوند کثیر الجوانبه شوې. دمبارزې سنگرونه هم بې شمیره شوي. دهر سنګر لپاره د سیالې ډلې روزل پکار دي. هره سیاله ډله په هر ماحول، موضع او هر سنګر کې چې اوسي دخپل سیال رقیب په مقابل کې باید دسیال دریز توان، فهم، درک او دینامیزم ولري. دداسې هر اړخیز، زیرکانه او دینامیک رقابت په مقابل کې د سیال دریز مخامخې دژوند په ټولو اړخونو او ابعادو کې دفوق العاده مسلکي پوهې او مهارت پرته مسلکي زیرکي، تحرک او دینامیزم سره سره یوه سیال متحد او متعهدا ولس ته چې مقدس سیال ملي ارمان په زړه کې ولري هم ضروري دې. دې کې شک نشته چې ددوه ورونو تر منځ هم اختلافات او د سالم رقابت تضادونه او نظریاتي عقیدوي تفاوتونه موجود وي. خو هغه فامیلونه اوا ولسونه چې دخپل کور او کهول دخیر ښیګڼې سنجش او دهغې په مقابل کې احساس دمسئولیت کولې شي هیڅکله مغرض دښمن خپل انګړ ته نه رابولي او دخپل ورور هډ پرې نه پریکوي ځکه چې دپردی دښمنۍ څخه دخلاصون چاره شته خو کورنۍ دښمنۍ دابد لپاره پرځای پاتې کیږي او خلاصون تري ممکن ندې .په یوه ا ولس کې د اولسي خیر ښیګڼې او اولسي منل شوؤ ارزشونو په مقابل کې دمسؤلیت احساس هغه وخت روزل کیدې او منځته راتلای شي ، په کوم کې چې په ا ولسي کچه دښو او بدو تمیز او د مسئولیت احساس موجود وي او ملي ارزشونو او ګټو ته د شخصي ګټو او ارزشونو په نسبت حق د

لومړیتوب قایل وي .دژوند په ټولو اړخونو کې دټولو لپاره منل شوي ارزشونه ټاکل شوي وي او نوموړي ارزشونه دعامو او خاصو قوانینو په چوکاټ کې تسجیل او دحراست لپاره یې مسئول اشخاص، ارګانونه او دائمی کنترول موجود وي. یوائې پدې صورت کې دټولني په سطحه سیال اوبا مسؤلیته افراد، اقشار، طبقات ، سازمانونه او با النتیجه پخپله سیاله ټولنه او اولس روزل کیدلې شي.نن پرون زمونږ په ټولنه ،حکومت ،دولت او اړونده ادارو ، مؤسسو او انستیتوتونو کې د بربنډ او رسوا فساد ، اختلاص او حتا ملي خیانتونو د موجودیت او خارجي لاسوهنو له کبله چې پورتنی ارزشونه ،معیارونه او نورماتیفونه بې ارزښه شوي او له منځه تللي ،او ځیني کسانو ،ډلو ټپلو ،سازمانونو او حتا ځیني اقوامو چې ددغه خلا څخه په ناوړه ګټې اخیستنې ظلمونه ،ناروا او ملي خیانتونه کړي دي ، فکر دي نه کوي چې د خلکو له حافظې څخه به ووځي او یا به بې بدله پاتې شي.

ټولنه اوا ولس دټولنیز واحد په حیث پخپل جوړښت کې دعامو قانونمندیو له مخې باید داضدادو متقابلی خواوې ولري . نوموړې متقابلې خواوې څه دفامیل دافرادو په سطحه چې دټولنیز جوړښت لپاره دحجرې حیثیت لري، څه دیوې ټولنې دمختلفو فامیلونو، طبقاتو، اقشارو، سازمانونو او بل هر ممکن جوړښت په کچه چې وي د سالم او مشروع رقابت له مخې ددغه ټولو جوړښتونو دعمودیت او افقیت په ټولو کړیو کې په پوره امانت دارۍ سره وروزل شي او هیڅ یوه کوچنۍ کړۍ له نظره ونه غورځول شي . په غیر صورت کې ټولنیز نظام شلیږي، توازن له منځه ځي او د سیالې ټولني جوړیدل به هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناممکن وي .د یو مثال په توګه ویلې شم ،که چیري دیوه یا څو اتمونو اتمي نظام ړنګیږي او په واقعي مفهوم په اصطلاح د نظام خلاء رامنځته کیږي ، ټول جهاني نظام د لوی خطر سره مخامخ کولې شي. ځکه چې دغه لایتناهی جهان دیوی کوچنۍ ذری په تناسب عدم توازن هم نه شي منلې. بشری ټولنه هم دطبیعی جهان په څیر په یوه ترلی نظام بدله شوې او ټول با احساسه بشریت یو تر بله سره په غم او ښادۍ کې شریک دي. دبلې خوا داوسني تخنیکي انکشافاتو او دمختلفو مملکتونو او ولسونو دنظامي امکاناتو په تناسب بشري ټولنه هم په ترلي نظام او هم په هر اړخیز متحسس او متأثره شکننده سیستم بدله شویده او دا دامکان څخه هیڅ لیري نده ،همغسې چې په یوه کوچنۍ ذره کې لایتناهي جهان غرقیدلې او قیامت جوړیدلې شي نو دیوه فامیل په غم هم ټوله بشري نړۍ په غم لړل کیدلې او یا دکوم شیطاني ځانګړي او منفردانه غیر مسؤلانه برخورد سره موجوده ټولنیز توازن له منځه تللې او شخړه پرته دګټونکي پای ته رسیدلې شي.

هو ! په راتلونکي جنګ کې به ګټونکې وجود ونلري ! ! !

ښه به داوي چې دسلیم عقل او سنجش خاوندان دیوویشتمې پیړۍ دچنګیز او هتلر څخه واک پخپل لاس کې ونیسی او دبشری ټولنی دراتلونکي سرنوشت په باره کې دانسان او انسانیت په نامه انساني فکر او پریکړې وکړي .راشۍ دپورتني لنډ تذکر له مخې خپل لیري او نژدي تیرې زماني او همداسې موجوده حوادثو او جریاناتو ته مخ واړوو او پخپل ضمیر کې پخپله قضاوت وکړو چې آیا دنړۍ په موجوده شرائطو کې مونږ دټولنیز ژوند ددغه بې شمیره اړخونو څخه

حتا په یوه کې هم دسیالۍ دعوه کولې شو؟ نه ! ! !که تیر تاریخ ته نظر اچوو نو زمونږ داولس عظیمه انساني نیرو او دوطنپرستۍ عشق او علاقه تل د ذات البینی مخالفتونو او تربګنیو په اورونو کې اوبه شوی، تل پردیو له هغې څخه ګټه اخیستي، یا یې یو ورور په بل ورور وژلې او زمونږ دشاه زلمود سرونو څخه یې کله منارونه جوړ کړي، ملک یې نیولې او وران ویجاړ کړیدې . یا یې زمونږ په ملک کې سرباز ګیري کړې، ملکونه یې پری فتحه کړي او لویې امپراطورۍ یې جوړې کړیدي .رحمان بابا وائی:

دا دنیا قصاب خانه کړه خدای وماته
لکه پسه ولاړ په غولي دقصاب یم
که هر څو آبادي وکړم په جهان کې
سر انجام زه همغه خانه خراب یم

هو !دا دهغه نابغه مفکر ، تحلیل ګر او د اولس په غم غمجن لنډ او دقیق تحلیل او بیان دي چې زمونږ دټولنې دماضي، حال او راتلونکي په هکله یې کړیدې. واقعاً ډیر دقیق دې او نن هم مونږ لکه پسه غوندې دقصاب په غولي ولاړ او خانه خراب یو.مونږ ددې په عوض چې دتیرو بدبختیو ، ناخوالو او فاجعه امیزه ژوند څخه لازمه نتیجه ګیري کړې او سې دسمون او خلاصون لارې مو لټولي اوسي ، برخلاف دهمدغه بدبختیو ، ناخوالو او نیمګړتیاوؤ ، مو پخپلو منځونو کې انتقام جویۍ شروع کړي او لا مو دخپل منځی عداوتونو، بې اتفاقیو او تربګنیو په اورونو تیل پاشلي او لرګي مو پرې بار کړي، پخپله پکې سوي یو او پردو ترې ګټه اخیستی ده . مونږ دچارو دسمون په خاطر یوه لحظه چیرې فکر ندې کړې او نه دجوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره کله سره راټول شوي يو. زمونږ ټولي غونډې دوراني او ددښمنيو د پیاوړتیا په خاطر جوړيږي . زمونږ ټول عمر دخپل منځی انتقام جويي لپاره په تفکر ، تجسس او پلان جوړولو په خاطر تیریږي، زمونږ ټول زخمونه دشادو زخم دي تل ناسور او تل تري ويني څاڅي. زمونږ اسلافو دخپل ا ولس دخير ښيگڼي په هيڅ اړخ کي داسي کومه تيره يا لوټه نده ايښي چې په راتلونکي کي مونږ لپاره تکيه جوړه شي او زمونږ ټولي هڅي اوفعالیتونه په همغه ابتدايي ترين شکل او بڼه منهمک او منجمند پاتي دي ، هيڅ تغير پکي ندي راغلي او که راغلي اوسي تل پر شاتګ ځغاستلي يو . همدا سبب دي چي هيڅ سلف خپل خلف ته دسترګو دغړولو او پورته کولو جرئت نلري او خلف هم زمونږ په ملک کی همغه دزاړه کفن کش لار تر همدې لحظې تعقیبوي . زه خپلو دې خبرو لپاره کوم دليل يا مثال نه راوړم ځکه چی دا مسايل له بده مرغه عموميت لري . زه پسيميست هم نه يم خو متاسفانه چې د خوشباورۍ او اپتيميزم لپاره هم هيڅ دليل نلرم .دبشر په تاريخي دوره کي نژدي ۵۵۰۰ جنګونه ثبت او دهغې زياته برخه زمونږ په ملک يا دهغې په شاوخوا کې پيښ شويدي . دهغې دسونګ مواد او قربانيان زمونږ خلک او دجنګ ميدان زمونږ ملک وؤ. همدا سبب دي چې زمونږ داولس په ۶۰۰۰ کلن تاريخ کي مونږ ته په ملک کي ولاړه لوټه په ميراث نده پاتي . ملامته هم په عمده ډول زمونږ مشران او همداسي زمونږ اولس وؤ ځکه چې وايي : اولس دهمغه حکومت، دولت او مشرتابه سزاوار دی چی پری حکومت کوی . مونږ تل دسيالو اولسونو په قطار کي زنګ وهلي او ضعيفه کړی وؤ. مونږ تل په پټو سترګو خپل سرونه

دغره سره جنګولي او طبعاً چې سربه مو تل مات وؤ. ددی په عوض چی سنجش او تعقل ته رجوع وکړو او دخپلو نااميديو ، ناخوالو او نيمګړتياوؤ دسمون لارې ولټوؤ خوشې په خوشې دخپل قهر، غضب، بغض او کيني داور دسړولو په خاطر ذات البيني حسادتونو او تضادونو اور ته مو لمن وهلي، د "ځانځاني" ښامار غوندې مو پخپلو غوښو خوله لګولي يو بل مو سره وژلي، خوړلي او تباه کړيدي . زمونږ مشرانو له ډيره شرمه تل تاريخي واقعيتونه پټ کړي، تحريف کړي او اولس خو يي لکه چې با الکل هير کړيدې او تاريخ پوهانو ته هم نه چا دا فرصت ورکړې او نه هغوی دا جرئت کړيدې چې تاريخي واقعيتونه وليکي. نه مسؤلو افرادو ، ارګانونو او داسې نورو دکوم اعتراض غږ پورته کړيدې او نه يي کوم عمل ته لاس اچولي چې هر څه پخپل اصولي او قانوني مجرا کې پريوتي وې . که چا دا کار په انفرادي يا ندرتاً په ګروپي ډول کړې ، هغه همغسي په پټو سترګو غره سره سر جنګول وؤ او کومه نتيجه يي نده ترلاسه کړي . دتير تاريخ څيړل ددې ليکني له حوصلې څخه وتلي کار دې ، ښه به دا وي تاريخ پوهانو ته يي وسپارو چې په نوي شرائطو کې يي دنوي اغاز په څير وڅيړي. کوم چا دبل تن څخه پوښتنه کړې وه . نوم دې څه دی؟ هغه ويلي وؤ سر تير . ده ورته په ځواب کې ويلي وؤ که داسي سر زما هم وې زه به هم وختي لا تري تير شوې وای . نو هر څه چې تير شويدي مونږ ددغه هر څه سزاوار وؤ .حقيقت دادې چې په افغانستان کې سياسي مبارزې سياسي رنګ نه دې پيدا کړې اود دتعجب خبره داده چې په هيواد کې څو لسيزي جنګ دوام لري په ميلونو بې ګناه انسانان وژل شوي، په مليونو معيوب شوي، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملیونو له وطن څخه فرار ته مجبور شوي او زمونږ تاریخي هیواد سرتر پایه په مخروبه بدل شواو ې پدې جنګ کې پخپله دافغانانواو په خاصه توګه دروشنفکرانو له خواد هرډول بشري، انساني، اسلامي، او افغاني پابندیو ، معیارونو او ارزښونو څخه سر غړونه او تېرې شوې او دژبې، مذهب، محل، تنظیمي او سیاسي اړیکو له مخې داسې غیر انساني اعمال ، ظلم او ناروا شوي چې دوحشت او بربریت تیرې تاریخي دورې یې له ځانه سره مثال او نمونی نلري . پداسې اعمالو کې په اصطلاح کمونستان، مجاهدین، بې طرفان، یو له بل څخه پاتې ندي راغلي،خوزمونږ روشنفکرانو تر هر چادمخه پخپله په ټولو بشري ارزښونو پښې اړولي اوله واقعیتونوڅخه یې سترګی پټې کړیدي . زمونږ سیاسي ، اجتماعي مسلکي او با تجربه کارپوهانو ، روشنفکرانواو ادیبانو دپنځو روپو په مقابل کې دیوه کس، ډلي او تنظیم د ټولو ناوړه او غیر انساني اعمالو د حقانیت دتوجیه په خاطر برهان او دلیل چیني کړې او تل یې خپل تاریخي رسالت او مسؤلیت ته شا اړولي ده.همدغه کمونستان چې د سیاسي واک خاوندان هم وو ، دجناحي او یا دیوې جناح دداخلي شخصي تربګنیو له مخې دثور دانقلاب دلومړۍ ورځې څخه د ټولو کودتا ګانو عاملین هم دوی وؤ ، دوی پخپله دجناحي برلاسي په خاطر روسان په افغانستان باندې یرغل ته وهڅول او دوی پخپله د سرو لښکرو سره یو ځای راغلل او دافغان اولس غمیزه چې د ثور له انقلاب څخه پیل شوې وه نوي بین المللي ابعاد پیدا کړل . کله چې افغان اولس دروس او دهغه دګوډاګي دولت پر ضد جهاد اعلان کړ، همدغه روشنفکرانو او دولتي تکنوکراتانو چې د سیاست په

ټولو لویو او وړو خبرو پوهیدل او کلونه کلونه په لوړو دولتي پوړیو کې ددغه چارو مجریان وؤ ، دسیاست د ټولو اصولو پرخلاف دپاکستان حکومت او په خاصه توګه د آی اس آی جاسوسي دستګاه ته پنا وروړه ،کومه چې هم دوی ته سترګي په لار او ځیني لا پخوا ددغه دستګاه تر لمنې لاندې شپې سبا کولې اود هغوی شوم پلانونه یې په افغانستان کې عملي کول .همدغه مجاهد روشنفکران وؤچې د روسانو د یرغل څخه وروسته یې، روسانو سره په پټه سازش او تړونونه وکړل او تل یې دنورو مجاهدینو په مقابل کی توطیئ او دسیسي جوړولي او کودتا ګاني یې کولي. دوی دوسلو او حتا دافغانانو دناموس دخرڅولو له لارې دپیسو ذخیره کولو څخه هم ډډه ونکړه اودطیارو ، ټانکونو، سپکو او درنو وسلو له تختولو او پاکستان ته سپارلو او خرڅولو کې یو له بله پاتی رانغلل .داهم پوره معلومه شوه چې دروس سره دجنګ په وخت کې کفر، اسلام ، عرب، عجم، خپل، پردي، ګاونډي او لیري پراته هیوادونه یو ډول په افغانانو بې رحمه وؤ او هر چا په کې خپل سیاسي اهداف چاغول .د روس دخاینانه یرغل او دافغانانو دقهرمانانه مجاهدت په نتیجه کی دهغوی د فضیحتباره ماتې او له افغانستان څخه له وتلو وروسته ملګرو ملتونو په افغانستان کې دسیاسی خلا دمنځته راتلو څخه دجلوګیری په خاطر دخپل پنځه فقریز پلان له مخې دیوه نسبي ملي دولت دجوړولو لپاره هڅي شروع کړي وي. ددې کار په خاطر د ملګرو ملتونو نماینده داکټر نجیب الله استعفا ته مجبور اود ملګرو ملتونو غونډې ته وبلل شو . همداسې په نظرکې وه د صبغت الله مجددي په مشرۍ د مجاهدینو یو هیئت مسکو ته ولاړ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،خو ناثاپه د ۱۹۹۱ نوومبر په ۱۱ دبرهان الدین رباني په مشرۍ دمجاهدینو دغه هیئت مسکو ته ولاړ او رباني ددی په عوض چی دافغانانو دجهاد دمقدسو ارمانونو ، دبین المللی منل شوؤ قوانینو او تعهداتو او دملګرو ملتونو دپنځه فقرئیزي طرحې له مخی په افغانستان کی دیوه ملي دولت د جوړیدو ، دافغانستان د بیا ابادنې او دجنګ د ټول تاوان د ګاللو غوښتنه کړې وې ،دغه فرصت طلب او تر نننۍ ورځی پوری دعوه جلب انسان دروسانو او د کارمل د ډلې سره د هغه پورې تړلې شمالي ټلوالي په نمایندګۍ په پټه سره دکودتا طرحه جوړه او لاسلیک کړه او دهمدغه پلان له مخېد ببرک کارمل د ډلې هغه لوړ پوړو چاروا کو چې د ډاکټر نجیب الله د حکومت په وخت کې یې لوړ مقامونه درلودل ،په دوه اړخیزه او څو اړخیزه رول لوبولو په دراما تیک او فلمي ژستونو سره ډاکټر نجیب الله بندي او دحکومت چارې یې شمالي ټلوالې ته وسپارلې. دژنیو د خبرو په جریان کې د حکمیت اساسي صلاحیت چې امریکي په غاړه درلود اود روس له ماتې څخه وروسته پخپله امریکا او اروپا اعتراف وکړ چې دروس غوندی نا شکنه دښمن یې دافغانانو په زور مات، دروس پخواني اسیایي جمهوریتونه او شرقي اروپایي مملکتونه آزاد او امریکا یکه تازه دجهان شوه، خو په ډیرو خړو سترګو او ډیر ظالمانه او جفاکارانه یې دا اعلان هم وکړ چې امریکا نور دافغانانو په کورنیو چارو لاس نه وهي او یا په اصطلاح مداخله نه کوي او هغه غیور افغان اولس یي ، چې څو ورځې دمخه ، ددوی لپاره مایه د مباهاتو وؤ ،په ډیر خاینانه شکل څو پاټک سالارانو او وحشي بیګانه پرستو جنګي قوماندانانو ته یوائی لاس تړلې پریښوده . دکابل ستر

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

تاریخي، کلتوري، سیاسي او نظامي لو علمي مرکز او نور ښارونه چې سوزیدل یې د پنجابیانو ارمان وو تر سره او په لسګونو زره انسانان قرباني شول. کومې سترې د ورور وژنې غیر انساني پیښې چې پورته ورته اشاره وشوه هم دهمدغه مرحلې او همدغه جهادي روشنفکراو د ذهن ،فکر او عمل محصول دی. کله چی دمجاهدینو مشران دخپلو ډلو سره په افغانستان راننوتل او تر کابله راورسیدل هر ځای عسکري قشلې، تاسیسات او وسلې او همداسې دولتي اداري او دارایي ګانې ورته تسلیم شوې. خو دوی پخپل ملک کې چې د ډاکټر نجیب الله ددولت وارث او دافغانانو د مال او ناموس د حراست او حفاظت مسئول ګڼل کیدل، ټولې شخصي، ملي، دولتي او نورې دارایي ګاني یې د ځانونو لپاره مال دغنیمت وګاڼه او چور یې پرې جوړ کړ. دمکتب دمیز، چوکۍ او سطرنجۍ څخه نیولې ، تر جمهوري ریاست ددفتر دمیز ، چوکۍ، قالینو او موټرو پورې او همداسې دیوې کوچنۍ مرمۍ څخه نیولې تر طیارې پورې هر څه دپاکستان په بازارونو کې دکباړ په بیه خرڅ او یا پنجشیر درې ته وچلول شول . دالري چکونه چې دافغانستان ددولت سره کومک شوې وؤ په شخصي جیبونو او مرستې چې به کیدلې په شخصي بانکي حسابونو کي تحویل شوې. کله چې برهان الدین رباني جمهور رئیس شو نو دخپلې ادارې دحقوقی او اداري اسنادو دتنظیم او تسوید لپاره یې صدیق کانجو د مشاور راوغوښت او ددفاع وزیر احمد شاه مسعود دامنیت او ددفاع وزارتونو دتشکیل جوړول د آی ایس آی رئیس حمید ګل ته وسپارل. دموزیم نادره اثارو باندې هم چور شروع شو او هر چا دخپل برلاسي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تناسب خپله او دخپلو متولیانو برخي پکې کولي او دغازی وزیر محمد اکبر خان تاریخی تفنګچه هم داوریدو له مخې حمیدګل ته تحفه شویده . طالبان راغلل چې ددې ټولو بدبختیو تلافی وکړي، پاټک سالاري او قوماندان سالاري په افغانستان کې پای ته ورسوي، حق په حقدار وسپاري او بیا خپلو مدرسو ته ولاړ شي . کله چې ددوی دباندنیو چارو وزیر ، د دوه نورو ملګرو سره المان ته راغلي وؤاو مونږ ورسره ولیدل ، مونږ ته یې هم ډیرې ښې وعدې راکړې. مونږ ورته وویل ضرورت نه شته واک بل چاته وسپاری ،خو طالبان په یواځې ځان دغه چارې سرته نه شي رسولې ، ځکه ستاسې دکار ساحه معلومه ده. ښه به داوي ، واک له خلکو سره شریک او کار اهل کار ته وسپاری. په لومړیو ورځو کې دوی ځینې کارونه لکه دامنیت تأمین ،د غل غدو مخنیوې،دشمالي ټلوالې او د ببرک د ډلې ځغلول چې غوښتل یې په ټول افغانستان د بازارک (پنجشیر) پاچاهي ټینګه کړي ،د کوکنارو کر کیله منع کول اوداسې نور وکړل او ټول خلک ورته خوشحاله او برهان الدین رباني ورته مهیلانه دنجات ملائیکې وویل . دوی دغه ډول یوڅه کارونه سرته ورسول او دهیواد په داخل او خارج کې دیو څه نیک شهرت څخه هم برخورداره شول لیکن خپلو مدرسو ته ستانه نه شول او نه یې واک له چا سره شریک کړ. په دوهمه مرحله کې دهغوی خارجي مرستندویانو ،خو په حقیقت کې د هغوی رهبرانو ،طالبانو ته په افغانستان کې دعادي سواد او علم ،پوهې او کلتوري ارزښتونو له منځه وړلو پلان وړاندې کړ. طالبانو نپوهیږم ولې پدې کار کې دتأمل څخه کار وانه خیست او په عاجله توګه یې مذهبی او قهقرایي کلتوری او

اخلاقی بدعتونو باندې پیل وکړ او داسې ترخې او دشرمه ډکې حادثې رامنځته او دلخراشه منظرې جوړې شوې چې نه اسلامي نړی لپاره دمنلو وړ وې او نه پخپله افغانانو لپاره . طالبانو ورځ په ورځ په خلکو کې خپل ملاتړ له لاسه ورکړ. همدا سبب وؤ کله چې امریکا او متحدینو(اجیري شمالي ټلوالې) پرې حمله وکړه څوک یې په ملاتړ کې ونه دریدل . سره ددې چې مونږ په افغانستان دامریکا حمله غندو او هغه د بین المللی تعهداتو او اصولو څخه یو تیرې ګڼو ، دطالبانو وروستي اعمال هم په هیڅ صورت سره د تائید نه وؤ. طالبان هم په یو حساب لیک ، لوستي یادیږي ، خو بدعتونو یې نه داسلام اونه د فرهنګ سره سمون درلوداو نه یې نن درهبرانو اعمال څوک تأئیدولې شي .ددې ټولو خبرو سره سره کله چې مونږ اخبار، مجله او کتابونه لولو ، رادیو ، تلویزون، مصاحبې، بیانیې او ګذارشونه اورو هیڅوک ، هیڅ ډله او تنظیم دهیڅ ډول مسؤلیت احساس نه کوي او نه ځانونه مسؤل ګڼي. هر یو لکه دفلم لوبغاړې تل بري الذمه او دهر عمل جوګه ګڼل کیږي. په افغانستان کي هیڅ جرم لکه دپخوا په څیر مجرم نلري، افغانستان دبې مجرمه جرمونو ټاټوبې او هر مجرم په کې د تل لپاره بې ګناه ګڼل کیږې. نن هم په حقیقت کې د افغانستان حکومت ،دولت او ټول واکداران بې ګناه مجرمان دي. قانون په حقیقت کې کله هم نه وجود درلوده او نه یې کله د واقعیتونو له مخې عملي بڼه درلودلې ده او دقانون دحراست مسئولین که عملاً موجود هم وؤ د فعالیت څخه یې څه نخښې نښاني نه لیدل کیږي. سوال دا پیدا کیږي ، آیا په اوسنیو شرایطو کې داسې قانوني حقوقي باصلاحیته مرجع شته چې مجرم او غیر مجرم سره تفکیک او مجرم په سزا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوي؟ ایا فکر نه کیږي چې په اوسنۍ وضعه کې به د مجرم په عوض، غیر مجرم په سزا ورسیږی ؟ ایا فکر کوۍ چې مجرمین یواځې پخپله افغانان او که اساسي مجرمین بهرنیان او زورواران دي چې څوک یې په سزا قادر نه دي.. دا ټول زمونږ د جامعې ترخه خو عیني واقعیتونه دي . باید ویې منو. قبولیې کړو. خدای خپل بنده ګان د زمکې له مخ څخه نشي شړلې، اصلاً دا خدای خصلت او صفت نه دي . دا محض یو متل دې ، مونږ څه کاره یو چې خپل خلک که ښه دي او که بد له ملک څخه وشړو. که غواړو چې خپل کور جوړ او وطن آباد کړو باید همدغه خامې بینې ختمې پخی کړو او د افغانیتولنې حقوقي، علمي، اجتماعي، سیاسي، اقتصادي او داسې نور ټول با ارزښته جوړښتونه او ارزښونه چې نن یې په هر بد نوم څوک یادوي د تاراو پود څخه و اځنو . همدغه یواځینې سیال عمل دې او همدغه یواځینۍ لار ده. بې لارې چې په لار کړې له دې نه بله لویه سزا دهغه لپاره نشته . یواځې دهمدغه لارې نور اولسونه روښانه افقونو ته رسیدلي او مونږ هم رسیدلې شو. نن چې دملګرو ملتونو په نوبښت په افغانستان کې دبیا ابادونې پروګرام دلاس لاندې دې باید ملاتړ یې وشي . دا یواځینې امکان او چانس دې، په دې شرط چې بین المللي تعهدات ،اصول او نورما تیفونه جداً په پام کې وساتل شي. د تیرو کلونو تجربو وښودله چې مونږ پخپله په ځانګړی توګه نه ددی توان او استعداد لرو او نه غواړو ځانونه ورته اماده کړو او یا داخلي او بهرني دښمنان مو دغه کار ته نه پریږدي . کومه سرمایه چې دنیک نیت له مخې د افغانستان د بیا ابادونې لپاره منل شوې باید دجذب استعدادمو پیدا کړې وې، چې له

بده مرغه تر اوسه مو ندې پیدا کړې او ۱ ، ۵ ملیارده ډالر چې منځمهاله اداري ته دشپږ میاشتنۍ دورې لپاره تخصیص ورکړې شوې وؤ تر اوسه یو ډالر ندې مصرف شوې او که مصرف شوې ، پر ځای نه دې مصرف شوې . دا پیسی ټولې د پردیو او دپردیو د غلامانو جیبونو ته تللي دي.حال داچې دا پیسي بازګشت هم غواړي . ملا نصرالدین ډیر پخوا مړ دیې. دا دسیالانو (امپیریالیستانو) پیسي دي او د سیالانو سره معامله سیال بدل او د دوۍ پیسي ورسره ملا متې سود هم غواړی او دهمدی بارلاندی به د ابد لپاره ملا ماتي پراته اوسو. دي ته واي اولسي سیاسي فلسفه ، د سیالانو لوبي ، دسیال ژوند دود او دستور ،او دموجوده غمیزي څخه دافغانانو دخلاصون یواځینۍ لار .

۱۲ ، ۴، ۲۰۰۲ م کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرکت

حرکت د یوې خپرونې نوم دې چې د مطبوعاتي نړۍ په ورشو نوي قدم ږدي. دغه نوم که پرون د شخصي یا کورني تخلص، نن د خپرونې د نوم او سبا ته د محترمو پوهانو او عالمانو په شریکه هڅه په نوي فلسفي فکري محور، نوي علمي څېړنیز متود او یا نوي فلسفي مکتب بدلیږي، په ټولو حالاتو کې د دغه فلسفي ـ فزیکي مقولې لوی جهاني تکویني ماهیت تل په نظر کې وو او اوس هم پدې عقیده یو چې حرکت د نوي فلسفي طرز تفکر نوم دې چې ټولې پدیدې او واقعیتونه یوازې د علمي منطق، استدلال او مناسبتونو له مخې، پرته له ذهنیګریو په پوره امانت دارۍ سره څیړي او د تل لپاره په علمي اصولو او قوانینو باور لري او ورته وفاداره پاتې کیږي.

دا نو مونه به هیڅکله شخصي ځانګړې اړه ونلري او ویاړ به یې د هغه چا په نصب وي چې پدې لار کې زیات زیار وګالي، زیاتې بریاوې ترلاسه کړي او د دغه فلسفي نوي طرز تفکر د قوانینو او مقولو د فورمولبندیو په سیستماتیک تشکل او د یوه نوي فلسفي مکتب د ارګانیک علمي جوړښت په رامنځته کولو کې پایدار او چټک قدمونه واخلي. خو زما په عقیده دغه ډول پدیدې همیشه د عصر او زمان د جمعي شعور مظهر او د حي علی الفلاح چیغه وي چې یوه تاریخي مرحله په بله اړوي، د اولسونو د قیوداتو کړۍ ماتوي، نوې ساه او نوې ازادي ګاني وربښي نو ځکه یې ویاړ او ګټې هم جمعي او شریکي وي.

په حقیقت کې د دغه نوې فلسفي فکري نظر هغه وخت راپیدا شو کله چې د شلمي پیړۍ په اتمه لسیزه کې د «عینیت فلسفه» تر عنوان لاندې لومړې ځیني مقالې او وروسته د دغه مقالو مجموعه په کابل کې چاپ او د پراخه ارزونې لپاره پخپله په افغانستان او پخواني شوروي اتحاد کې علمي اکادمیکو مؤسساتو او مقاماتو ته وړاندې شوه. خو له بده مرغه تر اوسه پورې یې په هکله لازم انتقادي نظر ندې لیکلې شوي. نو موړې مقالې به د همدغه خپرونې له لارې یو ځل بیا د یوڅه تغیر او تکمیل په راوستلو سره ارزونې ته وړاندې شي. ځکه د هغه وخت د شرایطو په پام کې نیولو سره په هغې کې یوڅه شخصي سانسور او نرمش رامنځته شوې وو.

دا خپرونه چې ټول سیاسي، ټولنیز او اقتصادي مسایل به په عام ډول علمًا څیړي خو په خاص ډول به د نوي فلسفي فکري نظرلار تعقیبوي. نو ځکه یې د «**حرکت**» په نامه نوموؤ.

حرکت په عالم الاسباب کې د خدای د لوی علم د عامې قانونمندۍ او د هغې د ټولو خصوصي حالتونو په پروسه کې د ټولو پدیدو د ظهور او متقابلو اړونده مناسباتو د علت او معلول مسبب ګڼل کیږي. دا لوی جهان موجود دې ځکه چې متحرک دې او متحرک دې ځکه چې موجود دې. دا جهان همغومره متنوع، متفاوت، رنګارنګ او متغیر دې لکه څومره چې حرکتونه متنوع، متفاوت، رنګارنګ او متغیر دي. دا جهان همغوره ابدي دې لکه څوره چې حرکت ابدي دې. لوی خدای د خپل لوی علم د عامې قانونمندۍ له مخې د لوی جهان او حرکت متقابل ابدیت او موجودیت یو تربله سره لازمي ابدي علت او معلول او همداسې قائم با الذات او خلل ناپذیر ګرځولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یوائې دقضاء او قدر د لوی علم د جبر او اختیار له مخې په هغې کې تغیر او تصرف ممکن ګڼل کیدی شي.

پدې ورستیو وختونو کې په افغانستان او د هغې د باندې ډیري خپروني خپریږي. هغه څوک چې په ایمانداری سره دغه کار سرته رسوي مونږ یې هرکلې کوؤ. د دغه خپرونو په سرخطونو کې معمولاً لیکل کیږي: بې طرفه، ازاده، مستقله، ملي، اسلامي او داسې نور. مونږ ټولې دغه ډول پدیدې نسبي ګڼو ځکه د لومړۍ ورځې څخه وایو چې مونږ هیحکله بې طرفه نه یو. مونږ ټاکلې او مشخص هدف، طرف او ارمان لرو. زمونږ طرف د هرڅه د مخه زمونږ ګران هیواد افغانستان، افغان اولس، د هغوی ملي ګټې، منلي رسوم، عنعنات، عقاید او مقدسات او وروسته له هغې بین المللي او عام انساني تعلقات او تعهدات دي چې په پوره ایمانداری به د هغې پلوي او دفاع کوؤ او نور به هم دې کار ته اړ باسو.

د ازادی، استقلال او ملي موقف په باره کې زمونږ نظر دا دې چې د قضاء او قدر د عام قانون له مخې مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر اولس،، هر دولت او هر څوک پرته له امتیاز څخه مجبور او مکلف دې یو شان بین المللي عامه نظم، منل شویو تعهداتو، قوانینو او نورماتیفونو ته غاړه کښیږدي. د سرغړونو په صورت کې به زمونږ دریز د همیش لپاره متقابل وي.

د ملي او بین المللي تناسب په سیالی کې به زمونږ موضعګیري د تل لپاره د بین المللي اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره سره د ملي موقف څخه د کلکې دفاع په طرف وي.

اسلام زمونږ د افغانانو او د یوه ملیارد څخه زیاتو مسلمانانو

بر حق دین دې. په هغې پا بند او کلک معتقد یو. د نورو ادیانو د پلویانو درناوې کوؤ او په مقابل کې یې د جبر او زور استعمال روا نه بولو او یوائې د «وما علینا الا البلاغ» اصل او حکم ته معتقد یو. خو هغه څوک چې په ناروا او سپین سترګتوب سره تروریزم، بنیاد ګرایي او یا بل هر ډول خرافات د اسلام د نوم سره تړي او پدې بهانه خپل ناروا سیاسي اهداف پر مخ بیایي زمونږ لپاره هیڅکله د منلو وړندي او پدې باره کې سپیناوې خپله ملي او اسلامي دنده بولو.

مونږ افغانستان د ټولو افغانانو ګډ کور بولو او کومې دښمنۍ او بې اتفاقۍ چې د مغرضو هیوادونو او د هغوی د بریڅو لخوا د ورونو قومونو تر منځ ایجاد شوي د هغې د له منځه وړلو او د وروری د باوري فضاء د رامنځته کولو لپاره به هڅه کوؤ. مونږ پدې کلک باور لرو چې د افغان اولس خوشبختي، پرمختګ او پایښت په ملي وحدت کې دې. هغه به د سترګو د کسي په څیر د بین الافغاني او بین المللي منل شوؤ اصولو له مخې په پوره ایمانداری او تقوا سره ساتو.

مونږ د ګاونډي، اسلامي او د نړۍ د ټولو هیوادونو سره د بین المللي قوانینو او اصولو سره سم سیال مناسبات او دوستي غواړو او په دغه اصولو پا بندي خپله ملي، اسلامي او بین المللي مسؤلیت او دین ګڼو او د متقابل لوري څخه هم همدغه ډول تقاضا لرو.

مونږ په بین المللي منل شوؤ قوانینو، اصولو، تعهداتو، منشورونو، پریکړو،... باندې د ټولو لویو او وړو هیوادونو یو شان پابندي غواړو او د اکار د بین المللي نیکو اړیکو، د تروریزم له منځه وړلو او نړیوالي سولې د تأمین عمده او اساسي اصل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ائیني ضامن کړو.

دا خپرونه به په عمده ډول په پښتو او دري ژبو خپریږي او تنا سب به یې ، سره ددې چې پښتو د اکثریت ژبه ده ،بیا هم یو ائې پدې پورې اړه ولري چې شوک شومره او په کومه ژبه خپلې لیکنې کوي او مونږ ته ئې سپاري. هغه لیکوالان چې زمونږ فکري لار پخپلو لیکنو کې په نظر کې نیسي او یا په انتقادي ډول مونږ سمې لارې ته رهنمایي کوي مخکې له مخکې کورودانې ورته وایو او دزړه له کومې مننه ورڅخه کوؤ.

بې مجرمه جرم ؟
که بې گناه مجرم ؟

کاشکې زمونږ د کوچنۍ نړۍ ، کهکشانونو او اُنیورسیوم په دې پراخه ورشو او لیري پرتو بوده او تنسته کې ، د فلسفي او طبیعي دیالکتیک د قانونمند منطق په قوانینو او قانونمندیو کې دغه ډول یوې کوچنۍ نموني ، مناسباتو او دیالکتیکي مقولو وجود درلودلې ؛کاشکې په الهي احکامو ،آوامرو او هدایاتو کې دغه ډول یوه کوچني مثال ته چیرې اشاره شوې وای ؛ کاشکې د بشري اصولو ، قوانینو او مناسباتو یا دافغاني ټولنې د خود گردانه دموکراتیک ژوند په دود او پښتني ترو ، تیرو ، رواجونو ،اصلو او زړو روایاتو کې ددغه مفاهیمو د منلو په خاطر کومې نړۍ لارې چیرې وجود درلودلې ؛ کاشکې په نورو ټولنو کې هم بې مجرمه جرمونه او بې گناه مجرمان پیدا کیدلې شوای ؛ کاشکې چې هر مجرم او دجزا وړ خدای په همدې نړۍ دخپلو اعمالو په جزا رسولې او سپین مخي او تورمخي سمدستي معلومیدلې او بې عدله عدلیانو او بې انصافه منفصفانو ته دقضاوت حاجت نه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیدلې ؛ لیکن خدای «ج»عادل ذات دې ، انسان یې مختار پیدا کړې او د حساب وعده یې د اخرت په ورځ ورکړیده . ؛کاشکې پدی ځینو افغانانو کې لکه د نورو انسانانو په څیر یو څه انصاف او درک موجود وې او د اخرت د ورځې له حساب او د تاریخ د قضاوت څخه یې ډار درلودلې او پدې پوهیدلې چې د اخرت د ورځې حساب حتمي او د تاریخ قضاوت عیني دې . د خلکو د انظارو څخه هیڅ عمل نه پټ سرته رسیدلې او نه پټ پاتې کیدلې شي. خلک تل واقیعتونه همغسې چې دي د عامه قضاوت لپاره په خپله اصلي بڼه را پرېباسي . پدې صورت کې به هم کله نا کله ځانته هم گوته نیول کیدلې ، خو له بده مرغه مونږ افغانان تل پدې یوه خبره کلک ولاړ یو چې "زه یې ملامتولم خو ما ځان نه ملامتوه» .

پخوانۍ عربي مقوله ده "لکل فن رجال" یادا چې په نني عصر کې پروفیسونالیزم د اجتماعي نظم او عدالت اساسي اصل او ضامن گڼل کیږي نو کاشکې چې مونږ د غه اصولو ته لږ څه ارزش قایل وې او هغه څه ته مو لاس اچولې چې له وسعې مو پوره وې . لیکن افغانان سم سمکي دي هر کار د هر یوه له لاسه پوره دې . حتا د سرله پاسه لو ته هم تیار دي ولو که پزه یې پرې او مخ یې تور هم شي ،د سر له پاسه لو کې دا ډول پیښې معمول کار او حتمي گڼل کیږي .کاشکې یې د مسلمانانو په حیث الهي احکامو او نبوي ارشاداتو ته پوره غاړه ایښودلې او د قیامت د ورځې له حساب او د خلکو له عیني قضاوت څخه یې ډار درلودلې او یا د دموکراسۍ د بشري منل شوؤ اصولو له مخې یې انساني متقابلو حقوقو او وجایبو ته احترام درلودلې نو به دا دومره سترو گناهونو او ناروا وو ته یې لاس نه نه

غزولي او افغان اولس به دومره ناروا او غیر انساني ظلمونه نه وې گاللي . خو په ډیر تأسف سره لکه چې وایي افغانانو نیم قران منلی او نیم نه ، خو دقیقه به داوي چې د ځیني کسان یواځې هغه څه مني چې یې په گټه وي او سره ددې چې په افغاني او باالخصوص په پښتني خود گردانه ټولنیز ژوند دود ، طرز تفکر او مناسباتو کې دموکراسي د ټولنیز ژوند د بنسټ تیږه گڼل کیږي ، خو بیا هم د دموکراسۍ د کلمې منلو ته تیار ندي او کرکه ترې لري ، دوی د غه ډول تغیرات بدعت گڼي ، مخالفت ورسره کوي او همدلته د تحولاتو په مقابل کې د پښتني اصطکاک ریښه خښه ده . حال دا چې افغاني ټولنیز ژوند او دود عملاً د اولسي دموکراسۍ په بنیاد ولاړ دې او اسلامي احکام او اصول خو هم د واقعي عملي عدل ،انصاف او دموکراسۍ په معنا او مفهوم دي .په نوروا ولسونو او بشري ټولنو کې دا معموله خبره ده ،کله چې یو سیاسي ـ ټولنیز شخصیت خپله سیاسي برنامه سرته ونه رسولې شي ،یا د هغه برنامه د ټولنې په گټه ثابته نه شي ،او یا حتا د پارلمان په وړاندې د خپلې اقتصادي ،سیاسي او ټولنیزي کړنلارې څخه دفاع ونه کړې او یا په هغه د قانون څخه د اند که سرغړونې او یا د ځیني انحرافاتو سره د مناسبت تش تور پرې ولگول شي ، سمدستي خپله استعفاء وړاندې کوي او یا استعفا ته مجبوریږي .په نړیوال سیاسي ژوند او دود او دستور کې دا هم معموله ده کله چې په ملي او بین المللي ساحه کې سیاستونه بنسټیز تغیر کوي ورسره سم سیاسي لوبغاړي هم بدلیږي او هیڅکله د پخواني سیاسي ملا پسې د نوي سیاست پلویان اقتداء نه کوي . د مثال په ډول چرچل د انگلستان صدراعظم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنړۍ مشهور سياست مدار چې هدف يې د نازيزم ماتول وؤ. کله چې نازيزم په نړۍ کې ماتې وخوړله بيا د ورځني سياست په عملي ډګر کې چا ونه ليده . ميرمن تاچر هم د انګلستان صدراعظمه د کمونيزم سرسخته مخالفه وه. د کمونيزم د ماتيدو ځخه وروسته د سياست له صحنې ځخه ووتله . د المان صدراعظم او د اروپا د سوسيال دموکراتيزم رهبر ويلي برانت تش پدې خاطر چې د دفتر په رئيس يې د خيانت تور ولګيده استعفا يې وکړه. حتا په پاکستان کې نوازشريف او ميرمن بهوټو دواړه د ځينو ناوړه کړنو او سياسي اتهاماتو اويا رښتيني تورونو له مخې استعفاء ته مجبور او قانون او ټولنيزو اصولو ته د احترام اصل پرځاى شو. کاشکې چې زمونږ په اصطلاح اجتماعي ـ سياسي شخصيتونه هم د سياست پدغه ساده اصولو او پرنسيپونو پوهيدلي او غاړه يې ورته ايښودلې او د سياسي سادو ګانو غوندې يې فى البديه سياسي قبلې ، قريحې او ذوقونه نه بدلولي او يا زمونږ په اولس کې دا درک او قدرت وې چې هغوى يې استعفاء ته مجبورولې . يو متل دى چې "لمونځ مې قضاء کړ خفه پرې نه يم. خفه پدې يم چې خفه پرې نه يم". نو زمونږ د قدرت ټيکه داران کله هم پخپلو ناوړه او د شرمه ډکو کړو نه خفه او نه پښيمانه دي. بلکه هغوى تل تازه نفسه او لکه د فلمي لوبغاړو هرنيک او بد او منفي او مثبت رول ته په هره جبهه کې چې اوسي ،لوبولو لپاره لکه « پيش آهنګان » هميشه اماده دي .داپه حقيقت کې "مشت نمونهء خروار" زمونږ د ټولنې او ټولنيزو مناسباتو هغه ترخه واقيعتونه او حقايق دي چې نه يې سړې منلې او نه ترې انکار کولې شي . په سطحي نظر او کړو وړو سره حتما سړې دې نتيجې ته رسيږي

چې ګوندې د افغانانو لپاره د روغې جوړې او سمون لارې چارې لټول په کار ندي . هغوى مخکې له مخکې د هغې د ناجوړۍ چاره لټولې ده او دغه د "بې مجرمه جرم ؟که بې ګناه مجرم ؟" سرنوشت زمونږ د ټولنې ازلي برخه ليک او طبيعي خاصه ده .

حقيقت دادې چې نه بې مجرمه جرمونه او نه بې ګناه مجرمان چيرې وجود لري .نه د دى نړۍ په مخ داسې مافوق انساني ټولنې پيدا کيدلې شي چې نه دې د الهي او نه د بشري منل شويو قوانينو او اصولو تابع اوسي. افغاني ټولنه هم کومه مافوق انساني ټولنه نده او هر جرم لکه په نورو ټولنو کې مشخص او ټاکلي مجرمان لري او هر مجرم د عامه انظارو ځخه پټ نشي پاتې کيدلې او دقانون له مخې د جزا وړ ګڼل کيږي .وايي "که غر لوړدې په سر يې لار ده" او که "شپه تورتم ده منې په شماردي". نه تاريخ دومره فراموشکاره دې او نه خلک هغه ځه هيرولې شي چې پخپله يې زغملي او پرځان يې تيرشوي اوسي . نه د خلف د ګناه کبارت د سلف د ګناهونو د صغارت او بې ګناهۍ دليل کيدلې شي او نه د ګناهونو په کثرت، ټيل نا ټيل او تداوم کې د چاګناهونه لا درک او پټيدلې شي . هغه وخت چې لا خط او کتابت نه وؤ خلکو تاريخي واقيعتونه قرنونه قرنونه پخپلو ذهنونو کې ساتلي او راتلونکو نسلونو ته يې په پوره امانت دارۍ او رښتينولۍ سره سپارلي دي . که چاد چا په باره کې د خوشبينۍ او خوشباورۍ له مخې مداحي ګاني کړي، هنګامې او شاهنامې يې جوړې کړي او که يې د بدبينۍ ډنډورې غږولې او غوښتلي يې دي په دروغو د چا سرټيټوب او شخصيت لوړ يا ټيټ کړي ، تاريخ هغه دواړه يو له بل ځخه تميز کړيدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

.پـدې ورسـتيو وختونـو کـې ډېـر کسـان ډېـر کتابونـه، رسـالې او مقـالې ليکـي او اخبارونـه خپـروي . دمثـال پـه ډول مرحـوم محمدصـديق فرهنـگ، پوهانـد ډاکتر محمد حسن کاکړ، محمدولي الکوزی، ډاکتر محمد عثمان روستار ترکي، ډاکتر حق شناس، ډاکتر محمد حسن شرق، محمد حسن کريمي، جنرال محمدنبي عظيمي، فقير محمدودان، مرحوم عبدالقدوس غوربندي، سلطان علي کشمند، شاه محمود حصين، غلام دستگير پنجشيري..... او دالړی نـن هـم دوام لري. لـه بلې خوا پښتانه يو څه ليکي، تاجک بل څه ليکي، اذبک بل څه او نور نور څه . هغه چا چې دعلمي اساساتو او متودولوژی په بناء واقيعتونه دتعصب، تحريف او ذهنگريو پرته په پوره امانت داری او تقوا سره جمع بندي او تاريخ ته سپارلې ،هم يي خپل وخت ندې ضايع کړې او نه به دنورو وخت په لوستلو اوعبثو خبرو ضايع شي. له بلې خوا په خپله واقعبيني او علمي تهداب گذاری سره يي دخپل شخصيت درنه تيره دتاريخ په ودانی کې ايښې ده. خو هغه چا چې دتعصب، تنگ نظری او حسادت له مخې حقايق تحريف کړې او دشخصي، گروپي، قومي، لساني، مذهبي، سمتي گټو درجحان په خاطر يي تری استفاده کړی اول خو يي خپل وخت په عبثو او بې فايدې خبرو ضايع کړې او دلوستونکو وخت به يي په لوستلو او دحقايقو او جعلياتو له يو تر بله په تيمز کولو سره ضايع کيږي او همداسې دتاريخ او دخلکو په محکمه کې يې د قضاوت لپاره دځان دمحاکمي په خاطر پخپله مستند اسناد پريښې دي . دغه ليکنې چې اکثراً يو دبل په مقابل کې شويدي څومره متضادې او څومره ترې دروغ او رښتيا له ورايه

معلوميږي . څومره په اصطلاح لويو مسئولو کسانو څومره ورې او بې مسئوليته خبرې او ددروغو صحنه سازی کړيدي . ډېر له دوی څخه هر کاره ً هيچکاره وؤ ،نو ځکه دهرې لوبې لوبغاړي او تل يي ځانونه غير مسئول او بری الذمه گڼلي دي. نه يي هغه وخت دخلکو او وطن په مقابل کې احساس دمسئوليت درلودلې او نن هم دا ستنکاف، حماقت او بی مسئولتی له مخې دخپل موقف څخه په دروغو دخپلی تبرئي لپاره دفاعيي ليکي . زما لپاره دژوند ډيری ترخې شيبې همغه وې کله چې مې ځيني له دغه پنډو او ضخيمو کتابونو څخه لوستل.دبې مجرمه جرمونو او بی گناه مجرمانو داستانونه ډير اوږده ، ډير ملفوف او د دروغو او تحريفاتو څخه ډک دي . هيله ده محترم پوهان او ليکوالان يي په خپله بزرگواری او حوصلمندی سره دعيني شاهدانو او تحليل گرانو په حيث ولولي ،و څيړي ، وارزوي ، دروغ له رښتياوو څخه جلا او په پوره امانتداری او تقوا سره يي تاريخ ته وسپاري.

نژدې ۲۶ کاله کيږي چې په هيواد کې يې جنگ دوام لري. ټول مادي او معنوی بنيادونه او ټولينز ارزښونه ړنگ شوي . دوه ميلونه شهيدان ،يو ميلون معيوبان او دهغوی کونډې يتيمان پاتې دي . ټولې اقتصادي زيربناوې ړنگې او په خوا کې وران ويجاړ هيواد ، ورې، برنډ او بې کوره اولس او راستانه شوي بې سرنوشته مهاجرين راپغاړه دي. ددغه ټولو حوادثو او ناخوالو مسئوليت پخپله دافغانانو ، نننې او پرونې په اصطلاح دوستاو گاونډې هيوادونو په غاړه دې. خو که هر چاته دغه پوښتنه راجع شي هر يوه يواځې ملي وطنپرستانه، نيک دگاونډی توب او يا نيک انترناسيوناليستي دين او رسالت ادا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې او نن هم ورته تیاردې . هر څه چې شویدي یواځې بې مجرمه جرمونه او داکسان ټول بې گناه مجرمان دي . خو دافغان اولس غمیزه پر ځای پاتې ده او دبې گناه انسانانو وژنه او ظلم او ناروا دپخوا په څیر دوام لري . پرون دکمونیزم او نن ددموکراسۍ دډیرو وړاندې غیر عملي رویایي خوږو ارمانونو په خاطر. خود افغان اولس بچیان همدا نن ،همدا لحظه یوې مړۍ وچې ډوډۍ ته ضرورت لري او دننني ظلمونو او ناروا څخه په اور کې ولاړدي ، یود بل خو لا څه چې د خپلو بچیانو غوښې خوري ، ددي لپاره چې حد اقل یو بچې ورته ژوندې پاتې شي ، نور بچیان خرڅوي او کله چې اوبه تر غړۍ پورته کیږي په نوبت سره یو تر بله قربانۍ ته حاضریږي . هغه کوچنیان چې ددغه غمیزي په پیل کې پیدا شوي وو ،نن د ډیرو غمونو څخه سپین ږیري دي. بې شمیره کلونه د شرقي او غربي دموکراسۍ د علمبردارانو په حضور کې له یوې ورځې څخه بلې ته دبتر حالت په لور قدم پورته کوي ،افغان اولس ، واړه ،زاړه ،ښځې اونر د ځان او ملک د بې سرنوشتۍ په کړه یي کې وریتیږي ، څوک یې د «وودکي» او څوک یې له « ویسکي»سره نواله کوې او پاتي شوني یې افغان بې وطنه سیاسي معامله ګران او سیاسي دکانداران او نمایشگران د خپلو خوشخدمتیو بانکتونو او محفلونو د ګرمولو په خاطر ځغلوي او یا یې زمونږ د کعبې شریفي قسم خوړلي رهبران د خپلو نفلي روژو د روژه ماتي ماښامي پرې تودوي. ټول سوق الجیشي تاکتیکي او ستراتیژیکي مانورونه او موضعګانې او نا مقدسه قوتونه په نامقدس اتحاد کې دزمان د دجال تر قوماندې لاندې نن بلا تشبیه په افغانستان او سبا په ټول جهان کې قیامت جوړول

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

غواړي ،خو زمونږ سیاسي معاملګران ،سیاسي دکانداران او په اصطلاح سیاسي رهبران د خپلو متولیانو د زړو او نوو ستراتیژیو ، زړو او نوو سیاسي فلسفو له مخې خپلو مذبوحانه هلو ځلو اونه ستړي کیدونکو منډو تررړو ته دوام ورکوي . څوک د ایدیولوژیو ، څوک دژبې او سمت ، څوک ددین او مذهب او څوک د نورو هر رنګ تنګ نظریو او تعصباتو له مخې بهانه ګیري کوي او په هزار وسیله د خپلي بقاء او دافغان اولس د غمیزي عمر اوږدوي. پکار دادي دافغان اولس د نن ورځي مشکل ته ځواب وویل شي ، د افغان غمیزي د ظهور اساسي علت پیدا او د هغي له مخې ددغه غمیزي د حل لارې چارې ولټول شي ، نه داچې په دغه خوږلن ایري بار شي تر څو د جهاني انقلاب او بلا تشبیه زمونږ د کوچنۍ نړۍ په قیا مت او « لویه چاودنه»باندې بدل شي. د شلمي Big Bang» پیړۍ په وروستۍ لسیزه کې د افغان اولس په فداکارۍ او قوت سره کمونیزم مات ، سوړ جنګ او نړیوال انقطاب له منځه ولاړ او لکه چې پیشبیني یې شوي وه دملګرو ملتونو د امنیت دشوراد پنځه فقرئیز پلان له مخې باید د افغانانو لپاره د احسن پاداش په حیث په افغانستان کې ددایمي سولي پلان عملي شوي وای. چې له بده مرغه ځیني داخلي او خارجي جنګ طلبه خاینو قوتونو په تباني سره دغه سولئیز پلان شنډ او د کروز په راکټونو باندې د ځیني مشهورو ښارونو په ویشتلو سره یې په افغانستان کې د داخلي جنګ اعلان وکړاو افغان اولس یې د باروتو او وسلو د ګدامونو له پاسه دځنګل د قانون له مخې داخلي جانیانو ته لاس او پښې تړلي پریښود . امریکي اعلان وکړ چې نور دافغانستان په کورنیو چارو کې مداخله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسوهني نه کوي او اروپایان او نور عرب وعجم په خپله مخه ولاړل خو تربیه شوي اجنبي دستوري ډلي یي د بنیادي بربادۍ او خرابۍ په خاطر په افغانستان را دننه کړې. د کابل په هره کوڅه کې جدا ګانه حاکمیت او حکومت جوړ ، سنګر بندۍ وشوې ،ملي او شخصي شتمنۍ چور وچپاول، بې رحمانه او فجیعانه خپلمنځي جنګونو او فضیحتونو کې هیڅ کمې نه لیدل کیده ، چادچور او چپاول له لارې مالونه ،چا د افغانان په وژلو او حلالولو جنتونه ګټل او چا د خپلو تعصباتو له مخې یو پر بل خوا یخي کول. کله چې افغانانو په خپلو منځونو کې سره ښه ووهل ،وټکول او سره وخوړل ،یوائې د کابل په ښار کې له ۷۰۰۰۰ څخه زیات یوتر بله قتل عام ،د ۶۰۰۰۰۰ څخه زیات اواره او له ۷۰ فیصده څخه زیات د کابل ښار د ایرو او خاورو په ډیریوو بدل شو ، د طالبانو لښکر یي پري را داخل کړ . طالبانو هم په خپلو بدعتونو کې کمي ونه کړ ،د افغانانو تر منځ پوره هډماتې راغي او یوځل بیا د لیري او نژدي د ښمنانو خوایخي په افغانانو وشول. یا لا اقل دومره خو وشول چې د افغانانو په حق کې د امریکي په اصطلاح پام د بعدي پروګرام دعملي کولو په خاطر راواوړي. طالبانو چې نژدي سل په سلو خاوره نیولې وه او شمالي ټلوالي ټوله د تاجکستان په کولاب ته اووختي وو ، امریکایانو رابار ، دماشومانو څخه نیولي تر اتیا کلن پورې کماندویي دریشۍ ورپه تن او په سالنګ باندې راښکته کړل. د B52 او د راکټونو بمبارد او دهرې خوا پوځي عملیات شروع او طالبان چې هیچایي د ماتي فکر او تصور هم نه شو کولې په معجزه اساء شکل سره د افغانستان له خاورې راټول اوله سرحده واړول شول.

د اجتماعي ترکیب او کمي او کیفي لحاظه څخه بې محتوا او بې بنیاده د بن کنفراس جوړ او د پاچاهۍ تور مرغه د حامد کرزي په سر کښیناست. ملګري ملتونه ،امریکا ،اروپا ،اسیا ،استرالیا ، جمله له ځلویښتو څخه زیاتو ملکونو نظامیان او ملکیان افغانستان ته په اصطلاح د امنیت ، بیا ابادونې ، ... راغلل ، دحامد کرزي موقتي ،انتقالي او انتخابي دوري تیري خو پرته له خرابۍ ،فساد ، دافغان اولس دبد رنګۍ اوبي عزتۍ د بل هیڅ شي درک ونه لګیده. وروسته به څه کیږي تر اوسه معلومه نده. هغه څه چي عیان دي: «په افغانستان کي ټول ارزښونه بي ارزښه شویدي ؛ هیڅ جرم او ناروا مجرم نلري ،جرمونه ټول بي مجرمه او عاملین یي ټول بي ګناه مجرمان دي » ! ! !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناسيوناليزم، انترناسيوناليزم، گلوباليزم، کسموپوليتيزم.

ځيني کسان پدې باره کې دخپلو پخوانيو تعلقاتو، ملي او وطني مسئوليتونو او مناسبتونو ته په شا اړولو سره دخپلې وطني او اولسي ماضي ټوله نقده نپوهيږم په شعوري يا غير شعوري ډول دگلوباليزم دنسيه شعار په لوبه کې په يوه دو ړدي او خپل دغه روش او "جرئت" دنوي عصر دشعار سره دمطابقت په دليل سم عمل او دتيروهير دهوښياری نښه گڼي !!!زما په نظر دغه ډول موضوعات تل دشک څخه ډک او دتأمل وړوي ځکه مې وغوښتل دهغې په مباديو او الفباء باندې نه دتحليلي مقالې په شکل بلکه ديوې يادآورۍ او گوتنيونې په توگه بحث وکړم او بعدي ژوره څيړنه يې محترمو پوهانو ته وسپارم تر څو دغه موضوع په هر اړخيز ډول وڅيړي او زمونږ ځوانان په راتلونکي کې ددغه ډول موضوعاتو دتللو لپاره تل طلايي تلې له ځان سره ولري!

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سياسي فلسفه

بايد ووايم چې ژبنی کلمات، اصطلاحات، ترمنولوژي، مقولې، قوانين، پخپله ژبې، علوم، اداري او اجتماعي سازمانونه او داسې نور دهرڅه څخه دمخه تاريخې پديدې دي. نه بې وخته ظهور کولې شي، نه مخکې له وخته انحطاط مومي او نه له منځه ځي. ټولې پديدې ابدي هم ندي همغسې چې دتکامل په پروسه کې دشرائطو په مساعدت سره رامنځته کيږي، دشرايطو دمخالفت په مبارزه کې انحطاط مومي. کله نا کله ځيني کسان دخپلو شخصي گټو دبقاء په خاطر دځيني پديدو بقاء ابدي کول غواړي او يا دتاريخي پروسې او شرايطو په خلاف دځيني پديدو دوخت څخه دمخه او قبلي ظهور په خاطر هڅې کوي. په دواړو حالاتو کې دا سم عمل نه گڼل کيږي. که څه هم اجتماعي ـ اقتصادي نظامونه او دهغې پورې اړونده اداري سيستمونه او ارگانونه او علمي ـ تخنيکي انکشافات او امکانات او يا دهغې مطابق مديريتونه، منجمنت او مناسبتونه هيڅوک هيڅکله پخپله نه تغير ورکولې او نه ساتلې شي. دهر چا ټولې هڅې به په دې باره کې يوائې موقتي او گذرا بڼه ولري. زړې پديدې به يو وخت نه يووخت حتما جز د تاريخ او نوي پديدي به حتما ظهور کوي. نه د غلامۍ او فيوداليزم اجتماعي ـ اقتصادي نظامونه څوک راژوندي کولې شي او نه دسرمايدارۍ نظام او سني غير عادلانه مناسبات څوک ابدي ساتلې شي. نه څوک داوسني اليکترونيکي برقي او يا دسوخت دمختلفو موادو نوي جټ، فوتوني او يا دهغې څخه په لوړه کچه ماشين الات او موتورونو څخه دسکرو دبخار ماشينونو ته مراجعه کوي او نه دگراموفون، راديو، حسابي ماشين، تلويزون، کمپيوتر، ديسکيت، CD ،DVD، موټر، طيارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکټ او نورو ډیرو زیاتو مصنوعاتو او لاسته راوړنو دانکشافي جهت څخه پر څټ حرکت ته څوک ضرورت لري.

ټولې پدیدې دهر اولس او ټولنې دتاریخي اقتصادي، علمي ـ تخنیکي او شعوري انکشاف په معینه مرحله کې ظهور کوي، انحطاط مومي او ځان تاریخ ته سپاري. همغسې چې مختلفې ټولنې دانکشاف په مختلفو مراحلو کې قرار لري نو دنومورو پدیدو ظهور په مختلفو ټولنو کې هم همزمان نشي پیښیدلې او نه یو شان دهغې دمنفي او مثبتو اړخونو څخه متضرر او مستفید کیدلې شي. په همدې علت ددغه ډول مسایلو سره په برخورد کې ډیر دقت او سنجش ته ضرورت لیدل کیږي. پورته ما دا جتماعي ـ اقتصادي انکشاف ځینې مقولي عنوان ټاکلې دي. دغه کومه ساده هرارشي نده دهغې هره پوړۍ دسلګونو میلونونو انسانانو د سرونو په بیه ابادې شویدي او دهغې په بنیاد کې دمیلیاردونو انسانانو دغم، درد، ناکامو هیلو، مایوسۍ او تور سرنوشت او باالمقابل دځینو لګکیو دوحشت ظلم، ناروا اوغیر انساني اعمالو کیسي او داستانونه خوندي دي چې دبحر څخه څاڅکي ثبت دتاریخ ګرځیدلي او دابدلپاره به دانسانیت په لمن د ننګ او بې ننګۍ تور داغ وي. دې کې هیڅ شک نشته چې بشریت پخپلو ټولو هر اړخیزه مناسباتو سره د ګلوبالیزم په پروسه کې د تجانس او هم اهنګۍ په لور تکامل کوي. خو دغه تکامل باید ارګانیګ او انسان دوستانه وي. نه دا لکه چې تاریخي واقیعتونه او حقایق یې شاهد دی.

دغه تکامل او انکشاف هیڅکله هغه لعنتي شیطاني یو طرفه او یو اړخینې جاده نده کومه چې تر ننۍ ورځې پورې سترو کاپیتالیستي، استعماري او امپریالیستي هیوادونو دخپل

ظهور او تشکل له ورځې څخه د شیطاني مافیایي قوتونو به مکارۍ تعقیب کړې او نن یې دعلم، صنعت او تخنیک په فوق العاده انکشاف سره هر اړخیز ګلوبال ابعاد پیدا کړیدي. نننې ګلوبالیزم د سکندر مقدونې، دروم، عثماني، فارسي او عربي امپراطوریو، چنګیز، تیمور لنګ، انګلیس او روس دامپراطوریو دګلوبالیزم سره کاملا توپیر لري. په افغانستان کې د روس شکست او په نړۍ کې د مونیپولار سیاسي ـ نظامي اداری رامنځته کیدل، د ۲۰۰۱ کال دسپتمبر دیوولسمې نیټې څخه وروسته د بین المللی تروریزم تر عنوان لاندې دنوې نظامي ستراتیژۍ غوره کول او په ۲۱ پیړۍ کې دعلم، صنعت او تخنیک ډیر چټک انکشاف هغه عمده علتونه دي چې ګلوبالیزم ته ئ واقعا ګلوبال ابعاد او دینامیزم ورکړیدی .نبه به دا وی دګلوبالیزم تاریخي ریښې او واقعی ماهیت یو ځل بیا دعنوان شوؤ مقولو دهرارشۍ په پروسه کې ولټوؤ او بیا دهغې له مخې دخپل عیني قضاوت لپاره لازم توکي او علتونه راټول کړو. په اروپا کې دبورژوازي انقلابونو په بریالتوب، دصنعت او تخنیک په انکشاف سره دفیودالي ،قومي ،قبیلوي مناسباتو هډونه یو په بل پسې په ماتیدو او دنوي سرمایه داري اجتماعي ـ اقتصادي نظام په تشکل سره نوي اجتماعي تشکل دملت، نیشن یا ناسیون په نوم رامنځته شو. دملت دپدیدي ظهوراو دسرمایه دارۍ اجتماعي ـ اقتصادي نظام تشکل یو تر بله سره لازم و ملزوم او علت و معلول ګڼل کیږي. پرته دسرمایداري مناسباتو داستحکام څخه دملي مناسباتو تشکل هیڅ وخت او په هیڅ وسیله ممکن نه ګڼل کیږي. سره ددې چې ملي تشکل دنوې پدیدي او دبشري ټولني دنوې مترقي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکاملي قدم او پوړۍ ده او ننني ټولې لاسته راوړنې دهمدغه نوې پديدې محصول او معلول ګڼل کيږي او هر يو دنړيوالو څخه په خپلو ملي مناسبتونو وياړي ، وګورو چې څومره مونږ پخپلو وياړنو او افتخاراتو کې حق په جانب يو. په بين المللي توازن کې ددغه نوې پديدې ارزش باندې دقيق فکر کول او پوهيدل پکار دي.

پايداره، ارګانيک او عادلانه انساني بين المللیت يوائې دسيالو ملتونو دمتقابلو مشترکو ګټو په بناء دعادلانه ذات البيني تړونونو او ارګانيک انتګريشن له مخې جوړيدلې شي. په وروسته پاتې هيوادونو لکه افغانستان کې چې اقتصاد ،علم او تخنيک په کافي اندازه پرمختګ نه وي کړې ، ملي جوړښت تشکل نه وي موندلې ،ملي وحدت نا پايداره او په بين المللي سيالۍ کې سيال اندول نشي ګڼل کيدلې او نه يې په دغه لوبو کې دکومې ګټې توقع کيدلې شي. په افغانستان کی مونږ ددغه ډول قمار نه جبرانيدونکي نتايج ،د بين المللی ظالمانه تقابل او د سړو او تودو جنګونو په موده کې په خپل هډ اوپوست ګاللي او زغملي او نن هم دبين المللی قوتونو په موجوديت کې چې زمونږ لويه ملي غميزه دوام لري هم دملی ډيرو مهمو مسايلو په باره کې زمونږ ملی ضعفونه پوره ځرګند دي چی مظاهر يې پداسې حساسه تاريخي مرحله کې لکه دلويي جرګې جوړيدل، داساسي قانون تصويب، دملي اردو او ملي پوليس تشکل ، دټولو افغانانو او باالخصوص دپښتنو او بلوڅو دحقه حقوقو او سرنوشت پورې تړلې دډيورنډ دکرښې برخه ليک او نورو ډيرو مهمو مسايلو په هکله هيڅوک سترګې نشي پټولې اونه بې تفاوته پاتې کيدلې شي. زمونږ دملي ګټو

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

ساتونکې او ضامن يوائې او يوائې اولس او د افغان اولس ملي وحدت ګڼل کيدلې شی ، کوم يوه چې د داخلي جنګونو او وروستيو حوادثو په موده کې د يرغلګرو او مغرضو هيوادونو لخوا په لومړۍ درجه د تجاوز هدف ګرځيدلې او سخت زيان من شوېدې.

رابه شو دموجوده ګلوباليزم په پروسه کی دناسيوناليزم بينادی مؤثر او يو جانبه رول او تاثير ته !په سرمايداری نظام کی دصنعت نسبی چټک انکشاف ، د قبيلوي مناسباتو هډماتې ،په ډيرو هيوادونو کې دملی ټولنواو ملي مناسباتو سريع تشکل او ورسره دناسيوناليستي روحي راژوندی کيدل او تقويه کيدل واقعا ځينی هيوادونه په ځينی نورو باندې برلاسي کړل. د سرمايداري نظام نوې اقتصادي لاسته راوړنې هم خوږۍ او تحريک کننده وې. نظامي او اقتصادي برلاسي نومورې هيوادونه توسعه طلبۍ اوا ُتيليتارسيتي زياتې منفعتي سودجودیې ته وهڅول او ناسيوناليزم دخپل ظهور دلمرخاته څخه داستعمار او استثمار انګيزه وګرځيده. د جنوبي امريکي، اسيا او افريقا لويي وچې داروپايي کوچني هيوادونو مستعمرې جوړې شوې، ځايي ا ولسونه دټيټو او غير نجيبو انسانانو په حيث په مرګ، غلامۍ او يا په ډير نيک صورتاو تصادف سره په شاقه دوامداره کار او زيار محکوم او د هغوی دبې شميره کلونو دزيار او زحمت محصول، هست و بود په يوه ورځ چور او چپاول او پخپله زنځير، زولانه او غراب لکه دحيواناتو په څير بار او دنړۍ په ګوټ ګوټ کې دغلامانو په حيث وپلورل شول او هر ځای په شاقه کارونو وګمارل شول. په لويه امريکا او ځينی نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملکونو کې دځینې دغه قومونو څخه څوک دنمونې لپاره نه پیداکیږي او د وراثت سلسلې یې شلیدلې دي. په دغه وختونو کې داستعماري هیوادونو اقتصادي زیر بناء غصب شوې او چورشوې طلا، نقرې، قیمتي تیږو او نورې دارایي، دغلامانو، وسلو او مصنوعه اموالو فروش، دمخدره موادو ازاد قاچاق تشکیلوله او پولي سیستم او امکانات په طلا، نورونجیبه فلزاتو او تیږو ولاړوو چې یو څو کوچنیو اروپایي هیوادونو راټول کړي او پخپلو بانکونو کې یې ذخیره کړي وو او ددې لارې یې هم دنړۍ د اولسونو لاس او پښې تړلي وې. نو هغه څوک چې دملي او بین المللي مسایلو دتناسب، تعادل او نورو ارزښونو دتوازن په هکله سطحی او یو جانبه برخورد لري او استقلال، خپلواکي، ځمکنۍ بشپړتیا او ملي منافع دگلوبالیزم په لوبه کې په یوه دَو ړدي په اوسنیو شرایطو کې به یې سرنوشت لدې څخه هم بدتر ویې. او دهغه کسانو څخه چې نن هم په افغانستان کې دملي وحدت پرضد دریز لري، غیر شعوري، نا خوداگاه او احمقانه په پټو سترگو انترناسیونالیستان چوړ شوي، د ازادبازار، لیبرال اقتصاد، واحدگمرکی سیستم او دیته ورته مسایلو بې سوره ډهلونه غږوي، زما پوښتنه داده چې ولې ددوی د ننني متولیانو اسلاف هغه وخت انترناسیونالستان نه وؤ او نه یې غوښتل د نورو ملکونو تجارتي مالونو په مخ دازاد بازار، لیبرال اقتصاد ،او واحد گمرکي سیستم د قوانینو او اصولو له مخې د خپلو گمرکونو دروازې خلاصي او باالمثل معامله وکړي او یواځې دمرکانتیلیزم mercantilisme کلک پیروان او دواراداتو دروازی یې یواځې دغصب شو او چورشوو مالونو په مخ

خلاصي او دتجارت په مخ تړلې وې ؟ نن هم دازادبازار، لیبرال اقتصاد او واحد گمرکی سیستم په شرائطو کې چې کله ددغه هیوادونو شخصي گټو ته خطر متوجه کیږي دنورو ملکونو په مالونو دټولو موجوده قراردادونو او اصولو پرخلاف په یوه او بله بهانه تعذیرات لگوي او حتا بانکي سرمایې یې کنگل کوي .دا ډول مثالونه نه ذکر کوم ځکه چې کم نه دي . پدی ډول د ازاد بازار، لیبرال اقتصاد ، واحد گمرکي سیستم، انترناسیو نالیزم او دننني گلوبالیزم بنیادهغه وخت دامپریالیستي ناسیونالیزم دمالي سودجویانه، خائنانه اتیلیتاریزم پواسطه ایښودل شوي، کله چې یې په اقتصادي اجتماعي سرمایداري نظام کې اقتصادي برلاسې پیدا کړ او د ډیپوگانو دروازې یې نه تړل کیدلې، دخپل مال د محصول څخه د ډډې کولو په خاطر دغه اصول طرح او نور ملکونه یې په جبر د هغې منلو ته اړایستل. پدی ډول دبشري تکامل په پروسه کې دا دسرمایداري ناسیونالیزم ارتجاعي ترین غیر انساني شکل گڼل کیږي چې په مقابل کې یې دملي ناسیونالیزم عادلانه مبارزه برحق عمل او دعادلانه، صلح امیزه او پایداره انترناسیونالیزم او په سوله کې دټولو اولسونو دگډپایداره ژوند او د بشریت ارگانیک گلوبالیستي انتگریشن یواځینې متضمن گڼل کیږي. ترڅو چې پایداره، مطمئن ناسیونالیزم وجودونلري دپایداره مطمئن انترناسیونالیزم منځته راتگ نا ممکن دي.د ۱۷ ÷ ۱۸ پړیو څخه وروسته صنعتي سرمایداری، پرمختگ وکړ، گودامونه په صنعتي مالونو ډک او دتړلودروازو ترشا تجارتي ــ اقتصادي سیاست مرکانتیلیزم په مناسباتو او شرایطو او منطقوی بازارونو او محیطونو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغومره توليداتو عرضه او خرڅلاو ممکن نه وؤ. دا کټ مټ د هغه وخت سره برابره وه کله چې دوی د ناسیونالیزم په خره چپه سپاره وؤ، رابښکته او د انترناسیونالیزم روحیه او احساس یې قوي شو. په همدې وخت کې مشهور انګلیسی اقتصاد پوهان ادم سمیت (Adam Smith ۱۷۹۰ ÷۱۷۲۳) او داوید ریکاردو (Dawid Ricardo ۱۸۲۳ ÷ ۱۷۷۲) نوي اقتصادي تیورۍ رامنځته کړې چې د اقتصادي تجارتي لیبرالیزم، کمپراتیف ارزشي سیستم، بین المللي ازاد تجارت او ازاد رقابت د شرایطو سره یې سمون درلود. همدا سې په المان کې فریدریش لیست Friedrich List د واحد ګمرکي سیستم او د مقایسوی قیمتونو تیوري رامنځته کړه. ددغه تیوریو په نتیجه کې بین المللی تقسیم د کار او بین المللی تجارت طرحه رامنځته او ددغه هیوادونو په عوایدو کې د پام وړ زیاتوالې راغې او په حقه سره ویل کیدې شي چې اقتصادي ګلوبالیزم د همدغه وخت څخه شروع شو. دوی د نوي اقتصادي روشونو او قوانینو او بین المللي تخصصي تقسیم د کارله مخې با کیفیته مواد په ډیر ارزانه قیمت تولیدول او د ازاد بازار، ازاد رقابت، بین المللي تجارت د شرایطو له مخې چې پخپله یې طرحه کړي او په نړیوالو یې جبراً منلي وؤ، خپل تولیدات ازادانه د نړۍ په ټولو بازارونو کې عرضه کول او د محلي تولیداتو دروازي یو په بل پسې تړل کیدلې او باالمقابل نو موړو هیوادونو ټول تولیدات او ټول تجارتي بازارونه د خپل مونوپول لاندې راوستل او پدې توګه په ۱۹ او ۲۰ پیړیو کې په ټوله نړۍ باندې ددغه هیوادونو نظامي، سیاسي او اقتصادي امپراطوري حاکمه شوه. د مثال په ډول

کله چې په افغانستان کې د شاکر د چیني سازۍ فابریکه جوړه شوه، جاپاني چیني توکي چې پخوا ډیر قیمته خرڅیدل، قیمتونه یې ډیر راټیټ او ارزانه شول، خو کله چې د شاکر فابریکه د رقابت د توان د نه لرلو په نسبت وتړل شوه، جاپاني چیني دوباره څو چنده نور هم قیمته شول. دوی د نړۍ ټول صنعت، تجارت، زراعت، انرژیتیکي منابع، د مخدره موادو قاچاق، د اسلحې د تولید او فروش، لویه صنعتي، زراعتي، هوایي، زمیني او بحري ماشینري او تولیدات پخپل لاس ونیول. دوی په نړۍ کې بین المللي بانکونه، شرکتونه، محاکم، استخبارات، د کنترول او تعقیب مرکزونه، بین المللي اداره "ملګري ملتونه" او د کسموپولیتیزم سیاسي تاکتیکونو او ستراتیژیکي طرحې عملي کول شروع کړل. دا په حقیقت کی په ۱۹ او ۲۰ پیړیو کې د استعماري او امپریالیستي سرمایداري نظام انترناسیونالیستي ګلوبالیستي سترې لاسته راوړنې وې. د شلمې پیړۍ په ۶۰ کلونو کې د نړیوال استعمار رنګیدل، د مستعمره هیوادونو ازادیدل او په شعوري یا لاشعوري ډول د سوسیالستي هیوادونو په خوا کیږد هغوی دریدل او ددغه وخت په اصطلاح د مترقي جنبشونو څخه بې قید و شرطه دفاع کول بین المللی سرمایداري نظام د ستر بحران سره مخامخ کړ او د سو سیالستي او کارګري جنبشونو اعتبار په نړی کې پورته ولاړ. پخواني شوروي اتحاد هم په لمړۍ مرحله کې په ځیني ساحو لکه فضانوردي، نظامي او د ځیني موادو په تولید کې لکه فولاد، د ډبرې سکاره او نور، سترې بریاوې حاصلې کړې خو په مجموع کې د شوروي دولت رهبري او حتا د شوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنې جمعي شعوري سطحه، علمي، تخنيکي او اقتصادي توليد پوتنسيال هيڅکله ددې جوګه نه وه چې دغه ډول يو عظيم جنبش په فکري، سياسي، علمي، تخنيکي او اقتصادي لحاظ تغذيه، رهبري او په ځان پسې کش کړي. او که واقعيت وويل شي هغوی د خپل ځان د رهبرۍ جوګه هم نه وؤ او حتا د دغه بين المللي موقف چې لږه موده يې تر لاسه کړې وؤ په ارزش نه پوهيدل او نه يې ماهيتاً ددې تقوا درلودله. نو ډير زر د هغوی د پردې تر شا څيره ټولو هيوادونو ته څرګنديدله او ورځ په ورځ يې خپل دوستان له لاسه ورکول. خو کله چې يې په افغانستان خائنانه حمله وکړه افغانانو دغه د ختهو بت دړې وړې کړاو نن پخپله د ځان د راټولولو نه دې او لکه نابکاره بار د ټولې نړۍ لپاره عظيم پرابلم ګرځيدلې دې. د پخواني شوروي اتحاد او سيوسيالستي نظام په ړنګيدو سره نړۍ عملاً د امريکا په محور په يوه مونيپولار نړيوال سرمايداري نظام او اداره باندې بدله شوه. دا ډول نظامونه، سيستمونه او پديدې که اجتماعي دي، فزيکي او يا په بل هر ډول کميت او کيفيت سره چې وي، که چيرې ذاتي متعادل او متوازن ماهيت ونلري د خپل يو جانبه عطالت په لرلو سره هيڅکله پايداره نشي پاتې کيدلې او عاجل ذوال يې حتمي ګڼل کيږي. د بلې خوا سرمايداري نظامونه چې ديو جانبه مادي سودجويي په بنياد منځته راغلي او پايي بقاء يي هم يواځې د جبر او زور له لارې ممکنه ده، چې دا د ناپايدارئ دوهم دليل ګڼل کيدلې شي او دريم دا چې په هغه نظامونو کې چې شخصي يو جانبه منفعت او مادي اقتصادي اتيليتاريزم اساسي او عمده هدف او منظور او سي بشري ټولينيز ارمانونه او پرګرامونه تل د پښو لاندې پايمال شوي او

دا د دغه ډول نظامونو د ناپايدارۍ دريم دليل ګڼل کيدلې شي. زما په عقيده امريکې ته پکار دي پخپل داخلي او خارجي سياست کې عميق کيفي بدلون راولي او دا کار بايد سر له همغې ورځې څخه شوې وای کله چې شوروي اتحاد ړنګ او امريکا په نړۍ کې يواځينې سترمونيپولار آبر قدرت پاتې شو. خو له بده مرغه پرته لدې چې د امريکي په داخلي او خارجي سياست کې هيڅ کوم کمي او کيفي مثبت بدلون راغې برخلاف د پخوانی شوروی اتحاد سره د ساړه جنګ د شرايطو د بين المللی تقابل د پوتنسيال د خلاء څخه په استفادی سره په شرقي اروپا، مرکزي اسيا، بالقان منځني ختيځ او جنوب شرقي اسيا کې په پوره باصقين سره پر مخ ولاړل او د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر د يوولسمې نيټې څخه وروسته د ګلوباليزم په نوي تاکتيکونو او ستراتيژۍ د مستعمار نوم "بين المللي تروريزم" تر شعار لاندې د نړۍ په ډيرو هيوادونو کې د خپل مستقيم نظامی حضور پر لور پرمخ ولاړل. ګلوباليزم د بشري ژوند په ټولو اړخونو کې عملا نوي ابعاد او نوي جوانب پيدا کړل او په حقيقت کې ګلوباليزم په ګلوبال ګلوباليزم يا سوپر ګلوباليزم باندې واووخت چې نه يې د امريکی د موجوده سوپر مونيپولار ابر قدرت داخلي دموکراتيک موقف او نه په ۲۱ پيړۍ کې د بين المللي علمي، اقتصادي او اجتماعي انکشافاتو او مناسباتو سره سمون درلود. همدا سبب وؤ چې پخپله د امريکې په داخل کې د دموکراتو قوتونو او هم د نړۍ په ګوټ ګوټ کې او حتا د امريکې د نژدې انډيوالانو لخوا د شديد عکس العمل سره مخامخ شول او په ميلونونو انسانان د شديد اعتراض په نامه کوڅو ته راووتل او د امريکې ضد لاريونه يي اجراء کړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

.موجوده علمي، تخنیکي او اقتصادي انکشافات معجزه کوي او په راتلونکې ډېره لنډه موده کې دغې لاپسې ستر انکشافات نن ورځ په تصور کې هم راتلای نشي او هرډول امکانات هر چاته په لاس کې ورکولې شي چې کنترول به یې دهیچا له لاسه پوره نه وي. له بلې خوا ددې کوچنۍ دنیاګۍ په خیټه کې ظالمانو دومره چاودیدونکي مواد ځای په ځای کړي چې نه یوائې دغه کوچنۍ کره به څو څو وارې هواته دوړه کړي بلکه دمولانا جلاالدین بلخي په قول:

اگر برگیری یک ذره ازجای   فروریزد همه عالم سراپای

په ټول ماحول او کهکشانونو کې به زلزلې جوړې کړي. پدې کې هم هیڅ شک نشته او یو منل شوې حقیقت دې چې علمي– تخنیکي انکشافات ډیر چټک او بشري ذهنیتونه په مجموع کې دخپل زیات عطالت او کهنه پرستۍ له مخې دهغې پسې نشي رسیدلې او په تخمیني ډول دهندسي او حسابي تصاعد په تناسبونو سره یو له بل څخه وروسته پاتې کیږي، خو شته دې داسې ذهنیتونه چې ددغه انکشافاتو او نواوریو طرحې، ډیزاین او پیشبیني او پیشگویي کوي، واقیعتونه همغسې چې دي درک کولې او دبشري ټولنې دخیر او شر راتلونکې په دقیق ډول سنجولې شي. له بلې خوا لیدل کیږي چې بشري ټولنه په مجموع کې دوه ځانې شویده. دسپتمبر دپیښې عاملین اکثرا دا مریکې، انګلستان اویا نورو اروپایي هیوادونو اوسیدونکي وؤ. بن لادن هم په افغانستان کې دروسانو او کمونیزم په ضد دهمدغه هیوادونو دقوماندې لاندې جنګیده او طالبان هم یو وخت دامریکي سره دسیاسي معاملې جوګه ګڼل کیدل. صدام حسین دامریکې څخه وسلې ترلاسه کولې او دایران پر مقابل کې جنګیده او یا په منطقه کې ترې ټولو

هیوادونو دخطر احساس کاوه او خمیني هم یو وخت دامریکی دتائیدوړوؤ. اندریو یانګ دجمهور رئیس کارتر شخصی نماینده او په ملګرو ملتونو کې د امریکي دهئیت رئیس پدې باره کې لیکي: "دخمیني نهضت دامریکي داموزشی سیستم تر تاثیر لاندې منځته راغلې او دهغې څخه الهام اخلي. زه په اطمنان سره ویلې شم چې دایران دانقلاب ارمانونه دجهان دبشردحقوقو دنهضتونو دارمانونو سره یو شې دي. کله چې دغه انقلاب بریالې شي جهانیان به وپوهیږي چې خمیني یو د قدسیانو او پاکو انسانانو زمونږ دعصر څخه دې او په پای کې دګلوبالیزم او سني تشکیلات، اهداف، تاکتیکونه او ستراتیژي چې دسرمایداري نظام په نابرابر و شرائطو کې یې دټولنی دقاطع اقلیت دشخصي خصوصي بیرحمانه سودجویي په بناء تشکل موندلې او بنیادګذاري شوې او نن هم تعقیبیږي په هیڅ صورت سره دبشري ټولنې دننني او راتلونکي ژوند دغوښتنو او ضرورتونو سره مطابقت نلري. لکه چې دمخه ماورته اشاره وکړه ګلوبالیزم هیڅکله هغه یوائینۍ یوطرفه جاده نده لکه چی ځینې کسان فکر کوي. ګلوبالیزم په حقیقت کې دبشر دپیدایښت دلمړۍ ورځې څخه دخیر او شر، حق او باطل، ظالم او مظلوم، عدل او ناروا.... او انسان او شیطان تر منځ ډیره اوږده او نابرابره تاریخي مبارزه ده چې دشرائطو په مساعدت او مخالفت سره په نننی ګلوبالیزم منتج شوی او وروسته لدې دتاریخ دجبر او اوسني عصر دشرایطو دتقاضاوؤ په حکم په موجوده تشکیل او اهدافو سره له یوې ورځې قانوني ژوندحق هم نلري او هم دانن دهغې په ټولو بنیادونو کې باید ژور کیفي او کمي بدلون راوستل شي. Bernard Von Plate دګلوبالیزم دا ساساتو تر عنوان لاندې په یوه مقاله کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلوبالیزم په باره کې داسې لیکي: "ګلوبالیزم دیوه داسې تکامل څخه عبارت دی چې په مختلف متضاد شکل سره پرې بحث کیدلی شي: دهغې دپلویانو لپاره ګلوبالیزم په اوله درجه دیوه ډیر پرمنفعته اقتصاد په لورداسې یوه لاره ده چې دتجارت او رقابتي قیوداتو په رنګولو سره په مخ ځي. خو دهغې دمخالفینو په نظر ددولتي اداري فعالیتونو په مقابل کې دبین المللي مخ په زیاتیدونکي مسئولیتونو راکمول دي" دګلوبالیزم په اوسني اهدافو، طرز تفکر، تاکتیک او ستراتیژی سره هیڅکله نننی او دسبا ورځې بشري ټولنه نشي اداره کیدلی. دهغې لپاره دمعقول طرز تفکر او منطق لرونکې اداره پکاره ده. کله چې دامریکې جمهور رئیس په ناڅاپي توګه عراق ته سفر وکړ، سربازانو سره یې دملاقات په وخت وویل " اې قهرمانو سربازانو تاسې دلته راغلی یاست چې په عراق کې دامریکې دخلکو دګټو څخه دفاع وکړی" ایا دعراق خلک حق نلري چې په خپله خاوره کې دخپلو ګټو او حقوقو څخه دفاع وکړي؟ همداسې د ۲۰۰۴ کال دفیبروري په څلورمه نیټه په یوه وینا کې جورج بوش وویل "پر مختللي هیوادونه نشي کولی چې په خلاصو سترګو هغه بهیر ته وګوري چې دپراخه وژونکو وسلو داستعمال له لارې دستروګوابنونو سره مخامخ شي". داډول خبرې کیدلی شي په شخصي لحاظ دیوه شخص شخصي نظر اوسي خو جمعی شعور او جمعی منطق هغه هیڅکله د منلو وړ نه دي.زه پدې عقیده هم یم دموجوده ګلوبالیزم انساني عاملین په هره سطحه، هره ساحه او هرځای کې چې دي عادي او ساده خلک ندي. دډیروکمو شیطاني کسانو څخه پرته هغوی حتما دعالي شعور، عالي امکاناتو خاوندان او دبشریت دعالي ارمانونو او دګلوبالیزم دارګانیک او سالم انکشاف او

رهبری په خاطر به مصمم شوي اوسي. هغوی چې قرنونه قرنونه دبشري اجتماعي، اقتصادي، علمي او تخنیکي دینامیزم انکشاف پیشبیني او پیشګویي کولی شي، هغوی چې وینې ۵۰ کاله پخوا چې ترانزستور یعنې نیمه هادي یا نیمه عایق کشف او نن یې په معجزه اسا ډول بشري امکانات د رادیو ، تلویزون، تلیفون، تلګراف، مخابرې، فاکس، کمپیوتر، انترنیت او دژوند په ټولو نوروساحو کې په فوق العاده ډول لوړ کړي نو حتما په دې هم پوهیږي چې اوسنې طرز تفکر او برخورد چې ځینې شیطاني کسان یې لري دننني عصر دایجاباتو، جمعي شعور او منطق سره هیڅکله نه سمون لري او نه ضرورت، هغوی تقریبا بشري ننني او سباني لایتناهي امکانات او مادي زیرمې تصور کولی او بشري ټولنه پخپله عالي شعور او عالي انساني منطق دیوه واقعي خوشبخته مستقبل په لور رهبري کولی شي. هغوی حتما پدې هم باور لري دغه بشري ټولنه چې دوه ځانې ده حتما به بچې زیږوي او دغه نوي دلړمې بچې به حتما دغه زړه لړمه سرترپایه خوري او په اصطلاح دامریکې دجمهور رئیس په قول هغوی هیڅکله باید دې ته حاضر نه شي چې نننی بشري تمدن، بشري ټولنه او ورسره ځانونه په خلاصو سترګو دنابودۍ په لور رهبري کړي. ددې ټولو خبرو سره سره که بیا هم ځینې کسان دموجوده ګلوبالیزم د شیطاني اړخ سره علاقمندي لري زه یو کوچنی مثال راوړم: په ۲۰۰۲ میلادي کال کې یواځې دشپږو پر مختللو هیوادونولکه امریکا، جاپان، المان، انګلستان، فرانسې او هالینډ یواځې د ۲۱ لویو شرکتونو عاید ۲۹۸۲ ملیارده ډالره شوي دي چې دهغې جملې څخه امریکا ۱۳۶۳، جاپان ۶۷۴، المان ۴۰۲ انګلستان او هالیند ۴۴۶ او فرانسې ۹۷ ملیارده ډالره

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاید درلود. یا دا چې په ۲۰۰۱ م کال کې امریکا ۱۲۴، انگلستان ۵۴، فرانسې ۵۳، بلجیم او لوکسمبورگ ۵۱، هالیند ۵۰، چین ۷۴، المان ۳۲، کاناډا ۲۷ ملیارده ډالره مستقیمه خارجي سرمایه گذاري کړیده. دا هم دویلو وړده چې په راتلونکي هر کال کې د هر فی نفر او سیدونکي په سر د تحقیق او کشفیاتو په خاطر امریکا ۹۶۳، سویدن ۸۸۸، فنلیند ۸۴۸، سویس ۷۹۷، جاپان ۷۷۴، المان ۶۴۳، ډنمارک ۵۷۷، هالیند ۵۳۶، فرانسه ۵۱۸، اطریش ۴۸۶، بلجیم ۴۸۴، انگلستان ۴۵۳ ډالره سرمایه گذاري کوي. دا به وسنجوؤ په افغانستان کې د فی نفر د کلني عاید سره. وروسته د سنجش څخه که منطق اجازه راکړه په موجوده گلوبالیزم کې قمار وهلو ته به بدی ووهو. لیکن امریکا چې نن یوائینې نړیوال ستر آبر قدرت او لوی اقتصادي، نظامي، علمي او تخنیکي طاقت دې هم هر وخت په گلوبالیزم کې خپل او د بل مشارکت ته حاضر ندې او یا ووایم یوائې هغه وخت د ازاد بازار اصول مني چې یي گټه په کې وي او په نورو وختونو کې د نورو هیوادونو په تجارتي مالونو، تولیداتو، صادراتو باندې بندیزونه او تعذیرات لگوي او حتا د مملکتونو، شرکتونو، ټولنو او افرادو شخصي دارایي کنگل کوي او هیڅکله بې گودره دغه د سریشو ډنډ او پلندۍ ته نه داخلیږي. که بیا هم محترم هیوادوال غواړي خپلې ملي گټې پدغه تخته په یوه دو کښیږدي زه ورته برې غواړم. امید دې چانس او بخت ورسره یاري وکړي.

یو یشتمه پیړۍ او دنړۍ اجتماعی - سیاسی نظام

د حضرت مسیح د زیږیدنې را وروسته بشري ټولني د ژوند په یو یشتمه سلیزه قدم ایښې دې. خو د بشري ټولنې تاریخي دوره شپږزره کلن عمر لري. دا اجتماعي او فردي ژوند متقابل او متناسب عطالت او دینامیزم په نظر کې نیولو سره بشریت په یوه حساب د فزیکي ،جسمي او شعوري بلوغ او د بلې محاسبې له مخې د نفس د تزکیي مرحلې ته رسیدلې دې. فردي فزیکي او شعوري بلوغ زما په نظر دیته ویل کیدې شي چې د یوه انسان د بدن اعضا په فزیکي لحاظ د فعالیت کافي کچې ته رسیدلي او سیې، او شعوري بلوغ به داوي چې د انسان په پریکړو او تصامیمو کې عقل پر احساساتو برلاسې وي. که بشري ټولنیز جوړښت او جمعي شعوري کچې او معیارونو ته نظر واچول شي د فزیکي او شعوري فعالیت ټول ارگانونه یي متشکل او د ننني وخت د غوښتنو او تقاضاوؤ سره سم د هر ډول فزیکي، منطقي او معقول فعالیت توقع ترې عملا کیدلې شي. خو که دا پوښتنه راولاړه شي چې د بشري ټولنې په نړیوالو ذات البیني فعالیتونو، مناسبتونو او تصامیمو کې عقل پر احساساتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

برلاسـي دي ؟ ځـوابيي منفـي دي ! شـلمه پيـړۍ دبـين المللـي علمـي، تخنيکـي، اجتمـاعي ، اقتـصادي هراړخيزوامکانـاتو او مناسـباتو دټينګـښت او چټـک پرمختـګ سـليزه ده خـو کـه يوځـل بيـا دا پوښــتنه وشـي چـې ايـا بـشريت ددغـه نـوؤ امکانـاتو او شـرائطو مطـابق د سـليم عقـل لـه مخـې کومـه منطقـی معقولـه نتيجـه ګيـري کـړې چـې څـه ډول ددغـه امکانـاتو څخـه دبـشر دعامه ښـيګڼو پـه خـاطر اسـتفاده وشـي ؟ ځـواب بيـا هـم منفـي دي ! جهـاني ټولنـه او پــه خاصــه توګــه پرمختللـی هيوادونـه بـې سـاري علمـي - تخنيکـي، اقتـصادي او هـر ډول نورمـادي امکانـات او سـترې غـذايي زيرمـې پـه واک کـې لـري . ايـا دغـه زيرمـې او امکانـات پـه معقولـه او سـالمه توګـه دبـشريت پـه ګټـه مـصرفيږي؟ ځـواب منفـي دي ! جنـګ يـوه ډيـره نـاولې او داسـتعمار او اسـتثمار لـه وختونـو ډيـره تــورمخې پديــده ده. بــشريت نــن ټــول امکانــات د هغــې دمخنيـوي لپـاره پـه لاس کـې لـري چـې قانونـاً دهغـې دذهنـي او عينـي عواملـو جـرړې دتـل لپـاره وباسـي. ايـا پـدې بـاره کـې هـم څـوک سـالم نظـر او فکـر لـري ؟ داځـل هـم ځـواب منفـي دي ! خـو کـه داسـې پوښــتنه مطــرح شــي چــې نــن هــم دنــړۍ ســرمايه داره هيوادونــه، شــرکتونه او اشــخاص دبــې مفهومــه زرانــدوزۍ او اتيليتاريــستي خائنانــه سياســت لــه مخــې غــواړي دنــاداره هيوادونـو چـې تـر ننـۍ ورځـې پـورې يـې ټـولې شـتمنۍ چورشـوي او اولـسونه يـې پـه ۱۰۰۱ بدبختيواختـه دي نـور هـم اسـتثمار او ددې کــار لپــاره دنــاتو او وارســا دنظــامي ســازمانونو غــړي هيوادونـه چې اوس پـه يـوه ونـدر تړلـي او دننـي مونيپـولار نړيـوال سياسـي سيـستم پـه چوکـاټ کـې غـواړي پـه نـوی مدرنـه کمپيـوتري وســلو ســمبال شــي، ددې او دا ډول نــورو پوښــتنو ځــواب بــه

هميـــشه مثبــت وي. نـــو د ۲۱ پيــړۍ پــه موجــوده او راتلــونکي علمـي، تخنيکـي او اقتـصادي امکانـاتو او پدغـه ډول يـو طرفـه تفـوق طلبانـه او خائنانـه سـود جويانـه طرزتفکـر او برخـورد سـره زه موجـوده تمـدن دبـشريت لپـاره دعطـف لوړافـق بـولم او کـه چيـرې نړيـوال پخپلـو کـړو وړو او نظرکـې تغيـر رانـولی د بـشر دموجـوده تمـدن سـقوط زه حتمـي ګـڼم خـو ښـه بـه داوي چـې جمعـي شـعور پـر احـساساتو مـستولي او نړيـوال ددغـه حتمـي خطـر او زوال څخـه وژغـورل شـي. ټـولنيز عالمـان او څيړونکـي وايـي چـې بـشري ټولنـه تـر اوسـه پـورې نيمـه ليونيـانو رهبـري کـړې ده خـو پـه يويـشتمه پيـړۍ کـې چـې دبـشري ژونـد ټول اړخونـه او مناسـبتونه بـه دقيقـا علمــــي ميکــــانيزه ښــــه ولــــري او يــــواځې مــــسلکي پروفيـسيونالیـستي اداره بـه دهغـې دصـحيحي او سـالمې رهبـرۍ لـه عهـدې څخـه ووتلـې شـي او ددغـه ليونيـانو ځـای بايـدورو سـته لــه دې يــا پــه شــفاخانه او يــا دارالمجــانين کــې وي او چــارې بايــد دعلمي منطــق، عــدالت او اجتمــاعي منــل شــويو اصــولو او مقراراتــو لــه مخــې دعــالمو او پوهــو اشخاصــولخوا اداره شــوي وای.لــيکن ســره ددې چــې نړيــوال دخپلــو ذات البينــي چــارو دسـمون او دچاپيريـال سـره دسـالم انـساني معقولـو کـړووړو ټـول عظـيم امکانـات پـه لاس کـي لـري بيـا هـم د ۲۱ پيـړۍ شـروع څـوک هيڅکلـه پـه نيـک فـال نـشي نيـولې او تـر ننـۍ ورځـې پـورې هـر څـه ددې ګـواهي ورکـوي چـې دټولـو حوادثوانکـشاف يـواځې پـه منفـي جهتونـو پـر مـخ ځـي. واک، اختيـار او کنتـرول د بـشري ژونـد پـه ټولـو سـاحو کـي عمـلا دنړيـوالې مافيـا پـه لاس کـې دي او ټـولې چـارې پخپلـه خوښـه دخپلـو ګټـو دتـامين پـه غـرض پـر مـخ بيـايي او حکومتونــه، دولتونــه، اجتمــاعي ســازمانونه او نــورې هــر ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیریه ټولنې هر چیرې او په هره سویه چې دي کاملاً بې وسعې او په حقیقت کې دهغوی دچاروا او پلانونو پټ او ښکاره عاملین او دموجوده دنباله دارسریال کارتونیک او روبوتر لوبغاړي دي. که چیرې داخبره څوک دروغ ګڼي نو په اوسنیو عظیمو ذهني او عیني بشري امکاناتو سره به یې ددغه بې مفهومه عظمت طلبۍ او سودجویۍ مخه نیولې شوې وای. نن دتولید عظیم امکانات او عظیمي مادی ذخیری موجودي دي خو دنړۍ نیم نفوس له لوږې او سوء تغذي څخه رنج ګالي، یخني او ګرمي یې سر، ډډې او پښې سیزي او سره ددې چې تقریبا ټول نړیوال ددموکراسۍ مدعیان او دنړۍ په ډیرو هیوادونو کې سوسیال دموکراتیزم ددغه اولسونو دژوند په ټولو ساحو کې دپراګماتیک واقعیت په حیث وجود لري ، هیڅوک یې د درد نه دوا کیږي. که دوی وایي مونږ دخپلو ټولنو مسئولیت په غاړه لرو نو لطفا دې ووایي چې ددغه هیوادونو شتمنۍ چا لوټ کړي او نن هم ګوندې هم دغه کسان دخپلو شتمنیو دسرپرستۍ واک لري؟ پکار داوؤ، دغه کسانو دخپلې بزرګوارۍ، هیومانیزم او دموکراتیزم چې دوی یې مدعیان او په اصطلاح باور باور پرې لري ، دعمیق درک، فهم او عالي شعور په لرلو ټولو نړیوالو واقعیتونو ته د عدل او انصاف له مخې غاړه ایښې وای.دوی چې د سازماندهي دلوی طاقت او قدرت لري او دنړۍ دلیري ستراتیژۍ او تاکتیکونو په باره کي وړاند وینه کولې شي او په دې هم ښه پوهیږي چې داننۍ وضعه هیڅکله پدې حالت نشي پاتې کیدلې او په معجزه اسا شکل سره به همزمان هر ځای په کومه نیکمرغه ورځ ، چې ډیره به لیري نه وي ، بدلیږي او بالاخره به دانسانیت دلوی نامه په خاطر خپله قبله

له بدۍ نه دنیکۍ په لور بدلوې او لکه څرنګه چې دوی نن دا لوی جهان او ټول بشریت په لوی غضب اخته کړې او امکانات او واک یې لري ، همداسې یې دخوشبختۍ څښتن کړې وې او ځانونو لپاره یې د انسانانو په حیث دلویو او نیکو انسانانو لوی نوم ګټلې وې. په غیر صورت کې که د دوی پیسي چې نن که ۱۰۰ ملیارده او سبا که ۱۰۰۰ ملیارده هم شي ارزش به یې په څه کې وي او ایا په ژوند به یې کوم مثبت تاثیر ولري ؟

په ډیر تاسف سره چې نړیوال مطبوعات ددې مدعي او ډیر عیني شواهد داسې څرګندوي چې د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر د یوولسمې نیټې ناوړه او لعنتي پیښه د کوم چا دشومو اغراضو په خاطر یوه پلانیزه شوې ډرامه او په اصطلاح یوه" معمولي " کوچنۍ غوندې بهانه وه چې محض د څو زره بې ګناه کوچنیانو ،ځوانانو او سپین ګیر ، ښځو او نرو ژوند یې واخیست او دځینو کسانو چې هیڅ قصور یې نه درلود بیلیونوه سرمایې د ایرو سره ایرې شوې ،خو بالمقابل د ځینو نورو هغه ۱۰۰ ملیارده به البته چې ۱۰۰۰ ملیارده شوې اوسي او دچا پخواني نړیوال سیاست به نوې ګلوبال دینا میزم پیدا کړې اوسي تر څود ځیني کړیو اتیلیتاریستي پالیسي ور سره نوې تحرک او ابعاد وموم‌ي او دیوویشتمي پیړۍ دامکاناتو او غوښتنو سره سم نوې ګلو بالیستي ستراتیژۍ ته واړوي او په ټوله نړۍ باندې تحکم لپاره یواځې یوه کوچنۍ غوندې پلمه جوړه شي . داچې په زرګونو انسانان قتل عام ، په ملیاردونو ډالر، تاسئیسات چې دامریکا په خلکو پورې یې اړه لرله د DDT دپوډرو غوندې هوا ته دوړه شول، یعني چې ځینو وبايلله او نورو وګټله او نن د نړۍ په ګوټ ګوټ کې د بې مفهومه او نا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثرګندو عنوانونو ،نومونو او دلايلو په طرحه کولو سره بې ګناه انسان وژنه ، بشري کلتوري لاسته راوړنو او ارزښتونو ړنګونه ترنا معلوم زماني او مکاني ابعادو پورې دوام لري ، همدغه ډول طرحې په یویشتمه پیړۍ کې البته چې د امپریالیستي سرمایداري دموکراسۍ واقعي بڼه او څیره ګڼل کیدلې شي. هو !فقط لکه د DDT پوډرو غونډې. تر اوسه معلومه نده چې حقايق به دغه ګناه دچا په غاړه واچوي.

همداسې په عراق کې دکیمیاوي، بیولوژیکي او ذروي وسلو دلویو ذخیرو او تولید په باره کې دامریکې ، انګلستان، اسرائیلو او نورو استخباراتي سازمانونو ډنډوره هم یوه پوچه ډرامه او ددروغو هنګامه وه چې نړیوال عامه ذهنیتونه خړپړ او دوی خپل ماهیان ونیسي. دغه د مترقي غربي نړۍ په اصطلاح لویو انسانانو څومره لوی دروغ وویل او څو ورځې وروسته یې په اعترافونو خپل ټول هضم کړي له ځمکې بیرته وڅټل او یواځې په همدې ټوله معامله ختمه شوه ، او چې ددغه دروغو په پلمه څومره بېګناه انسانان ووژل شول ،څومره ښارونه او ملکونه ړنګ او تر کومه وخته پورې به دغه لړۍ دوام پیدا کوي ، په دې هم ټول سترګې پټوي .دهمدغه دسیسه کارانو ددسیسو او دروغو سبب نن هم په میلونو نړیوال دهمیشني خطر او غم او درد سره مخامخ او دنړۍ په کنج کنج کې بې ګناه کوچنیان، ښځې ، نر وژل کیږي او دسیسه کاران تل په نوي او نوي طریقو خپلو تاکتیکونو ته دوام ورکوي او هڅه کوي خپل یو دروغ اوفریب په بل دروغ او فریب باندې سپین او ریښتني کړي او خپل ثرګند اعترافونو بادې سترګې پټوي . دوی ټولو نړیوالو ته داحمقانو په سترګه ګوري او نړیوال هم رښتیا په احمقانه

ډول ددغه دروغو دمشورې څخه درښتیا دراوتلو په انتظار ناست دي . په افغانستان کې هم دادریم قرن او دریم وار دې چې په اصطلاح دوست قوتونه راځې او دځیني وطن پلورونکو او معامله ګرو سره په تباني کې دافغان اولس په سرنوشت لوبې کوي او ملنډې وهي او نن هم همدغه معامله دوام لري. کاشکې داسې دوستاناو بېګانه پرسته افغانان مونږ ته خدای نه وې راکړي او نن یې هم راڅخه خدای زر واخلي. ځکه چې مونږ پوهیږو زمونږدغه "دوستان" پخپلو کورونو کې ډیر لوی لامنحله پرابلمونه لري. دوی هغه پر ځای پریښي او مونږ ته یې دمرستې لاس را اوږد کړې؟دوی په زرګونو ملیارده کسر دبودجې او داسمان څخه لوړې دلویې غوښتنې ناولې ارزوګاني او دحرص او آز کڅوړې یې هم لا ټولې تشې معلومیږي ، دوی د هغې د ډکولو په خاطر راغلي دي. او بیا هم وایي له مونږ سره په ملیاردو ډالرکومک کوي ؟ددوی پخپلو ملکونو کې امنیت ندې تامین او هره ورځ چې یې بچیان مکتب، پخپله کار یا مغازې ته ځي په اصطلاح پر ځانونو دشهادت کلمې وايي او دقیامت په ورځ دبیا لیدلو په امید سره رخصتونه اخلي. خو خپل ځوان بچیان یې رالیږلي چې زمونږ امینت وساتي؟ دا دود او دستور له پخوا معلوم او پایلې یې هم پوره څرګندې دي . دبل غولول په حقیقت کې دځان غولول دي .په ۲۱ پیړۍ کې بشریت دجمعي شعور بلوغ ته رسیدلې او علمي، تخنیکي او اقتصادي عالي انکشافاتو لوړ امکانات په لاس کې لري. نه شپه تورتم ده او نه منې بې شماره. هر څوک چې هر څه کوي له اغاز څخه تر انجام پورې هر څه څرګند دي. که چیری د ۲۰۰۱ د سپتمبر دیوولسمې نیټې پیښه یوه دسیسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یـوه پلمـه وه خـو تـر شـایي سـترې قربـانۍ، ځـاني او مـالي تاوانونـه پرېیښـی دي.ولـې یـي عـاملینو تـه جزا نـه ورکـول کیـږي ؟ ولـې د امریکـي ا ولـس ددموکراسـۍ پـه دومـره عـالي معیـارونو سره دومـره بې وسعې دې او خپـل غـږ نشي پورتـه کولې ؟ کلـه چې پـه عـراق کـې دکمیـاوي ، بیولـوژیکي او ذروي وسـلو موجودیـت او جوړونـو مـسئله دروغ شـو ه او نـن پدغـه پلمـه هـره ورځ بـې گنـاه انـسانان وژل کیـږي ولـې دغـه دجهـان دسوسـیال دمـوکراتیزم علمبرداران خپـل غـږ نـه پورتـه کـوي او ولـې عملـي اقدام نـه کـوي؟ ددې پـه عـوض چې دغـه دسیسه کـاران دخپلـو دروغـو او د بیگنـاه انـسانانو دقتـل عـام پـه تـور پـه جـزاء ورسـیږي، پـه عـراق کـې دامریکـایي اداري مـشران هـره ورځ تـور لـستونه جـوړوي او پرتـه دمـدعي علیـه ، وکیـل او مـدافع او محکمـې نـور انـسانان پـه اعـدام اوجـزا محکومـوي اوحکمونـه پـرې عملـي کیـږي. پـه فلـسطین کـې دغـه ډول تـور لـستونه داسـرائیلي مقامـاتو لخـوا هغـه وخـت خانـه پُـری کیـږي ، کلـه چـې داسـرائیلو دتوپونـو ، راکټونـو ، طیـارو او ټـانکونو قطارپـه کـوم کلـي یـا ښـار تیـر شـي او دمـور پـه غیـږ کې بچې څخـه نیـولې تـر سـپین گـري پـورې مـړي پـر ځـای پریـږدي. دادمـوکراتیزم دکـوم اصـل او قـانون سـره برابـره ده؟امریکـي دبـین المللـي یـواځیني حکـمَ پـه حیـث دافغانـستان پـه قـضیه کـې دافغـان ا ولـس پـه وړانـدی مـسئولیت درلـود. پخپلـه یـي وویـل افغانـانو تـه یـي شـا اړولـې وه. اوس چـې یـي مخـه کـړي هـم ده دواقعیتونـو لـه مخـې لـه مـسایلو سـره برخوردنـه کیـږي اوغـواړي اوس هـم د خپلـو څولاسـپوڅو حاکمیـت وسـاتي ، د دموکراسـۍ ټـول اصـول لـه پـښنو لانـدې کـړي او او بـشري ارزښـونه بـې ارزښـه کـړي. پـدی ډول دغـه قـضیه او غمیـزه قرنونـه دوام کـولې شـي خـو

دحـل لار بـه هیڅکلـه پیدانـه کـړي او نـه بـه افغانـان لـه خپـل عـزم او هـوډ څخـه واړولـې شـي. مـونږ نـه پـوهیږو امریکائیـان کومـه یـوه غـواړي؟ تروریـزم دډیـرې نـاولې پدیـدي پـه حیـث دډیـر پخـوا څخـه دبـشر دسرنوشـت سـره تـړل شـوې او د ۲۰۰۱ کـال دسـپتمبر دیوولـسمې نیټـې څخـه راپـدې خـوایي نـوي گلوبالیـستي او سـوپر گلوبالیـستي ابعـاد او جوانـب پیـداکړي. چـا دغـه نـاولې پدیـده رامنځتـه کـړې، څـوک یـي تمویلـوي ، سـاتنه کـوي او څـوک تـرې گټـه اخلـي. پـدی بـاره کـی هیڅـوک نـه غـواړي سـپیناوې راشـي ، ځکـه چې خبـره معلومـه ده ، خـو عـاملینو پـه سـرگو لاسـونه ایـښي چې مـونږ څـوک نـه وینـو گونـدي مـونږ بـه هـم نـه وینـي. لـیکن دمـرگ قاصـد یـي دهـر کـور مخـې تـه ، هـره کوڅـه او هـر محـل، مـوتر، طیـاره، مکتـب، مـسجد ، کلیـسا او معبـد کـې درولـې او هـره لحظـه هـر سـړی دځـاني او مـالي خطـر سـره مخـامخ دي. سـره ددې چـې دوی دخپـل حفاظـت لپـاره پـه ملیـاردو ډالـر مـصرفوي چـې بـاریـي غریـب خلـک پـه غـاړه اخلـي ، خـو شـک نـه شـته دوی چـې د خلکـو لـه انظـارو څخـه د ځـان د پټولـو پـه خـاطر څپیـړي ایـښي دي ، همداسـې پټـې سـترگې بـه تـر هـر چـا دمخـه د نـابودی کنـدې تـه ولیـږي. ولـې پـدی بـاره کـې فکـر نـه کیـږي او ولـې دیـوه بـین المللـي سیمنار یـا کنفـرانس پـه تـرڅ کـې نـه توضـیح کیـږي او مـسئولینو او عـاملینو تـه یـي دانتقـاد گوتـه نـه نیـول کیـږي بیـا هـم ځکـه چې خبـره معلـوه ده او د زورورو د زور پـه خـاطر نـور هـم پـه خولـه د سـکوت مهـر گرځـوي.پـه دې توگـه ددغـه ډول مـسایلو او قـضایاوؤ لـست هرڅـومره چـې څـوک وغـواړي اوږدیـدلې شـي خـو نتیجگـري تـرې یـواځې یو ډول کیدلې شي:

ـــ پـه ۲۱ پیـړۍ کـې دپخـوا نیـو زړو میتودونـو لـه لارې ممکنـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نده بشري ټولنه، نوې اقتصادي نظام او نوي علمي - تخنیکي انکشافات اداره او رهبري شي.

— په ۲۱ پیړۍ کې د قدرت، دولت او اتیلیتاریزم دلیونیانو پرځای باید د سالم عقل، شعور او منطق په بناء د عالمو، پوهو او مسلکي باتقواء اشخاصو، پروفیونالیستي ملي دولتي او بین المللي ادارې، سازمانونه او ټولنې جوړې شي او له همدا اوس څخه پدې پروسه باید عملي کار پیل شي.

— په همدې ۲۱ پیړۍ کې نیم بشري نفوس له ولږې او نیم ډیر مړښت، نیم ډیرو پیسو دلرلو او نیم دنه لرلو له مخې دخدای په لوی رنځ، درد او لوی غضب اخته دیاو له هرې ورځې څخه بلې ته مشکل لاپسې زیاتیږي. که پدې باره کې یو څه تعادل راوستل شی دواړه خواوې ددغه غضب څخه خلاصیدلې شي.

— په ۲۱ پیړۍ کې به انساني ټولنه ډیر زر ستر او عظیم نور علمي، تخنیکي او اقتصادي امکانات ولري. زمونږ کوچنۍ نړۍ پخپل کوچینوالي سره بې حسابه مادي زیرمې لري او په معقول تنظیم سره هر څومرها ولسونه تغذیه کولې شي. له بلې خوا بشري امکانات یوائې پدې کوچنۍ نړۍ هم نشي محدودیدلې نو تنگ نظري او حرص ته هیڅ ځای نه پاتې کیږي .که چیرې دې او داسې نورو مسایلو ته توجه ونشي:

— په یوه ډیره ښکلې او رڼه ورځ چې نړیوال به کاملا د هرڅه څخه بې خبره وي یو کوچنې معصوم ماشوم به دخپلو لوبو دکمپیوترله لارې نړیوال امنیتي سیستم ته داخل او غواړي به لکه همیش دطفلانه جنگونو دلوبو ننداره وکړي او یا به همغه میلانهول او یا بې سده لیونې دوخت او زمان شرایطو مجبور

کړې وي چې د سلیم عقل پریکړو ته غاړه کیږدي خو خودخواهي، حرص او آز به اجازه نه ورکوي. دابه دځان لپاره مرگ او قیامت بولي، سترگې به پټوي او دخپل تخرگ لاندې دکمه به کښیمنډي او نړۍ به لکه د سپتمبر په یوولسمه هوا ته دوړه کیږي. خو داځل به ددغه اتش بازۍ نه کم نندارچي وي او نه به څوک پدې بریالې کیږي چې یوه قطعه یادگاري عکس یې واخلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حرکت لومړۍ کلیزه

درنو استادانو، پوهانو او دقدر وړدوستانو! دحرکت خپروني کارکوونکي دخپلې خپروني دلومړۍ کلیزي په مناسبت له تاسي محترمو څخه دزړه له کومي مننه کوي چې دغه کوچني مو دیوه کال په اوږدو کې راسره په مادي او معنوي لحاظ وروزه، وپاله، لاس په لاس مو راسره وګرځاوه او دهیوادوالو او نړیوالو په وړاندې مو په خبرو راووست او معرفي مو کړ.

حرکت په عالم الاسباب کې دلوی جهان دمادي پیدایښت، ابدیت او موجودیت مقوله ده. دا جهان ابدي او موجود دي ځکه چې متحرک دي او متحرک دي، ځکه چې ابدي او موجود دي .یعني حرکت شکل دموجودیت دمادې دي.

حرکت د لوي جهان دپیدایښت، معرفت، افادې، کمیت، کیفیت او قانونمندۍ مقوله ده. دا جهان متحرک دي ځکه چې موجود دي او موجود دي ځکه چې متحرک دي، قانونمند دي ځکه چېد خدای د لوی علم له مخې قانونمند پېدادي. قانونمندي او موجودیت دواړه د حرکت مستلزم او مقید دي، یا په بل عبارت قانونمندي او حرکت شکل دموجودیت د وجود

او مادي ګڼل کیږي. ماده قانونمنده او هره قانونمندي مادي ده. له مادي څخه وتلې قانونمندي وجود نه لري او ماده یوائې په قانونمند شکل سره وجود لرلې شي. هر حرکت په حقیقت کې د مختلفو خلقتونو د قانونمندۍ افاده ده. حرکتونه متنوع او مختلف دي، خلقتونه هم د حرکتونو دتنوع او اختلاف په اندازه متنوع او مختلف دي .همغسې چې مختلف حرکتونه یو پر بل باندې بد لیږي او هر حرکت په انرژي باندې د بدلیدو له لارې په مختلف خلقتونه هم یو پر بل باندې بدلیدونکي دي. حرکتونه مختلفو

خلقتونو ته مختلف اوصاف او کیفیتونه ورکوي نو ځکه خو خلقتونه هم یوائې د مختلفو حرکتونو له لارې قابل د معرفت او افادې ګڼل کیږي. دا لوی جهان څرنګه چې ابدي دي ځکه چې خدای ابدي دي نو حرکت هم ابدي دي ځکه چې حرکت شکل د موجودیت د وجود او مادي دي او دا هر څه د خدای د مقضی الامر ارادې له مخې ممکن ګرځیدلي دي. کله چې حرکت دهرخلقت او پدیدي د داوصافو ،خواصو ،موجودیت ،کمیت او کیفیت مبین او څرګندوی دي نو ټولو پدیدو او خلقتونو داوصافو او خواصو د معرفت علت او مسبب هم ګڼل کیږي. که دې مسئلې ته لږ څه نور ځیر او ژور فکر پرې وکړو، نو وبه وایو چې دا ټول او خواص چې انسان ترې متحسس او متأثر دي، یا په بل عبارت احساس، ذهن، فکر شعور، عشق، مینه، خوند، رنګ او که په لنډ ډول وویل شي ټولي معنوي او مادي پدیدي او کړه وړه دحرکت مستلزم او که لږ څه غیر دقیق وویل شي پخپله حرکت دي.

راشئ چې خپل ذهن فکر او عملي کړه وړه په همدغه دعالم

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاسباب دخلقت او موجودیت په اصلي علت او برهان متمرکز او د حق او حقیقت په واقعیتونو ځانونه پوه کړو. راشئ دخپل شعوري درک له مخې دغه لوی حقیقت، قانونمندي او واقعیت ته غاړه کښېږدو او دحقیقت او واقعیت د لاري لارویان شو. حقیقت او واقعیت د خدا ی دمقضي الامر ارادې له مخې د حرکت او قانونیت مقید او مستلزم، دخدای دټولو خلقتونو د خلقت مسبب ګرځیدلي او همدغه لاري ته صراطالمستقیم ویل شویدي.

مونږ دخپلي خپروني دیوکلن کار دنتیجګرۍ په حیث ویلی شو، شک نشته چې مونږ به دناپوهۍ او ناقص درک له مخې غلطې خبرې کړي اوسي، زمونږ خبرې به دکم تجربه ګۍ په سبب دلیک او لوست دمروج دود او دستور سره برابرې نه وې، زمونږ لیکني به د ډیرو پوهانو له سویي څخه ډیري ټیټې ا و لوستل به یي ورته دخپل وخت ضایع کیدل ښکاریدل، مونږ به نه وي کړې شوي چې خپلې مفکورې هغسې چې لازم وؤ افاده کړو او ډیرو لوستونکو لپاره به پرې پوهیدل مشکل وو.... او همدا سې ډیر تخنیکي او طباعتي مشکلات او نیمګړتیاو ې.

. مونږ په یوه خبره کې رښتیني او صادق یو چې حق به وایو او حق به پالو. مونږ به خپلې ملي او وطني ګټې ساتو او دفاع به ترې کوو. مونږ خپلې شخصي ګټې هیڅکله په نظر کې نه نیسو. خو که په جمعي ګټو کې زمونږ شخصي ګټې هم ساتل کیږي، دا مو طبیعي، انساني او قانوني حق دې. دا زمونږ دژوند او مبارزې لار او ستراتیژیک ارمان دې.

فردي او اجتماعي عقیده مقدسه او دهر انسان طبیعي او قانوني حق او دتجاوز څخه مصئونه منل شویده. مونږ به تل

دخپلې فردي او جمعي عقیدي څخه دفاع کوو او دپردیو دتعرض څخه به یي ساتو. مونږپخپله دخشونت، حسادت، زور زیاتی او جنګ څخه کرکه او نفرت لرو. پخپله به ددغه ډول عمل عاملین نه ګرځو او دنورو ددغه ډول عمل څخه به هم جلو ګیري کوؤ. زمونږ لار د«وما علینا الاالبلاغ» لاره ده. نور به هم دغه کار ته اړباسو او دتیري او تجاوز مخه به یي نیسو.

مونږ پخپلو چارو کې استادانو او شاګردانو ته ضرورت لرو چې استادان مو سمې لارې ته واړوي او شاګردان زمونږ د ستراتیژیک ارمان دتر سره کولو په خاطر زمونږ داستادانو څخه د راتلونکي ژوند د اصولو، تفکر، قوانینو او مبارزې لار ې چارې زده کړي.

مونږ پورته څه ناڅه پخلو نیمګړتیاوو اعتراف وکړ. پخپلو ګناهونو اعتراف مشکل کار دې، ډیر کم کسان ددې کار شهامت او جرئت لري. مونږ به هم شاید ډیر څه پټ کړي اوسي او یا به ورته متوجه شوي نه اوسو یا دا چې "خپل عیب دولو منځ دې" ځوک یي نشی لیدلې. دبلې خوا مونږ ډیر خوشحالیږو چې زمونږ دوستان زمونږ عیبونه او نیمګړتیاوې مونږ ته په ګوته کړي او مونږ پرې اعتراف وکړو.

خپرونه چلول ټولنیزه چاره ده او ټولنیز مادي او معنوي ملاتړ ته ضرورت لري. له بلې خوا درنو دوستانو مونږ ستاسې په ملاتړ او تکیه دعلمي، سیاسي او کلتوري مسایلو دخپرنو او خپرونو تعهد کړیدې، په ځانګړي ځان دا ډول چارې هیڅکله سرته نه رسیږي. که تاسې زمونږ په خبرو کې رښتینولي ګورۍ، که دخپروني مطالب ستاسې دارمان نماینده ګي کولې شي او دخپروني سره یي موافق یاستۍ. نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنپرستانه دین همدادي چې دغه ډول اقدام دهر چا له خوا چې وي باید ملاتړ او بې شایبه مرسته ورسره وشي . که مونږ پوه شو چې زمونږ اقدام زمونږ دهیوادوالو د نظراو په هیواد کې دعامه ګټو سره سمون نلري په همغه لحظه به یي په ټپه ودروؤ.

مونږ په پوره صداقت هیوادوال په عمده ولسی او وطنی چارو کې شریک دریز او نظر ته رابللي، مونږ د تیرې فرهنګي تشې دډکولو په خاطر دخپرونې له لارې دموضوعاتي سیمینارونو غوښتنه کړې او پخپلو محدودو امکاناتو مو خپرونه په ټوله نړۍ او افغانستان کې علاقمندانو ته رسولې ده . هیوادوالو، ډیرو پوهانو او دوستانو په رښه ټنډه زمونږ ددغه اقدام هر کلي کړې، ځینو آنې بهانې کړي، چوپه خوله پاتې شوي او پرته دیوه لاس دګوتو په شمیر چې مونږ سره یي مادي مرسته کړې، او مونږ ورته کور ودانې ویلې ،دنورو دوستانو مرستې مونږ ته ندي رارسیدلي. هغو مشرانو، پوهانو او علاقمندانو چې مونږ ته یي لارښوونه یاو قلمي څیړنیزي علمي مرستي کړي ،زه یي په ډیره قدردانۍ او کور ودانې سره نوم ونه یادوم : محترم ډاکتر شاولي ، محترم کاندید اکدمیسن محمد ظاهر افق ، محترم ډاکتر عبدلمحمد درمانګر ،محترم ډاکتر عبد الصمد حامد ،محترم عبد الرحیم هاتف ، پوهاند محمد قاسم جمدر، محترم عبدالاحد سرسام، محترم داکتر اصغر خیل منګل، جنرال محمد هاشم پوپل، پوهندوی حاجي محمد نوزادي، محترم توکل همکار، محترم امین الدین سعیدي، محترم محمد رحیم یوسفي او ډیرو نور دوستان او هیوادوال.
خوشته دې ځینی کسان چې زمونږ اقدام ته دشک، تنګنظرۍ او حتا دحسارت په سترګه ګوري. هغیي به حتماً ځانته دلیل

لري. دغه کسان زمونږ دروشنفکري قشر لویه سرمایه ده . مونږ دهغوی دلیل منو او احترامانه ترې هیله کوؤ چې که له مونږ سره یي شریک کړي او په ډیر جرئت درهنمایي په روحیه مونږ انتقاد، تر څو دکجروۍ څخه نجات پیدا کړو او په را تلونکي کې مشترک اولسي او وطني دین مشترکاً په تفاهم سره ادا کړو . هغو کسانو ته چې پرته له کوم دلیل د حسادت له مخې مونږ سره هم غږي ندي ، مونږ یي په مقابل کې دمخالفت دلیل نلرو او بیا یي هم تفاهم او ګډ ګټور کار ته رابولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوړه ستراتیژي
او ناوړه تصادف

که وواېو چې بشري تاریخ یوازې دسترو آبر قدرتونو دناوړه ستراتیژیو او ناوړه تصادفاتو ناوړه لوبه او ډرامه ، افغانستان ددغه ناوړه ستراتیژیو او تصادفاتو دتقاطع او تقابل محراق او ورڅخه دزیږنده حوادثو او وقایعو دآستوګنې مناسب ټاټوبې وو نو، اشتباه به مو نه وي کړې. تل پردي جنګونه او مخالفتونه په مونږ تپل شوي، پردي غمونه تل دافغان اولس په کور میلمه او هر اشغالګر او دبد نیت خاوند دافغانستان جیوپولیتیک ستراتیژیک موقعیت دخپلو مخالفینو پر ضد دیوه مستحکم بالاحصار په حیث سنګر ګرځولې او دافغانانو په وینو یې دجنګ او ربل ساتلې دي . بشري تاریخي دوره دافغانستان دجنګي تیاتر په کیسو ډکه ده چې دنړۍ دجنګي تاریخ ستره برخه جوړوي. افغانانو تل له خپلې لمنې څخه اور اخیستې خو پدې نه پوهیدلې چې ددغه ټولو بدبختیو علتونه او جرړې دافغانی ټولنی د ذات البینې ناوړه مناسباتو، وروسته پاتې والي او ناپوهۍ کې ښخې دي. افغانان ددې په عوض چې دحل لارې ولټوي دبدو عواقبو پړه دخپل قسمت په غاړه وراچوي او په پټو سترګو یې مني . دغه

ډول کړو وړ زمونږ داولس دبدبختۍ او وروسته پاتې والي اصلي عوامل جوړ کړي او په حقه سره نن دنړیوالو تر منځ دسیال ژوند جوګه نه یو .

کومه ناوړه ستراتیژي چې مونږ پرې بحث کول غواړو او په تاریخ کې د "لویې لوبې" په نامه یاده شوې، هغه وخت شروع شوه چې کله انګریزان دخپلو استعماري او استثماري اهدافو په لټه کې دهند لویې وچې ته ورسیدل او دتزاري روسی په مقابل کې دافغانستان په شمال شرقي، شرقي او جنوبي سرحدونو کې پریوتل او دقدمه په قدمه وړاندې تګ پالیسي یې اختیار کړه. پدغه منطقه کې نوموړې ناوړه ستراتیژۍ نوې رنګ او نوي ابعاد پیدا کړل او دمنطقې ټول سیاسي انکشافات ترې ترننۍ ورځې پورې متاثر دي. داد هغه وخت سره هم متصادفه وه چې لا د تیمور شاه کورنۍ دخپل منځي دښمنیو څخه نه وه خلاصه چې دسردار پاینده محمد خان دکورنۍ سره په شخړو کې اخته شول او وروسته دغه عداوتونو بیا دسردار پاینده محمد خان داولادې تر منځ دوام پیدا کړ. افغان اولس ددغه عاقبت نا اندیشه امیرانو او شاهانو لخوا جبراً یو دبل په مقابل کې راپاځول کیدل، خپل منځي جنګونو ته اړ کیدل او دخلکو او هیواد سرنوشت دناوړه تصادفاتو قرباني وؤ، داد هغه وخت سره هم متصادفه وه چې لومړۍ نړیوال جنګ پای ته رسیدلې وو او دنړیوالې سیاسي وضعی په مساعدت سره سترواولسونو دخپل راتلونکي سرنوشت په باره کې تصمیمونه نیول او دهند په لویه وچه کې میشتوا ولسونو هم هر یوه دخپل مستقبل لپاره مشخصې طرحې درلودلې او په رڼو سترګو، کامل شعور او متینو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قدمونو سره یې دراتلونکي په لور قدمونه اخیستل. افغانان ددې په عوض چې د سلیم عقل له مخې په نړۍ کې دآزادۍ، حق او عدالت دلاری ستر مبارز علامه سید جمال الدین افغان په شاوخوا ، چې لا په افغانستان کې وؤ، راټول او په پوره مسؤلیت او دقیق سنجش سره راتلونکې تګلاره غوره او ټاکلې مشخص هدف او ارمان ولري او دخپل سیاسي تشخُص مطابق سیاسي دریځ اعلان کړي، نوموړې ستر نړیوال سیاست مداریې دخپلې خاورې او پلرنې ټاټوبي څخه وتلو ته مجبور .خپل منځې دښمنیو ته یې دوام ورکړ او نتیجه یې دا شوه چې افغان اولس دخپلې خوشباورۍ او دهغوۍ دتش په نامه مشرانو دخودخواهۍ او عاقبت نا اندیشانه اعمالو په نتیجه کې دناوړه تصادفاتو ښکار او درې وارې د دښمنانو دیوجانبه جبري پلانونو له مخې یې خپې ستراتیژیکې منطقې له لاسه ورکړې.

په ۱۹۱۹ کې کله چې امان الله خان دا ستقلال اعلان وکړ او د هند دلویې وچې په شمول اکثر قومونه په کامل اتفاق او پرته له تبعیض دهغه په ملاتړ راپورته او کیدلې شول ټول تصامیم د دغه لویې وچې دقومونو دغوښتنو سره سم ونیول شي. له بده مرغه امیر امان الله خان دخپلې کورنۍ، دربار او نورو مرتجعو ډلګیو دمخالفت سره مخامخ شو، افغان اولس یو ځل بیا دناوړه تصادف قربانی او راتلونکې ټولې پریکړې دانګریزانو په خوښه نیول کیدلې . ددې ټولو خبرو سره سره د افغانستان استقلال بې تاثیره پاتې نشو او دهند په لویه وچه کې یې سیاسي وضعې ته ستر بدلون ورکړ. اولسونه بیدار او دخپلو مشرانو په شاوخوا راټول شول. دخپلو مشخصو اهدافو

له مخې یې مشخص سیاستونه غوره کړل. خان عبدالغفار خان ، مهاتماګاندي، جواهرلال نهرو او محمد علي جناح دورځنې سیاست مشهورې څېرې او شخصیتونه وګرځیدل. افغانان دخپل مشر خان عبدالغفار خان په شاوخوا راټول خو ددې په عوض چې په دغه حساسه او سرنوشت سازه مرحله کې د خپل استقلال ،ازادۍ او د افغانانو د ملي وحدت اساسي مسایل په تاریخي ، سیاسي او حقوقي لحاظ مطرح او حل وفصل کړي ، د خپل پخواني شعار "خدایي خدمتګار»دبیرغ لاندې چې د انګریزي حکومت د اختناق په وخت کې یې غوره کړې وؤ ،ودرېدل.د خدایي خدمتګار شعار خورا انسان دوستانه او هر مسلمان باید دغه ډول همیشنې دخیر ښیګڼې او صاف او اخلاق ولري او بلکه د هر انسان شخصي عقیده او کړه وړه باید همدغه ډول اوسي ،دخدایي خدمتګار شعار په هیڅ صورت سره د هیڅ ډول سیاسی ارمان، هدف، مسؤلیت، تعهد ، تشخُص او مبارزی څخه نماینده ګی نه کوی ، نو افغانان هم دهند د لویې وچې د ټولو اولسونو د عامو او سراسري قاره یې ازادي خواهانه اهدافو کې ښکیل پاتې شول او ترنن ورځې پورې د خپلو مشخصو او ټاکلو ارمانونو او اهدافو په تر لاسه کولو کې بې برخې پاتې دي. په کار دا وؤ چې افغانانو هم په دغه مشخصه سیاسي وضعه کې دمشخص هدف په خاطر مشخصه سیاسي لاره غوره کړې وې او دهر څه دمخه یې خپل حیاتي هدف او ارمان پخپل قابو کې راوړې وې ،ځکه چې مهیل دښمن په منطقه کې خپل راتلونکي پلا نونه اګاهانه او زیرکانه تعقیبول او خپل اساسي رقیب یې یوه لحظه هم له نظره نه شو غورځولې او بلکه دټو لو ځایي قومونو ذات البینې

(c) ketabton.com: The Digital Library

تضادونو څخه یې د افغاني قضیې او افغانانو په مقابل کې د سپر په حیث استفاده کوله. همدا سبب وو چې پښتانه او بلوڅ قومونه د خپلو حقه حقوقو څخه بې برخې پاتې شول او تر نن ورځې پورې د استعمار ټول تکتیکي او ستراتیژیکي پلانونه په همدې محراق متمرکز او نن هم که افغانان د سلیم عقل له مخې خپل اهداف تشخیص نه کړي او لازم تصمیم ونه نیسي ،دغه ناسور زخم به تر ابده پاتې وي. نن چې په افغانستان کې بین المللي قوتونه په اصطلاح د سولې ،امنیت او بیا ابادونې په خاطر حضور لري او په ظاهر کې که هر ډول منډې ترړې دوام لري ،خو په حقیقت کې د زاړه استعمار زړې ستراتیژۍ له همغه ابتدا څخه تر نن ورځې پورې اندکترین تغیر ندې کړې او د پخوا په څیر دوام لري . پاکستاني حاکمانو همیشه د افغانانو په مقابل کې د ډیر تشدد څخه کار اخیستې ، بې ګناه انسانان یې وژلي او حتا د عادي قانوني حقوقو څخه یې بې برخې ساتلي دي. زه نپوهیږم د کوم سحر ، جادو او مسمریزم له مخې افغان مشران نن هم یواځې د عدم تشدد او بلکه د تسلیمۍ په سیاست د پخوا په څیر کلک ولاړ دي. په داسې حال کې چې پاکستان د افغانانو په مقابل کې یواځې د تشدد څخه کار اخلي او هغه افغانان چې په پاکستان کې اوسیږي د عادي قانوني حقوقو څخه هم محروم دي . شک نه شته چې د استعمار لاندې سیاستونه تل په سینه پراته وي خو هیڅ یوه اصیل افغان خپل غلیم هیڅکله نه دې په ګونډو شوې او تل یې" په ګونډو د ژوند کولو څخه په ولاړې مرګ سل واری بهتر ګڼلې دې ".

باید ووایم چې نه یواځې افغانان بلکه نور اولسونه هم د ناوړه ستراتیژیو او ناوړه تصادفاتو معرضګرځیدلي دي. خو

هغوی دغه حوادث خپل سلیم عقل او وجدان ته د مراجعې او ملي ترون او پیوستون په قوت او سنجش سره د ګذرا پدیدې په حیث په ممکن اقل زمان کې له خپله سره اړولی او د راتلونکی لپاره یې دهغې په مقابل کې لازم تدافعي تدابیر نیولي دي .

د افغانانو د اولسي قیام په نتیجه کې د پخواني شوروي اتحاد په رنګیدو ، په نړۍ کې د امریکې د نړیوال یو قطبي سیاسي سیستم په رامنځته کیدو او د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر دیوولسمي نیټې د پیښې وروسته د امریکې "نیک نظر" یو ځل بیا د افغانستان خواته شوی دې. رښتیا چې امریکا په سیاسي لوبو کې دایمي دوستان او دښمنان نلري او په ډیره اسانۍ یو د بل ځای نیولې شي. امریکې او پاکستان په نوي تعهداتو سره پخواني تعهدات راټینګ او د شمالي ټلوالې سره په نوې معاملې کولو یې په افغانستان کې د طالبانو حاکمیت ته په معجزه اسا شکل خاتمه ورکړه او په منطقه کې یې خپل حضور تثبیت کړیدې. د تروریزم پر ضد تش په نامه نړیواله مبارزه شروع او په سوق الجیشي وضعیتونو کې بنیادي تغیرات رامنځته شول . سیال اولسونه د نوؤ ستراتیژیکي وضعیتونو مطابق د خپلو جمعي ګټو په خاطر نوې موضع ګانې اشغالوي اما افغانان د جمعي سود او زیان سره په پوره بې تفاوتۍ د خپلو شخصي ګټو لوبو ته دوام ورکوي او تل دا هیروي **تر څو چې جمعي ګټې مصئوني نه شي شخصي ګټې هیڅکله مصئوني نه شي پاتې کیدلې.**

نړیوال، پاکستان، ایران او نور ګاونډیان د افغانانو او په خاصه توګه د پښتنو او بلوڅو قومونو په هکله نوي او نوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصاميم نيسي او نوي ناوړه ستراتيژۍ غوره کوي عملي کول يې غواړي. هغوی خپل مغرضانه او آزامندانه پلانونه هيڅکله د چا څخه پټ نه دي ساتلي او نن هم دغه شوم پلانونه هر چا ته څرګند دي او ټول بهرګانه پرسته افغانان هم د پخوانيو امراضو او ډيرو نورو نيمګړتياوؤ په سبب د هغوی لپاره د ناوړه تصادفاتو زمينه سازۍ او جاسوسي او په پټه لارې او ګودرونه ورته په ګوته کوي .

د بن د بې مفهومه او بې بنياده دغونډې څخه وروسته په ډيرو سترو ملي او وطني مسايلو کې لکه د بن دغونډې د پريکړو په عملي کيدو ، اضطراري لويي جرګې، د اساسي قانون په جوړولو او تصويب، د ولسمشرۍ په ټولټاکنو او د اولسي، مشرانو جرګو او ولايتي شوراګانو په ټاکنو کې د ځيني افغانانو د بې تفاوته، غير مسؤلانه، غير واقعبينانه او د پرديو په ګټه موضعګيريو د پرديو د زغردې لاسوهنې زمينه برابره کړه . پاکستان چې د افغانانو د پنځه ويشت کلنې غميزې په اوږدو کې خپل خير زمونږ په شر او بدبختۍ کې لټولې ، د دې وضعې په درک سره يې اشتها لا پرسيدلې او يو کرت يې سفير د بي بي سي سره په مرکه کې ، البته د خپلو متوليانو په ملاتړ ، د ډيورنډ د کرښې په باره کې د خپل صلاحيت څخه پورته غير مسؤلانه خبرې وکړې او د ۲۰۰۵ م کال د سپتمبر په مياشت کې پخپله پرويز مشرف دغه ډول غير سياسي او غير ديپلوماتيک اظهارات تکرار کړل . د دې سره سم ځيني بيګانه پرسته دولتي مسؤلينو ، سياسي مبصرينو د تلويزوني او راديويي پروګرامونو ، ګردي ميزونو له لارې د دښمنانو په ګټه متذبذب سياسي بحثونه ، دريزونه او اظهارات پيل کړل. لازم

دا وؤ چې ديوې دولتي اعلاميي پواسطه ورته قاطع ځواب ورکړې شوې واى ، بر خلاف دغه بيګانه پرستانو ته د دې زمينه برابره شوه چې لا پسې د مليونو نو انسانانو د حقه حقوقو او سرنوشت په هکله د خپلې ناولې خيټې ناولې خبرې وکړي . دا ډول تصميمونه معمولاً د مسؤلو کسانو لخوا په معين وخت کې نيول کيږي او عمل پرې کيږي . زمونږ ګاونډيان دې په موجوده ګذرا وضع نه غوليږي او نه دې دا ځيني کسان تاريخي مختورۍ ته غاړه ږدي . په خيټه وږي په ا ولس کې شپې سبا کولې شي ، خو تاريخي مختورن ته په اولس کې د شپو تيرولو حق هيڅوک نشي کولې . ښه به دا وي زمونږ ګاونډيان او بل هر څوک زمونږ په دوستۍ محاسبه وکړي نه زمونږ په غلامۍ ! په ساينس کې ځيني قضا يا تعارفات ګڼل کيږي چې ثبوت او توضيح ته يې ضروت نه ليدل کيږي . د ډيورنډ په څير مسايل هم سياسي تعارفات او بديهيات دي ، د حل لاريې معلومه او هغه د افغانانو حقه حقوقو ته غاړه ايښودل دي .

ځيني کسان وايي سياست چټله لوبه ده . رښتيا ده چټل سياست مداران چټله لوبه کوي . خو زه وايم سياست علم دې، سياست منطق دې . سياسي لوبې يوائې په علم او منطق سره د حل لار پيدا کوي . پور په ورکولو ، حق په اداکولو اوسياسي مسايل يوائې د منل شوو عادلانه اصولو ،قوانينو او حق ته په غاړه ايښودلو د حل لار پيدا کولې شي. زه داسې مثال نشم وړاندې کولې چې کومې سياسي لوبې دې د چټلو ، غير عادلانه او د چا د شخصي مغرضانه غوښتنو او امياالود پوره کولو له مخې د حل لار پيدا کړې وي .

هره سياسي پيښه حتماً د سياسي حل لار لري . ځيني کسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیاست پټ میره ګنی. داسی هم نده . هر سیاست مشخص هدف او ارمان لري او دهغې په مقابل کې مشخص دریز پکار دي . پرته لدې چې سیاست علم او منطق دې. ځانته متودولوژي، ترمنولوژي، مقولې او قوانین لری . دهغې سره کره وره یوائې دسیاسي پوهانو کار دې . همغسې چې ترکاڼي دبیزو کار ندې . دسیاست سره هم هر کس او ناکس کار نشي لرلې .سیاست ټولنیزه پدیده ده. دوه جانبه او څو جانبه اړخونه لري . یو جانبه قضاوت او پریکړې هیڅکله نه مني. نه دمنلو وړ دي او نه عملي کیدلې شي.

مونږ خپلو دوستانو او دښمنانو ته وایو. چې داوبو په سر خس او خاشاک باندې ونه غولیږي دسیند اصلي بهیر دهدف په لورلار وهي. افغانان لا ژوندې اولس ګڼل کیږي . دژوندي اولس په سینه، چې لا زړه یې دربیږي هیڅ ډول دیوالونه، کرښې او اغزن بندیزونه پایدار نشي پاتې کیدلې. ضرور نده چې په افغانستان کې دا اوربل شي چې آسیا وسیزي او په آسیا کې د اور بلیدل په نړۍ کې داور بلیدلو په معنادي او دبې مسؤلیته اورونو بلول پرته د چاپیریال له سیزلو څخه نورې پایلې نشي لرلې ! ! !

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

پاکستان رښتیا دافغانانو په وړاندې دوه مخې سیاست لوبوي ؟

په وروستیو وختونو کي چې کله د پاکستان جمهور رئیس درښتینولۍ ډګر ته راښکل شود هغه واقعي سیاسي څیره نړیوالو ته څرګنده او دبوقلمون غوندې یې له یوې ورځې څخه بلې ته رنګ بدل کړ. سیاست پټ اختر نه دې. سیاست پوهان په ټولو سیاسي خبرو ښه پوهیږي او سیاسي اصطلاحات ،مقولې ، قوانین او ترمنولوژي ځانته ټاکلي او مشخصي معناوي لري .که چیرې ځیني «سیاست پوهان» نه غواړي ځانونه پوه کړي او یا دخپلو غلطو خیالاتو مطابق هڅه کوي اصطلاحات او ترمنولوژي تحریف او غواړي مقابل لورې وغولوي نو حتماً به لکه دپاکستان جمهور رئیس غوندې دنړیوالو او هیواد والو په وړاندې خپل اعتبار له لاسه ورکوي.

زه پدې عقیده یم چې یومخي سیاستونه وجود نلري ځکه چې سیاست یوه مخې لوبه نه ده .یوائې ډیر ساده کسان دا منلې او فکر کولې شي چې دمختلفو هیوادونویا دیوه هیواد دننه د مختلفو طبقاتو، قشرونو او حتا دیوې لویي کورنۍ د غړو تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځ سیاستونه او مناسبات دي هم کله صادقانه یو مخي او سي .سیاستونه که داخلي دي او که خارجي د تاریخ په اوږدو کې همیشه دوه مخي ،کثیرالوجوه ، څو جانبه او څو بعدي ماهیت لري .هر څوک که دیو مخي صادقانه سیاست تظاهر کوي حتماً به دپاکستاني حکومتي واکدارانو غوندې ددام مخې ته داني او یادکوهي او پاڼ لوري ته د رهنمایۍ څخه پرته بل هدف او مرام نلري .

دي کې شک نشته چې بشري ټولنه د غلام په مقابل کې د بادار ،ددهقان په مقابل کې د فیودال او د کارګر په مقابل کې د سرمایدار د یو مخي سیاستونو شاهده او دغه ډول نموني هم دلري چې تل یي یو جانبه جابرانه ،آزمندانه او حتا خائنانه بڼه درلودله . نن چې د نړۍ په ډیرو پر مختللو هیوادونو کې دولتونه ،حکومتونه او دلویو شرکتونو متصدیان ځانونه ددموکراسۍ مدعیان او علمبرداران ګڼي او په ډیرو هیوادونو کې نسبي سوسیال دموکراتیک نظامونه عملي بڼه هم لري ،دموکراسي په حقیقت کې یوله اشکالو ددیکتاتوریو څخه دې او تر څو پورې چې خصوصي ملکیت او بې ارزښه توري کاغذي پیسي چې د فساد او ناوړه استفادې ناولې جرړې پکې خښې دي ، وجود ولري دموکراسي تحقق نشي پیدا کولې. استثمار به د همیش لپاره دوام ولري او دغه ډول مناسبات په تاریخ کې د استعمار او استثمار په نومونو یاد شوېدي .
دهمدغه ډول یو مخي استعماري سیاست په نتیجه کې وو چې انګریزي او روسي تزاري استعمارګرو دولتونو تر ۱۹ م پیړۍ پورې په خپلو یو جانبه اجباري پریکړو سره د افغانستان بهترینې منطقې په خپلو امپراطوریو پورې وتړلې چې

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

دافغانستان پر پیکر دناسور زخم په څیر پاتې او وینې ترې بهیږي .

د پخواني شوروي اتحاد په ړنګېدو او دامریکې په محور د یو قطبي نړیوال سیاسي سیستم په ټینګیدو سره په نړیواله کچه ګلوبال یو مخې سیاسي نظام رامنځته شوې او غواړي په ټوله نړۍ کې دګلوبال افراط او تفریط یو نا انډول د خپلې خوښې سیاسي ټولنیز نظام جوړ او برقراره وساتي. دا هم د سیاسي فلسفې له اصولو او قوانینو له مخې یوه ناانډوله یو جانبه ناوړه لوبه ده او سیاسي نظام نشي ګڼل کیدلې . نن چې د ملګرو ملتونو تر مشرۍ لاندې له څلویښتو څخه دزیاتو هیوادونو ملکي او نظامي نماینده ګان فغانستان ته راغلي او غواړي زمونږ په هیواد کې سوله ،امنیت ، دموکراسي او بشري حقوق تأمین ،وطن اباد او بلا تشبیه مونږ ته جنتي ژوند جوړ کړي ، حال دا چې ددوۍ په خپلو ملکونو کې دغه ټول پرابلمونه لا ینحله پاتې دي . دا هم ساده لوبه نه بلکه دډیر تأمل او تعمق وړ یوه کثیرالمجهوله معادله ده او په پټو سترګو ددغه ډول مسایلو منل یا ردول دواړه لویه سیاسي خطاء او ګناه ګڼل کیږي. دا دوطنپرست روشنفکر قشر دنده ده چې وضعه په هر اړخیز ډول د خپلې سیاسي اګاهۍ په قوت تحلیل ،په شعوري لحاظ هضم او خپله ټولنه ددغه تورتم په ککلیچونو کې د ترقۍ او رښتیني دموکراسۍ په لور رهبري کړي . خو له بده مرغه زمونږ دغه سنکر تر نن ورځې پورې خالي او بې صاحبه پاتې او هغه څوک چې په سیاسي ډګر کې په نظر راځي ټول د استعمار او استثمار په وندر تړلي معامله ګران ګڼل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څه چې د پاکستاني دولت د یو مخي یا دوه مخي سیاست پورې اړه لري هغه د پاکستان د جوړیدو د هدف او ماهیت څخه پوره څرګند او واضح دي. پدې باره کې هر ډول بحث په حقیقت کې د موضوع څخه لیري کیدل او د پاکستان د جوړیدو د ماهیت استعماري اهدافو لپاره زمینه سازي کول دي .ځکه چې د دغه مسایلو ځواب معلوم او پخپله دغه ډول قضایا سیاسي متعارفات ګڼل کیږي او تعریف او تفسیر یې د وخت ضایع کولو څخه پرته بل څه نه دي . زما په عقیده د افغانانو او افغانستان په وړاندې د پاکستان د دولت سیاست همیشه یو مخې ، دښمنانه او خائنانه وو او تل یې یو اځې د خپلو متولیانو د زړو پلانونو له مخې پخوانۍ استعماري ناوړه ستراتیژي قدم په قدم عملي کړې ده .

د پاکستان دولت په ۱۹۴۷ م کال کې د انګریزي استعماري پلانونو له مخې په غیر قانوني او غیر حقوقي ډول د دغه منطقې د میشتو اولسونو او افغانانو د بنیادي حقوقو د پښو لاندې کولو په بناء جوړ شوې او تر نن ورځې پورې یې د قانوني دولت بڼه نه ده غوره کړې. نن هم پاکستان په خپله خاوره کې د خلکو لپاره نه منلې سراسري منتخب قانون ،نه ترلې سراسري سیاسي نظام او نه خپلواک دولت لري . نو ځکه په اصطلاح خپل ګناه کاران لاس ترلي پردو ملکونو ته د محاکمې لپاره لیږي او د انګلستان د دفاع وزارت د یوه لوړرتبه مامور د ۲۰۰۶ کال د سپتمبر د ۲۹ نیټې په قول، په ډیر لوړ قیمت یې په امریکایانو خرڅوي.

د پاکستان دولت لپاره په یویشتمه پیړۍ کې دا هم د شرم خبره ده چې له یوې خوا د دموکراسۍ چیغې وهي خو له بلې خوا

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

د پاکستان په اصطلاح واحد دولت په ځینې سیمو کې د ۱۹۰۱ د .F.C.R (فرنټیر کریمس ریګولیشن)د ځنګل قانون حاکم او خلک د پولیټیکل ایجنټ خود کامه حاکم پواسطه پرته د قانوني وکیل او استیناف د حق څخه د یوه تن په ګناه ټول قوم تر لوړې کچې سزا پورې محاکمه کیدلې شي. دا ډول دي د استعماري او استثماري ملکونو د دموکراسۍ حقیقتونه او واقعیتونه . پوښتنه پیدا کیږي ، چې د پاکستان حقوقي او قانوني نظام په کوم بنیاد ولاړ دي او څه ډول په واحده محکمه کې مختلف عدلي نظامونه چلیدلې شي ؟د پاکستان دغه ډول ظالمانه نظام په سبب د دغه سیمو خلکو هم ندي کړې شوي چې دغه د ځنګل قانون مات کړي او د بشر د حقوقو او دموکراسۍ علمبردارانو هم پرې تر نن ورځې پورې سترګې پټې او غوږونه کاڼه اچولي دي. اوس پخپله په لر او بر افغانانو پورې اړه لري چې ځانونه څه ډول احساسوي ؟د لر او بر افغانانو د ورورۍ ، قامي ، ارثي او ذاتي اړیکي او مناسبات په څه ډول او کومه کچه تأمینول غواړي ؟ په څه ډول د خپلو حقوقو ادعا لري ؟ ځانونه افغانان ګڼي او که پاکستانیان ؟ د پاکستان په نامه کوم ثابت او منل شوې هیواد وجود نه لري. ترلې نظام وجود نه لري. پایداره حکومت وجود نه لري. واحده اداره او مرکزي دولت وجود نه لري. هغه چا چې هڅه کړې چې دغه ډول یو نظام ، حکومت ، اداره او دولت جوړ کړي ، هغه لا پرې ایمان او باور نه لري .نو زه نه پوهیږم ،هغه افغانان چې په خپله خاوره ، په همغه پخواني پلرني کور ، پخواني دود او دستور او دلر او بر سره په پخواني اړیکو او مناسباتو کې اوسیږي او ځانونه پاکستانیان ګڼي ،په هغه نامه چې یو قسمت

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې نن د بنګلديش په نامه يادېږي ، بل قسمت به يې سبا د پنجاب ، بل د سند ، بل د بلوچستان او بل به يې د پښتو نستان او يا جنوبي افغانستان په نومونو ياد شي. زه په دې هم نه پوهيږم ، په افغانستان کې هغه افغانان چې غواړي خپله خاوره او خپل اولس ، ولي ؟په کوم دليل ؟د څه په خاطر ؟ چاته ؟ چې نه ادرس لري او نه هويت او نه ځيني ددغه کسانو څخه چې لا دقيق هويت او ادرس هم شايد و نه لري او په اصطلاح نوم يې په پنسل نوشته وي او په کوم صلاحيت دغه دومره لوی اولس او دومره لوی ملک ، نه پوهيږم چاته بخشش کول غواړي ؟دا ټولې پوښتنې د تأمل وړدي ، خو نه پوهيږم ولې څوک ددغه مسايلو پوښتنه نه کوي؟

هغه افغانان چې پخپل ملک کې د سيال ابرومندانه ژوند جوګه نه وو او پاکستان ته تښتيدلي هميشه (آي. اس. آي) په غيږ کې نيولي ،روزلي او دتخريبي اعمالو لپاره يې بيرته په پټه افغانستان ته راليږلي دي. افغانانو سره ددي چې هميشه دخپلو پښتنو او بلوڅو ورونو د حقه حقوقو څخه دفاع کړي ، خو کله چې پاکستان د کشمير او بنګلاديش په سر درې واری د هند سره شخړه درلوده او درې واره وار يې سخته ماتې وخوړله، افغانستان نه يوائې د خپلو خلکو او خپلې ځمکې دحقوقو د تر لاسه کولو په خاطرهڅې او ادعا ونه کړه بلکه تل يې د اسلامي اخوت او نيک ګاونډيتوب له مخې همدردي ښودلې او مرستې ته حاضرشويدي. خو کله چې روسانو دټولو متحدينو سره په افغانستان خاينانه حمله وکړه او شرق او غرب او ټولې نړۍ په ډيره ظالمانه او جفاکارانه توګه د نړيوالو عظيمو لاينحله پرابلمونو حل دافغانانو د سر نوشت سره غوټه او غوښتل يې

هغه په افغاني جنګي تياتر کې حل کړي ، پاکستان په ډير رياکارانه او خاينانه شکل دهغې لپاره زمينه سازي وکړه اوټول امکانات يې د بهرنيانو په واک کې ورکړل. وطنپرست سياسي مشران يې يا مړه ، يا له ملکه وشړل او يا يې دفعاليت ټولې لارې چارې پرې وتړلې ، او هغه څوک چې د پاکستان په خدمت کې وو ،ښه يې وروزل اودفعاليت ټول امکانات يې ورته برابر کړل .حضرت صبغت الله مجددي داکتوبر په څلورمه دامريکا غږ راديو سره په مرکه کې دغه مسئلې ته په اشاره وويل : پاکستان اوس هم په دولت کې ځيني کسانو سره اړيکې لري ،پيسي ورکوي اود افغانستان په کورنيو چارو کې لاسوهنې کوي.

د پاکستان دواکدارانو شوم نيت دافغانانو په وړاندې هميشه څرګند وو .ذوالفقار علي بهوټو غوښتل افغانستان دپاکستان په پنځمه صوبه بدل کړي ،ضيأالحق په افغانستان کې د (آي اس آي) له لاري د مستقيمي مداخلې او نظامي قطعاتو د ليږلو څخه هم ډډه ونکړه ،نواز شريف خپله لويه لاسته راوړنه دافغاني اردو رنګول ګڼل او د اختر عبدالرحمن ارمان د افغانستان تر ټولو لوی اجتماعي ،سياسي ، کلتوري ،اقتصادي او ... لوی ارزش دافغانستان پلازمينه دکابل ښار سيزل وو او پرويز مشرف غواړي دغه پروسه آخرين منزل ته ورسوي . پاکستان څه کاره دې چې ددې خبرو جوګه شي او نه يې عقل دومره قد ورکوي . پاکستان تل دخپلو متوليانو په مشوره دافغانانو دحوصلې دازمويلو لپاره عجيب خاينانه پلانونه وړاندې کړي او افغانان يې هميشه د ناوړه تصادفاتو او انجام شوي عمل سره مخامخ کړيدي. څه موده دمخه په کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د پاکستان سفیر او ورپسې پخپله پرویز مشرف د ډیورنډ د کرښې په باره کې غیر سیاسي او غیر مسؤلانه څرګندونې وکړې او د افغانانو غصه یې راولاړه او ورسره سم یې روزل شوي کسان د القاعده او طالب په نومولو په دغه حساسه مرحله کې چې امریکایانو د سپتمبر د یوولسمې څخه وروسته ورسره ډیر حساسیت درلود ، سرحدي سیمو ته د ماجراجویي لپاره راولیږل او په همدې نیرنګ یې د امریکا مادي او نظامي ملاتړ ترلاسه او د سرحدي سیمو د ځپلو لپاره یې یو لک او څلویښت زره عسکر مارش کړل .

پاکستان په همدې بهانه سرحدي تحکیمات ، اغزن سیم او حتا د سرحد په اوږدو کې د دیوال غزولو ډرامه دومره ګرمه کړه چې که پخپل وخت اقدام ونه شي نو القاعده او طالبان به ټول افغانستان لاندې کړي. دې کار افغاني دولتي ، سیاسي مسؤلین دومره وارخطا کړل چې پرته د اندکترین سنجش او عواقبو ته په پاملرنه ، هرڅه عاجل د دغه پلانونو د عملي کیدو غوښتونکي شول. درې اړخیزه مشترک کمیسیون تشکیل او ملاقاتونه شروع شول .پاکستان د خپلې اردو د عظمت د نمایش او افغاني اردو د بې مورالہ کولو په خاطر د مشترکو تطبیقاتو د نمایش لوبه پیل او تش په نامه سیاسي مبصرینو چا عمداً او دستوري ، چا ناخود ګاه او تجاهل العارفانه د ګردي میزونو ،رادیو یي او تلویزوني متردد ، مذبذب او حتا خاینانه بحثونو له لارې خپل نظریات او غیر مسؤلانه عقاید اظهار ول پیل کړل چې د پاکستان د بعدي قدم پورته کولو لپاره ښه وسیله او انګیزه وګرځیده .حال دا چې هر څوک پدې ښه پوهیږي چې دا ډول تصمیمونه د باصلاحیته ، بامسؤلیته او اګاه مسلکي

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

اشخاصو لخوا نیول کیږي او عملي کیږي. دا ډول دي د افغانانو په وړاندې په اصطلاح د پاکستان او د هغوی د متولیانو زیرک او په هر لحاظ سنجول شوې ، «نیک نظر» او د افغانانو بې خبري او خوشباوري.

زما په عقیده سیاست ډیر دینامیک شوې ، سیاست په مقدمه جبهه کې په واقعیت او عمل کې د ګرم سنګر لوبه ده او یوازې سیاسي زیرک کسان پرې پوهیدلې شي. لکه څرنګه چې « ترکاڼي د بیزو کار نه دې »سیاست هم د هر بې باوره او خوشباوره رسالت نه ګڼل کیږي !!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانستان پېښې
او دخپروني غبرګون

- د ۲۰۰۴م کال دجولای دمیاشتې په څلورمه نیټه دامریکې دآزادۍ ورځ ولمانځل شوه. پدغه مناسبت ښاغلي حامد کرزي دافغانستان دمنځمهالي اسلامي دولت جمهور رئیس ته دآزادۍ مډال ورکړې شو. پداسې حال کې چې په افغانستان کې بهرني پوځیان میشت ،د افغانستان استقلال او ځمکنۍ بشپړتیا له هرې خوا د تهدید لاندې او دافغان ا ولس غمیزه دوام لري او له یوې ورځې څخه بلې ته لا پسې تودیږي مونږ ددغه مډال ترلاسه کونه په دې فال نیسو چې دغه ویاړ نه به ښاغلي حامد کرزي لاپسې خپلو تاریخي مسئولیتونو ته متوجه ، په هیواد کې به د اداري فساد ، رشوت ، اختلاص ، دمخدره موادو دقاچاق او ټولو نورو نیمګړتیاوو جرړې وباسي او لا به یې دې ته وهڅوي چې په پوره سنجش قاطعانه عمل وکړي، خپل خلک او هیواد دداخلي او خارجي معامله ګرانو او دلالانو دمنګولو څخه آزاد او پخپله دتاریخي قندهار دیوې بلې نومیالۍ ځیرې په حیث تثبیت دخپل هویت وکړي . هغه وخت

به افغان ولس ته پکار وي له خپلې خوا هم ښاغلي کرزي دآزادۍ په عالي نشان سرلوړې او دزړه له کومي مبارکي ورته ووایي .

- په افغانستان کې بې سواده او ډیر ساده خلک کله نا کله ډیرې پخې خبرې کوي. دوی وایي خدای هر څه کولې شي خو داسې تیږه نشي پیدا کولې چې پخپله یې پورته نه کړې شي او بل خپل مخلوق دخپل ملک څخه نشي شړلې . لیکن زمونږ ځیني په اصطلاح سیاسي رهبران چې په حقیقت کې دموجوده وضعې درامنځته کیدو اصلي عاملین او مسئولین ګڼل کیږي، داهیروي چې دخلکو له انظارو څخه پټ نه کوم عمل سرته رسیږي اونه پټ پاتې کیږي او خوشې په خوشې هڅه کوي دخپلو ویناوو او لیکنو له لارې ځانونه بې ګناه وښیي او دخپل بام واورې دبل په بام وغورځوي. دوی سره ددې چې هیڅ حقوقي اوقانوني صلاحیت او مسئولیت هم نلري دنورو دحقوقو دسلبولو حکمونه صادروي. داډول اظهارات او پریکړې دعادي افرادو څخه نیولې دلوړ رتبه دولتي، علمي، اجتماعي او سیاسي اشخاصو پورې په ډیره اسانۍ سره صادریږي او ددې په عوض چې دموجوده کړکیچنې وضعې څخه دوتلو لار ولټول شي وضعه لاپسې پیچلې کوي او مقابل لورې متقابل عمل ته هڅوي. زه پدې عقیده یم کومې مرداری ختې چې مونږ پخپله جوړې کړي دبل په ډیران یې نشو غورځولې لازمه داده پدغه ختو تر هغه وخته په شریکه وګرځو چې مرداري ترې ووځي پخې شي، دغورځولو نه بلکه داستفادې او کار اخستلو وړ وګرځي . راشئ دافغانانو په حیث خپل ګریوان ته سرونه راښکته او سوچ وکړو چې لدې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پدې ا ولس او هیواد څه کول غواړو؟ راشی دخپلو ګناهونو پیتې له اوږو څخه راښکته، دخپل وجدان په تله یې وتلو او پخپله قضاوت وکړو چې له چا نه کم دي؟ که بیا لازم وو نورو ته دانتقاد ګوته ونیسو. آیا ضرور نده دنورو سیالوا ولسونو په وړاندی دخپلو کمبودیو اوا ولسی ناخوالو په خاطر احساس دجخالت وکړو؟

- دتاریخ په اوږدو کې په افغانستان کې چې کله چارو څه نا څه دملي تړون او پیوستون په لور سمون موندلې همیشه دافغانا ولس دښمنانو او دهغوی دلاسپوڅو هڅې کړیدي چې افغانان په نورو او نور دسیسو او توطئو کې ښکیل کړي. دبن دکنفرانس دپریکړو دنیمګړتیاوو سره سره بیا هم ممکنه وه چې افغانانو خپل پخواني عداوتونه چې هیواد اوا ولس ته یې نه جبرانیدونکې تاوانونه اړولي وؤ یو خواپریښيي وې او د بین المللي قوتونو په موجودیت کې یې په هیواد کې دیوه ملي دموکرات دولت تهداب ګذاري کړې وې. په همدې امید دبهرنیو هیوادونو څخه په میلونو مهاجرین خپل وطن ته راستانه شول . لیکن دافغانستان دښمنانو چې دافغانانو په غمیزه کې یې تل خپلې ګټې په نظر کې لرلې دپخوا په څیر یې دقومي ، سمتي، مذهبي او ژبني تربګنیو اور ته لمن ووهله او دبن دپریکړو پر خلاف ددې په عوض چې جنګسالاران او ملیشې خلع سلاح شي شخصي نظامي قوتونه او ملیشې، مسلح ډلې، بندي خانې چې انسانان پکې په غیر انساني شکل سره ساتل کیږي او ملی عایداتي منابع چې دجنګسالارانو په واک کې وې نن هم دهغوی په واک کې دي او د زور د وسیلي په حیث د ضرورت په وخت کې تري کار اخیستل کیږي .

امریکایي او نګلیسي قوتونه یو دبل په ملاتړ په افغانستان کې دمختلفو قومونو په مقابل کې دمور او میرې په شکل چلند کوي او هغه سلوک چې په امریکایي بندیخانو کې دافغانانو سره شوې انسانیت، افغانیت، اسلامیت او دموکراسی یې هیڅکله نشي منلې او په افغانستان کې یې وضعه لاپسې پیچلې کړې او بین المللي عکس العملونه یې راپورته کړیدي . له بلی خوا دمرکزي دولت، بین المللي مؤسسو او ځیني داخلي او خارجي پوهانو په مرسته قوانین، دموکراتیک ریفورمونه او بنیادونه جوړیږي خو دغه ټولې شیطاني او رحماني چارې دیولاس څخه اداره کیږي او که غل دلاندې کیږي په مل وراړوي او که مل دلاندې کیږي په غل یې وراړوي او ددغه لوبې انجام طبعاً معلوم دې. په هر صورت په افغانستان کې اساسی قانون، دانتخاباتو، احزابو، مطبوعاتو او ځیني نور قوانین د لویې جرګې او نورو مربوطه مسئولو ارګانونو لخوا تصویب او منظور شویدي او د جمهوري ریاست او پارلماني انتخابات په نژدې راتلونکې کې هم په نظر کې دي. پکار دا وؤ چې افغانانو ټول موجوده نزاکتونه او ددښمنانو لاس وهنی په نظر کې نیولي وې اود مصوبو او قوانینو په رڼا کې د ذات البیني اختلافاتو سره سره په پوره وسعت نظر او دتفاهم په ډیرو امکاناتو سره دیوه ملي دموکراتیک دولت دجوړولو لپاره یو لاس شوې وې . اختلافات په ټولو جوامعو کې وجود لري خو کله چې دغه اختالافات ملي ګټې په خطر کی اچوي او دملي خیانت تر سرحده رسیږي ټولې مخالفې ډلې دملي ګټو په خوا دریږي او ملي حکومتونه او دولتونه پایداره پاتی کیږي. بر خلاف زمونږ په ټولنه کي ،دانتخاباتو په نژدي کیدو سره

شخصي عقدې له يوې ورځې څخه بلې ته پړسېږي او د اختلافاتو کچه لوړېږي. شک نشته په قطعي برخورد منتهي او د افغان ولس د غميزې سريال به د سره پيل کيږي او يا به د افغان اولس د سرنوشت په بيه يو بل سازش د هغوی د دښمنانو تر منځ صورت نيسي. څه موده د مخه چې ځينې وتلو قوماندانانو د بې وسلې کولو د پروګرام د عملي کولو څخه سرغړونه وکړه مرکزي دولت ددې په عوض چې قاطعانه عمل وکړي د هئيتونو په ليږلو او امتيازاتو دورکولو له لارې يواځې هغوی دومره قانع کړل چې په لفظ کې ووايي چې مونږ د "DDR" پروګرام منو. ايا ملت د احق نلري پوه شي چې دغه سازش د څه شي له مخې وؤ او کوم امتيازات ورکړې شول؟همداسې د جنرال عطا محمد او جنرال خاکريزوال تر منځ په شخړه کې چې يو پر بل باندې د مخدره موادو د قاچاق د تور دلګولو په سر پيښ شوې جنرال عطا محمد د مزار د پوليسو قوماندانی ټول منسوبين د قوماندان په شمول بنديان کړي وو. ددې په عوض چې دغه عمل قاطعانه غندل شوې وي د کورنيو چارو وزارت نماينده هغه يواځې يو سوء تفاهم وباله او د کورنيو چارو وزير اضافه کړه چې هغوی د ځينې عاليرتبه دولتي مامورينو د مخدره مواده په قاچاق کې دلاس لرلو په هکله پوره شواهد تر لاسه کړيدي او ګواښ يې وکړ که دغه کسان د قاچاق څخه لاس وانخلي نو نومونه به يې افشاء کړي. پوښتنه داده چې د مخدره موادو کرنه او قاچاق د ملي او بين المللي قوانينو له مخې منع دي. جرم سرته رسيدلي. مجرم معلوم دې. آيا څوک حق لري پدې غټو غټو جرمونو غټې غټې تيرېږي راواړوي او مجرم په جزا ونه رسيږي. نن هم په افغانستان کې غير مسئول او واجب

الاحترام کسان شته؟ آيا تر دې وروسته به هم افغانستان د بې ګناه مجرمانو د ټاټوبي په حيث پاتې وي؟ د مرکزي دولت اکثر منسوبين داسې افاده کوي چې ګوندې د ټوپک سالارانو په مقابل کې ځکه د سازش نه کار اخلي چې زور يې نه لري. خو زما په نظر دا خبره سمه نده. کله چې د عبدالرشيد دوستم او د فارياب والي او قوماندان تر منځ شخړه پيښه وه او د ملي اردو او پوليسو کوچنۍ ټولګۍ وررسيدل نو جنرال دوستم په لمړي قدم د غره څوکې ته رسيدلي وو او که "بين المللی دوستان" نه وې وررسيدلي نو دوهم قدم به يې په ازبکستان يا ترکيه کې وې او کله چې يې د بې بي سي سره خبرې کولې چې: ما چی ګناه کرديم. ما بی ګناه هستيم. ما به قوت های دوست بين المللی احترام داريم..او داسې نور خو کله چې يې "دوستان" خواته رسيدلي وؤ بيا ډاډه معلوميده.

- پدې وروستيو وختونو کې د بغلاوتونو خبره هم توده شوې او هره ولسوالی هم په اصطلاح خپله خودمختاري اعلانوي او بالاخره به ټولې ولسوالی په ولايتونو بدلې شي. دکورنيو چارو د وزارت په يو کيلوميتری کې د شخصی زندان کشفيدل او دنورو خودسريو ډيريدل به حتماً د مرکزي دولت مشروعيت د سوال لاندې راولي. او دا کار پخپله د نړۍ دهيوادونو، په افغانستان کې د بين المللي نظامي قوتونو، مؤسسو او شرکتونو سره د مناسباتو، قراردادونو او د ملياردونو ډالرو تر لاسه کولو او مصرفولو مسئله هم د پوښتنې لاندې راولي او مشروعيت به ونلري او کله چې دا ځينې ځوانان د خپلو کځوړو سره پخپله مخه ځي مسئوليت به يې د چا په غاړه وي؟ بايد خارجي هيوادونه او مؤسسي پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

باره کې د تأمل ثخه کار واخلي.

- په هیواد کې د نامعلومې وضعې په خاطر روسانو هم پدې ورو ستیو کې د پخواني پورونو خبره راولاړه کړیدهٔ. کله چې ډاکتر عبد الله عبد الله روسیي ته سفر کړې وؤ دا خبره داجنډا په سر کې وه . پخوا هم کله چې پروفیسور برهان الدین رباني د ۱۹۹۱ م کال د نومبر په ۱۱ نیټه د مجاهدینو په نماینده ګۍ مسکو ته سفر کړې وؤ د روسانو په ګټه یې معامله کړې وه او د افغان ا ولس په حقوقو یې خاورې اړولې وې خو په عوض کې یې د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیز پلان په مقابل کې چې ممکنه وه د هغې د عملي کیدو په نتیجه کې په افغانستان کې یو نسبي ملي دولت جوړ شوې وې ، د کودتا ملاتړ یې د روسانو لخوا تر لاسه کړې وؤ. امید دې چې روسان یو ځل بیا په اصطلاح د نیک ګاونډي توب تعهدات د پښو لاندې نه کړي او خپل ملاتړي یو ځل بیا کودتاګانو ته ونه هڅوي. د بین المللي سوله ساتي او د ناټو د غړو هیوادونو د نظامي قوتونو ثخه چې په افغانستان کې میشت دي زمونږ هیله داده د هغه تعهداتو او مسئولیتونو له مخې چې د خپلو هیوادونو په نماینده ګۍ یې د ملګرو ملتونو د امنیت شورا ، د بشر د حقوقو د منشور ، د بین المللي عامه نظم او سوسیال د موکراتیزم د اصولو او موازیو په وړاندې لري په افغانستان کې د ملي دموکراتیک دولت د جوړیدو حد اقل شرائط برابر کړي او پرې نږدي چې افغانستان وروسته لدې هم د مخدره موادو د کر او قاچاق او جهاني تروریزم د روزنې او صدور د مرکز په حیث پاتې شي او بې ګناه افغانان بیا هم غمونه او بدبختۍ وګالي.

رښتیا ویل ترخه او مشکل دي
خو ویل یې حتمي ا وضروري !!!

شلمه پیړۍ زمونږ د نړۍ د بشري تمدن په تاریخ کې خاص ځای لري او سترې پیښې یې په غیږ کې رانیولي دي: ستر علمي، تخنیکي او اقتصادي انکشافات؛ ستر اجتماعي، سیاسي او اقتصادي بحرانونه ؛ستر نړیوال او محلي جنګونه، انقلابونه او ملي ازادي بخښونکي جنبشونه.

هو ! دا هغه څه دي چې شلمه پیړۍ پرې د تیرو پیړیو په نسبت متصفه ،مشخصه او کرغیړنه ده. نن بشریت د خپل بود او نبود په دوه لارې کې ولاړ دې او کولای شي یو له دغه دوو ثخه انتخاب کړي. د انګلستان ستر فزیکدان پرو فیسور شتیفین هاو کنګ St.hawking د موجوده بشري تمدن عمر ۱۰۰۰ کاله پیشبیني کړې دي. خو زه وایم په دا سي غیر مسؤلانه کړو وړو سره به هغه ۱۰۰ هم نور دوام ونکړي. حال دا چې د سالم انساني برخورد په صورت کې د هغې د بقاء لپاره لایتنا هي زیرمې او امکانات موجود دي. له بده مرغه د انسانانو د همدغه ناسالمه کړو وړو په نتیجه کې نن د نړۍ ۲،۲ ملیارده انسانان له لوږې او سوٌ تغذي له مخې رنځ او درد ګالي او په ناعلاجه امراضو اخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي .او همدومره کسان نور دچاغۍ او پرخورۍ له مخې د عین مشکل سره مخامخ دي.

یا داچې ځیني هیوادونه دجمعي تباه کوونکو وسلو په برابرولو او دجنګ له لارې دبرلاسي په خاطر دزرګونو ملیاردو ډالرو په مصرفولو صرفه نه کوي چې په دواړو حالا تو کې به بشر د موجوده تمدن دنابودۍ په لور پر مخ ځي او عمر به یې ډیر لنډ وي. خو دمعقول انساني برخورد په صورت کې دحل لاره ډیره څرګنده ، اسانه او اصلاً د نړۍ په مخ ناحله او لا علاجه پرابلمونه به هیڅ پاتې نه شي .

افغانستان د اسیا په زړه کې پروت کوچنی هیواددې چې دتیرو پیړیو راهیسي دنړیوال استعمار د «لویي لوبې» میدان وو .د شلمې پیړۍ په دوهمه لسیزه «۱۹۱۹» یي انګریزي استعمار چې په خاوره یي لمر نه پریووت مات، په نړۍ کې داستعمار دشکست مرحله پیل او دانګریزي استعمار لمن دانګلستان په کوچنۍ جزیره پورې ورغوټه شوه . دهمدغي پیړۍ په اخري دوهمه لسیزه «۱۹۸۹ » کې افغانانو سور استعمار چې په خاوره یي لمر نه پریووت مات او ټول اسیایي او شرقي اروپایي هیوادونه چې ددغه استعمار دجغ لاندې وو ازاد شول.

دواړه کرت چې په حقیقت کې ددوه سترو استعماري آبر قدرتونو او یالویو جهانشموله اقتصادي ،سیاسي او نظامي سیستمونو او انقطابونو سره جنګ وو ، هرڅه پکې ددغه انقطابونو د ټول طاقت اوزورازمایي په ډیره لوړه کچه سرته رسیدل او په نړیواله سطحه دبشري ژوند په نظامي ،سیاسي ،اجتماعي، اقتصادي اونورو ټولو ساحو کې،په ټولو

ابعادو ،معنا او مفهوم ، جنګ، تجربې او لوی ازمایشونه روان وو . پدې جنګونو کې دافغان اولس دمادي او معنوي ژوند دټولو ارزشونو ،عقایدو او نورو تعلقاتو هیڅ کنج او کنار مصئون نه وو پاتې او افغانان دخپلو او پردیو دوحشیانه بیرحمیو سره مخامخ وو .بې شخصیتي، بیګانه پرستي،غلام صفتي، بیسو ادي ، مالپرستي او خصوصاً ذات البیني افغان دښمني هغه یواځیني اوصاف وو چې دښمنانو دهغې له مخې په افغاني ټولنه کې دخپلې لوبې داساسي لوبغاړو(رهبرانو ،جاسوسانو ،قوماندانانو ...) او نورو لپاره سربازګیري کوله ، هغوی یې دخپل میل سره سم روزل ،پالل اوپه اصطلاح لوی شخصیتونه یې ترې جوړول او برخلاف افغان ناسیونالیزم،وطن پرستي، افغان دوستي،علمیت،شخصیت او افغاني ملي رهبري نه پخلاکیدونکي دښمنآن ګڼل کیدل .پدې بیرحمانه او خائنانه لوبه کې دجنګ میدان افغانستان اود تجربې او سوخت مواد له هرې خوا افغان انسان وو . افغان ځوان نسل چې په حقیقت کې دافغاني ټولنې فزیکي او معنوي طاقت جوړوي دوروستي ۲۳ کلن جنګ په موده کي زیږیدلې او په همدغه ناسالمو شرایطو کې چې ژبني ،نژادي،مذهبي، سمتي،قومي او نورو هرډول تبعیضونو ته لمن وهل کیده یودبل په مقابل کې دکرکي،نفرت،بغض ،کیني،حسادت،لوټمارۍ او جنګ په روحیه روزل شویدې. چرس،بنګ،هیروئېن د مجازي انرژۍ اوطاقت داحیاُاو ډیري ناچله پیسي اود عیاشئ وسایل په حقیقت کې ددغه ځوانانودحیات دخریددوسیلي په توګه دیوي مړۍ وچې ډوډۍ څخه دمخه هري جبهې ته رسیدل اودهر قوماندان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصرف کې ورکول کېدل او د جبهو سنګرونه او د عیاشۍ محفلونه پرې ګرم ساتل کېدل.

له بلې خوا دنړۍ په هر کنج کې هرډول زړي او نوي وسلې چې پیدا کېدلې د تخریب او ازمایش لپاره او هر پدر ازاره او مادر ازاره اجیر که خپل وو که پردي، که عرب وو که عجم، که کافر وو که مسلمان، که د سي آي اي او که د کې جي بې په حلقو کې وو دخپل چپ او ښي افراطیت سره د افغانستان جنګي ازمایشي تیاتر ته وارد او د حرفوي بیرحمه جاني لوبغاړو لخوا د عمل په ډګر کې تجربه کېدل.دا په حقیقت کې د جهانیانو او خصوصاً د سترو آبر قدرتونو لخوا د افغان اولس په حق کې عظیمه جفاء او نه بخښونکې ګناه وه. د افغان اولس ټولنیزه شعوري سطحه او اقتصادي نظامي امکانات په هیڅ صورت د دغه بار د پورته کولو جوګه نه وو .نو ځکه یې خپل ټول ارزښونه او خپل ژوند پکې بایلود او نن افغاني ټولنه د بې سواده، بې مسئولیته، بیګانرسته رهبرانو، قوماندانانو، جنرالانو او داسې نورو په لښکربدله، دخپل ځان لپاره نابکاره بار او «ځانځاني ښامار» ګرځېدلې ده. دهمدغه بیوسه افغانانو دهډ، پوست، شرف او عزت په بیه که ځیني وطنفروشه افغانانو بنګلي، مقامونه او پیسې ګټلې او ځیني نورو پرې جنتي ژوند ته ځانونه رسولي او نن د دموکراسۍ علمبرداران غواړي د دغه نابکاره تخم څخه په اصطلاح دموکرات فصل رازرغون کړي، خو حقیقت دا دې چې په اوسنیو شرایطو کې د افغاني ټولنې سرنوشت پیشبیني او سمون دهرچا له توان څخه وتلې کار دې .

د پخواني شوروي اتحاد په ړنګېدو سره نړیوال نظام او نړیوال سیاسي، اقتصادي او نظامي انقطاب له منځه ولاړ، سوړ جنګ چې د سوسیالیزم او کپیتالیزم تر منځ یې دوام درلود او هر کال په زرګونو ملیارده ډالره په مستقیم او غیرمستقیم ډول ورته تخصیص کېدل او بشري ټول د خیر ښېګڼې پروګرامونه یې دخیټې او زنګون لاندې کړي وو ختم او د دریم نړیوال او بلکه د موجوده تمدن په ژوند کې د اخري جنګ خطر چې هره لحظه یې بشریت تهدیدوه عملاً له منځه یووړ. نړۍ یو قطبي، په اصطلاح ایدیولوژي واحده او امریکا د یواځیني بې رقیبه ستر آبر قدرت په حیث د نړیوال سیاسي، اقتصادي او نظامي حاکمیت په محراق کې واقع او هرڅه دهغوی دخواهشاتو په مدار او محور وڅرخیږي ،د وارسا تړون ړنګ چې ورسره سم باید د ناتو تړون هم ړنګ او نړۍ د اوسني سیاسي، اقتصادي او نظامي دینا میزم او یو جهته عطالتي غیر متعادل او غیرمتوازن حالت څخه د جمعي خیر ښېګڼې او ګټو په خاطر د جمعي شعور او منطق په بناء او د نننۍ عصر دمنل شووؤ دموکراتیکو اصولو سره سم دیوه نړیوال سالم ګډ سولئیز ژوند په لور رهبري او بشریت د حتمي تباهۍ څخه ژغورل شوي وای. خو له بده مرغه د توقع په خلاف د سره استعمار څخه ازاد شوي هیوادونه د روسي په شمول د بې کیفیته او بې خصلته عناصرو په څیر د اند کترین عطالت ،مقاومت او سنجش څخه پرته د ناتو له لمنې لاندې شول او نن یې په نړۍ کې موجوده ناسالمه او دخطر څخه ډکه دینامیکه سیاسي ـ نظامي وضعه رامنځته کړه .

د یویشتمې پیړۍ په شروع کې په موجوده یو قطبي نړیوال سیاسي نظام او ترینګلي سیاسي نظامي وضعه کې د امریکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په انتخاباتو کې دجورج بوش برې او په کابینه او دجمهوري ریاست په مقامونو کې دپخوانیو جنګ سالا رانو او نظامیانو ځای په ځای کول، په اسرائیلوکې داریل شارون چې په جنګي جرمونو متهم دی دحکومت جوړیدل او دفلسطینیانو په مقابل کې یواځې دجنګ لاره غوره کول، په اروپا کې دښي اړخه نا سیونالیستي ګوندونو واک ته رسیدل او رابید اریدل، دتیر کال د سپتمبر په یوولسمه دتروریستي عمل په نتیجه کې دلويي تراژیدي رامنځته کیدل اود هغې په بهانه د نړیوال تروریزم تر عنوان لاندې د بې مفهومه، عاقبت نااندیشانه او غیر مسئولانه ستراتیژۍ غوره کول او غیر مستحق، تنګنظره ، متعصبه او بیګانه پرسته وطن دښمنه لړکۍ ډله واک ته رسول او دټول مملکت واک هغوی ته سپارل او یا د عراق په مقا بل کې دټولو نړیوالو دهرډول اعتراضونو سره سره نظامي عمل ته ملا تړل، په حقه سره دنړیوالو لپاره نیک فال نه ګڼل کیږي .

خو ددې ټولو خبرو سره سره بیا هم مونږ پدې باور یو چې تر ننۍ ورځې پورې چې تاریخي پیښو همیشه مثبت پرمختګ لرلې نن هم دغه قانون پرځای دی او تغیر نشي موندلې، سوسیال دموکراتیزم نن په نړۍ کې یو ریالستیک او پراګماتیک حقیقت او واقعیت جوړوي. په نړۍ کې د حق، عدالت او سولې پلویانو د تاریخ په هره مرحله کې قاطع اکثریت تشکیلاوه او له بلې خوا طبیعي او اجتماعي قوانین تل د توازن او تعادل په بنسټ ولاړ دي او هغه پیښې چې ددغه قوانینو په خلاف پیښیږي تل ګذرا او موقتي ماهیت لري او هیڅکله دعامو قانونمندیو په مقابل کې نشي خنډ کیدلې .

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

مونږ پدې باور هم یوچې سیاست علم دی او د سیاسي مسایلو سره یواځې علمي کړه وړه پکاردي، شک نشته چې ځیني کسان سیاست هنر او ځیني نور هغه چټله معامله او لوبه بولي. خو زه وایم که دځیني سیاستونو او ځیني سیاسي رهبرانو داعمالو له مخې قضاوت وشي، کیدلې شي سیاست لیونتوب، خیانت او جنایت وبلل شي لیکن سیاست تل علم پاتې شوېاو هغه وخت یې دحل لار پیدا کړې چې کله ورسره علمي برخورد شوې او لیونیان اود عقل معذوران له هغې څخه لیري پاتې شویدي.

مونږ پدې عقیده یو چې په یویشتو کلونو کې یوانسان دجسمي او شعوري بلوغ مرحلې ته رسیږي. بشریت چې یواځې دحضرت مسیح ع دمیلاد څخه راپدې خوا په یویشتمه پیړۍ قدم ایښې دی طبعاً دجمعي شعور او تعقل مرحلې ته رسیدلې او وروسته لدې لیونیان او میلانهول باید سیاست رهبري نکړي .

مونږ پدې خبره هم پوره باور لرو چې هره سیاسي وضعه دحل سیاسي لار لري. هغه څوک چې دحل نظامي لار غوره کوي دابه دهغوی دلیونتوب، عدم تعقل او منطق او حماقت څخه پرته بل څه نه وي .

په افغانستان باندې دپخواني شوروي اتحاد یرغل او دهغې په مقابل کې افغاني او بین المللي عکس العمل، دافغانستان څخه وتلوته دهغوی مجبورول، د ملګرو ملتونو دپنځه فقرئیز پلان له مخې په افغانستان کې دیوه ملي دولت دجوړیدو بیاره طرحه وړاندې کول او دامریکا له خوا په هغې باندې دتضمین کوونکي په حیث امضاء کول دپورتنیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانونمند یو له مخې معقول منتج عمل ګڼل کیده او افغاني روشن فکران په همدې علت کلک متیقن وو چې د امریکې په تضمین سره به حتماً په افغانستان کې د ملګرو ملتونو پروګرام عملي کیږي او هیڅوک به دا قدرت ونلري چې دهغې په مقابل کې خنډ شي.خو کله چې ځینې شیطاني قوتونو په هراړخیزه تباني او مصلحت سره دهغې په مقابل کې کودتا وکړه او امریکې هم سمدستي اعلان وکړ چې نور به دافغانستان په کورنیو چارو کې لاسوهنه نه کوي،طبعاً دهیچا لپاره دمنلو وړ نه وه. ځکه چې ددغه پلان دامادہ کولو او په دغه اړه دمختلفو هیوادونو او ډلو دتوافق حاصلولو لپاره کلونو وخت اوډیرو مالي مصارفو ته ضرورت وو. او دهرڅه څخه مهم ، تلافي ناپذیره اونه بخښونکې داوو چې ددغه عدم مسئولیت د احساس په نتیجه کې دافغان اولس مال،عزت،شرف، ناموس لوټ،هیواد په ټوله معنا او مفهوم وران ویجاړ ،په سلګونو زره انسانان مړه او غمیزه تر اوسه پورې لادوام لري . دا خبره هغه وخت هم کومه پټه معما نه وه اونن پخپله امریکا اعتراف وکړ چې دشوروي عسکرو د وتلو وروسته یې افغانستان ته شا کړې وه .پوښتنه دا پیدا کیږي چې ایا یوه نړیوال ستر بې رقیبه آبر قدرت ،ددموکراسۍ علمبردار او یوازینې تضمین کننده هیواد(ځکه روس خو مدعي وو) دا حق درلود چې خپله ذمه واري سرته ونه رسوي او اوس چې یې سرته نده رسولې افغانان کومې دادګاه ته مراجعه کولې شي ؟او دا خبره به ځکه ګټه ونلري چې نن امریکا پخپله هم قاضي هم حکم اوهم مدعي پاتې شوې ده .

نه ! امریکا هیڅکله ددې حق نه درلود اونه ورته کوم دلیل

لرلې شي چې داسې وحشي او بې مسئولیته په پردو خرڅ شوو کسانو ته د کودتا حق ورکړي چې د خپل اولس دعقیدې،دین، مذهب،مقدس جهاد ،خپل انسان،وطن او په مجموع کې د بشري ټولو ارزشونو په مقابل کې خائینانه قدعلم وکړي او پرې ونه رحمیږي .

د سپتمبر دیوولسمې نیټې د پیښې وروسته په افغانستان کې یو ځل بیا دجنګ لاره غوره کول د اوږده جنګ او دافغان غمیزې دلا دوام په معنا وو ،ځکه هیچا دافکر نشو کولی چې د طالبانو قوت به دومره زر مات شي. اودبلې خوا که طالبان دومره بد خلک وو ،څه ډول تر پرونه پورې دامریکې سره د معاملې جوګه او داعتماد اوملاتړ څخه یې برخوردار وو .او که چیرې ښه خلک وو ،څه ډول ممکنه ده دداسې یوه ستر هیواد پلانونه چې دډموکراسۍ په فضاکې د جمعي شعور، منطق او خیر ښیګڼې له مخې سنجول شوي وي په عاجل ډول ۱۸۰ درجې تغیر وکولې شي ؟ حال دا چې دامریکې سره دسولئیز حل هر ډول امکانات هم موجود وو . په هر صورت طالبان دخپلو قهقرایي بدعتونو سره په خپله مخه ولاړل او په عوض یې همغه پخواني لوبغاړي چې د خاینانه او جنایتکارانه اعمالو څخه یې نن هم د کوچني څخه نیولې تر زاړه پورې په خوب کې بوګنیږي او بشري تاریخ یې د ثبت اودرک څخه عاجز اوعار ترې لري،په برګو کماندویي دریشیو کې د پنځه کلن ماشوم څخه نیولې تر اتیا کلن پورې اغوستې وې،دقدرت په ګدۍ کښیني او د لومړۍ ورځې څخه دغه حرفوي جانیان دداسې جنایتونو او خیانتونو عاملین ګرځې چې په تاریخ کې یې تر اوسه چا سارې ندې لیدلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددي ټولو خبرو سره سره امریکا په غټه تنه په خپله ګناه اعتراف کوي او په واز کومي چیغي وهي چې بیا به داډول اشتباه نه کوي او د کفارې او تلافي په خاطر مټې رابډوهي. خو په نتیجه کې د ټولنیز ترکیب څخه بې بنیاده او د موضوعاتي فهرست څخه بې محتوا او پوچ د بن کنفرانس جوړیږي او د هغې په نتیجه کې د ۲۰۰۱ م کال د دسمبر په ۲۲ بې صلا حیته موقت دولت جوړیږي، په افغانستان کې په اصطلاح نړیوال سوله ساتي ځواکونه ځای پځای کیږي، د توکیو په بین المللي کنفرانس کې بیا هم په اصطلاح د افغانستان د بیاا بادونې په خاطر ۱۵ ملیارده د پنځه کلنې بودجې په حیث منل کیږي او ټول خوش باوره افغان اولس او تش په نامه روشنفکران پدې باور پیدا کوي چې دا ځل به د نړیوالو دموکراتو قوتونو په موجودیت کې حتماً په افغانستان کې د یوه دموکرات دولت بنسټ ایښودل کیږي او ټولې ناسمه او ناوړه پیښې به د ګذرا پدیدو په حیث موقت خصلت ولري او ډیر زر به له منځه ځي. خو د غه وضعې د لویي جرګې په انتخاباتو، ترکیب، پریکړو او د انتقالي دولت په ترکیب د امورو په جریان کې دوام لري. وضعه له یوې ورځې څخه بلې ته خرابیږي، امنیت په قطعي ډول وجود نلري. د یوه عادي افغان څخه نیولې تر جمهور رئیس پورې هره لحظه د مرګ د خطر سره مخامخ او یوه ګړۍ هم په خپل ژوند باور نلري. هر ځای زور حکومت کوي او دولتي لوړ رتبه مامورینو په ولایاتو کې ځانونو لپاره ملوک الطوائفي جوړې کړي او له ویرې مرکز ته نشي راتلای. د هوانوردۍ وزیر ډاکتر عبد الرحمن او د حامد کرزي معاون او د فواید عامي وزیر حاجي عبد القدیر چې جرئت یې کړې وو او کابل ته راغلي وو په

رڼا ورځ د بین المللي قوتونو په حضور کې ووژل شول خو څوک یې د پوښتني حق نشي لرلې. په افغانستان کې نه یوازې ټول ارزښتونه بې ارزښته شوي بلکه کاملاً پرځېدلي او وختي دي. یوه قاطع لږکۍ ډله نه یوازې په نورو اقلیتونو بلکه په قاطع اکثریت هر ډول ظلم او ناروا روا ګڼي، په زرګونو انسانان د سوسیال دموکراتیزم د علمبردارانو او د بشر د حقوقو د محافظینو په حضور کې زندۍ کیږي او شاوخوا د شتوکې لیوان او ټپوسان د انسانانو په غوښو اخته دي او دوۍ د غه صحنې او منظرې خاینانه په چکچکو بدرګه کوي او د خپلو راتلونکو «افتخاراتو» د نمایش په خاطر ترې کستونه ډکوي.

پوښتنه پیدا کیږي چې د غه لږکۍ ډله، د غه د قدرت په ګدۍ ناست وطن د ښمنه عاملین او پیژندل شوي شمالي ټلواله څوک دي؟ احمد، محمود، کلبي ... یا پښتون، تاجک، اذبک، هزاره، ترکمن ... او که خلقي، پرچمي، شعله یي، ستمي، اخواني، ... او یا د نورو ډلو نمایندګان شامل دي؟ د غه ټلواله لکه چې له نوم څخه یې معلومیږي په اصل کې ځیني تنګنظره شمالي او سیدونکي دي چې له پخوا یې سکتریستي تجزیه طلبانه، بیګانه پرستانه، خاینانه عقاید او نظریات درلودل. د جهاد په وخت کې یې د ټولو جهادي ډلو پرضد د روس سره ځانګړې یو جانبه معامله وکړه، د حیرتان ـ کابل په لار د سالنګ په سوق الجیشي ـ اکمالاتي منطقه کې یې هغوۍ ته دوامداره اکمالات او د هغوۍ د عسکرو مصئون عودت تأمین کړ، په ۱۹۹۱ میلادي کال کې یې د ملګروملتونو د پنځه فقرئیز پلان په مقابل کې، چې په افغانستان کې یې د یوه نسبي ملي ګرا دولت د جوړیدو امکانات برابرول، په مسکو کې د روس او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکارمل د ډلي سره دقرارداد په امضاء کولو سره کودتا وکړه ،کابل یي اشغال او دخاورو او ایرو په ډیریو یي بدل ،شخصي او دولتي شتمنۍ یي له یوې مخې لوټ او ټول ښاریان یي دلسګونو او سل ګونو زرو بچیانو ویر ته کښینول ،دوۍ بې حسابه ناچله پیسې په روسیه او هند کې چاپ او دټول افغان اولس شخصي او عامه شتمنۍ یي پرې غصب ، بې حسابه دالري ذخیري یی پرې جوړې ،خپل قومي زلمیان یي پرې په بیه واخستل او دنورو قومونو په مقابل کې یي دطوپ خولې ته وتړل او په دښمنۍ یي واچول ، دهمدغه پیسو پواسطه یي دټولو ورونو قومونو چټل خواره بیګانه پرستان راټول ،د ۲۰۰۱ م د سپتمبر دیوولسمې وروسته د امریکا سره په معامله کې په سوونو ملیونو او بلکه ملیاردونو ډالر و اخستلو سره یي امریکایان په افغانستان باندې حملې ته وهڅول او غمیزه تر نن ورځې پورې دوام لري. نن په دغه ټلواله کې دټولو قومونو ،ټولو احزابو او ټولو اقشارو هغه بې وطنه،بې مسؤلیته او بې سویې ټولې هغه کرغیړنې څیرې راټولې شوي چې د مشروع رقابتونو له مخې خپل سیاسي،اجتماعي،قومي،نژادي او داسې نورو معقولو انساني اهدافو او ارمانونو ته دمنل شوو دموکراتیکو معیارونو له مخې درسیدو سویه او توان نه درلود او نلري خود لویي غوښتنې، ځان غوښتنې، مقام غوښتنې او نورو ناروا غوښتنو حرس یي تر هر چا اُچت او ددغه ناروا غوښتنو دعملي کولو په خاطر دخپل وطن ،اولس ،قوم ،تاریخي افتخاراتو او بشري ټولو منل شوؤ حقوقو او عنعناتو په مقابل کې هرډول خائنانه معاملې ته اماده دي ،نن هم ټول واک ، ټول مقامونه او

ټوله سرمایه په لاس کې لري ،نن هم هرډول خاینانه معاملو ته حاضر دي او با صلاحیته نماینده یي ملي (متحده)جبهه ده چې ددولت ټول واک په لاس کې لري او دخارجي متولیانو سره دناروا معاملو متصدي ده.

شمالي ټلواله او یا په بل عبارت ددغه افغان دښمني ډلې هر غړې د روس او نورو افغان دښمنه هیوادونو د ستراتیژیکو خاینانه پلانونو له مخې داوږدې مودې په ترڅ کې تشخیص ،تربیه او هغوۍ ته دمجازي شخصیت ورکولو په پروسه کې دافغان اولس بې حسابه مادي او انساني قربانۍ پلان ګذاري او پدغه لارکې هر ډول متقابل متصور خنډونه همیشه په بې رحمانه توګه له منځه وړل شویدي. حتا دهمدغه خاینانه پلانونو له مخې دټولو بین المللي نورمونو په خلاف د ازاد او مستقل هیواد په مقدس حریم یرغل ته هم حاضر شول. دا ټلواله دخپلو خاینانه فکرونو او خاینانه عملونو پرته دوطن ،اولس او خلکو په مقابل کې د هیڅ ډول ذمه وارۍ احساس دمسئولیت نلري او په لحظوي توګه دخپلو شخصي او ګروپي ګټو په خاطر خپلې قبلې ، جبهې او اندیوالیو ته تغیر ورکولې شي. چې په تیره تقریباً دیرش کلنه دوره کې یي مونږ څرګند او بې شمیره مثالونه ولیدل .

شمالي ټلوالې په روسیه او هند کې دناچله ،تورو او غیر قانوني افغانیو په چاپولو سره د افغانستان دټولو خلکو شخصي ،خصوصي ،ملي او دولتي شتمنۍ غصب او غلا او دهرڅه دمخه یي پرې تاجک ، دټولو شمالي سیمو او بلکه په ټول افغانستان کې زلمیان اجیر ونیول ،دمرګ او جنګ ماشین یي پرې ګرم وساته او د ورونو قومونو ترمنځ یي ددښمنۍ اور

ته لمن ووهله. دوی همداسې ددغه پیسو په زور ضعیف النفسه روشنفکران، سیاسي ـ اجتماعي رهبران، قوماندانان، ژورنالستان، لیکوالان، مطبوعاتي نمایندګۍ، مشران او واکداران اجیر ونیول او تر ننه پورې یې پرې جنګي او تور تبلیغاتي ماشین فعاله ساتلې دي. راشئ ددغه غلا او غصب اندازه ځان لپاره تخمین کړو:

که قبوله کړو چې دتورو پیسو له چاپ څخه دمخه،

دیو ه ډالر بیه ۱۰۰ افغانۍ

دتورو پیسو له چاپ وروسته،

د یوه ډالر بیه ۱۰۰ ۰۰۰ افغانۍ کیدلي

که پخوا ۱۰۰۰۰۰ افغانۍ ۱۰۰۰ ډالره کېدل، د تورو پیسو له چاپ څخه وروسته د افغانۍ ارزش زرچنده ټیټیږي او ځمونږ هیوادوالو ته د یو لک افغانیو په عوض یوائې سل افغانۍ او په بل حساب د زرو ډالرو په عوض یوائې یو ډالر په لاس کې پاتې کیږي. یا که دچا شتمني ۱۰۰۰ملیونه ډالر حساب کړونو ۹۹۹ملیونه ډالر د شمالي ټلوالې په جیب کې پریوتل او یوائې یو ملیون ډالر زمونږ هیوادوال ته پاتې شول. که د مملکت ټوله شتمني په نظر کې ولرو د زرګونو بیلیونو او بلکه ملي شتمني چې په حساب کې نشي راتلای، او ددغه ټولې شتمنۍ ۹۹۹برخې د شمالي ټلوالې په جیب پریوتي او یوائې یوه برخه غریب اولس ته پاتې ده. د ۱۹۹۲م کال څخه راپدې خوا یې په عامه دارایي چور جوړ کړی، لا دوام لري، افغان اولس او حکومت او حتا خارجي قوتونه یې په خپلو مهیلیتونو ګروګان نیولي او

په هیوادکې دا وسنۍ ناوړه وضعي عاملین همدوی ګڼل کیږي.

دتورو چاپ شوو پیسو څخه که به یو کانتینر افغانستان ته راتلې، څونه روسیي او څونه هند ته پاتې کیدلې او خپل ټول مصارف یې ددې لارې تاً مینیدل او په بین المللي بازارونو کې پرې ډالر اخستل کیدل، یوائې خدای ته معلومه ده. هو دا یوه خبره معلومه ده چې د روسیي د سفارت یوه ګټه ډله دهمدغه تورو پیسو له لارې دډالرو دقاچاق په تور ونیول شوله او ویل کیدل چې په اشد مجازات محکوم شول.

کله چې دحامد کرزي حکومت نوې افغانۍ چاپ کړې یو ځل بیا شمالي ټلوالې بې حسابه تورې پیسې له دغه ملکونو څخه راوړې او ځرنګه چې ټول واک او اختیار هم ددوی لاس کې وو، دغه تورې پیسې یې ټولې په نوؤ افغانیو سپینې او خپلو ذخیرو ته یې ټیل وهلې او یو ځل بیا یې ټوله ملي شتمنۍ غصب او چورو چپاول کړه.

پاتې کیږي دلاجوردو، زمردو، الماسو، د اوه زره ټنو اپین دقاچاق چې هر کال په افغانستان کې تولیدیږي او دخارجي متولیانو سره دګرمو دوامداره معاملو مجموعه به څومره شي چې د شمالي ټلوالې لوړرتبه غړي یې خارج ته په چلولو اخته دي دا سنجش هیوادوال پخپله کولې شي.

دهمدغه پیسو په زور د شمالي ټلوالې جمهور رئیس برهان الدین رباني لس کاله پاچاهي وکړه، دهمدغه پیسو په زور ټولو کسانو یې خارجي بانکونه په ډالرو ډک کړیدي، دهمدغه پیسو په زور، کله چې دولت د استقلال دجشن دلمانځلو توان نلري، دوی خپلې شخصي سالګرې ددولت، وزارتونو، ولایتونو، ریاستونو، خارجي نمایندګیو او مدیریتونو تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کچې په بیشانه ډمامو او مصرفونو لمانځې، دهمدغه پیسو په زور دوی ټول افغان اولس او حتا خپل متولیان ځان سره ګروګان ساتي او ټولو ناروا مقاصدوته ددغه لاري ځانونه رسوي ، دهمدغه پیسو په زور ددي په عوض چې اولس ته دخپلو خیانتونو او جنایتونو حساب ورکړي او سزا ووینې، په خاینانه ډول قهرماني ګاني ، مارشالي ګاني، جنرالي ګاني او مقامونه ترلاسه کوي او دهمدغه پیسو په زور یي دملي نامقدسي جبهي په نامه سیاسي لوبه روانه کړیده. سره ددې چې دوی اود دوی سره دسوړو نور یاران دجمهوري ریاست پورې په ټولو لوړو مقامونو یي خیټه اچولې او دعوایدو ټولې سرچینې همدا اوس هم په واک کې لري او دبین المللي قوتونو په حضور کې برعلاوه ددي چې خپلې اداري قانوني او حقوقي دندي نه اجرا کوي او په تعلل او کج قلمیو سره داختلاص ،رشوت ،غصب او اداري فساد زمیني برابروي ،په څرګند ډول دامنیت مسئول دبې امنیتی، قانوني مسئول دبي قانونی او اداري مسئولین د بي ادره ګی عاملین ګرځي. دولت ته ستر خنډونه ایجادوي او دبازسازی دنیم نیمګړو پلانونو دپلي کیدو مخنیوي هم کوي. دوی دخپلو خارجي او داخلي متولیانو او فرصت طلبانو سره په ناروا ډلي ټپلي جوړوي او خاینانه غوښتنې وړاندي کوي ترڅو دخپل شرمساره عمر موده اوږده او څوک یي دمحاکمي میز ته را کش نه کړي شي.

په یوه هیواد کې ملي منل شوي ارزشونه نباید بې ارزشه شي . سره ددې چې ارزشونه عمومي بشري لاسته راوړنه او زیږنده ده خو شک نشته چې ځینې ارزشونه یواځې ملي بڼه لري چې د هغې د کیفیت او کمیت له مخې دیوه اولس او هیواد

ملي او بین المللي حیثیت او موقف تثبیتیږي. مغرض او متجاوز هیوادونه تل هڅه کوي دنورو هیوادونو ملي ارزشونه پدي ډول بې ارزشه ،نظام رنګ او اداري ،حقوقي او قانوني سیستم ضعیف کړي چې خپل اجنټان او خدمت ګذارانو ته په غیر مستحق ډول لوړ امتیازات قایل شي او په ملي قهرمانانو او تاریخي افتخاراتو د خود فروشه ډلې له لارې ملنډې او تورونه لګول شروع کړي.

شمالي ټلوالې د ۲۰۰۱ دسپتمبر دیوولسمې نیټې وروسته وطن ته دخیات په بدل کې ستر مادي او معنوي خائنانه امتیازات ترلاسه کړل او دبې حسابه پیسو او قدرت په زور اوس دهغې نمایشونه او ګذارشونه دهیواد په ګوټ ګوټ کې دخلکو سترګې ړندوي او غوږونه کڼوي.

ټول ارزښتونه یو څه ته او یو چاته خلک او یا دخلکو نماینده مؤسسات ،انستیتوتونه او متخصص ارګانونه قایلیدلې شي. رئیس جمهور حق نلري ارزشي امتیازات چاته قایل او ورکړي . یواځې د نورو افرادو په څیر دغه ډول امتیاز چاته پیشنهاد او کله چې دغه ډول امتیاز د مربوطه مقاماتو او مؤسساتو لخوا منظور شوي وي کولې شي منظور او یا رد کړي.

شمالي ټلوالې څرنګه چې دخپلو پیسو ،مقامونو ، بدمستیو او خپلو متولیانو په زور اولس او دولت ګروګان نیولې او هره ورځ ترې نوي او نوي امتیازات ،مقامونه ،القاب او نشانونه ترلاسه کوي. تاریخي مسًولیت یي د جمهور رئیس حامد کرزي په غاړه دې او طاقت فرسا بار اورنځ یي بیوسه اولس په اوږو وړي او خارجي متولیان معاملګرانه او تجاهل

(c) ketabton.com: The Digital Library

العارفانه غوربږونه کښوي او سترګي پټوي .

دنوي افغانستان دجوړيدو د ۲۶۰ کليزي دنړيوال جشن غونډې ته

درنــو اســتادانو، مــشرانو او خوينــدو ورونــو ! زمــا نيکــې هيلــي او احترامــات ومنــۍ !.دافغانــستان دکلتــوري ودې ټــولنې د هميــشني ابتکــاراتو څخــه پــه کــوروداني او مننــه چــې نــن يوځــل بيــادنوي افغانــستان دجوړيــدود ۲۶۰ کليــزي دنړيــوال جــشن پــه غونــډه کــې دافغانــستان د معاصر تــاريخ پوهــانو د ځلانــده ســتورو دســترو خــد متونــو دويــاړ يــاد ابتکــار تــه لاس غزولــې اود هغــې د ارزونــې پــه خــا طريــي د نــړۍ د ګــوټ ګــوټ څخــه ســتر عالمــان او تــاريخ پوهــان رابللــي چــې مونږاوتاســې دهغــوۍ دارزونــو شــاهد يو.

محترمــو ! ۲۶۰ کالــه پخــوا ســتر احمدشــاه باباپــدې ســيمه کــې دميــشتو قومونــو پــه مــشترکه مــساعي او برابــرو حقوقــو ســره ددولــت پــه واقعــي مفهــوم دننني افغانــستان دبنسټ ډبره کيښوده او ټــول اوســيدونکې پرتــه لــه تبعيــضه متــساوی الحقــوق افغانــان

وګڼــل شــول. نومــوړې تــشکل نــه يــوائې دهغــه وخــت پــه کچــه بلکــه دنــن ورځــې دمــدني ټولنــو د ارزشــونو لــه مخــې خــورا لــوړ معيــاری دموکراتيــک عملــي تــشکل ګڼــل کيــږی. ســتر احمدشــاه بابــا دهمدغــه دموکراتيــک اصــل پــه مــټ دپراخــه پرګنــو ملاتړحاصــل او پــدې ســيمه کــې يــې لويــه امپراطــوري جــوړه کــړه.دخپلــې امپراطــورۍ پــه ګــوټ ګــوټ کــې يــې دټولــو لپــاره دمنلــو وړ ټــولنيز پــراخ بنسټه حکومــت او دولــت جــوړ او پــه ملــک کــې يــې افغــاني پرګنيــزه عملــي دموکراســي برقــراره وســاتله چــې تاســې محترمــو استادانو دهغې په مختلفو اړخونو پوره رڼا واچوله.

درنــو اســتادانو او حاضــرينو ! زمــان او مکــان دوه مقــولې دي چــې دهــرې پديــدې او خلقــت او باالخــصوص دټــولنيزو پديــدو او نظــامونو دايجــاد، تحــول، تکامــل او پايــښت پــه پروســه کــې ټــاکلې او قــاطع رول لــری. يــو ه عــالم ديــوه ســتر تــصميم دنيولــو پــه وخــت کــې دزمــان ارزش دا ســپارزولې "نــن وختــه دې خــو ســبا بــه ناوختــه وي". ســتر احمدشــاه بابــا ددغــه کتګوريــو دعملــي ارزش لــه مخــې پــه تمــام عيــار ټــاکلی وخــت دشــرايطو مطــابق پخپــل منطقــي تــصميم ســره پــه ملــک کــې خــورا معقــول ټــولنيز سياســي نظــام جــوړ کــړ چــې بــديل يــې زمــونږ راتلــونکي تــاريخ ونــشو ليــدلې او دغــه ترلــې ټينــګ نظــام هميــشه دخــارجي غاصــبانو او داخلــي متعــصبو تنګنظرانو دسترګو اغزي ګرځيدلې وو.

زمــان ددرې مرحلــو څخــه متــشکل دې: ماضــي، حــال او راتلــونکې. ماضــي دهــرې ټــولنې دحــال او مــستقبل بنسټ جــوړوي چــې ۲۶۰ کالــه پخــوا دهمدغــه لوی احمدشــاه بابــا پــه خــارق العــاده ابتکــار او دافغــان اولــس پــه قهرمــانۍ پــه بــې ســاري او بــې بديلــه توګــه د واحــد افغانــستان تــر بيــرغ لانــدې د افغــان ملــت بنيــاد

ایښودل شویدي. حال زمونږ او ستاسي رسالت دي چي دخپل ملي وحدت او دتاریخي ارزښتونو او افتخاراتو د استفت د رسی سر تر منزله د راتلونکي نسل تر لاسه ورسوو او خپل رسالت په ټاکلی منزل کي په پوره کمیت او عالي کیفیت سره ایفاء او په پوره ډاډ سره یي راتلونکی نسل ته وسپارو.

ټولنیزي پدیدي، نظامونه، دولتونه، اداري، سازمانونه او انستیتوتونه دهر څه دمخه تاریخي پدیدي دي او دوخت په هره ګړۍ او شیبه کي دهغوی رول او رسالت مشخص او ټاکلي دي. کله چي دزمان او مکان په تغیر سره سیاسي ـ اجتماعي وضعه بدلیږي، ورسره سم دحل سیاسي لاري او رسالتونه هم تغیر مومي دمثال په توګه میرویس نیکه، احمدشاه بابا ، وزیر محمد اکبر خان ، امان الله خان ، مشروطه خواهانو ، ویښ زلمیانو ، نورو سازمانونو ، او ملي قهرمانانو پخپل وخت کي ټاکلي رسالتونه او مسئولیتونه درلودل. حامد کرزي ، دهغه دولتي اداري، موجوده سازمانونه او زمونږ همدا نننی غونډه هم ټاکلي رسالت او مسئولیت لري. لوی احمدشاه بابا خپل رسالت پرون ایفاکړي او هغه چاچي ندي ایفاکړي دهغوی په هکله تاریخ لازم قضاوت کړیدي. پدي ستره غونډه کي،دتاریخ پدي حساسه مرحله کي چي افغان اولس د مرګ اوژوند ، بودونبود په پوله ښتیږي، پکاردادي چي مونږ ددي ناوړه حالت او وضعي څخه د وتلو لار او خپل رسالت تشخیص،تثبیت اودهغي دایفاءپه خاطر مشخص او جدي اقدام وکړو. غونډه دنوي افغانستان د جوړیدو د ۲۶۰ کلیزي نړیوال جشن تر عنوان لاندي جوړه شوي ده. په همدي بنیاد هغه قومونو او اولسونو چي ټاکلي ملي تشخص ، تعهد او تړون یي نه درلود

هم دخپل قومي او هم داولسي او ملي تشخص،تعهد او تړون څخه برخمن شول او دلومړي ځل لپاره یي د نړۍ په دي لویه او په هر لحاظ ډیره ستراتیژیکه منطقه کي دخپل سیاسي ،اداري او ټولنیز نظام او دولت خښتن ، د همدغه نظام دبیرغ لاندي ، په همدغه تشخص ، تعهد او تړون سره یي لویه امپراطوري جوړه او دادي نن یي مونږ او تاسي د ۲۶۰ کلیزي د جشن په ویاړ راټول شوي یو. خو ددغه عادلانه او منصف نظام د خصوصیاتو په باره کي چي ددموکراسۍ په خورالوړو هر اړخیزو ملي مناسباتو او معیارونو یعني اولسي او ملي دموکراسۍ په اصولو او قو قوانینو ولاړوو هیڅا بنیادي او دستاینې وړ څه یادونه ونه کړه.هو ملي دموکراسي او فردي مساوات چي په ملي او بین المللي قوانینو ،اصولو او مقاولو او دملګرو ملتونو دبشر د حقوقو په منشور کي د ټولي نړۍ د اولسونو له خوا د معتبرو منل شوو اسنادو په حیث تسجیل شویدي. نه لکه په افغانستان کي چي مافیایي وسله وال قوماندانان ،قبیلوي مشران او جهادي رهبران د ملي ، قومي ، ګروپي ، مذهبي ، سمتي اوداسي نورو نومونو او موقفونو له مخي په جوړ جاړي ،مشارکت ، ځما ځمۍ او پټه پنابانديې د نعماتو او بیت المال په چور سره جوړ راغلي دي.

هو ! نه ددغه ډول یوه فوق العاده نظام او نه د هغه ملي مدبر شخصیت ، قوماندان او اولسي ټولنیز رهبر چي مختلف قومي مستعد ،با تقوا ،وطنپرست او په خپلو خلکو مین افغانان یي دد موکراسۍ داصولو له مخي دهغه وخت په خورا مشکلو شرایطو کي سره متحد کړل ،نه کومه ارزونه او یا لا اقل د قدردانۍ کومه یادونه وشوه.دروغجن به نه شم که ووایم نن چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولې نړۍ له هیوادونو څخه نظامي ، جاسوسي، ملکي دولتي او غیردوتینمایندګان او شرکتونه دا لسم کال دی چې د همدغه نظام په بنیادي ړنګولو او سر او مال په ویش اخته دي او نه مونږ پوهیږو او نه دوی چې با الاخره څه کول غواړي ، هم په دې باره کې ، ددې ستري غونډې برخه والو نه یوائې کوم پریکړنده تصمیم ونه نیوه ،حتا کوم چا یې په باره کې یوه پوښتنه هم راولاړه نه کړه او په داسې تاریخي او دافغانانو لپاره د نن ورځې د مرګ او ژوند په مهمه مسئله کې خبره د پنځو تنو تاریخ پوهانو داثارو دیاد و بود په غونډه بدله شوه او هغه هم لا څوک یاد او څوک لا له یاده هم پرېوتل.په حقیقت کې دغه ستره غونډه هم چې ډیرو پوهانو په کې ګډون کړې وو ، لکه د نوروغونډو په څیر په یوه عادي غونډه بدله شوه. نه په کې د تیرو تاریخي ویاړونو ،افتخاراتو او نیمګړتیاوولازمه ارزونه او کره کتنه وشوه اونه په کې د افغان اولس د موجوده لویې غمیزې د حل لاره په ګوته او نه کوم عملي تصمیم ونیول شو .

مونږ په دې عقیده یو چې هره سیاسي وضعه او مشکل ځانته اساسي علت، تضاد او اساسي غوټه لري. تر څو پورې چې همدغه اساسي غوټه خلاصه نه شي، هر مشکل چې وي په خپل حال به باقي پاتې وي. ژوندي او ملي متحد اولسونه په داسې حالاتو کې اساسي مشکل ،تضاد او علت تشخیصوي او په خپل ټول فردي او جمعي شعور او مادي امکاناتو سره د همدغه اساسي مشکل د حل په لارکې سره متفقانه تړون او عمل کوي او مخکې له دې دغه مشکل ریښې و ځغلوي او بجې وزیږوي ، په خپل قابو او محاصره کې راولي او د پای ټکې ورته ږدي ، نه دا چې له یوه مشکل څخه ۱۰۰۱ مشکله ځان

لپاره جوړاود یوې لومې په ځای دبې شمیره لوموپه جال کې ترلې پریووځي. نن ټول افغانان، دولتي مسئولین، پخپله حامد کرزې، په افغانستان کې دخارجي میشتو قوتونو مسئولین دخارجي دولتونو چارواکي او ټول نړیوال په پوره اتفاق سره وایي چې: دافغانستان بود ونبود دپوښتنې لاندې دي، په افغانستان کې نظام نشته، امنیت نشته، اداري فساد ، رشوت ، اختلاس ،د مخدره موادو کر کیله او قاچاق ،اداري ،قانوني ، حقوقي او حتا افغاني انساني بحرانونه او ډیری نوری په لسګونو او سلګونو ناخوالی موجودی دی.داکتوبرپه میاشت کې په افغانستان باندې دامریکې له حملی راهیسې شپږګ کاله پوره شول. داکتوبر په اتمه نیټه دامریکې دکانګرس دهیئت رئیس ویلي چې په افغانستان کې دبوش سیاست ناکام دي او امریکا به حتماً افغانستان دهمیش لپاره له لاسه ورکړي. دا په حقیقت کې هغه تجاهل العارفانه اظهارات او اعترافات دي چې د افغانانو په مطلقه بېوسۍ او بې کسۍ دلالت کوي. هغه افغانان چې څه موده دمخه یې پخواني شوروي ستر آبر قدرت ،چې له ویرې یې همدغه امریکایانو او اروپایانو په خپلو کورونو کې خوب نه درلود او هرکال یې بې شمېره بیلیو نونه ډالر د ساړه او تاوده جنګ په لار کې مصرفولې ، مات او له خپل ملک څخه وشړه ، او داامریکایان ، اروپایان او نور وو چې زمونږ ملک ته د خدمت او کومک لپاره راغلل ، خو خیانت یې وکړ او زمونږ ملک او اولس یې داسې بې وسه او بې کسه کړ. خو کرزې صاحب اوس هم مصمم دي په همدې خارجي قوتونو ،د هغوی پورې تړلیو افغاني جنګي جانیانو، دبشر دحقوقو په ناقضینو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

مفـسيد ينو او مختلـسينو او نـورو او نـورو پواسـطه نظـام او دولت جوړ کړي او افغان اولس نور او نور هم له پښو پرېباسي . دا کار پخپله دکرزي دحکومت او دولت قانوني او حقوقي مشروعيت د پوښتنې لاندې راولي.خو باک يي نه شته ، ترڅو چې د زمان د دجال له شا دوی لپاره څه دوړيږي د دوی پرې ساعت تير دې او دملک او اولس غم خو بې له هغې هم نه لري.

بين المللی قوتونه دملګرو ملتونو او امريکی په مشری چی عملاً ټول جهان اداره کو ، همداسې دغه تجاهل العارفانه تظاهر هم کوي چې دوی ګوندې ، په افغانستان کی دامنيت د تامين او اصلاحاتو څخه عاجز دی. که دا خبره رښتيا وي ، نو د دوی حضور په افغانستان کی دڅه په خاطر او دا دومره بې شميره بې ګناه افغانان هره ورځ د څه لپاره مري ، دا دومره قوتونه په دې غريب ملک کې د ولې ځای پځای شوي ، دا دومره مصارف د څه لپاره او سل او زر نورې خبرې دجدی پوښتنی لاندی راولي. له بلې خوا دافغانستان ګاونډيان چې لا پخوا په کمين کی ناست وواو خپل توسعه طلبانه حرصونه او پوچ ارمانونه يي چاغول بيل بيل باندېني هيوادونه له هغوی سره مشترک پلانونه تعقيبوي او عملاً يي دافغانستان ځمکنی بشپړتيا او جغرافيايي فزيکي موجوديت دخطر سره مخامخ کړي دي.دغه او دې ته ورته ډيرو نورو مسايلو ته ټول وطنپرسته افغانان دشک په سترګه ګوري او همدا مسئله نن دافغانانو او باندېني او ځينې ګاونډي هيوادونو تر منځ په اساسي تضاد او شخړه اووختې ده. ځکه که يو اولس او هيواد جغرافيايي موجوديت او استقلال ونلري نور ارزښونه يي هم هيڅکله تحقق نشي پيدا کولې. دافغانانو لپاره چې دوطن سره

مينه په خاصه توګه دتقدس حيثيت او مقام لري نو کله چې روسانو په افغانستان خائنانه حمله وکړه، افغانانو عمومي قيام وکړ او تر هغې ارام کښيننا ستل ترڅو چې يې اخري عسکر د امو له درياب څخه پورې نه وته .دا په تاريخ کی هميشه همداسی وه او نن هم په حقيقت کې ټول افغانان په همدې علت پاڅيدلي دي.

دتعجب غټه خبره داده چې نن د يو موټي افغانستان جغرافيايي موجوديت دځينې اجنبي پلوي افغانانو لخوا دخطر سره مخامخ دي او حتا درسمي تريبونو او پارلمان دموقف څخه دغه ډول غير مسئولانه او خاينانه څرګندوني کيږي. دا چې وايي سياست چټله لوبه ده ، رښتيا هم نن په افغانستان کې سياست په چټله لوبه او کثير المجهوله لا ينحله معادله بدل شوي او يوه تکه توره مکدره فضاء يي په افغانستان کې رامنځته کړې ده.

اولس ددغی وضعې له سپيناوې څخه عاجز دې. يوا ځې ملي وطنپرسته روشنفکر قشر يعنی تاسی محترم استادان کولی شی په هغې کې لازم صراحتونه او وضاحتونه راولی، اولس ته دوست او دښمن په ګوته او تر منځ يي رڼه بيلدونکی کرښه کش کړی.ايا تاسې دغه کار وکړ ؟دغه سپيناوې مو رااوست ؟او دغه رسالت مو سرته ورسوه ؟

محترمو استادانو !ديرش کاله کيږي چې دا ډول غونډې جوړيږي ، که نور هيڅ مو له لاسه نه کيږي ، په خپلو ستغو سپورو وينا وکه له يوې خوا د خپل زړه براس باسو ، کيدلې شي د خوم چا په جيب کې يو څه هم واچول شي او له بلې خوا مونږ او تاسې چې د يو څه تنفس امکان هم لرو ددغه ډول غونډو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دجوړيدو فرصت او حوصله هم لرلې شو. خوزمونږ اولس همغسې چې يې ټول بود و نبود ددغه ظالمانو سره پخپل عادلانه جنګ کې له لاسه ورکړي، ديوې شيبې حوصله هم نده ورپاتې. کاشکې نن دهغه اعجاز، جادو او نهايي تصميم په باره کې يو څه فکر او تصميم نيول شوې واى چې دمرګ په پوله پروت افغان غم ځپلي اولس ته داخري سلګۍ په فرصت کې ورته نجاتد اميد وارۍ پيغام پروت وې.

هو !هيڅوک هيچاته دقيامت د ورځې ، نه دجنت وعدى ورکولې شي اونه له دوزخ څخه څوک ويرولى شى. خو مونږ کولې شول لا اقل نن يو داسې تصميم ونيسو چې د افغان اولس لپاره د تيرو افتخاراتو په تر لاسه کولو سره ، په راتلونکې کې سر اغاز جوړ شوې واى.

شرم دې دهغه چا لپاره چې نن هم دقسم خوړلې دښمن خاينانه نظام اولعنتى ميډيا فعاله ساتي، ورته دخپلې خيټې نه توجيهات برابروي او ددغه لويي غوښتونکې، ځان غوښتونکې تنګنظره دجال دډولۍ لاندې سر ټيټى روان دي. پکار دادى:

- نننۍ غونډه بايد دخپل روشنفکرى رسالت او بى له تاخيره مسوًليت له مخى موجوده خاينانه مجهول سياستونه واضح او ددوست او دښمن تر منځ که خپل وي که پردي، که پټ وي که ښکاره روښانه کرښه کش او په څرګند ډول يې يو تر بله سره تفريق او اولس ته په ګوته کړي.
- دهمدغه تشخيص له مخې دعمل يوه څرګنده سياسې فتوا بايد صادره شي.
- يوه باصلاحيته افغاني روشنفکرى شورادې جوړه او

ددغه شورا لخوادې له درى مياشتو څخه تر شپږو مياشتو پورې وخت ورکړې شي چې په موجوده وضعه کې ژور بنيادي اصلاحات شروع او سرته ورسوي.

- په غير صورت کې دې دهمدغى باصلاحيته ملې وطنپرسته روشنفکري شورا لخوا بديل اعتمادي متخصص کسان ددولت او حکومت لپاره پيشنهاد او معرفي شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دموکراسي
په تیوری او عمل کې

دموکراسي د يوناني کلمې « demos ــ اولس ،خلک ؛او kratos ـ قدرت ،حاکميت » څخه اخستل شوې او يو د اشکالو د اداري ده، چې په رسمي ډول د اکثريت حاکميت په اقليت او د ټولو خلکو ازادي او يوشان حقوق تأمينوي . خو په عمل کې نه پخوا د بشر په تاريخ کې کله اولسي حاکميت عملي بڼه درلودلې، نه اوس څوک دنړۍ په کوم کنج کې داسې نمونه ښودلې شي او نه په راتلونکي کې څوک دهغې تضمين او ذمه واري کولې شي. تر اوسه پورې مونږ يوائې دحاکمو نظامونو او طبقو دديکتاتورۍ نموني لرو او بحث پرې کولې شو. اولس په هره ټولنه کې وسيع البنياده پديده، جوړښت او بنسټ تشکيلوې چې دبشري ټولنې دژوند په ټولو اړخونو کې يې هميشه پريکړنده رول لوبولې، دتل لپاره دحقيقت او واقعيت معيار پاتې شوې او ددموکراسۍ سره لازم وملزوم او يو دبل په وجود کې تحقق پيدا کوي . که څوک غواړي ددموکراسۍ په واقعي مفهوم ځان پوه کړي او دتيورۍ او عمل سره يې کره وړه ولري بايد خپلې خبرې او عمل ددموکراسۍ او اولس ديو تر بله

نه شليدونکي ارتباط او متقابل استلزام دعمده اصل او منبع څخه پيل کړي . غربي دموکراسي د سياسي نظام په حيث د سرمايي د خصوصي علاقمنديو او د حاکمي طبقي او اداري نظام د مشترکو امتيازاتو په نظرکي نيولو او تباني سره تحريفي ، رسمي او عملي بڼه پيداکوي او دټولنې د قاطع اکثريت د خير ښيګڼې د پروګرامونو او د ټولنيزو ــ اقتصادي مناسباتو او توليد سره هيڅ ډول عملي اړيکي نلري او دموکراسي دټولني ، ټولنيزو، ټولنيزو توليدي ، اقتصادي او نورو مناسباتو مافوق ، يوائې ايديال معنوي ماهيت پيداکوي اود پوچ بې ماهيته نوم څخه پرته هيڅ ډول مادي قابل داحساس او قابل داستفادي ارزش نلري ،ځکه چې په اصطلاح ټول دموکراتيک نظام او ميکانيزم د سرمايدار او اداري حاکميت د ګټو په محوربانديدوران پيداکوي . زه پدي عقيده يم چې هر ارزش ، حتا هغه چې مونږ معنوي ګڼو ، هم يوائې دمادي کميتونو او ارزشونو پواسطه قيمت ګذاري کيږي. د مثال په ډول ، استقلال ،ملي حاکمپت ، پخپله دموکراسي او ډير نور چې د ځينو ، په آند معنوي ارزشونه ګڼل کيږي مادي ارزش لري او يوائې د مادي ارزشونو پواسطه يې کره کتنه او ارزونه کيدلې شي. راشئ ، پدې خبره غور وکړو ، که چيرې په اصطلاح همدغه معنوي ارزشونو تر شا مادي ارزشونه وجود ونلري (چې حتماً يې لري) څوک به ورته ارزش قايل شي ؟ فکر کوم که مونږ ددموکراسۍ ارزش او کيفيت په يوه اجتماعي ــ اقتصادي نظام کې د دغه نظام داستثمار د کچې د ټيټوالي له مخې اندازه او قيمت ګذاري کړو ، دا به ددموکراسۍ د ماهيت د پوهاوي لپاره ډيره څرګنده ،اسانه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوره منطقي لاره وي. دموكراسي دهر تاريخي اجتماعي — اقتصادي نظام او دهغې پورې اړونده حاكمو او محكومو طبقو ذات البيني مناسباتو د ضرورتونو او مجبوريتونو له مخې، تاريخي — سياسي پديده ګڼل كيږي. زما په نظر په دريواړو تاريخي ـ اقتصادي نظامونو كې د قواوو، وسايطو او مادي زيرمود كچې، ابعادو، كميت او كيفيت ته په تش اشاره سره هم زمونږ د مطلب دحل افاده كيدلي شي. يوه برده دار څومره مره يان لرل، څومره يي پرې پخپله مصرف كاوه، په كومو وسايطو يي څومره توليد كاوه او څومره ورته ګټه پاتې كيدله او د مصرف او ګټې تناسب يي په فيصدي لحاظ څومره وو. يوه فيودال څومره ځمكې، دهقانان او څه ډول وسايط درلودل، څه شې يي كرل او ريبل او په كال كې يو وار دګټې او مصرف تناسب يي څومره وو. اوس به راشو د لسو، سلو او پنځه سوه مليياردو ډالرو سرمايدار، وسايطو، مادي او تخنيكي بيزونو او كومپلكسونو، لسګونو او سلګونو زرو كاركرانو، د هغوی طيارو، ټانكونو، موټرو او نورو عظيمو توليداتو، د ثانيي، دقيقي، ساعت ورځ، مياشت او كال ګټې، توليدي ضريبونو او تناسبونو ته. دغه تفاوتونه په هيڅ ډول فيصدي، تناسب او هيڅ قيمت سره د مقايسي وړ ندي. په همدي كچه دموكراسي او كه بهتره به داوي وو ايم چي ظلم او ناوروا هم دمقايسي وړندي. سرمايداري نظام د خپل نظام او سرمايي د بقاء په خاطر پنځه سوه كلنه تجربه لري. هغوی حاضردي د سرمايداري مافيا دناوړه ګټې لپاره هر ډول شرايط، تحريفي تيوری او حتا د چور او چپاول زمينه هم برابره كړي چې څرګندې بيلګې يي په وروستيو كلونو كې مونږ په افغانستان كې ليدلې شو. هغوی

ددې كار لپاره د مليونو انسانانو قرباني، محلي، منطقوي او حتا نړيوال جنګونه پلان ګذاري او تسليحاتي مسابقات هم په كار اچولې شي. دوی د سرمايدارې طبقي په ګټه مالي او پولي بحرانونه رامنځته كوي ځكه په هر بحران كې يوائې غريبه طبقه متضرره او د سرمايدارې طبقې ګټې دوه چنده كيږي. د مثال په ډول كله چې بنزين دوه برابره قيمته كيږي، معمولاً د ټكسي او موټر كرايه هم دوه برابره كيږي. خو موټر او ټكسي نيم مصرف او نيمه ګټه كوي. په بحران كي مصرف ثابت پاتي كيږي او د سرمايدار ګټه دوه برابره شوه. ټولنيز مناسبات هغه وخت دموكراتيک دي چې اولسي د خير ښيګڼې بڼه ولري او په اولسي پراخه پايداره بنياد باندې بناء وي. په غير صورت كې هره دموكراسي دمعين نظام او معينې طبقې ديكتاتوري ګڼل كيږي. د خصوصي ملكيت او د تورو پيسو په فزيكي موجوديت سره چې د استثمار، ناوړه ګټې، فساد او غير قانوني سود او مالي ذخايرو وسايل برابروي، دموكراسي هيڅ وخت عملي بڼه نه شي پيدا كولې او بلكه پخپله دموكراسي ددغه ډول عواملو څخه يو عامل ګرځي. ديكتاتوري او دغه ډول تش په نامه دموكراتيک نظامونه يوائې په زور، ظلم، جبر، دروغو، نيرنګ، اردو، پوليس، مخصوص امنيتي قوتونه، حكومت او دغه ډول نورو وسايلو په ذريعه چليدلې او ساتل كيدلې شي. خو ټولنيز دموكراتيک نظامونه دزور او ظلم محتاج ندي او په سولئيز ډول دجمعي سراسري پايداره سولې دتامين ضمانت كوي. كه څوک غواړي چې په نړۍ كې سراسري سولئيز نظام ټينګ شي لازم دي ټولنيز مناسبات په اولسي وسيع البنياده پايداره قاعده ودرول شي، په غير

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې به بشري ټولنه دهمیش لپاره دډموکراسۍ دحقیقت او واقعیت په برقرارۍ کې ګمراه او بې برخې پاتې وي . نن چې له نیکه مرغه جمعي شعور، علم او اقتصاد پرمخ تللي ، دا کلکه امیدواري شته چې اولسونه به دخپل جمعي شعور دوجدان دغږ له مخې خپل تاریخي رسالت درک او دټولنیزي دموکراسۍ دتحقق په لور به چټک قدمونه واخلي .دتاریخ په اوږدو کې ځینې تیوریسنانو هڅه کړې دموکراسي داولسي ټولنیز ارزش او ورځنې عملي ژوند او مناسباتو څخه بې محتوا کړي .له دې لارې هغوی هڅه کوي په اصطلاح خالصو دموکراتیکو ادیالونو ته ځانونه ورسوي، چې وجود نه لري . دخپلو نظامونو واقعیتونه پرده پوشي او اقتصادي بحرانونه ، ټولنیزو بدبختیو او ناخوالو علتونه په تحریفي شکل فورمولبندي او په پړه یې هغه څوک چې مدنظر لري ونیسي او یا یې د هر چا په قسمت او بخت پورې وتړي. هغوی مذبوحانه اظهارات او استدلال کوي چې ګوندې دخپلې دموکراسۍ د حفاظت او حراست په خاطر یې عظیمه بیرو کراسي ، قوانین، مؤسسې، انستیتوتونه او ارګانونه ایجاد کړیدي . زه وایم که دا خبره سمه او په حقه وي نو دبشریت دپیدایښت څخه تر ننني ورځې پورې به یو ددغه پرنسیپونو څخه تحقق موندلې وې .دلوی تشویش خبره داده چې نن دغه مبارزه ډیرې حساسې مرحلې ته رسیدلې، ټولې خواوې مساوي امکاناتو خواته نژدې کیږي او بشریت پخپله دخپلې تباهۍ لپاره هر ډول وسایل او امکانات برابر کړي، وضع هم له بل هر وخت په نسبت ډیره ترینګلې، ټولې خواوې دمخامخ ټکر په موضع کې یو بل ته ولاړې او له هیڅ لوري د تفاهم علایم نه

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

لیدل کیږي، شعور له منځه الوتې، هر چا ته ځانونه حق په جانب ښکاري او یو اځې داحساساتو له مخې په پټو سترګو په وړاندې قدم اخلي. پداسې شرائطو کې دعواقبو جاج کومه نا حله معما نده او محترم لوستونکی پخپله دهغې پیشګویي کولې شي.

نن دنړیوالو ماجراجویانو او افراطیونو او نړیوال دموکراتیک بهیر تر منځ یو بل انقطاب عملاً د تشکل په حال کې دې. ماجرا جویان او نړیوال افراطیون دمشترکو ګټو په بناء غواړي وضع په موضعي او نړیواله کچه متشنجه وساتي او حتا دبشریت دتباهۍ په بیه قمار ووهي خو له نیکه مرغه نړیوال دموکراتیک بهیر له یوې ورځې څخه بلې ته نړیوال ابعاد ، ټینګ ارتباط او اعتبار پیدا کوي او په نړیوالو مسایلو کې دفرد ، ګروپ، سازمان، قشر او داسې نورو په حیث خپل فردي او ډلئیز عکس العمل او تاثیر واردوي. په عراق باندې د امریکي او انګلستان دحملې دامادګۍ په پروسه کې عملاً دغه تقابل ولیدل شو. افراطیونو هڅه کوله ددغه جنګ اور ته لمن ووهي نو یې دخپلو استخباراتي سازمانونو په مرسته هڅه وکړه ددروغجنو دراماتیکو صحنه سازیو له لارې نړیوالو ته وښایي چې په عراق کې دتصور څخه پورته کیمیاوي او بیولوژیکي وسلو ذخیري موجودې او په ۴۵ دقیقو کې اتمي وسله هم جوړولې شي ، سره ددې چې په ټوله نړۍ او په هغه جمله پخپله په انګلستان او امریکي کې ددغه جنګ پر ضد مظاهرې وشوې، د بلکس په مشرۍ دملګرو ملتونو هیئت چې په عراق کې د څیړنو مسئول وؤ په قاطعیت سره دغه دروغ رد کړل او داکتر کلي چې پدغه باره کې یې مسئولیت درلود او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته دخودکشی څخه یي په بل څه زور نه رسیده بیا هم په عراق کې دجنګ اور بل، دغه متمدن هیواد یي دخاورو ایرو په ډیری بدل او نن هم هره ورځ په سلګونو بې ګناه کوچنیان، ښځې او نر او سپین ګیري او ځوانان وژل کیري. هو ! ماجرا جویانو په ډیره سپین سترګی خپل ناولي تصمیمونه عملي کړل، هغوی وروسته پدې هم اعتراف وکړ چې دغه ډول وسلې په عراق کې پیدا نه شوې او وروسته لدې به هم پیدا نشي. دا خبره تونی بلیر د ۲۰۰۴ کال دجولای په ۷ نیټه دسنا په وړاندې وکړه یعنې پخپل جرم یي دټولې نړی، دټولو سوسیال دموکراتانو ، دهاګ دبین المللي محکمې او ملګرو ملتونو په وړاندې اعتراف وکړ. تونی بلیر دانګلستان صدراعظم دا خبره هم سمه ورسره غبرګه کړه چې په عراق باندې حمله بیا هم حتمي وه څکه هغوی دملګرو ملتونو پریکړه نه وه منلې. دا چې چا پریکړه نه وه منلې او څوک ددغو پیښو دعواقبو مسؤل دي پدې باره کې دی پخپله محترم لوستونکي قضاوت وکړي. زما لپاره دتعجب وړ خبره داده چې دغه کسان دهمدغه سوسیال دموکراتیزم دعلمبردارانو لخوا چې پر ضد ئیي مظاهرې کولې دبل ځل لپاره په ولسمشری ومنل شول. زما پوښتنه داده. همدې ته وایي دسوسیال دموکراتیزم اصلي ماهیت، عالي مرام، ستراتیژي او انصاف؟ یا دا چې نن هم ددغه محترمانو په مقابل کې کوم مضمر جبر، طلسم او جادو قرار لري، نه یواځې د هغوی لاسونه او پښې یي تړلي بلکه په شعوري ترګمی یي هم اخته کړي دي. زه پدې عقیده یم تر څو چې سیاست ا ولسي او ټولنیز نشي، سیاسي پایداره دموکراسي وجود نشي لرلې. یا دا چې هره سیاسي دموکراسي په موجوده شرایطو کی دهمغه

حاکم نظام او طبقې دیکتاتوري ده. په سیاسي دموکراسی کې منفعت شخصي او خصوصي او مسئولیت جمعي ټولنیزه بڼه لري. تاریخ ددغه ډول دموکراسی څخه پخپله سینه کې ډیرې بدې خاطرې ساتلي دي. دهمدغه سیاسي دموکراسی په ضر ابخانه کې اتم بم جوړ شوې، دهمدغې سیاسي دموکراسی دتضادونو اونه پخلاکیدونکو دښمنیو له بازار څخه لمړې ځل اتم بم استعمال شو. دسیاسي دموکراسی دګټې وټې څخه ده چې یو همیشه په ګټه او بل همیشه په تاوان کې دي. په نړی کې دمسکراتو، مخدره موادو او نورو مضره موادو مخه نه نیول کیږي، اشتهارات او تبلیغات یي هره خوا سترګې ړندوي او غوږونه کڼوي، دسیاسي دموکراسی په نتیجه کې ده چې ایکالوژیکي او محیطي دژوند صحي شرایط په نظر کې نه نیول کیږي ،هره خوا بدشکله ناروا جنګي ماشینونه غوریږي، دفابریکو دزهرجنو غازاتو لوخړې هوا ته پورته کیږي، ټوله نړی زهرجنه کوي او د مهلکو امراضو باعث ګرځي خو ګټه یي ځانګړي افراد تر لاسه کوي، داوزون طبقه له منځه وړي او نړیوال درادیو اکتیف شعاعاتو دمستقیم تماس او ضرر سره مخامخ کوي او دسیاسي دموکراسی علمبرداران دخپلو شخصي ګټو اوملحوظاتو له مخې نه حاضریږي بین المللي مقررات او پریکړې امضاء کړي او ویي مني. خو تش په نامه یي ورځې لمانځي چې همدا نن هم په کابل او نورو ښارونو کې ونمانځل شوه. ټولنیزه واقعي دموکراسي هیڅکله د نننی شخصي سیاست په ناپایداره بنیاد پایداره نشي پاتې کیدلې او دسیاست په آزمندانه محیط او تنګ کمیس کې نه ځایږي. راشی چې دموکراسي په ټولنیزه پایداره قاعده ودروؤ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دټولنیزي پایداره دموکراسۍ دشرایطو څخه خوند واخلو.ټولنیزه دموکراسي پخپله خود کفاء او خود بقاء نظام دي خو سیاسي دموکراسي »کله چې سیاست اولسي او ټولنیز نه وي« خپل ځانته خپل قبر پخپله کني.دټولو بین المللي دموکراتو قوتونو څخه زمونږ هیله داده چې مونږ ته په هیواد کې دټولنیزي دموکراسۍ پوخ تهداب کنبیښودل شي. افغانان چې پخپل ملک کې دټولنیزي دموکراسۍ تجربه لري دغه نظام به ښه وپالي او ورروزي.افغانستان نن دشرق او غرب دکلتورونو دتقاطع محل ګرځیدلی. افغانان دسیاسي دموکراسۍ تجربه نلري زمونږ په هیواد کې سیاسي مناسبات قومي او قبیلوي بڼه لري. ګوندونه او سازمانونه چې اوږده سابقه نلري او اکثر روشنفکران چې په غرب کې هم اوسیدلي او روزل شوي دي دخپلو قومي او قبیلوي مناسباتو څخه نشي وتلې او نن چې عملاً دبین المللي سیاسي لوبو په ډګر کې قرار لري په سیاسي لحاظ ډیر نزدیک بینه او هغې ته دپخوانیو تربګنیو او ګوندیو په سترګه ورته ګوري. که د کاکا زوې کوم ګوند جوړوي نو دې یي هم باید جوړ کړي او که چیرې دوه ورونه هم په ګوندۍ کې سره جدا شوي هیڅکله بیا ندي یو شوي. زمونږ په هیواد کې وروستیو سیاسي پیښو دا هم وښودله چې زمونږاولسي خلک دروشنفکرانو په نسبت دزیات وسعت نظر خاوندان دي. دولسمشرۍ په ټولټاکنو کې زمونږد اولس شکیبایي او سالم برخورد زمونږداولس او دبې ځایه نا سالمو ډلو ټپلو جوړول زمونږ دروشنفکرانو په هکله زما دمدعا دثبوت دلیل ګڼل کیدلې شي. زمونږ اولس افغان شموله سراسري سیاسي مرکزي قوي رهبري غواړي خو زمونږ

روشنفکران دخپل تنګ نظرانه موقف او دید له مخې ددغه ډول رهبرۍ جوګه ندي. همدا سبب دې چې دبې شمیره ګوندونو په جوړولو سره یي بې شمیره پرابلمونه ایجاد کړیدي .محترم حامد کرزي ته هم ولسي خلکو پرته دتبعیضه پښتنو، تاجکو، ازبکو، هزاره او نورو یوشان رایه ورکړه. لازم وؤ چې حامد کرزي هم دافغان اولس داعتماد په بدل کې دملي منافعو په بناء دملي اشخاصو څخه ملي حکومت جوړ کړې وې ، خو له بده مرغه کرزي صاحب دخپل حکومت په جوړولو کې خارجي فاکتورته زیات ارزش قایل شوې او نن دکابیني هر غړې څومره چې د خپل متولي ګټې په نظر کې نیسي هغومره خپلې ملي ګټې په نظر کې نلري. دغه کار په حقه سره دیوې خوا دملي وسیع البنیاده حکومت دجوړیدو امکان له منځه وړې او دبلې خوا یي په حکومت کې ملوک الطوائفي او بې بندو باري رامنځته کړیده . کله چې حامد کرزې هڅه کوي دغه تشه دمشاورینو ، مشاور وزیرانو، مشاور معینانو او نورو په مقررۍ ډکه کړي مخالفین یي هغه دخوږي ګوتې څخه نیسي او خپل نماینده ګان پرې مقرروي او وضعه له بد څخه بد تریږي.نن سبا په افغانستان کې هر اړخیز تشکلات او دموکراتیک ریفرومونه جریان لري ددغه ډول ریفورمونو لپاره وسیع البنیاده ټولنیز نظام ضروري دې . حال دا چې په افغانستان کې دا ډول نظام وجود نلري . ټولنیز نظام هغه دې چې له ځان څخه ددفاع توان ولري خو زمونږ اوسنې نظام دبین المللي قوتونو په مرسته هم دخپل استقرار څخه برخورداره ندې . له بلې خوا زمونږ دټولنې پخواني ډیر قوی نهادونه له یوې ورځې څخه بلې ته یو په بل پسې ړنګیږي او کوم نوي نهادونه چې دخپل ماهیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مخې موقته بڼه لري او تشکل يې ندي موندلې داړونده دندو داجراء جوګه ندي . په پای کې محترم حامد کرزي دافغانستان داسلامي جمهوريت منتخب جمهور رئيس په ډيرو حساسو ټولنيزو او دولتي مسايلو کې خپل هميشني وسعت نظر له لاسه ورکوي، يواځې مجاهد پاتې کيږي او په نورو ټولنيزو قشرونو او باالخصوص په وطنپرسته روشنفکرانو باندې داعتماد ثخه کلکه ويره لري. اميد دې پدغه ټولو نيمګړتياوؤ برې ومومو او پدې حساسو شيبو کې خپل تاريخي رسالت سرته ورسوؤ.

دخپروني دريمه کاليزه

دحرکت دخپروني دريم کال د سپتمبر ديوولسمې پيښې دشپږم او دبن د بې بنياده او ناکام کنفرانس دپنځم کال سره سمون لري چې دتروريزم دبې مفهومه ستراتيژۍ او ناکام جنګ له لارې په غوره کولو سره يې سياست په نړۍ او افغانستان کې په کثير المجهوله معادله او لاينحله معما بدل کړې او نن چې دامريکې دموکرات ګوند په پارلمان کې داکثريت په ګټلو ، غواړي په نظامي بودجه تعذيرات ولګوي، بيا هم دامريکې جمهور رئيس جورج ډبليو بوش دويټو دصلاحيت څخه په ناوړه استفادې سره په عراق او افغانستان کې دنظامي پوتنسيال دلوړلو په خاطر په کال سل ملیارده ډالر تر لاسه او هڅه کوي چې دسياست کثير المجهوله معادله دنامعلوم وخت لپاره لاينحله پاتې شي. خو په اوسنيو شرايطو کې ددغه ډول غير مسؤلانه لوبو او بې مفهومه دروغجنو او دوامداره تروريستي پيښو تسلسل او ځنځير اخري سپرغۍ به بې له شکه ددريم نړيوال ذروي جنګ پټاکي وچوي. ديوېشتمې پيړۍ په پيل کې اصلاً دنړيوال سياسي نبض پر ضد ددغه ډول سياست غوره کول او په نړيواله کچه ددغه ناسم سياست پلوی ټيمونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته کیدل، په حقه سره دبشریت دراتلونکی ژوند لپاره سپېره او بد فال ګڼل کیږي. په همدې زماني مقطع کې پاکستان په موازي ډول په ذروي طاقت او نـژدې سل زره تروریستی روزنیز مرکزونو په ایجاد د تروریزم په ځاله بدلول او په ټوله نړۍ کې دداسې یوې سرکشۍ او تاریکې قوې تیتول دوهمه نه جبرانیدونکی نړیواله ستره اشتباه ګڼل کیږي. په افغانستان کې دامریکې او انګلستان لخوا دافغانستان دګاونډیانو پر ضد دطالبانو څخه دیوې حربې په څیر استفاده ، دافغان اولس په نماینده ګۍ دهغوی سره دیوه سیال قوت په حیث معامله او باالاخره دشمالي ټلوالې دمتعصب لړکې په ګټه ددغه قوت ټکول درې واړه هغه ناسم عوامل دي چې دنړۍ پدغه هر لحاظ ستراتیژیکه منطقه کې یې دجنګ اوربل کړې او دمصؤنیت احساس ترې هیچا لپاره متصور ندې.نړیوال پرابلمونه دنړیوال سلیم عقل، هم آهنګۍ او ملاتړ په نتیجه کې دسمون لار پیدا کوي او افغانان به یې هم دنړیوالو سره یوشان ګالي، پالي او دسمون ملاتړ به یې کوي. که هر اولس خپلې داخلي او خارجي چارې په ایمانداری سره سرته ورسوي په نړۍ کې به هیڅ مشکل پاتې نشي. پکار دادي پخپل ملک کې دسمون پسې د معرفت څراغ بل کړو ، دخاین او صادق تر منځ توپیر ته قائل شو او لازم وضاحتونه رامنځ ته کړو.دبن دکنفرانس څخه وروسته دافغانستان مؤقت ، انتقالي او منتخب دولت، لویه جرګه ، پارلمان او محلي شوراګانې، اساسي قانون، مختلفې مستقلې ادارې، کمیسونونه او دموکراتیک انستیتونه جوړ او بین المللي ملاتړ او ډیرې مادي مرستې ترلاسه شوې خو دا چې دبن کنفرانس په نامعقول بې پلانه او بې پروګرامه دشخصي او

ګروپي ګټو په بنیاد رامنځته شوې وو په همغه یو جانبه عطالت خپل قهقرایي مسیر طې کوي. او دچارو دسمون په خاطر چا یوه لوټه هم نده ایښې.دملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ دبین المللي قوتونو په راتګ سره هر افغان او خصوصاً روشنفکر قشر پدې باورو وو چې افغاني غمیزه به حتماً دحل لار پیدا کوي ځکه چې دغه ملکونه ستر نظامي، اقتصادي، علمي ــ تخنیکي پرمختللې ټولنې لري، دعالي منجمنټ او مدیریتونو څخه برخمن او سوسیال دموکراتیزم دهغوی دټولنیز ژوند ورځنۍ عملي بڼه ګڼل کیږي. امنیت به تأمین، اقتصادي وده به حتمي او ټولنیز نظام او دموکراسي به په افغانستان کې په ښه وجه برقراره شي.لیکن ددې ټولو بې شمیره مثبتو فاکتورونو دموجودیت سره سره دشپږو کلونو وروسته په ملک کې نظام نشته، اداره نشته، قانون نشته، عامل ارګان او شخص وجود نلري، فساد ، رشوت، اختلاس، دمخدره موادو کر کیله او قاچاق ددولت دمسؤلینو او ارکانو ورځینې کار او مصروفیت ګڼل کیږي. شاه او ګدا ، داخلي او خارجي یوشان دظلم، ناروا او بې قانونۍ څخه شکایت کوي. په افغانانو دقیامت ورځ جوړه ده هر څوک نفسي نفسي چیغې وهي نه صور اسرافیل «ع»شته او نه مسئول شخص په سترګو کیږي چې د حی علی الفلاح چیغه وکړي او دغه په ګونډو بې کسه او بې وسه اولس دسوال دکچکول څخه رابیرون، پخپلو پښو یې ودروي او دخپلې عقیدې، ارادې اوواک خاوند یې کړي . افغان خو هغه اولس وو چې دچا په غلامۍ کې هم غلام ندې پاتې شوې او نه یې دچا جوتې خوړلي. دغه کسان څوک دي چې دسوال او راکړې په دودښه پوهیږي او پرته له عاره په ډیر ویاړ پردو ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جاسوسۍ او خوشخدمتۍ مهرونه یو تر بله سره په سیالۍ په ځانونو لګوي او د تاریخي مختورۍ څخه هیڅ باک نلري. په شخصي لحاظ یو ځوک د نه منلو تهمت او ناوړه کار پر ځان منلې شي خو دا کار دیوه اولس، ټولنې او یوه ملت په نوم او نمایندګۍ نشي کولې او نه باید اولس چاته دا حق ورکړي. په کوم هیواد کې چا دولتي اداره، پارلمان، فضاء، حقوق او نظام د جنګي جنایتکارانو، د بشر د حقوقو د ناقضینو، بې سواده جنګ سالارانو، مفسدینو، رشوت اخستونکو او قاچاقبرانو څخه جوړ کړې، د چا په ملک کې چې امنیت نه وي څوک نږدې ۲۰۰ زره تحصیل یافته، باتجربه متعهد افسران کوځو ته بې سرنوشته وباسي، په کوم ملک کې د کابیني غړي، اداری لوړ رتبه مسؤلین په ښکاره د پردیو ملکونو په جاسوسۍ اعتراف کولې شي، په کوم ملک کې داخلي او خارجي اشخاص او افراد شخصي زندانونه لرلې شي او د خارجي ملکونو معلوم الحال اجنټان ګوندونه او سازمانونه لرلې شي. په کوم ملکي امنیتي مسئولینو په ښکاره د دولت پر ضد مسلحانه مظاهرې کړي چې په لسګونو کسان پکې مړه او زخمیان شوي او سي. اوس خلک ټول پوهیدلي چې د غه کسان ټول دیوې لوبې لوبغاړي دي چې په مختلفو وختونو کې په مختلفو ځیرو سره مختلف رول لوبوي. د مارچ د میاشتې په دوهمه اونۍ کې ملي متحده جبهه اعلان شوه او دولت او ډلئیزو رسنیو هغوۍ د پردي مغرضو ملکونو پورې تړلې کسان وبلل او خلکو هم د پخوانیو ډلو ټپلو غوندې پر هغوۍ په حقه باور ونکړ. د ملت د مقدسې مقولې څخه ډیر وطنپرستانه او انسان دوستانه شعارونه لکه ملي متحده جبهه، ملي تړون، ملي وحدت، ملي

عزم، ملي سیالي، ملي وطنپرستي، ملي ښوونه او روزنه، ملي ژبه، ملي ایدیولوژي، ملي ترمنولوژي، ملي ادبیات او کلتور، ملي ځار او کنترول، ملي اردو، ملي پولیس، ملي روشنفکر، ملي سرمایه دار، ملي متخصص، ملي مترقي باشعوره انسان او دیته ورته مفاهیم مشتق چې پراخه وطنپرسته پرګنې پرې راټولیږي، ملي دموکراتیک بنسټونه، مناسبات او انقلاب پالي او ساتي او په ملي او بین المللي کچه دیوه واقعي دموکراتیک انساني ،سیاسي، اجتماعي، اقتصادي عادلانه نظام او مناسباتو د استقرار او پایښت تضمین کوي. خو هغه په خوردضابطۍ کې ناکام خوردضابطان، د بې صلاحیته او بې کفایته دولت مردانو بې سویي کلانساله بچیان چې د موریانې په څیر د مستعجل په نوم اردو ته شامل او د اردو اهنین د سپلین یې په صفر کې ضرب کړ او یا هغه کسان چې په خپل ملک کې یې په اجتماعي، شعوري، سیاسي، فزیکي او اخلاقي لحاظ احساس د حقارت او کهترۍ کړې، د ګونګیانو غوندې په تورتمیو سوړو کې پټ شوي، نه یې د شین آسمان روڼ لمر او نه یې د وطن د مور تودې غیږې مینه او خوند لیدلې او ټول د غه عالي وطني منلي ارزښونه یې د خپلو متولیانو په غلامۍ کې له لاسه ورکړي، نه د دغه ارزښونو په ارزش پوهیږي او نه د دغه ډول کارونو جوګه دي. د اخبره نن پوره څرګنده شوې چې خارجي قوتونه، ګاونډیان او په واک کې پاتې افغانان په افغانستان کې د افغاني خودګردانه ټولنیز وطنپرست نظام د مهار کولو او غلام ساتلو په خاطر د تبعیض او تفرقې ناوړه او ناروا ستراتیژي او تاکتیک غوره کړې او د اوږدې مودې لپاره د هغې تطبیقول غواړي. هغه کسان چې د نظامي ژوند د الفباء

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره اشنا دي پدې ښه پوهيږي چې د توپ، راکټ او هوايي بمونو او په کل کې د خارجي قوتونو په وسيله په پردي ملک کې امنيت نشي تامينيدلی. د امنيت د تأمين معيار، محک او عامل يوائې او يوائې د هغه ملک خلک دي، اولس دي او هغه هم پدې شرط چې د ټولنې د ټولو اقشارو او طبقو تر منځ هر اړخيز عدالت تأمين او اولس د دولت ملاتړ او سي. نن خارجي قوتونه دليرې مسافې او لوړې ارتفاع څخه د توپ، راکټ او الوتکو په وسيله د بمبارد ناکامه پاليسي غوره کړې. پياده قوتونه له حرکته پريوتي او دهري خيمې او بوساړې شاته ځانونه پټوي او د مقابلې قابليت يې له لاسه ورکړې. دوی څخه کوي يوائې مخالف قوتونه له ځانه ليرې وساتي او يوائې په ړندو بمباريو د ملکي بې ګناه خلکو، ښځو، ماشومانو آو سپين ګيرو وژلو او نسل کشۍ ته دوام ورکوي. مخالف جنګياليان هم د خرپ او ترپ تاکتيک له مخې خپلو حملو ته دوام ورکوي او بې ګناه قربانيان په منځ کې يوائې د افغانستان خلک دي چې د طالب، القاعدې او تروريست په نومونو اعلانيږي تر څو واقعيتونه د خپلو خلکو څخه پټ وساتي. دوی ځيني مظالم چې دنړۍ په خلکو روا ګڼي د خپلې خاورې څخه په زرګونو ميله ليرې په ګوانتانامو، ابو غريب، بګرام، قندهار او نور ملکونو کې سرته رسوي خو دا هيروي چې د خلکو د انظارو څخه هيڅ عمل په پټه نه سرته رسيدلی او نه پټ پاتې کيدلی شي. ډيره موده کيږي د خارجي، داخلي او دفاعي چارو په وزيرانو شخړه روانه ده. حال دا چې مونږ پخپله نه خارجي، نه داخلي او نه دفاعي پاليسي او ستراتيژي لرو. که مو لرلې نو مؤثريت به يې معلوم وي. مونږ د باندنيو چارو له وزير څخه تر نن ورځې پورې

د افغان اولس د نماينده په حيث يوه سياسي خبره او يو سياسي دريز نه اوريدلی او نه ليدلی بلکې د بې ځايه توجيهاتو او ژستونو شاهد وو چې د ايران، پاکستان او حتا د المان دولت دعکس العمل سره مخامخ شو. سياست د سياسي عباراتو او کلماتو افادی ته چې د پرمختللو هيوادونو د سياسي تقريرونو او ژستونو په تقليد سرته رسيږي نه ويل کيږي. سياست د يوه اولس د جمعي شعور د وجدان غږ دی چې په مختلفو داخلي او خارجي سياسي جبهو کې يې بايد د باندنيو، کورنيو او دفاعي چارو وزيران د ملي دريز او سياستونو په حيث افاده او پلي کړي. پدې عواملو ځانونه پوه کړي چې ولې په ملک کې ديرش کاله جنګ روان دی؟ ولې زمونږ د مهاجرينو دومره سپکاوی کيږي او په دومره فضيحت سره د پاکستان او ايران څخه ايستل کيږي او بين المللي نورمونه، او پريکړې په نظر کې نه نيول کيږي؟ ولې زمونږ ټول اولس پاشيدلی او جنګيږي؟ نه يوائې دا چې ټول نړيوال دغه ټولې پيښې غندي او محکوموي خو زمونږ د چارو مسؤلين زمونږ خپل خلک مجرم بولي او په مرګونو او سپکاوي يې خوا يخې کوي!! د ۲۰۰۷ کال د جون د مياشتې په ۱۴ د ملي متحدي جبهې مشرانو د زم زم په اوبو د تيرو ګناهونو د پريمنځلو وروسته چې چا په ږيرو او چا په بريتو ګوتې وهلې ديوې نوې طرحې په وړاندې کولو سره موجوده دولت په بې شميره تورونو تورن کړ. راشئ يو ځل خپل ګريوان ته سترګې واړوو او پدې خبره ژر سوچ وکړو چې د پرون او نن ورځې د جرمونو مجرمان څوک وو او څوک د سبا لپاره پدې خاطر امادګي نيسي او هلې ځلې کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلیم عقل او وجدان په حکم

مونږ پدې کې هیڅ شک نلرو چې هر چاته خپلې ګټې معتبرې دي، دهغې لپاره مبارزه کوي او نه په دې کار څوک ملامتوؤ . دملا نصرالدین په څیر خلکو ته په ننني شرائطو کې نه د ژوند حق ورکول کیږي او نه یې لرلې شي. افغانانو پخوا هم لوی قوتونه مات کړي، پخواني شوروي اتحاد یې هم مات کړ او امریکا به هم ماته کړي خو د سیال ژوند کولو حق به پیدا نکړي. ددې علت هغه کرکجنه وضعه ده چې دافغان اولس دجمعي شعور په ضمیر کی یې یو دبل په مقابل کې ځای نیولې، هیڅکله دشعور سطحې ته نه راپورته کیږي او دمعقولې نتیجګیرۍ څخه دتل لپاره عاجز پاتې دي.

دتاریخ په اوږدو کې افغانان د هر جنګ د سون مواد وؤ. دسون مواد پخپله سوزي او یوائې نور ترې مستفید کیږي. دکوم چا نوم سرتیراو یا سرباز وؤ بل ورته ویلي وؤ دداسې سر څخه به زه هم ډیر پخوا تیر شوې وای. دسرڅخه تیریدل او یا سر بایلل نه لازمي او نه کافي شرط او نه کوم ویاړ ګڼل کیږي یوائې سیال انسانان دي چې په افتخار سره خپل سرونه ساتي او لازمي او کافي شرط یې ګڼي. راشۍ تر څو سرونه راپورې

دي دهغې دساتلو په باره کې فکر وکړو او دمعقولو پریکړو لپاره یې وساتو او په کار یې واچوؤ !

دروسانو دیرغل څخه وروسته نړیوالو دافغانانو په حق کې په ډیره ناروا او جفا سره داپریکړه وکړه چې دشرق او غرب، سوسیالیزم او کپیتالیزم، روس او امریکې عظیم او ګلوبال پرابلمونه دافغانستان په جنګی تیاتر کې حل کړي. له یوې خوا لکه چې دامریکې دهغه وخت جمهور رئیس رونالد ریګن به ویل " افغان مجاهدینو ته سلام چې دهغوی عقیده او ایمان دبشریت دآزادۍ سمبول او الهام بخش دي" له بلې خوا ددوستۍ، نوع پرستۍ او نیک ګاونډیتوب په نامه وورو د وورو او پلار د زوي په مقابل کې د بې رحمانه او بې باکه قتل وقتال لپاره هڅول کیدل. افغانان دخزان دپاڼو غوندې رژیدل او دهغه ورځې څخه تر ننه پورې نه د افغانانو په ذهن کې دهیواد او خلکو په ګټه کوم فکر پیدا شو او نه چا موقع ورکړه. نړیوال شرقي او غربي انقطاب ړنګ، سوړ جنګ ختم او هغه په زرګونو ملیارده ډالر چې دریم نړیوال او ساړه جنګ په لار کې یو دبل په مقابل کې به یې مصرفول پخپلو جیبونو کې یې پاتې شول. هو !دافغان اولس فرد فرد ، ددوه میلونو شهیدانو کونډې او یتیمان، دیو نیم میلون معیوبینو بې وزله بچیان او دافغانستان سمه او غر یوه احسن پاداش ته سترګی په لار وؤ. هغه احسن پاداش دا شو ،ټول افغانان چې تر منځ یې دنفاق اورونه بل شوي وؤ دباروتو او وسلو په ګودامونو کې پوره لس کاله یوائې پاتې شول او یو ځل بیا یې دګاونډیو په مرسته یو بل سره ښه ووژل او دګور دچینجو غوندې یې په پټو سترګو سره وخوړل. په تیرو پنځه ویشتو کلونو او دهغې څخه پخوا هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې د افغانانو د بې اتفاقۍ، دښمنۍ او ټوټه ټوټه کولو لپاره د سوسیال او بورژوا دموکراسۍ د تقابل په موده کې سترې تحقیقاتي پروژې تر سره شوې او د هر ډول تبعیض اور ته لمن وهل شوې وه، هر افغان د تنهایي او بې کسۍ احساس کوي، نن هم هره ورځ نوې ولسوالي، علاقداري او محلي امرین او قوماندانان د ملوک الطوائفۍ او خودمختارۍ غوښتنه پورته کوي، په افغانستان کې مطلقه ځانځاني، کرکه او نفرت حکمفرما او هر څوک یوازې نفسي چیغې وهي او افغانستان په ټوله معنا او مفهوم بې صاحبه مال او متاع ګرځېدلې، هر څوک یې لستوڼي کشوي او پریکوي یې او پر هر سیاسي دکان کې د سودا لپاره عرضه کېږي. لنډه دا چې د کوم سرنوشت سره چې د ۲۵ کلنو په موده کې مخامخ وو نن لا د نړیوالو او ګاونډیو تر منځ د افغانانو په سر نهایي معامله روانه ده او زمونږ دولت مردان او سیاسي مبصرین او حتا پوهان دهغې لپاره تجاهل العارفانه توجیهات برابروي.

هو ! په داسې حال کې چې د افغان اولس فرد د اخرت د ورځې په څیر نفسي چیغې وهي، یوازې د شخصي ګټو او بقاء په لټه کې دي او دهیواد او ټولنیزو ګټو په مقابل کې د مسئولیت او احساس د درک څخه عاجز پاتې دي ، په مقابل کې د امریکې په مشرۍ په اصطلاح خارجي سوله ساتي ځواکونه په افغانستان کې موجود دي چې تر شا یې ملي متحد اولسونه ولاړ او خپل منځې مشخص تعهدات، تعلقات او ټاکلي اهداف لري. دهغې لپاره دغې منطقې ته راغلي او هغه به تعقیبوي. ګاونډي هیوادونه هم د افغانانو په څیر د خپلو وطني ګټو سره بې علاقې ندي او د سیالو هیوادونو په حیث د بین المللي سوله

ساتي ځواکونو سره دهمدغه افغانانو د برخه لیک په هکله مشترکاً معاملې کوي ،ځکه هغوی پوهیږي تر څو اجتماعي ګټې محفوظې او مصئوني نه وي شخصي ګټې محفوظې نشي پاتې کېدلې او افغانان یا خو لا شعوري غافل پاتې دي او یا خو ځیني کسان د خپلو شخصي ګټو او موقفونو د حفاظت په خاطر په ټولو معاملو معاملګرانه سترګې پټوي.

په هر صورت د افغانستان شاوخوا سیمې د نفوس، مادي ذخیرو او جغرافیایي موقعیت له لحاظه تر هر بل ځایه ډېرې غني او مهمې ستراتیژیکي منطقې ګڼل کیږي. افغانستان پدې منطقه کې دیوه څلورلارې او مستحکم بالا حصار په حیث دځانګړي ستراتیژیک موقعیت څخه بر خوردار ده دې. له دغه ځایه هره خوا هره سیمه په ډیره اسانۍ او برلاسي سره په نښه کېدلې شي. تاکیداً باید ووایم چې با شهامته، وطنپرسته او دهیواد او خلکو په ګټو مین افغانان په نننۍ سیاسي لوبه کې د دغه برلاسې فکتور څخه په پوره جرئت او ډاډ سره استفاده کولې شي او همدغه مطلب زما د دې لیکنې اساسي هدف تشکیلوي .

د ۲۰۰۴ کال د اپریل په ۳۰ نیټه ۱۰ نوې هیوادونه چې اکثراً پخواني سوسیالستي هیوادونه او د روسانو کلک ملاتړي وو د اروپایي اتحادیې غړي شول او سبا ته به د ناټو غړي هم شي. اکراین، سپینه روسیه، او ځیني نور هیوادونه هم همدغه لار تعقیبوي. روسیه هم د دې په عوض چې د نننۍ یو جهته دینامیزم او عطالت مخې ته خنډ شي په ډېر شرم او ر شکل سره، خپل سرونه د اروپائیي اتحادیې، امریکې او ناټو دلمنې لاندې کوي. ښامار یې په سینه ورخیږي او لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسمریزم شوی مورک غوندې د سوړې دننوتلو توان یې له لاسه ورکړیدې. خو سرنوشت یې معلوم او ثرگند دې او هغه په نوې لوبه کې دلویې روسیې رنگیدل دي.

ناتو چې په نوې وسلو باندې د سنبالیدو او توسعیې لپاره یې هیڅ ډول سیاسي او اجتماعي منطق وجود نلري او لا پخوا باید دغه سازمان منحل شوې وي، ورځ په ورځ توسعه پیدا کوي، د روسیې شمالي او غربي سرحدونه یې اشغال کړي او د پخواني شوروي اسیایي جمهوریتونو په راخپلولو سره به د روسیې جنوبي پولې هم د واک لاندې راولي. دافغانستان د سنگر ثخه چې شاوخوا ټولې سیمې دهوایي تکتیکي او ستراتیژیکي او ځمکنیو لیرې ویشتونکو قواوؤدفعالیتونه په شعاع او تیر رس کې قرار لري حتما به دامریکي په مشرۍ موجوده قوتونه په افغانستان کې ددغه لوبیې لوبې په سیاسي - نظامي مرکزي وضع الجیش کې پاتې کیږي او خپل حضور به ساتي.

خو ددې ټولو خبرو سره سره روسیه او د سیمې لوی او واړه هیوادونه یو ډول امیدوارۍ ته سترگې په لار دي او هغه دا چې گوندې یو ځل بیا به دافغانانو د بې سنجشه قربانۍ په نتیجه کې دفلک ثرخ ددوۍ په گټه ثرخي او امریکائیان به هم لکه د روسانو په ثیر پدغه پلندۍ کې ډوبیږي او دافغانستان په ونډۍ کې به بیا هر چاته خپله خپله برخه رسیږي. زما پوښتنه داده چې افغانان څه شي ته سترگې په لاره دي؟؟؟

یو ځل بیا دافغان اولس بې سنجشه قرباني ! یو ځل بیا عین سرنوشت ! یو ځل بیا د خپلو او پردو لخوا عینی موضعگیري او لکه پخوا همغه لعنتی پاداش ! او دغه پروسه به په متوالي

شکل ترابده دوام پیدا کوي ؟؟؟ او تل به افغان اولس لکه پسه غوندې دقصاب په غولي دحلالکې لپاره تړلې ولاړ وي ؟

نه !

داسې وایي "هر اولس دهمغه حاکم او آمر سزاوار دې چې پرې حکم او آمر کوي" او علامه سید جمال الدین افغان په حقه سره لیکي "زه دظالم او مظلوم دواړو سره عداوت لرم. دظالم سره پدې خاطر چې ظلم کوي او مظلوم سره پدې خاطر چې دظالم ظلم پر ځان مني" افغان اولس ددښمنۍ وړ ندې. خپل دین او رسالت یې دوطن په وړاندې تل ادا کړې. پدې به وروسته بحث وکړو.

کله چې بین الملل قوتونه په افغانستان کې خپل حضور ساتي حتما به لکه چې همدا اوس مخامخ دي ، دافغان اولس دعکس العمل سره به مخامخ وي او افغانان به هم حتما هغوۍ وتلو او ماتې ته مجبوروي. دایو معمول تاریخي فاکتور ، حقیقت او واقعیت دې او افغانانو تر اوسه پدی باره کی بل مصلحت نه دې منلې. خو سوال پیدا کیږی. ایا دغه ډول نظامي حضور یواځې په افغانستان کې دې؟ یواځی دامریکی داډول نظامی حضور دنړۍ دسلو ثخه په زیاتو هیوادونو کې شته. دا یو بین المللي پرابلم او بین المللي مصلحت، تړون او پیوستون غواړي. افغانان لکه ثرنگه چې یې د تاریخ په اوږدو کې ندي کړې شوي ، نن هم دغه پرابلم په یواځې ځان نشی حلولې او که غواړي دغه کار وکړي انجام یې لکه هر وار ، داوار هم بل ډونه شي کیدلې ، یعني چې امریکا به ماته کړي ،خو پخپله به هم یو ځل بیا د غیر وغماز او شغالانو لپاره د مرگ په پوله پریوځي ..دافغانستان دښمنان غواړي پدې لوبه کې پخپلو معاملو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان او تاریخ یې دا بد لپاره خاورو ته وسپاري او افغانان هم نن پخپله ځانونو ته قبر کني او دګور په خوا منډې وهي. افغانانو پدې منطقه کې تل استعماري قوتونه مات کړي او ا ولسونه او هیوادونه یې دهغوی له شر څخه ژغورلي او ازاد کړي دي . خدایي خدمتګارانو دخان عبدالغفار خان په مشری دهندوانو سره یوځای مبارزه وکړه ، هند یې د هندوانو لپاره ازاد کړ ،خو پخپله محکوم پاتې شول ، درې واري هند په پاکستان حمله وکړه او مات یې کړ، په آسیا یې جمهوریتونو باندې دتزاریزم او بلشویزم دتیري په وخت او همداسې دایران او عراق دجنګ په وخت کې افغانانو هیڅ ډول خپلې سیاسي غوښتنې او ملاحظات په نظر کې ندي نیولي او دخورې ګوتې څخه یې هیڅوک ندي کش کړي، سره ددې چې دلائل به موجود وؤ. خو بر خلاف دافغانانو په غمیزه کې ګاونډې هیوادونو دافغان اولس په شر کې خپل خیر لټولې او یواځې خپل سیاسي اهداف یې چاغ کړیدي او نن هم په ډیر خائنانه شکل نه یواځې لاس وهنې بلکه څرګند تیرې او تجاوز دوام لري.

جنرال مشرف او دهغه مارشالایي ډلې ته پکار ندي چې دخپلو خلکو او دمنطقې دسیاسي وضعې پر خلاف یې دامریکې دلمنې لاندې موضع نیولې او القاعده او بنیادګرایي چې پخپله یې په سند او پنجاب کځای پځای کړې او هلته یې براس راووځي خو دوی په هغه ازادو سرحدي سیمو کې نظامي تریسمار جوړ کړې چې اصلا حق نلري هلته قدم کیږدې او پدې بهانه قومي مشران وژني ، کورونه یې سیزي او پرځای یې نظامي تحکیمات جوړوي او اغزن سیمان نیسي. ځیني کسان

لا سترګې پټوي او دبې بي سي درادیو له لارې په ډیره بې مسئولیتۍ سره ځیني اظهارات کوي او له بده مرغه لر او بر افغان دهغې په مقابل کې په حقیقت کې پټه خوله پاتې کیږي.

زه داولسونو سره دعداوت دمسئلې سره موافق نه یم هغوی. تل خپل رسالت سرته رسولي ، دا سیاسي او دولتي وطنپرست مشران، اجتماعي شخصیتونه او روشنفکر قشر پوري لري چې همیشه پداسې حساسو شیبو او دتاریخ په تاریکو کګلیچونو کې باید خپلې ټولنې دیوه نیک او څرګند مستقبل په لوررهبري کړي. خو سوال پیدا کیږي کوم مشران او کوم روشنفکر؟

ـــ هغه چې دافغانستان دوروسته پاتې اجتماعي - اقتصادي مناسباتو خام او نارس محصول ،دشعور او درک سترګې یې لاپټې، دخپل رسالت او دندو په وړاندې احساس دمسئولیت نشي کولي او یواځې په بچګانه،تنګ نظرانه لوبو کې یو دبل دپښو وهلو او امکاناتو دختشا کولو په مرض اخته دي ؟

ـــ هغه چې دپردیو دواکمنۍ په وخت کې دهیواد او خلکو په وړاندې دعدم احساس او پردیو ته دخوش خدمتۍ دمعیارونو له مخې هر بې سواده با سواده په غیر مستحق ډول کورکورانه په نظامي او ملکي دولتي رتبو او مقامونو ، مسلکي، علمي، اکادمیک صلاحیتونو او رتبو او د نړیوالو معیارونو ، پرته په دیپلومونو او یا نورو القابو مفتخر شوي او په پنځو ورځو کې دمقامونو ، رتبو او افتخاري القابو دټولو پوړیو څخه اووختي دي؟

ـــ هغه چې د بې شمیره پاچا ګردشیو ، حکومتونو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولتونو، حزبونو، فرکسونونو، ډلو ټپلو په سطحه جدا ګانه تشکیلات پرسیدلي او جوړ شوي او هر چا دخپلي سلیقي له مخې کسان په پوره بې مسئولیتی سره ګمارلي او نن دیوې پوستی دپنځه کسیزي ډلې دقوماندان څخه نیولي تر لوړومقامونو پورې هر څوک ځان لپاره با صلاحیته غیر مطیع شخصیت قایل دي او نن په اصطلاح پخپله افغاني روشنفکر قشر په یوه نابکاره بار، مکدر سیاهي لشکر تبدیل او دنیکو او بدو تمیز پکې مشکل دي.

— هغه چې دهیواد څخه بهر روزل شوي، او سیدلي او ددموکراسی او مدني ټولنې په ټولو اصولو او قوانینو اګاه دپوهنتونونو استادان، سیاسي مبصرین، ادیبان او پوهان خو بیا هم دافغاني ټولنې دهرډول تبعیضونوپه لومو کې بند پاتې دي او بسترې یې دبي بي سي، امریکا غږ او نورو رایوګانو، مجلو، ورځپاڼو، جریدو او داسې نورو دفترونو کې اچولي بیا هم دمختلفو سلیقو او مناسبتونو له مخې په پوره بې مسئولیتی سره عریضي او طویلي مقالې لیکي، تحلیلونه، تبصرې او مصاحبې کوي اوتر څو چې خبر نګار بس ورته ونه وایي نه بس کوي؟

— او یا هغه چې په تیرو دورو کې ټکول شوې، ځپل شوې او خولې یې داسی تړلې چې په زور به یې پرې خلاصې نه کړې؟

— هغه چې پرون په اصطلاح دکمونست، مجاهد او بې طرفه په نوم یو بل په واک کې شریک کیدو ته سره حاضر نه وؤاو یا نن چې دځیني بین المللي کړیو سره دځیني ډلو دشخصي ګټو او ملحوظاتو له مخې متقابلو معاملو په نتیجه کې یو ځل بیا په عمده ډول دپخواني مجاهدینو مشران واک ته

رسیدلي او بیا بل چاته اندکترین حق نه قائلیږي؟

— او یا بالاخره محترم حامد کرزي چې په وطني او بین المللي ملاقاتونو کې دچپن، قره قلي او کالیو په اغوستلو سره دخپل وسعت نظر تظاهر کوي خو په حساسو وختونو کې خپل دروند رسالت هیروي او په اصطلاح دیوه مجاهد په حیث دموجوده جنګ سالارانو، جهادي مشرانو او نورو سره په ائتلاف، تفاهیم او کمپرمائز ډډه لګوي؟ په هیواد کې ټولې بنیادي چارې په ټپه ولاړې او یوازې په نمائشي، ګذرا او مؤقتي چارو بسنه کیږي؟

دادي زمونږ دافغاني ټولنې موجوده حقیقتونه او واقعیتونه چې باید ویې منو او دهغې له مخې لازمې نتیجګیری وکړو. پداسې ترګمیو او سیاسي بحرانونو کې دچارو سمون اسان کار ندي او هیڅکله د نیکو او بدو تر منځ څرګند سرحدونه او پولې وجود نلري. تشخیص، تصمیم او اقدام پداسې حالاتو کې مشکل وي. دفرانسې مشهور متفکر او فیلسوف ارنست رنان لیکی "وقت های می ایند که گوئی هر چیز از دست رفته است، همان است وقت شروع کار". په نورو هیوادونو لدې څخه ډیر زیات بد حالتونه راغلي خو هغوی دهرې وضعې څخه لازمه نتیجګیري کړې او اشتباهات یې دوباره ندي تکرار کړي، نه لکه چې مونږ دشوؤ اشتباهاتو او ګناهونو په بنیاد دلا لویو ګناهونو تصمیمونه نیسو او پلانونه جوړوؤ.

هو! نن دافغانانو لپاره واقعا سرنوشت سازه حالت او وضعه ده. نن مونږ لپاره بهترین وخت دشروع دکار دي چې نیک تصمیم ونیسو او لازم اقدام وکړو. راشي دهیواد او اولس دعالي ګټو په خاطر یو تربله سره دوروری لاسونه ورکړو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

متحد عمل ته ملا وتړو.

مونږ افغانانو ته دهر څخه دمخه خپل خدای ته رجوع کول پکار دي چې پخپل فضل وکرم سره مونږ د جمعي شعور دتورتم او کدورتونو څخه راوباسي او دعقل او شعور په رڼا کې خپل ځانونه او دوست او دښمن وپیژنو او دښو او بدو تمیز وکړو شو !

مونږ ته یو مهدی پکار دی چې دوخت وزمان د دجال دمکروفریب دد امونو او لومو څخه مونږ ته نجات راکړي !

مونږ ته پدې حساسه شیبه کې صوردا سرافیل ع پکار دي چې دحقیقي قاضي په وړاندې احساس دمسئولیت وکړو، ویده وجدانونه رابیدار او د حب الوطن احساس او شعور مو دوباره را ژوندي شي !

مونږ ته دحی علی الفلاح یوه داسې کړیکه پکار ده چې د هر کاڼه غوږ تر عمقه ورسیږي، دغفلت له خوبه مو راویښ او دنړیوالو سره سیال ژوند ته مو وهڅوي !

مونږ ته دافغاني جمعي شعور په ضمیر کې یوې داسې زلزلې ته ضرورت دي چې ټول هغه بنیادونه چې دپردیو لخوا زمونږ په ذهن کې د ورور وژنې، نفاق، عداوت او تبعیض په خاطر اباد شوي له بیخه ړنګ، دغه خامې ختمې پخې او د وروری او افغاني ذات البیني تفاهم په بناء نوي بنیادونه ایجاد کړو !یواځې پدې صورت کې کیدلې شي مونږ دموجوده وضعې څخه دخپلو خلکو او هیواد په ګټه لازمه استفاده وکړو !نن چې په افغانستان کې کوم قوتونه موجود دي

ــ اول خو دډیرو هیوادونو څخه نماینده ګي کوي او دیوه هیواد قوتونه نه ـ دوهم دهغوی تر شا داسې ټولنې پرتې دي چې

دموکراسي پکې منلې او عملي حقیقت او واقعیت ګڼل کیږي

ــ دریم دهغوی تر منځ هم دنړیوالو سیاسي ـ اجتماعي مسایلو په هکله ستر تضادونه وجود لري

ــ څلورم دا چې دا یو نړیوال پرابلم دی او مونږ پخپل منطقي برخورد سره نړیوال ملاتړ تر لاسه کولی شو.

ــ پنځم مونږ پدې باور یو چې دموکراسي کوم حکم، فرمان، آمر او حتی یواځې قانون هم نه دې چې په زور هره خوا صادر شي، بلکه دموکراسي دهرڅه څخه دمخه پاکه عقیده، اخلاق، تربیه او لوړ انساني اجتماعي شعور ته ویل کیږي او کله چې دغه صفات دټولنې او فرد په ذهن کې ځای نیسي هیڅکله دداسې وحشیانه، غیر انساني قرون وسطایي اعمالو مرتکب نشي کیدلې لکه چې نمونې یې په افغانستان، عراق، ګوانتانامو او ځینې نورو ځایونو کې وښودل شوې. بشریت نن ددغه ډول اعمالو څخه نفرت لري او په نړیواله کچه ددغه ډول اعمالو په ضد عکس العملونه او مظاهري دوام لري او دهغوی خپل خلک لدې کبله احساس دشرم او خجالت کوي.

دپورتنی بحث له مخی په لاندی ډول نتیجګري کیدلې شيي

۱ــ په بین المللي لوبو کې پردي غمونه په خپله ذمه اخستل او په حلاجي کې خپل هډونه په ځانګړي توګه ورکول نه ثواب دي، نه شهامت، نه وطنپرستي او نه دسلیم عقل او وجدان مشوره او مصلحت. بین المللي پرابلمونه یواځې په بین المللي تړون، پیوستون او ملاتړ سره دډیري اوږدې مودې مبارزې په نتیجه کې حلیدلې شي. دداډول طوفانونو څخه ځان لري او په امن کې ساتل غوره مشوره او مصلحت ګڼل کیږي.

۲ــ په ننني منطقوي سیاسي لوبه کې افغانانو ته پکار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دخپل مرکزي ستراتیژیک موقعیت او چانس څخه په استفادې سره خپل ملي وطني موقف تقویه او پرې نږدې چې کله هم وروسته لدې د شاوخوا قجیرانو او ګیدړانو خوراک شي.

په یوویشتمه پیړۍ کې بشري قانوني او حقوقي ارزشونه او معیارونه

قانوني او حقوقي هر ارشي او تداوم دبشري ژوند سره له همغه وخت څخه نه شلیدونکي مناسبات او اړیکي پیدا کړي ،کله چې دا لوی جهان او ټول خلقتونه دخدای دلوی علم له مخې د "کن فیکون" دحکم په صدور قانونمند او متعادل پیدا او انسان یې دانساني تقوا او علم له مخې اشرف المخلوقات او خپل خود مختاره خلف ګرځولې دې. په پورتنۍ جمله کې څو عمده اصله لکه قانونمندي، تعادل، حقوق، مساوات، تقوا او خلافت په سترګو کیږي. همدغه اصول په مجموع کې دهر نظام دخلقت ، تکامل، پایښت او معرفت مستلزم او متضمن او دخدای دمقضي او مقدر قانون "قضاء او قدر" له مخې یوائیني مقید شرط ، دین ، مذهب او شریعت ګڼل کیږي. هیڅ شې وجود نلري مګر په قانونمند شکل سره . قانونمندي شکل دموجودیت دجهان او هرې پدیدي دې او انسان له هغې سره په قانونمند کړو وړو مکلف او مؤظف ګرځیدلې دې . تعادل په یوه نظام کې دپدیدو دظهور ، هم آهنګۍ او پایښت اصلي عامل او عمده اصل او یوائې دمتقابلو حقوقو ، وجایبو او ذمه واریو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې یو نظام جوړیدلې او پایښت لرلې شي. د تبعیض پرته مساوات او تقوا د نظام د بقاء لازمي او کافي شرط او خود مختاره مقدر خلافت د مسئولیت هغه درونده بار دې چې انسان د هغې په احساس سره کولې شي خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي. مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر څوک د بین المللي او ملي تسجیل شوو قانوني او حقوقي ارزښتونو او معیارونو په وړاندې مقید او مجبور دې او پرته د سرکشۍ او امتیاز څخه باید هغه ومني او غاړه ورته کښیږدي. لوی فلسفي شاعر رحمان بابا د غه متقابل مسؤلیتونه څه ښه افاده کړیدي:

دلته دم او قدم دواړه په حساب دي
پل غلط له لارې مه ږده بې حسابه

لیکن نن ځیني بې مسئولیته نړیوال د ټولو انسانانو او فرهنګي زیرمو د تباهۍ لپاره په نوو ذروي ستراتیژیو یو تربله سره مسابقې ته اماده ګي نیسي. هر نور مال انسان د هرې ورځې په پای کې د ګټې او تاوان او ښو بدو محسابه او قضاوت کوي. پنځه کاله وشول چې ښاغلې حامد کرزي د خپلې جهادي ډلې سره په افغانستان کې حکومت کوي. د هغوی تر شا ملګري ملتونه، امریکا، انګلستان، ناټو او په مجموع کې د ۴۵ نړیوالو پرمختللو هیوادونو ملکي او نظامي طاقتونه په ټول اقتصادي توان سره ولاړ دي. د غه هیوادونه د لوی نظامي، اقتصادي، علمي ــ تخنیکي، سیاسي تجربو او عالي مدیریتونو او منجمنټ خاوندان او کم تر کمه یې عملاً ۵۰۰ کاله په ټوله نړۍ حکومت کړې دې. نن هم دوی د نړۍ د ټولو هیوادونو اقتصادی زیر بناوې د ګلوبالیزم په کچه پخپل واک کې لري او د ژوند ټول اړخونه اداره کوي. دوئی زمونږ هیواد ته د امنیت د تامین او بیا آبادونې لپاره راغلي دي، خو له لومړۍ ورځې د اسې معلومیږي چې د کوم لوی او خطرناک جنګ لپاره اماده ګي نیسي. د ارګ په داخل، د ارګ په دروازو پورې تړلي سرکونه او د کابل په ټولو د توجه وړ کوڅو کې سنګر بندۍ او استحکامات دوام لري. د هیواد په ستراتیژیکو منطقو کې اساسي قشلې او تاسیسات جوړیږي. برخلاف پخواني نظامي مؤسسات او تاسیسات او اردو رنګ شوې او بیکاره مسلکي افسرانو یې لویه سیاسي او ټولنیزه ستونزه رامنځته کړیده. د بیا ابادونې هیڅ نښې نښانې نه په سترګو کیږي یوائې د بې حسابه ډالرو د هضمولو په خاطر د کاغذ په مخ د راتلونکو وختونو تخیلی پلانونو طرحې جوړیږي. خو په ځیني تاریخي منطقو کې لکه شیرپور او د ښاري ماستر پلان خلاف په ځیني ساحو لکه ښاري پارکونو، کلتوري مرکزونو او یا نورو ساحو کې چې د زوراباد په نومونو په خپل سر پروژې د جهادی مشرانو، قوماندانانو او د موجوده حکومت ځینې بیګانه پلوي اندیوالانو له خوا په کار اچول شوې دي او د خارجي پیسو ټولې سر چیني هم په لاس کې لري چارې په پوره سیالۍ پر مخ ځي.

خو له بده مرغه پدې وروستیو وختونو کې د ځانمرګي بریدونو او د آیساف او ناټو د نوې ستراتیژۍ له مخې د هوایي، راکټي او لیري ویشتونکو توپونو په بمبارۍ او ډزو کې کومه لوټه چې د تنظیمي جنګونو او شرق او غرب په زور ازمایي کې ولاړ پاتې شوې وه شک نشته چې هواره به شي دا چې د زوراباد د پروژو سرنوشت به څه کیږي معلومه هده.

دمعتبرو دولتي او خارجي رسنیو په قول د مخدره مواد

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاچاق او کر کیله له یوې ورځې څخه بلې ته پراختیا مومي او نژدې ده چې د نړۍ سل په سلو کې اپین په افغانستان کی تولید شي او دا کومه د تعجب وړه خبره هم نده ځکه د همدغه رسنیو په قول په افغانستان کې نظام، اداره، حکومتاو قانون نشته او فساد، غلا، اختلاس ،د خلکو تښتونه، په کوچنیانو ډلئیز تجاوزونه او انارشي ورځني دود او دستور ګرځیدلې او هغه څوک چې دا کار نه کوي په اصطلاح په افغانستان کې احسا س دحقارت کوي ،ځکه چې دا یو غیر معمول کار ګڼل کیږي اونسبي نورمال انسانان فکر کوي ګوندې د کومې ګناه مرتکب شوي دي ځکه چې دا کار د عام دود او دستور سره په تضاد کې واقع کیدل کیږي . له بلې خوا دا هم یو تاریخي حقیقت دې چې نړۍ زورورانو همیشه دمخدره موادو قاچاق پخپل واک کې لرلې او که دا کارونکړي دا لویي سرمایي به یي له کومه کړي وې او دا احمقانه مصارف به له کومې لارې پوره کوي ؟ دوۍ هر وخت چې د نړۍ په کوم کنج کې واک درلوده تل یي دا پینو مزرعې جوړې کړي او د نړۍ هر تود بازار ته یي رسولي دي. دا چې څوک پدغه زهرو خپل ژوند له لاسه ورکوي ، خپل دي یا پردي د دوۍ لپاره دا خبره د ارزش او پام لرنې وړ نه ده. پرون اپین د هند او جنوبي امریکې د حاصل خیزو ځمکو څخه تولیدیده او د اروپایانو پواسطه چین او نورو ملکونو ته وړل کیده چې د تریاکو لوی جنګ یي پایله وه او پخپله امریکایان وو چې سل زره چینایي معتادین یي د امریکایانو په اعتیاد باندې د روږدي کولو لپاره امریکې ته بوتلل او نن چې د امریکې او اروپا په بازارونو کې هر ډول مخدره مواد آزاد خرڅیږ. او د هیچا څخه پټ حقیقت ندې بیا هم همدغه

امریکایان او اروپایان یي نن له افغانستان څخه خپلو خلکو ته په پراخه پیمانه رسوي.دا ډول ده په څو جملو کید کرزي صاحب د پنځه کلنې دورې او خارجي « دوستان »د بیا ابادونې پایلې او نتیجګیری. دوئی چې هر ډول فکر کوي، خو زمونږ په فکر داخلي او خارجي ټول ټیمونه د امنیت او بیا ابادونې په چارو کې په قطعي ډول ناکام دي. مونږ دا نشو منلې چې دوۍ په دې کار کې بې وسعې دي. له بلې خوا په کابل کې دا نګلستان نوي سفیر وویل چې په راتلونکو دیرشو کلونو کې به په افغانستان کې پاتې شي. همداسې د امریکې د دموکرات ګوند نوي کاندید بارک اوباماهم دا ګست په دوهمه نیټه ویلي، که دې په انتخاباتو کې بریالې شي له عراق څخه به خپل قوتونه خارج او افغانستان ته به یي ولیږي. د افغانانو سره همدومره جفا کافي وه. ښه به دا وي زمونږ دغه "دوستان" نور خپل حضور په افغانستان کې پای ته ورسوی او په ډیر منطقی او معقول شکل سره دیوویشتمی پیړۍ د ایجاباتو او دهغوی د دیموکراتو ټولنو دغوښتنو مطابق واک د افغانستان اصیلو خلکو ته وسپاري. افغانانو تل د خپلې خاورې د ساتلو توان لرلې او اوس یي هم لري.په حقیقت کې هغوۍ همغه پلانونه عملي کول غواړي ، د کومو په خاطر چې افغانستانته راغلي دي . امنیت او ابادي د هغوۍ په پلانونو کې هیڅ وجود نلري ، یوائې د ګذرا پدیدي په حیث که چیري په موقتي پروژو کي چیري په سترګو شي او لکه چې عملاً لیدل کیږي ډیري ددغه ډول پروژو څخه دا سي بي کیفیته وي چې د استفادي د مخه او یا لا اقل د ډیري کمي استفادې څخه وروسته له منځه ځي. نن چې بشري شعوري اګاهي د بلوغ مرحلې ته رسیدلې او د هر ډول تحول، تکامل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

منطقي پوهاوي دپذيرش قابليت وجود لري، نن چې اقتصادي زيرمې او امکانات دټولې نړۍ د وږو او بربنډو دمړولو او پټولو لپاره کافي دي او که نه اوسي په کمه توجه سره يې سرشاره زيرمې توليديدلې شي، ... ايا دا مناسب ده چې يواځې دهوس ، لويي غوښتنې، شوخۍ او ساعت تيرۍ ، ساديزم، بربريت ، وحشت او حيوانيت دغريزو له مخې دمليااردونو انسانانو دپيړيو پيړيو ټولو علمي ــ تخنيکي، اقتصادي، اجتماعي، حقوقي، قانوني سالم بهير ته شا او خپل ټول امکانات او با الخصوص اوسنۍ ميډيا او مطبوعات په لعنتي پديدو بدل ترڅو ديوه انسان اخري مړۍ چې داخري نفس لپاره په خوله کې لري، تري راوشوکوي ؟د څه لپاره؟راشۍ ! "د سليم عقل او وجدان حکم" ته غاړه کيږدو !راشۍ !دمليااردونو انسانانو دميلونونو کلونو دژوند او مبارزې د سليم بهير منل شوؤ ارزښتونو ته چې دټولو نړيوالو په خورا معتبرو اسنادو کې تسجيل او دعملی ژوند بنه يې غوره کړې ازرش قايل شو، راشۍ !چې دټولو سالمو انسانانو غوندې يو شان فکر وکړو ! او که نه نو ! د سپتمبر يوولسمې او ډيرو نورو پيښو دا هم وښودله چې يو پر بل باندې دبرلاسي امکانات هم عام ګرځيدلي دي. راشۍ !دمقابلې پر ځای دتفاهم لار غوره کړو. ښه به داوي دشر، فساد او تروريزم شيطاني ځالی او مزرعی په پاکستان او دنړۍ په کنج کنج کی وتړل شی. دا ډيره ناکامه هڅه او دنړيوال دموکرتيک نظام لپاره دزهرو او ذقوم حيثيت لري. دا يوه بهانه ده، دا يوه دسيسه ده، دا يو ډير تور او ناکام پلان او پروګرام دې، دا اوس په حقيقت بدل شوې واقعيت دې چې نن د نړيوالې مافيا توري څيرې دچپګرا ، راستګرا ، القاعدې،

طالب او بل هر بنيادګر چې تصوريې کيدلې شي په يوه محل قوماندې کې سره راټول او ځانونو لپاره طلايي هګۍ اچوي او دنړۍ دبې ګناه انسانانو لپاره دتباهۍ ګودالونه، کندې او اسفل السافلين جوړوي.نن جهاني ټولنې يو جانبه عطالت پيدا کړې او د يابو په شا دکوربار په څيريې خپل توازن او تعادل له لاسه ورکړې، پريوتل يې حتمي او برې به دسالمو قوتونو په برخه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان هېواد پال ملي روڼ آندي باید خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي !

اگر یک ذره را بر گیری از جای
فروریزد همه عالم سراپای

« مولانا جلال الدین بلخي»

د شلمې میلادي پېړۍ په پای کې د سیاسي لوی نړیوال بحران رامنځته کېدل، په ناپایداره یو قطبي محور او بنسټ د نوي نړیوال سیاست تشکل او په دغه سیاست باندې د پېژندل شوو افراطي څیرو تسلط، هیڅکله په یویشتمه پېړۍ کې د نړیوالو لپاره د نیک فال زیرې نشو ګڼل کیدلې او دا هم کومه د تعجب وړ خبره نه ده چې نړیوال او افغاني سیاست نن په کثیر المجهوله معادله او جړه مشوره بدل شوې دي. تر څو چې دغه مجهولات په نړیوالو او ملي کچه د معلومو متحولاتو او نورماتیفونو له لارې په منطقي قانونمند ډول د حل ځواب پیدا نکړي د امنیت او سولئیز ګډ ژوند تامینیدل هم ناشوني کار ګڼل کیږي. د ۱۹۷۹ م کال په پای کې پخواني شوروي اتحاد د شپیته کلنې دوستۍ او بین المللي قوانینو او تړونونو پر خلاف پر افغانستان خاینانه حمله وکړه او برژنسکي د امریکي د پخواني جمهور رئیس جیمي کارتر امینتي سلاکار هم پدې

اعتراف وکړ چې: "این ما بودیم که شوروی ها را تشویق نمودیم، تا به افغانستان تجاوز نظامی نماید و درین پروژه پاکستان رفیق راه ما بود..." پدې ډول افغانستان دیوه ډیر خاینانه پلان له مخې د نړۍ د سترو هیوادونو تر منځ په تمام عیار جنګي میدان او تیاتر بدل شو. د نړیوالو تضادونو او شخړو ستر غامض پرابلمونه د افغانانو د سرنوشت سره غوټه او افغانان د جنګ په تاوده ډګر کې د نړیوالو سترو آبر قدرتونو د جفاء او ناروا سره مخامخ شول. د غه جهنمي طاقتونو یواځې د جنګ بدیل غوره کړې وو، غوښتل یې د کمونیزم او کاپیتالیزم، شوروي او امریکي او کې جي بې او سي آی اې تر منځ ګلوبال متضاد لاینحله پرابلمونو ته د افغانستان په جنګي ډګر کې د حل لار پیدا کړي، خو افغانان نه په اخلاقي لحاظ د دغه لویې جفاء او ناروا سزاوار او نه په مادي او معنوي کچه د دې جوګه وو چې دغه لوی ناورین دې پخپل کور کې وزغمي او یا دې دغه لوی بار په خپلو اوږو پورته کړې شي. خو جبراً افغان اولس دغه غیر عادلانه او نا برابر جنګ ته اړ ایستل شو او د نړۍ د مخ د ټولو زړو او نوؤ وسلو ذخیري د افغانستان په جنګي تیاتر کې استعمال او وازمایل شوې او د کمیاوي او ذروي وسلو پاتې شوني او تفالې د افغانستان په خاوره راپریوتې. د جنګ د سوخت مواد په ټولو جبهو کې یواځې صادق او مؤمن مسلمان افغانان وو چې د څو تنو معامله ګرو په ذریعه جبهه په جبهه ځغلیدل، د مومو په شان ویلیدل او جبهې یې ګرمې ساتلې. لیکن یو د سوچ او فکر والا افغان پیدا نشو چې د دغه باتور اولس په سمه لار رهنمایي سره یې خپل تاریخي رسالت او دین ادا کړې وې. او که چیرې به کوم وطنپرست

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغـان دغـه رسـالت ادا کـول هـم غوښـتل ، د بـین المللـي شـیطاني مافیـایي قوتونـو دغلبیـل دچـاڼ، جـال او دام څخـه د تیریـدو فرصـت دغـه ډول کسـانو تـه نـه وو میسر او حتمـاً هـر وطـن پرسـت انسـان پـه یـو ددغـه دامونـو کې لاس و پښې او ذهنـاً تړلـې پـاتې کیـده او یـوائې هغـه کسـانو تـه چې د مافیـایي پروګرامونـو عملـي کـول بـه یـي غوښـتل د فعالیـت او ازادۍ چـانس ورکـول کیـده . نـو ځکـه افغـان اولـس نـه یـوائې خپلـې ټـولې مـادي شـتمنۍ بلکـه افغـاني وطنپرسـتي، عنعنـات، ملـي وحـدت، ټـولنیز جوړښـت او ټـول اسـلامي، اخلاقـي او وجـداني ارزښـونه چې پـه هـر سـنګر کې د افغانـانو دبـري ضـامن وو هـم لـه لاسـه ورکـړل او پـه اصـطلاح بـې مورالـه او خلـع سـلاح پـاتې شـول. افغانـانو دنـړۍ هغـه سـتر قـدرت مـات کـړ چې لـه ویـرې یـي امریکـایي او اروپـایي امپریـالیزم پـه زرګونـو کیلـومتره وړانـدې پخپلـو کـورونـو کې دشـپې خـوب نـه درلـود او ټولـو نړیوالـو ، شـرق او غـرب، عـرب او عجـم او باالخصـوص پاکسـتان تـه یـي دړنګیـدو دحاضـر خطـر څخـه نجـات ورکـړ او دنـړۍ دتـاریخ څـرخ یـي دامریکـې پـه یـو قطبـی محـور وڅرخـاوه. دتأسـف خبـره داده چې لا دنجـات دشـهیدانو دزخمونـو وینـې او پـه سـره ډولـۍ کې دکونـډې نـاوکۍ اوښـکې نـه وې وچې او دغـم تورپـوړنې یـي لا لـه اوربـل څخـه نـه وو پریـوتې، دغـه ټـول معاملـه ګـران چې دټولـو افغـاني پرابلمونـو او دژنیـو دتـړون قاضـیان، حکمـان او مجریـان او مجرمـان ګڼـل کیـدل، ددې پـه عـوض چې دهـل جـزاء الاحسـان الا الاحسـان پـه حکـم افغانـانو تـه نیـک پـاداش ورکـړي ، «بـه مـا چـی» ګفتـه ،او پـه خپـل ملـک کې ،پـه نـوي فرصـت سـره د څـو ورځـو ارام تـنفس او بعـدي پلانګـذاریو پـه نیـت یـي خپلـې غـوټې لـه افغانسـتان څخـه وتړلـې او افغـان

اولـس یـي دبـاروتو او وسـلو دګودامونـو پـه سـر پـه نـه پخلاکیـدونکې دښـمنۍ کې بې سرنوشـته دمـرګ پـه پولـه پـه غـم او مـصیبت کې خپلـو معاملـه ګرانـو تـه پریـښود تـر څـود دغـه اولـس دښـمنه او وطـن دښـمنه تـورو بلاګـانو پخپـل منځنـي جنګونـو کې نـور هـم وځپـل شي. خـو پخپلـه پرتـه لـه تبعیض څخـه کمونـستان او کپیتالیـستان دنـاټو دچتـر لانـدې پـه مـشترکو جشنونوکې راټـول او معلومـه نـده دکومـو اهـدافو پـه خـاطر نـوی سـتراتیژۍ جـوړوي او پـه مدرنـه وسـلو دچاپـه مقابـل کې ځانونـه سمبالوي؟

ددغـه «هیومنیسـتانو» سـترګی لـس کالـه وروسـته یـوائې هغـه وخـت وغړیـدلې او دخپـل خـوب پـه غلـط تعبیـر پـوه شـول، کلـه چې یـي دمارکونـډیو او ذقومـو کرونـدي چې پخپلـه یـي کرلـې وې پـه نیویـارک او واشـنګټن د ۲۰۰۱ ، بـالي ۲۰۰۲ ، سـتامبول ۲۰۰۳ ، مادریـد ۲۰۰۴ ، لنـدن ۲۰۰۵ او نـورو ملکونـو کې ثمـر تـه ورسـیدلې او افغانـانو دغـه دقربـانۍ ګـوډورو تـه ضـرورت پیـدا شـو. نوپـه اصـطلاح ټولـو شـرافنمندانه اعتـراف وکـړ چې ګونـدې مـونږ بې موجبـه سـهواً افغانـان هیـر کـړي وو او پـه ډیـرو ښـکلو شـعارونو سـره دملګـرو ملتونـو او امریکـې دقمچنـي لانـدې نـږدې دڅلویـښتو متمدنـه ملکونـو نماینـده ګـان پـه افغانـستان کې دسـولې، امنیـت او دهیـواد دبیـا ابـادونې پـه خـاطر کـار کـوي او ددوۍ پـه قول پایلې یي هم مثبتې دي.

خـو حقیقـت دادې چې دبـن دبې بنیـاده او دټـولنیز ترکیـب لـه لحاظـه پـوچ او بې ماهیتـه کنفـرانس او دهغې دبې سنجـشه طرحـو او پلانونـو پـه اسـاس او دامپیالیـستي هیوادونـو د خاینانـه تـاکتیکونو او سـتراتیژیو پـه بنیـاد چې کـومې دولتـي، حقـوقي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانوني اداراې، ټولنیز سازمانونه، مستقل کمیسونونه، مطبوعاتي رسنۍ او نورې مختلفې ادارې او انستیوتونه چې په تشکیلاتي لحاظ یې په بوده او تنسته کې کمې نه لیدل کیږي او په یوه چوکۍ پورې د مشاور وزیر، معین، مشاور مشاور او نورونومونو لس تنه تړلي، په مادي لحاظ په لسګونو ملیارده ډالر خارجي« مرستی »چې راځي دهمدوی په جیبونو کې پریووځي او هر یو د اروپایي او امریکایي صدراعظم او وزیر څو برابر معاش لري، دضد مرمۍ موټرو چې په کابل کې دضد مردمي په نوم یادیږي او دهر یوه په قیمت حد اقل کوچنۍ فابریکه جوړیدلې شي،« د سړي» په سر دلاسونو دګوتو د شمیر څخه زیات دي او د دغه موټرو شمیر که په لندن، ټوکیو، برلین، واشنګټن، پاریس او داسی نورو ملکونو کې د سرک په سر په لسګونو او زرو نو کې یو دې، په کابل کې دخدای په فضل هر دوم موټر همدغه دې. که مقامونه تنقیصیږي امتیازات پخپل حال پاتې او که وزارتونه له منځه ځي وزیران او مشاورین که چارو ته دوام نه ورکوي، امتیازات یې په خپل پخواني حال پاتې کیږي.تشکیلا ت او مصارف ورځ په ورځ پړسیږي خو عاید، تولید او مفیده ضریب له یوی ورځې څخه بلې ته نزولي قوس طې کوي او یا په حقیقت کې هیڅ وجود نه لري. ټولې تولیدي او غیر تولیدي، انتفاعي او غیر انتفاعي ادارې او مؤسسات په لسګونو او سلګونو میلیونه ډالر بودجه او کومکونه تر لاسه او کارونه خارجي او داخلي اکثراً«د لوړو مقامونو او دولتونو » شرکتونه او این جي اوګانې اجراء کوي او دوزارتونو او ادارو مسئولین په اونۍ یا میشت کې یو کرت د امضاء لپاره په شعبه کې حاضري ورکوي او اکثر کسان لا د

اسانتیا په خاطر یواځې خپل نوم لیکي او یو تن د ټولو په خاطر دغه زحمت ګالي، او هغه ورځ ډیره لیري نه ده چې تولیدي او انتفاعي ادارې تش په استهلاکي او یا په بل عبارت د الر خورک، پیسه خورک او مفت خورک ارګانونو بدل او د نړیوالو د رواداریو له مخې به زمونږ خسروانو لپاره بلا تشبیه لومړې ځل په ژوندیني جنتی ژوند جوړ شي. خو ښه داده چې د جنت وعده خدای پر رښتینی دنیا ورکړې او بل دا چې دغه جنتونه د افغان بی وزله انسان په دوزخونو بناء دي او په دوزخي بنیاد باندې بل هیڅ ډول بنیاد پایداره نشي پاتې کیدلې او د امتیازاتو خاوندان دې ډیر امیدواره نه اوسي.

نن چې شکونه په یقین بدل شوې خارجي او داخلي مسئولین مجبور شوي اعتراف وکړي چې په افغانستان کې نظام نشته، قانون نشته، اداره نشته او دخارجیانو او داخلیانو په شمول عامله اداره او شخص وجود نلري او ټول یو شان د موجوده وضعې څخه شکایت کوي او ظلم، ناروا، فساد، رشوت، تبعیض، جنګي جنایتونه، د بشر د حقوقو نقض، تروریزم، د مخدره موادو قاچاق او کر کیله او ډیری نورې نیمګړتیاوې ګوندې د دغه ډول ټولنې طبیعي اجتناب ناپذیره خصلت او زیږنده ګڼل کیږي. په نتیجه کې ویلې شو افغاني ټولنه یو نابکاره بار او افغانستان د بې مجرمه جرمونو او بې ګناه مجرمانو ټاټوبې ګرځیدلې او نن پکې د ټولو ارزښتونو د بې ارزښه کولو تجربې روانې دي. ژوند بې ارزښه، مرګ بې ارزښه، ځان بې ارزښه، جهان بې ارزښه، آزادي بې ارزښه، غلامي بې ارزښه، ایمان، وجدان، حیا، شرم او داسی نور ټول ارزښتونه بې ارزښه کول غواړي. دغه بهرنیان چې دا وضعه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته کـړې او لا دوام ورکوي،ايـا غـواړي دافغانـانو دصـبر ، حوصلې ،اوسني مجبوريتونـو اخرينـه کچـه ځـانونو معلومـوی او کـه قـصداً پـه پـوره سپين سترگتوب يي را پـارول غـواړي ، نـن چې ټولـه نـړی د افغانـانو پـه مقابـل کـې يـوې خـوا ولاړه او ټـول بېگانـه پرسـت افغانـان يـې هـم د « چلاسـو» پـه څيـر پيـشقراول کـړ ي ،افغانـانو او د دوی پـه آنـد ،خـصوصاً پـښتون قـوم تـه اخـرين گوزار ورکړي ؟ دعيـان دبيـان حاجت بـه څـه وی؟ شـک نـه شـته چې د افغانـانو تـر منځ همـدوی ډيـر د نفـاق تخمونـه کرلـي او نـن پـرون هـم ډيـر مـصرفونه پـه دې لار کـې گـالي ، بيـا هـم زه نـه پـوهيږم ، ولـې ،دوی دا خبـره ، هيـروي چـې تـاريخي شـواهد هـم بـې بنيـاده او خوشـې پـه خوشـې نـه تکراريـږي ، او دا چـې افغانـان د ټولـو مخـالفتونو سـره سـره پـه اخـرين تـصميم او اخرينـه لحظـه کـې تـل واحـد او يـو مـوټی پـاتې شـويدي او لـه دې هـم ډيـرو بـد تريـنـو حـالاتو کـې يـې لـه دې څخـه لـوی قوتونـه مـات کـړي دي. زه پـه دې بـاره کـې هـيڅ شـک او تـشويش نـه لـرم ، زمـا تعجـب پـه دې کـې دې چـې څـه ډول داسـې لـوی ، پرمختللـي او پـه اصـطلاح بـا اعتبـاره هيوادونـه پـه داسـې رسـوايي سـره د کوچنيـو او غريبـو وروسـته پـاتې هيوادونـو پـه کورنيـو مـسايلو پـه خپلـه گټـه لاس وهنـې کـوي او پوښتنه داده کله چې په افغانستان کې وضعه

داسـې ده لکـه څرنگـه چـې دوی پورتـه ترسـيم او تمثيـل کـړې او يـو مـسول عامـل شـخص هـم پـه دې ملـک کـې وجـود نلـری، دا خـارجی بانکونـه، مؤسـسات او هيوادونـه پـه ميليـاردونو ډالـر چاتـه پـه کـوم اعتبـار او مـسؤليت دکـوم هـدف لپـاره ورکـوي؟ افغـان اولـس بـه هيڅکلـه ددغـه ډول پورونـو ذمـه داري وانخلـې او نه دې څوک دا ډول توقع ولري.

مـونږ پـدې عقيـده يـو چـې کمـال دارزشـونو پـه ايجـاد او تقويـه کـې دې نـه دهغـې پـه نـابودی او بـې ارزشـه کولـو کـې. حـضرت مولانا پرځای ويلي:

اگر يک ذره را برگيری ا زجای
فـرو ريز د همه عالم سرا پای

داد علـم قـانون دې، داد خـدای قـانون دې، او داد بـشريت او طبيعـت قـانون دې. هـر څـوک دخپـل عمـل دعکـس العمـل سـره مخـامخ کيـږي. عمـل او عکس تـل يـو تـر بلـه سره متناسب دې. او يا:

قـطره دريـا ست اگـر بـا درياست
ورنه قطره قطره است دريا درياست

انـسانی بـاهمی او گـډ ژونـد دهغـوئی دسـولئيز ژونـد تـضمين کـوي. ځـان غوښـتنه نـه کمال دې او نـه ارزش ،بلکـه دانـساني خپـل منځـي حقوقـو او وجـايبو او دينـي احکـامو لـه مخـی نـاروا عمـل گڼـل کيـږي. خـو ځينـی سـتر اولـسونه چې دنړيـوال تعـادل، تـوازن او نظـم سـتر مـسؤليت هـم پـه غـاړه لـری، غـواړی چې ددنيـا ټـول نعمتونـه ددوئـی لـه سـتوني تيـر او پـروا نـشته کـه ټـول نړيـوال لـه ولـږې تبـاه کيـږي او کـه دوی پـرې پړسيږي او پـرک چـوي هـم بـروا يـې نـه شـته . لـيکن دا هيـروي چـې قـضاء او قـدر، جبـر او اختيـار، ديترمينيـزم او انـديترمينيزم، ايولوشـن او ريولوشـن، ريفـورم او انقـلاب يـو تـر بلـه نـه بيليـدونکې سرا سري عامـه قانونمنـدي ده او هـر مـسئول چـې بـې مـسؤليته عمـل وکـړي پـه ذوال او نـابودی محکوم دې ."

هر بشيه گمان مبر که خاليست
شـايد کـه پلنگی خفته باشد

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یا:

ټیټ مې مه بوله غورځنګ را باندې مه کړه
زه په دې افتادګۍ کې لوی ګړنګ یم

دا اعترافات د هغوی له ښه سړیتوب څخه نه دي ،ښه شوه دا معلومه شوه چې په زور کلي نه کیږي او د هر قانون شکن په مقابل کې د قانون نهایي فیصله جبر دې او یو شاعروایي: دا د تاریخ جبر دې او جبر نازولې دې .دا جهان قانونمند پیدا دې او یوازې په قانونمندۍ سره به پایي او هره بې قانوني تر هرڅه د مخه د ځان تباهي ده .سیاست نه بې قانونه روزګاراو نه د هر ناپوه لوبه ده. نظم او نظام په یوه ټولنه کې هغه وخت رامنځته کیږي او پایي چې په دغه ټولنه کې اجتماعي، اقتصادي، سیاسي، اداري، حقوقي او قانوني عدالت موجود وي او خلک د خپل سر، مال، ناموس او نورو ارزښونو په مصئونیت او امن پوره باور ولري. د دوی په خپلو ټولنو کې هیڅ یو له دغه ارزښونو څه نه تآمین دې او نه مصئون. دامن واقعي ضامن، معیار او محک خلک او اولس دې او کله چې اولس په خپل مصئونیت باور ونه لري اود عدل او انصاف څخه برخوردار نه وي په هیڅ قوت څوک جبراً په اولس اوامر او مقررات نه شي تحمیلولې.اردو او پولیس یوازې د خلکود امنیتي استعداد ، طاقت او رسالت د روزمره چارو پروتوکولي اداري او ظاهري نمایشي طاقت او موقتي مجریان دي او په ځیني عاجلو مواردو کې ضربتي قوه اوکه دقیق وویل شي ، د اولسي طاقت تش نمایشي تمثال او مظهر هم ګڼل کیږی. د خلکو او دولت تر منځ متقابل اعتماد حتمي او ضروري دې او دا هغه وخت ممکن دې چې واقعاً د خلکو لخوا انتخاب ، د خلکو نماینده او

د هغوی خدمتګار اوسي.

خارجي قوتونه یوه هیواد ته د معین تړون، تعهداتو او پروتوکول له مخې راځي او مجبور دي د هغه هیواد قوانین او بین المللي قوانین یو تر بله سره پخپلو مناسباتو کې په پام کې ولري. موږ باور نلرو چې خارجي قوتونه زموږ په هیواد کې د امنیت د تأمین څخه عاجز دي. یوازې پکار ده د متقابلو عامه ګټو په بنیاد متقابله همکاري او تفاهم ایجاد شي او د ملګرو ملتونو د مشرۍ لاندې په افغانستان کې میشت بین المللي قوتونه د بین المللي مقرراتو او اصولو له مخې افغانانو ته په خپل هیواد کې د سولئیز ژوند کولو ډاډ ورکړي تر څو هغه ډلې چې اوس یې د جنګ لار نیولې د جنګ څخه لاس واخلي .

موږ پدې هم پوره باور لرو چې په افغانستان کې موجوده وضعه د سیاسي حل لار لري او بین المللي قوتونه ددې جوګه هم دي چې په افغانستان کې یو مناسب سیاسي نظام مستقر او په یوه پراخ ټولنیز بنیاد دیوه روشنفکري بدیل په مرسته ملي دولت او ملي اقتصاد په پښو ودریږي او جهادي رهبران، جنګ سالاران، سرمایداران او عام اولس دیوه قانون لاندې یو شان د خپل مال، سر، حیثیت او نورو ارزښونو د مصئونیت احساس وکړي. ښه به دا وي چې دولت پخپل اولس او ټولو اقشارو یو شان باور ولري او ټولو ته د کار او فعالیت زمینه برابره شي او روشنفکر قشر ته هم پکار دي په مجهول هویت سره شپې تیرول پریږدي او د خپل رسالت له مخې د ملت او دولت تر منځ د تفاهم پل وتړي . تر اوسه پورې چې د ملت او دولت تر منځ د بې باورۍ فضاء موجوده ده یوازیني علت یې دا دې چې ملي وطنپرسته روشنفکرانو خپل دین او رسالت سرته ندې رسولې او د دغه فضا مکدره پاتې ده.که افغانان د خپل هیواد راتلونکې سرنوشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

روښانه ونه ګوري جنګ به حتماً دوام پیدا کړي او پای به ونلري ځکه چې:

از فساد او فساد اسیا ازکشاد او کشا اسیا.

او کله چې اسیا نا ارامه وي جهان ارام نشي پاتې کیدلې. دادلویانو او پوهانو خبرې دي!

افغان اولس د تاریخ په اوږدو کې د هرچا لپاره صادق دوست، نیک ګاونډې، پخپل لوز او قول ټینګ ولاړ، دډیرو سترو تاریخي پیښو دانعطاف سنګر او سرمشق او په هیواد او آزادۍ همیشه مین پاتې شویدې. ځان دسیالې معاملې جوګه ګڼي او دسیال معامله ګر په حیث دهر چا څخه دسیالې معاملې ادعا او تقاضا لري. تاریخ ددې ګواه هم دې چې دافغانانو سترګه ددښمن څخه نه سوزي، مخامخ پرې ورځي او دغلچکي او ځان مرګي برید څخه عار لري. دوروستیو تروریستي پیښو پلټنو هم دا وښودله چې عاملین یې پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایان او اروپایان وو. خو پاکستان او ځینې نور هیوادونه هڅه کوي دخپلو ناولو اعمالو پړه او تور په افغانانو واچوي. لیکن دا مسئله نن دلمر څخه هم ډیره روښانه ده چې پاکستان دتروریزم په ځاله بدل او لکه څرنګه چې اسرائیل په منځني ختیز کې دشرارت په محور او محراق بدل شوې، پاکستان پدې منطقه کې دشرارت، جنایت او فساد مرکز ګرځیدلې دې. دپاکستان حکومت او ناولې استخباراتي اداره دانګریزي استعمار وفادار خلف په حیث دپاکستان په مسلمان او مستضعف اولس باندې دمرداري او بوینا کې څټې په ځیر پراته او په ډیر شرم آوره توګه دخپل مسلمان ملت دا سلامیت په تقدس ملنډې وهي او

دپخواني انګریزي استعمار ناولې استعماري پالیسي پرې په نظامي جبر سره تحمیلوي. ددې څخه معلومیږي چې دتروریزم، هر ډول بنیادګرایي په هر رنګ او لباس چې وي، عاملین یې پخپله نړیوال امپریالیزم او نړیواله مافیا ده. همدوی دي چې د همدې لارې د خپلو خاینانه اعمالو په خاطر بهانې جوړوي. پوره شپیته کاله دپاکستان دجوړیدو څخه تیریږي. دخپلو بادارانو په استعانت او مساعدت سره دهغه داستعماري پلانونو دعملي کولو په منظور ذروي او نورې ډول ډول د ډلئیزو وژونو وسلې جوړوي خو په خپل ملک کې یې تر نن ورځې پورې سراسري حکومت، اداره او قانون وجود نلري او پاکستاني اولس نن هم د FCR (فرنتیر کرایمز ریګولیشن) او پولیټکل ایجنټ دګرز لاندې شپې ورځې سبا کوي. نن پاکستاني حکومت او استخباراتي اداره په حقه سره دعالم بشریت، امت اسلام او دپاکستان دمؤمن مسلمان اولس په تندي دبې ننګۍ نه پاکیدونکې تور داغ ګرځیدلې دې. نن په پاکستان کې دپنځوس زره څخه زیات تروریستي تربیوي مرکزونه جوړ او دا هم پټه خبره نده چې څوک دغه مرکزونه ایجادوي او دکومو مقاصدو په خاطر یې تمویلوي. سرتاج عزیز دپاکستان دباندینو چارو پخواني وزیر د ۲۰۰۶ م کال دسپتمبر دمیاشتې په ۲۵ دامریکا غږ آشنا رادیو سره په مرکه کې وویل چې دپاکستان دمدرسو طالبان پخپله امریکا تمویلوي. همداسې یې دانګلستان صدر اعظم توني بلیر د ۲۰۰۶ م کال داکتوبر په ۱۸ پاکستان ته دخپل سفر په وخت کې وویل چې پاکستان ته به خپلې مرستې دطالبانو او مدرسو په خاطر دوه برابره کړي. پدا سې حال کې چې دامریکې، اروپا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولې نړۍ خلک او سیاسي مشران پدې اعتراف او انتقاد کوي چې پاکستان د تروریزم مرکز ګرځیدلې او د اکثر تروریستي پېښو عاملين په همدغه مدرسو کې روزل شویدي، نپوهېږم ښاغلی تونی بلیر د هغی سره څه علاقه لری؟ او ولی ئی لری؟ او کله چې ټول پدې باور دي چې بن لادن، الظواهري، ملا عمر، طالب او القاعده ټول په پاکستان او په مشخصه توګه په کراچۍ، پنجاب، سند او کوټه کې دي او بین المللي قوتونه هم د تروریزم د نابودۍ لپاره دې منطقې ته راغلي دي، حامد کرزي د افغانستان جمهور رئیس هم مکرراً غوښتنه کوي د تروریزم مرکزونه چې هر چیرې دي پخپله ځاله کې دې بمبارد شي. پرویز مشرف پخپله هم اقرار کوي چې ۵۰۰ القاعده او تروریستان یې په سند او پنجاب کې ونیول او مریکې ته یې وسپارل او پدې کار امریکایان او انګریزان خوشحالوي. په پاکستان کې دا دود او دستور هم موجود دې، کله چې یې مشران کوم هیواد ته ځې په اصطلاح یو ډله تروریستان، القاعده او د مخدره موادو قاچاق بران له ځان سره ځنځیر زولانه بیایي او ورته سپارریي ځکه چې په پاکستان کې د هغوی د محاکمې لپاره قانون وجود نلري او کله چې یې کوم د غه ډول میلمانه یې کور ته راځي هغوی ورته د دغه مرکزونو د بمبارۍ ننداري او د قربانۍ وندې برابروي چې اخرين مثال یې د امریکې د دفاع وزیر په ویاړ په وزیرستان کې بمباري او همداسې له هغې د مخه په باجوړ کې د یوې مدرسې بمبارول چې د قاضي حسین احمد په قول ۸۰ تنه طالب العلمان پکې شهید خو پرویز مشرف اعترافاً هغه مسلح کسان وبلل چې د تروریستي اعمالو په خاطر تربیه کیدل. او دا یې هم وویل چې الظواهري، ابو

عبیده المصري او د القاعده نور کسان چې په پاکستانۍ ویزه راغلي وو د دغه مدرسې څخه یې لیدنه کړې وه. خو د پرویز مشرف څخه هیچا پوښتنه ونکړه چې ولې ویزي ورکوی او ولې د غه ډول مدرسې نه تړئی؟ او نه د تونی بلیر څخه چا پوښتنه وکړه، تاسې چې دې منطقې ته د تروریزم او القاعدې سره د مبارزې په خاطر راغلي یاست. د څه لپاره ورته د وه چنده بودجې بیلوئی؟ او ولې د پاکستان سره د دومره مدارا څخه کار اخیستل کیږي او حتا د دومره څرګندو شواهدو سره سره هغه د تروریزم پر ضد جګړه کې نږدې ملاتړې هم ګڼل کیږي. ډیر تعجب وړ بله پوښتنه داده ، سره د دې چې افغانان د تروریزم سره هیڅ تړاو نلري بلکه پخپله د نړیوال تروریزم د جفا هدف ګرځیدلي، ولې هر ځای چې تروریست پیدا کیږي د غوږ څخه یې نیسي کله چې یې د افغانستان خاوری ته داخلوي وروسته له هغې پرې بمبارد کوي او په لسګونو او سلګونو بیګناه افغانان ورسره وژل کیږي. معلومیږي چې پاکستان د خپلو بادارانو سره په تباني کې د خپلې زړې ستراتیژۍ د عملي کولو په خاطر د ټول عالم اسلام څخه په مهیلیت سره معصوم زلمیان راټولوي او د خپلو نامقدسو اهدافو په خاطر یې روزي او په هر بازار کې یې د قربانۍ په خاطر عرضه کوي . پاکستان د افغانانو د ۲۵ کلنې غمیزې په موده کې خپلو بادارانو ډیر ونازوو او په ډیره ناروا سره یې د افغانستان د چارو واګې پاکستان ته په لاس کې ورکړل او د بین المللي ټولو قوانینو او موازینو پر خلاف یې ټول ناروا اعمال د هغوی په حق کې روا وګڼل او نن یې په خپل غیر مسئولانه کړو وړو سره د بین المللي متقابلو حقوقو او وجایبو حد او اندازې پیژندلو د رک له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړې، بې بنیاده تقاضاوې او غوښتنې وړاندې کوي او دخپلو بادارانو اوڅو تنو معلوم الحاله جاسوسانو په ډاډ دافغانستان په مقدس حریم خاینانه حملې کوي. مونږ پوهیږو چې پاکستان ذروي وسله لري او افغان اولس په ۲۵ کلن جنګ کې هر څه له لاسه ورکړي دي او لکه دزخمي زمري پخپل حریم پروت دې. دا په تاریخ کې همیشه همداسې وه. خو افغانستان تل دتاریخونو دانعطاف سنګر او دټولو امپراطوریو لمن د افغانستان له پولې څخه ټوله شوې او په ملا پورې یې ورغوټه شوې چې اوس له شرمه ګرځیدلې نشي.

یو متل دی: ګیرم فلک جامه دهد کو اندام؟ مرحوم محمد موسی شفیق هم ښه ویلي دي.

دبستان دایشیا کې زه استاد وم
تـــــا لوستله هغه وختې سپاره
نن راپاڅې کړې په ما پورې ملنډې
تا او خدای بیا په همدغه قواره

په یوویشتمه پیړۍ کې داقتصادي ــ اجتماعي دینامیکو نابرابره بدلونونو او دهغې په بناء دناپایداره نړیوال سیاسي نظام په رامنځته کیدو ، نړۍ په همزمان او مکان پرمانننت دوامداره شخړو سره ددریم بلکه داخري نړیوال جنګ په درشل کې دریدلې ده. ملګرو ملتونو او دنړۍ سترو هیوادونو ته پکار دي نړیوال نظام داکثریت لپاره قابل قبول په یوه پراخه ټولنیز بنیاد ودروي او ددریم نړیوال جنګ دحتمي پیښدو څخه مخنیوې وکړي. دډیرو سترو هیوادونو مشرانو په ډیرو سترو سیاسي دروغو ویلو سره نړیوال عملاً په یوه سراسري جهاني کور په کور جنګ کې ښکیل او هر چاته یې دمرګ قاصد هر

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

ځای درولې دې . داد سلیم عقل او منطق په خاوندانو ده چې ددې وضعې څخه په نتیجګیرۍ سره دقدرت او سرمایې دلیونیانو تور لاسونه دنړیوالو په سرنوشت دلوبو کولو څخه لنډ کړي. نوي نړیوال شرایط او غوښتنې په زړو مناسباتو، زوړ منطق او زړو اصولو په ترنګړ کې نه ځائیږي . نوې نظام باید دریښتینولۍ، صداقت او دسیالانو نظام او ناسالمه، استفاده جواو بیګانه پرستانو ته پکې ځای نه وي. افغان دسیالې معاملی جوګه اولس دې. په تیر پنځه ویشت کلن جنګ کې دافغانانو سرنوشت پاکستان ته سپارل دنړیوالو ستره ګناه وه. پاکستان ډیر مهیلانه دغربي او عربي نړۍ دبې دریغه مرستو او ملاتړ څخه په سوء استفاده په افغانستان کې خپله زړه انګریزي استعماري ستراتیژي تعقیب او دټولو مادي او معنوي ارزشونو په له منځه وړلو سره یې له هر څه دمخه فرهنګي ــ سیاسي خلاء رامنځته او نن هم په ډیر آزمندانه او شرم آوره توګه په سرحدي سیمو کې دبیګناه خلکو وژلو ته دوام ورکوي او دډیورنډ په کرښه داغزن سیم او دیوال درول او دماینونو ښخولو ډرامې ته په پوره سپین سترګۍ د بین المللي اصولو او تعهداتو په خلاف دوام ورکوي. حال دا چې:

۱ ــ دډیورنډ کرښه نه قرارداد وو او نه معاهده او نه حقوقي او قانوني ارزش لري ځکه چې دا ډول تړونونه دسیالو هیوادونو تر منځ کیږي او برطانیه هغه وخت جهاني امپراطوري او افغانستان یې په حقیقت کې مستعمره وه

. ۲ ـــ معاهدې او قراردادونه دباصلاحیته ارګانونو او موسسو پواسطه ترتیب، دپارلمان یا لویي جرګې لخوا تائید او په خاصو رسمي تشریفاتو سره دمسئول مقام لخوا توشیح او

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظوریږي. لیکن دډیورنډ دکرښې مسئله پخپله دډیورنډ دبرطانیي دباندنیو چارو وزارت د نماینده او دعبدالرحمن خان چې هغوی دخپلو پروګرامونو دعملي کولو په خاطر دځینې وعدو په ورکولو رابللې وو په پټه د عبدالرحمن خان په شخصي کور کې امضاء کړیده پدې ډول دډیورنډ دکرښې او تر هغې دمخه دوه نور تړونونه پر جبر په افغانانو تحمیل او هیڅ حقوقي او قانوني ارزش نلري . اولس دهغې په مقابل کې تل مخالفت کړیدې چې یواځې د وانه په جګړه کی ۱۷۶۳ انګلیسان وژل شوې وو. انګریزان په ماتې وتلي او پاکستان هیڅکله زمونږ سره دمعاملې طرف نه وو. لطفاً دې دتاریخ پاڼو ته مراجعه وشي.

نن چې دملګرو ملتونو تر مشرۍ لاندې بین المللي قوتونه په افغانستان کې حضور لري، افغانان دخپلو طبیعي منابعو، خپلې خاورې او اوبو څخه داستفادې حق نلري . په لسګونو ملیارده ډالر نړیوالو مرسته کړې خو یو بند دبرق جوړ نشو او برق له خارج څخه واردوو. دکونړ، کابل ، پنجشیر، لغمان ، هلمند ، کوکچې، امو او نورو سیندونو له اوبو څخه مونږ استفاده نشو کولې ځکه ګاونډیان اجازه نه راکوې او داځکه چې زمونږ ګاونډیان دهمدغه هیوادونو په مرسته اتمي طاقتونه جوړ شوي او افغانان دنړیوالې جفا سره مخامخ وو. مونږ افغانان دملګرو ملتونو د سازمان، دامنیت شورا او دبشر دحقوقو دکمیسون څخه احترامانه هیله کوو ، اوس چې دمعاملې اصلي طرف انګریزان هم په افغانستان کې دي افغانستان ته دې خپلې ځمکې وسپارل شي او پدې منطقه کې دې جنګ ته دپای ټکې کښیښودل شي .

اداري مسئولیتونه، صلاحیتونه او حقوقي-قانوني مکلفیتونه

سالم سیاستونه چې دجمعي ښیګڼو په بنیاد ولاړ وي ،تل دمسئولیتونو اوصلاحیتونو منطقي تناسب ته حق قایل اویواځې پدې صورت کې د ټولنیز عدالت او نظام تامینوونکې او متضمن ګڼل کیدې شي. سیاست له هرڅه دمخه ټولنیزه اوتاریخي پدیده ده. دټولنیز ارمان څخه پرته پوچه اوبې محتوا هره معامله په هیڅ صورت سیاسي یا سیاست نشي ګڼل کیدلې او هر خود غرضه معاملګر لکه چې تاروګې په پتنګانو حساب ندي او نفساني په عاشقانو حساب ندې ،نو هر شخصي معاملګر هم ملي خاین او مختورن دې ، سیاست مدار نشي ګڼل کیدلې. دا ډول کسان لکه دخپل ځان سیاست چټله لوبه بولي او په حقیقت کې هم د کوم چا د شومو اهدافو په خاطر په همدغسې چټلو سیاستونو پورې تړلي بې ارادې لوبغاړي او بازیګران ګڼل کیږي..خو زما په نظر سیاست یواځې مقدسې ،بشردوستانه ، وطنپرستانه سیالي لوبې ته ویل کیږي او یواځې سیال ملي وطنپرست سیاسي لوبغاړي او قهرمانان دغه رسالت سرته رسولې شي. ټولنیزي دخیر ښیګڼی هلي ځلي دهرچا لخوا چې وي ، چې دپراخه پرګنوموجوده ستونځې او مشکلات حل کړې شي مقدس عمل او ارمان دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او همدغه لوبه سیاست ګڼل کیږي .په همدې خاطر سیاست باید همیشه پاکه او مقدسه لوبه وي. کارل مارکس واي: پاک او مقدس ارمانونه هیڅکله له چټلو لارو او ناپاکو اعمالو پواسطه نشي ترسره کیدلې .

هغه څوک چې پرته له صلاحیته یواځې مسئولیت ته غاړه ږدي ،هغوی که اشخاص دي ، قومونه دي او که دولتي ،حکومتي ، سیاسي او ټولنیز رهبران دي په حقیقت کې سیاسي غلامان ګڼل کیږي او یواځې د چارو بې ارادې عاملینو په حیث منل کیدلې شي ، لکه نن په افغانستان کې ټول دولتي،حکومتي او دمؤسساتو ټول کارکوونکي او مسئولین ، چې له ځانه هیڅ ابتکار او صلاحیت نه شي ښودلې او په پټو سترګو د نورو اوامر او هدایات عملي کوي.

هغه څوک چې مسئولیت نه مني او یواځې په صلاحیت خیټه اچوي ، هغو باداران ،مستبدین او یواځې د خپلو شخصي ګټو غوښتونکې لیونیان دي ،لکه زمونږ خارجي متولیان چې دټولو خپلو ملي ـ وطني اوبین المللي تعهداتو سره سره چې باید یې مرعات کړي ، هرڅه یواځې دخپلو شخصي ګټو په نظر کې لرلو له مخې محاسبه کوي او نن یې په افغانستان کې دبادار او غلام نظام برقراره کړې دې . په نوي لاس خلاصي او مطلق صلاحیتونو سره په افغانستان کې دپردي ملک کس دملګرو ملتونو دنوي نماینده په حیث مقرریدل یې څرګند او بربنډ مثال دې . حقیقت دادې چې افغانستان نن د بین المللي مافیاً په مرکز بدل شوې او افغاني بیګانه پرستان دمختلفو نومونو او دروغینو دلایلو په بنیاد دخپلو اندکه شخصي ګټو په خاطر خپلې ملي شتمنۍ او ملي

ګټې دخپلو متولیانو لپاره د سر صدقه ګرځولې او حتا دخپل تاریخي هیواد افغانستان بود ونبود ، غواړي په اخرین دو کې وازمایي. څه چې نن په افغانستان کې تیریږي د هر اګاه او وطنپرسته افغان او د نړیوال مترقي ،دموکرات او اګاه انسان څخه کومه پټه معامله نه ده ، نو که افغان انسان د خارجي قوتونو د جبر او ظلم په نسبت پټه خوله پاتې کیږي ، ولې دغه د سوسیال دموکراتیزم او د بشر د حقوقو علم برداران پدې هرڅه سترګې پټوي او خپلو خولو ته یې قفلونه اچولي دي ؟ د۲۰۰۸م کال دجنوري په دریمه لسیزه کې دنړیوالو اقتصادي ټولنو په بین المللي کنفرانس کې دافغانستان جمهور رئیس حامد کرزي په قهرمانانه ژست او اکټ سره دبین المللي تروریزم او نورو نړیوالو ستراتیژیکو پرابلمونو په باره کې شانداره وینا وکړه چې دټولو حاضرینو په دوامداره چکچکو بدرګه شوه .ښاغلي حامد کرزي دبین المللي تروریزم ، دمخدره موادو دقاچاق ،بین المللي داغ سیاسي مسایلو او نورو پرابمونو په باره کې رهنمودي تاکتیکي او ستراتیژیک دستورونه صادر او دیوه قهرمان په څیر چې د حاضرینو او حتاما لپاره دمباهاتو او ویاړ سرمشق «و بریښیده» ، د ستیژ څخه راښکته شو .

خو په دې ورځو کې ژمني اقلیمي شرآیطو اود بین المللي قواوو بې مسئولیته عملیاتو او بمباریو ، په افغانستان کې بیداد نښلولې وو اوهره ورځ دافغانستان په ګوټ ګوټ کې په لسګونو ،سلګونو او زرګونو بې ګناه انسانانو ،ښځو کو ،چنیانو ، زړو او ځوانانو دظلم ،لوږې او سړو څخه خپل ژوند له لاسه ورکاوه. پلرونو او میندو خپل دزړه ټوټه بچیان په ۵۰۰ او ۱۰۰۰ افغانۍ چې نن چرګ په دغه بیه نه پیدا کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

، خرڅوي ، په افغانستان کې ننني وضعه واقعاً د هر افغان لپاره شرم او عار دې او دا سې ډېر نور بې شمیره پرابلمونو چې حامد کرزۍ یې داجرا مستقیم مسئولیت په غاړه لري یو دبل لپاسه امبارونه جوړ کړي دي. لیکن کله چې ښاغلي حامد کرزي دشورا د دریم کال پیل غونډي کې خبرې کولې او یا هره ورځ چې عاجزانه دمیکروفون شاته ولاړ وي او اوښکي تویوي ،یوه له دغه دلخراشه وقایعو څخه هم یاده نکړه.

ولي ښاغلي حامد کرزي پخپل ملک کې د بشري،اقتصادي،اجتماعي، اداري، حقوقي ،قانوني اونورو بې شمیره ناورینونو په باره کې تاکتیکي او سترا تیژیک رهنمودي قاطع دستورونه نه صادروي ؟ولي یې په شپږو کلونو کې دملک دلومړي درجه مسئول عامل مجري شخص په حیث یو تصمیم هم ونه نیوه اوعملي یې نکړ ؟ په شپږو کلونو کې یې بیبشمیره کمیسیونونه او هیئتونه په ځانګړو مواردو کې دځانګړو اجراًتو لپاره مؤظف کړل خو دیوه دنتایجویې نه پوښتنه وکړه او نه یې کومه پریکړه عملي کړه. ولي ښاغلې کرزې صاحب په خپل کور کې دغه ډول جرئت نلري ؟ددي څخه په څرګند ډول معلومیږي ،په رښتیا چې مونږ پخپل هیواد کې دهر ډول تصمیم ،عمل او صلاحیت څخه بې صلاحیته یو .لیکن دبل په مخکې ډیرې ښې منډې وهلې شو او د بل ناروا غوښتنې او شوم نیتونه په پټو سترګو عملي کوو ، خو خپل دین ، رسالت ،وطن او خلک راڅخه هیردي.

دجنوري دمیاشتې په ۲۹ نیټه مې داریانا ــ افغانستان د خپروني څخه واوریدل چې دامریکي جمهور رًیس جورج ډبلیو بوش وویل: مونږ په افغانستان کې سترې لاسته راوړنې لرو

اوهغه په هر قیمت چې وي باید وساتو. زه نپوهیږم د جمهور رئیس مقصد دکومو لاسته راوړنو څخه دې ؟داچې په افغانستان کې دنړۍ ۹۵ فیصده اپین تولیدیږي ؟داچې دنړیوالو قوتونو دادارې لاندې په شپږو کلونو کې یې عادي ابتدایي دولتي نظام جوړ نکړې شو ؟داچې یې دارګ په ۵۰ مترۍ کې امنیت تاًمین نکړې شو؟داچې یې ددولتي ارګانونو تر منځ اندکترینه هماهنګي ایجاد نکړې شوه ؟او داچې رئیس جمهور ، معاونینو ، وزیرانو ، والیانو ،پارلمان ،قضایي ،حقوقي او نورو ارګانونو ملوک الطوایفي ګاني جوړي کړیدي ؟یا داچې ښه حلقه بګوش غلامان یې پیدا کړیدي ؟

په یویشتمه پیړۍ کې دا ډول مناسبات او اعمال دټولو نړیوالو ، باالخصوص دمترقي دموکراتو قوتونو او په خاصه توګه دافغانانو لپاره چې په ملک کې یې دا ډول خود سرۍ او ټولنه فاقد د ادارې ،قانون او هر ډول نظام پاتې ده ، په تندي ابدي د بې ننګۍ ، عار او شرم ، نه پاکیدونکې تور داغ دې !

زمونږ د ټولنې اداري واقعیتونه په مجموع کې نن یو کثیرالبعدي متشتت ،خودسره ،خود خواه ،نا پوه او غیر قابل کنترول اداري نظام په ګوته کوي چې په هیڅ صورت سره د واحدې ادارې ، واحد قانون ،واحد مذهب او واحدو اصولو لاندې راوستل یې نا ممکن ګرځیدلي دي. او دا ځکه چې په ملک کې د بې شمیره یو تر بله سره نه پخلاکیدونکو او په خپل سر باندینیو هیوادونو ،ادارو ،مؤسسو ، شرکتونو ،مستقلو بې هویته امنیتي قطعاتو او... موجودیت ؛په دولت او حکومت کې د بې شمیره وزیرانو ، دجمهور رئیس بې شمیره مشاورین ،سلاکار وزیر ان ... ؛بې شمیره ستر جنرالان ،ډګر جنرالان... او دبریدګي په بستونو کې د هغوۍ مقرریدل ؛ او بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمیره دغه ډول نور ډیر بې دوده او بې دستوره نورې ناخوالې او ورانې ویجاړې په ملک کې ددې سبب شوېدي چې ملک فاقد د ادارې، فاقد دقانون، فاقد دنظام وګرځې. هر یو ددغه خارجي او داخلي ادارواو مؤسساتوغیر مسئول او واجب الاحترام یعنې چې په عام وتام صلا حیت سره هیڅ ډول مسئولیت پر ځان نه منل ،او یا داچې په افغانستان کې ټول داخلي او خارجي اوسیدونکي بې ګناه مجرمان او دغه جرمونه مجرم نه لري او دا دولت ،حکومت،پارلمان،مطبوعات، قضایي اوحقوقي ارګانونه ،ټولنیز سازمانونه ،مستقل بشري کمیسیونونه او نور عبث او پوچ شعارونه دي چې هیڅکله زمونږ د درد نه دې دوا شوي او نه به دوا شي. ټول دغه افعال، ټول دغه کردار، ټولې دغه پروژې او دبیا ابادوې پروګرامونه د ماښام په ترږمۍ کې په یخ لیکل کیږي اود لمر د راختو سره سم بیا ویلي وي او بلې ورځې ته یې کوم اثار نه په سترګو کیږي. په افغانستان کې په ورستیو ۹ کلونو کې یو بنیادي کار سرته ه دې سرته نه دې رسیدلې. دا ټول بې بنیاده چارې سرته رسول یواځې د هغوی د خپلې بیروکراسۍ او دموکراسۍ د تظاهر مظاهرې او د خپلو دموکراتیکو ټولنو، انستیتوتونو او مؤسسو په سترګو کې خاورې ایرې پاشل دي. داډول دي په واقعیت کې د افغانستان د بیا ابادونې بې بنیاده پروګرامونه ،چې زمونږ راتلونکي ټول وختونه به د هغې د ناوړه اغیزو او عواقبو باندې مصرفیږي ،دا ډول دي زمونږ د ټولنې د بې سیاسته سیاستوالو د سیاسي فلسفي ماهیت او واقعیت او واقعي بڼه او څیره.

دا ډول نظامونه بر علاوه له دې چې دنن ورځ لپاره هیڅ ارزش او ګټه نلري ،بلکه دراتلونکې دراتلونکي نسلونو لپاره

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

نه یواځې دافغانستان بلکه د نړۍ په کچه عظیم لا ینحله پرابلمونه ترشا پریښودلې شي. دا ډول مناسبات دننني عصر دغوښتنو سره سمون نلري اونه دموکراتیک ټولنیز ارزښونه پداسې نظامونو کې تحقق پیدا کولې شي. زه نپوهیږم ولې زمونږ نړیوال «دوستان» مونږ په رډو بډو غړیدلو سترګو غولول غواړي؟ نن ټول اولسونه شعوري بلوغ ته رسیدلي او په دې ټولو مسایلو او قضایاوو پوهیږي. یواځې دغه د سرمایې لیونیان دي چې په سترګو کې یې همدغه یو تصویر شین میخ ګرځیدلې او هرڅه په همدغه یوه رنګ ګوري او صم ،بکم او عمی پاتې دي. دوی څله یواځې د پخوا په څیر خوبونهویني، دوی څله یواځې صلاحیتونه غواړې اوحتا هیڅ قانوني مسئولیت ته هم غاړه نه ږدې ،دوی په ټوله نړۍ کې یواځې خپل منافع ګوري، ټوله نړۍ یواځې د خپلو منافعو ورشو ګڼي او دنورو منافع هیڅ په نظر کې نه نیسي. دا کار شونې نه دې. ټول هیوادونه مساوي متناسب حقوق او وجایب لري او هغه جداً باید مراعات کړي. مونږ هم یواځې د ټولو هیوادونو له خوا دهمدغه اصولو ،مقرراتو او قوانینویو شان مراعاتول غواړو. مونږ د همدوي لخواد وضع شوو قوانینو له مخې د دوی سره شریکه معامله اوګډ کار کول غواړو، ولي مونږ یو دبل په خبره سره نپوهیږو؟ علت دادې همغه قوانین چې دوی په امتیازي بڼه او دخپل منفعت په خاطر لیکلي دي ،نه غواړي هغې ته غاړه کښیږدي او خپله او دبل برخه غواړي یواځې د خپلې رواداری له مخې تعین کړي، چې دا کار په دې وخت و زمان کې د هیچا لپاره د منلو وړنه دې.

که څوک غواړي په افغانستان کې حتا خپله غربي تیپ او یا بل هر ډول دموکراسي او ټولنیز نظامونه په پښو ودروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،پکار دادي موجوده نظام له بیخه رنګ او دنوي ټولنیز ،اقتصادي ـ سیاسي نظام په ښنبو درولو سره نوي ټولنیز مناسبات او دمسئولیتونو ،صلاحیتونو منطقي تناسب تأمین او دحقوقي ـ قانوني تحقق زمینه برابره کړي.

یواځې پدې صورت کې دهیواد او ټولنې هر غړي او فرد ځان دخپل هیواد با الاستحقاق وارث او مسئولشخصاو عضوې په حیث ګڼلې شي او قانوني او حقوقي ارزښتونه دتطبیق او حراست ملاتړ پیدا کوي. یواځې پدې صورت کې ټولنه او مناسبات په اوسنیو شرایطو کې دټولو دموکراتیکو ارزښتونو دتحقق او حراست متضمن ګڼل کیدې شي.

په یوه هیواد کې دټولنې هر غړي مکلفیت لري دخپل هیواد دموضوعه عامو دولتي قوانینو څخه پوره اګاهي ولري. په افغانستان کې څرنګه چې قاطع اکثریت دلیک او لوست سره پوره اشنایي نلري ،دا ددولت او حکومت مکلفیت ګڼل کیږي چې دعامو دولتي قوانینو څخه اګاهي دټولني دهر فرد تر غوږه ورسوي او هغوی پري پوه کړي. لوړ دولتي مسئولین په خپلو اداري واحدونو کې ددولتي قوانینو دتطبیق او حراست مسئولیت او مکلفیت په غاړه لري او هر یو په خپل اداري واحد کې دحقوقي او قانوني ارګانونو دنماینده رول ایفاً کوي او دخپل مافوق په وړاندې د قانون د تطبیق او حراست مسئول ګڼل کیږي. لیکن له ډیره بده مرغه په افغانستان کې دغه ډول کسان دمسئولیت په لرلو سره سره په خپل غیر قانوني جرئت او صلاحیت سره له هر چا څخه دمخه پخپله دقانون څخه سوء استفاده او قانون شکني کوي او مسئول مقامات ورسره غم غرض نه لري او یا هم نشي لرلې. دمثال په ډول کله چې

دافغانستان داولسي جرګې رئیس محمد یونس «قانوني» او دجمهور رئیس حامد کرزي لومړي مرستیال احمد ضیا ء مسعود ددوبی له لاري لندن ته روان وو ،د دوبی په نړیوال هوایي ډګر کې له محمد یونس « قانوني» سره دقیق نه پوهیږم څو میلیون امریکایي ډالر او ځیني قیمتي توکي او داحمد ضیاً مسعود سره لکه چې وروسته دقیقه معلومه شوه ۵۴ میلیونه غیر قانوني امریکایي ډالر او یو کیلو ګرام الماس ونیول شول (د ویکي لیک په حواله) اودوی دواړه دپوښتنو ګرویژنو په خاطر د هوایي ډګر پولیسو دیوځه وخت ل پاره دځا ن سره وساتل. موضوع د نړیوالو رسنیو له لاري انعکاس پیدا کړ خو له دوی څخه نه خارجي متولیانو چې په افغانستان کې دامنیت ، قانونیت ،نظام ، دموکراسی ، دبشر دحقوقو دتأمین ،... او ډیرو نورو ارزښتونو د تحقق او حراست مسئولیت په غاړه لري ،پوښتنه وکړي شوه او نه دافغان دولت واکدارانو چې دوی دغه حکومت او پارلمان غړي وؤ (البته چې حکومت نه ددي کار جوګه دې اونه ددې صلاحیت لري) دهغوی څخه وضاحت وغوښته او نه محمد یونس قانوني او نه احمد ضیاً مسعود چې دواړه مستقیم حقوقي ، قانوني او اداري دولتي مسئولیتونه لري ،حتا دهیڅ ډول سپیناوي دمسئولیت احساس یې هم ونه کړ؟

دا ډول پیښې د افغانستان په شرایطو کې هره ورځینې معمول کار دې او هیڅوک یې پوښتنه هم نه کوي ! ولې ؟

ما فقط یو مثال ذکر کړ.

یوائې د معاشونو منطقي تناسب په هېواد کې د نظم او اقتصادي عدالت ضامن دی

په افغانستان کې دیرش کلن جنګونه او جګړې، د روسانو یرغل او په کور کې د بنو کورکونو جوړیدل، افغانستان د خارجي دښمنو قوتونو په جنګي میدان بدلیدل او د افغانانو په حق کې هر ډول جفا روا ګڼل کیدل، د روس د شکست څخه وروسته هیواد ته د بې شمیره بیګانه پرستو او بې مسئولیته ډلو او اشخاصو راتګ او عامه ،خصوصي او شخصی دارایي د غنیمت د مال په نامه چورول، د پلان له مخې افغاني متخاصمې ډلې په سیاسي، اداري، حقوقي او قانوني خلا کې ازاد پریښودل او د امریکایي ، اروپایي او ناټو د قواوؤ انکشاف او په نوي وسلو سمبالول، د سپتمبر دیوولسمی وروسته په افغانستان یوځل بیا حمله او د بین المللي تروریزم او القاعدې په بهانه د نظامي قوتونو او سرمایي راتګ او افغاني ټولنه د بې شمیره بې کفایته ډلو په مجموع الجزائر ویشل او ټول ارزښونه بط ارزښه کول ټول هغه څه دی چط په اوسنۍ وضعه منتج او د نظام شیرازه له بیخه نړیدلی ده

. اقتصادی عدالت د ټولنیز نظام لپاره اساسی او لازمي شرط ګڼل کیږي. دولت او حکومت مجبور او مکلف دي د ټولنې د ټولو اقشارو او غړو لپاره متناسب عادلانه اقتصادي شرایط برابر کړي. د معاشونو ډیروالې او کم والې د مشکل د حل لاره نده . هغه څه چې د اقتصادي عدالت تضمین کوي هغه د اقتصادي او پولي ضرورتونو منطقي تناسب دي. د دغه منطقي تناسب د ارزونې او تثبیت په خاطر مختلف دولتي ارګانونه او مؤسسې لکه مرکزي احصایه، قانوني حقوقي اداري او داسې نور ایجاد او د تحصیلی اسنادو موجودیت او عدم موجودیت او تناسب، سویه، لیاقت ، کاري تجربه، د کار نوع او شکل، د خطر احتمالات، سفر او حضر، جوي شرایط، شپه او ورځ، عرضه او تقاضا ، ملي عایدات، رتبه، درجه او مقام، نظامي او ملکي دنده، منطقوي او بین المللي نورمونه او داسې نورو له مخې تعینیږي. هر تبعه باید پخپل هیواد کې د ژوند ، استوګنې، کار، امنیت، متقابلو حقوقو او وجایبو ، صلاحیت او مسئولیت او صحي مراقبت متناسب مصؤنیت ولري. تفاوتونه او تناسب هیڅکله باید د افراط او تفریط په کچه نه اوسي . هر څوک باید په ټولنه کې د پاک حساب او محسابې لپاره په هر حالت او شیبه کې حاضر اوسي او مربوطه دولتي ارګانونه د هغې د حراست او کنترول د چارو مسئولیت په غاړه لري . افغانستان ته د نړیوالو مدني ټولنو د نماینده ګانو ، چې په خپلو ملکونو کې د ټولو دموکراتیکو او مدني حقوقو څخه په نسبي لحاظ بر خورداره دي، په راتګ سره ټول ارزښونه بې ارزښه شوي او زمونږ خلک په واقعیت کې خپلو حقه حقوقو ته لاس رسې نلري. پنځه کاله د مخه د بین المللي قوتونو په راتګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره چې ګمان کیده په افغانستان کې به نسبي ټولنیز عدالت تامین شي په حقیقت کې بین المللي او کورنۍ مافیا په تباني او یو تربل مساعدت سره زمونږ د دغه ارمان بستره کلکه ټرلې، هر ډول بې عدالتي روا ګڼل شوې او عدالت چې د نظام او د هغې د بقاء اساسي شرط ګڼل کیږي، په حقه سره مونږ د هر ډول نظام څخه بې برخې پاتې یو. بې عدالتي په افغانستان کې په مضمن مرض، ټولنیزه فاجعه، فضیحت او جبر بدله شویده. څرنګه چې نظام نړیدلې، مسئول او عامل ارګان او شخص وجود نلري، عامه نا رضایتي او تنفر سراسري شوې، نه څوک د پوښتنې شته او نه د چا د شګو بندونه د دغه طوفاني سیلاب مخه نیولې شي. چارواکو لکه په وچکۍ پراته مریضانو غوندې په اوتو بوتو پیل کړې او دا په اور باندې د تیلو اړولو حیثیت لري. ډیره موده کیږیي چې د مالیي وزارت د معاشونو د زیاتوالي وعدې ورکوي خو یووار یې هم په خپله وعده وفا ونکړه. حال دا چې دا د مسئلې د حل لاره نده. همداسې د ۲۰۰۷ م کال د سپتمبر په ۱۹ د مالیي وزیر د ځینې لوړ رتبه مقامونو د معاشونو کچه اعلان کړه. د مثال په ډول د جمهور رئیس معاش ۱۹۵۰ ډالره، د وزیرانو معاش ۱۳۶۰ ډالره، د پارلمان د غړو معاش ۸۰۰ ډالره او داسې نور. دا خبره د منلو وړ ځکه نه وه چې په بله ورځ د ښوونې او روزنې وزارت اعلان وکړ چې که څوک د مکتبونو د تعلیمي نصاب مطابق (چې په هغې کې ابتدایي نصاب هم راځي) د کتابونو تالیف ته حاضر شي نو ۶۰۰۰ ډالر به په میاشت کې معاش ورکړي (رښتیا یې ویلي چې دروغجن حافظه نه لري) او نن عملاً دغه پروژه دوام لري. همداسې د L3 Communacation مؤسسه هره ورځ اعلان کوي که د چا

پښتو او انګلیسی ژبې زده وي مونږ د ترجمان په حیث په کال کې پرته د نورو امتیازاتو ۱۵۶۰۰۰(یو لک او شپږ پنځوس زره) ډالر معاش ورکوو. همداسې د SOS انترنیشنل مؤسسه او نور هم دغه ډول اعلانونه کوي . نو د ټولو دغه ځوانانو ډیره ښه انګریزي ،پښتو او فارسي زده ده ،ولې یې په دغه معاش باندې یې قناعت کړیدې ؟څه موده د مخه د جنرال عبد الرشید دوستم د معاش په هکله د محترم اکبر بای له خولې ووتل چې ۷۰۰۰۰ ډالر د میاشتې معاش لري ، دغه بیچاره خو لا بې سواده دې او وزیر صاحبان خو ټول PHD لري ،او داسې نور. داخبرې ځکه ګټه نلري چې ازاد مطبوعات نن پوره صلاحیت او حاکمیت لري او هیڅ خبره نه پټیږي. دا خبره هم نن پټه نده چې که څوک د کوم اروپایي هیواد تابعیت ولري، عالي تحصیلات هم ونلری او وغواړي چې د آیساف او ناټو د قوتونو په تشکیل کې افغانستان ته راشي پرته د نورو امتیازاتو او د فامیل د معیشت د تامین پر ۱۲۰۰۰ یورو او که عراق ته ولاړ شي ۲۰۰۰۰ یورو معاش ورکول کیږي. اوس پخپله د هغه لوړ رتبه مامورینو او وزیرانو معاش تخمینیدلې شي چې نه یوائې له یوه ځای بلکه له ډیرو ځایونو -دولت، بانک او یا شرکت) څخه جدا معاشونه ، چې ډاکټر انوار الحق احدي د پارمان په وړاندې اعتراف وکړ چې کوم بانک ورته ۳۰۰۰ ډالر معاش ورکوي. غواړم چې د هغه څه نا څه امتیازاتو په هکله چې دغه کسان ترې برخورداره او په افغانستان کې په اصطلاح د خلکو تر منځ ورد زبان دي. هغه کسان چې په پورتنیو شرایطو سره افغانستان ته ځې، فامیل یې ټول امتیازات تر لاسه کوي "دراغلی کس معاش په شمول" د دې په عوض چې د وطنپرست

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حیث په یو څه جیب خرڅ یي قناعت کړې وي او دهیواد والو خدمت ته حاضرشوې اوسي دتصور څخه اوچت معاشونه اخلي او دهغې په خوا کې دغه کوچني امتیازات هم لري: نوموړی کس شپږ هفتې په افغانستان کې مکلفیت لري او شپږ هفتې په هغه هیواد کې چې فامیل یي اوسیږي دتیرولو حق لري . په هغه شپږو هفتو کې چې په افغانستان کې اوسي په میاشت کې کیدلې څو وارې دکرزي صاحب سره دضرورت یا مصلحت له مخې خارج ته سفرونه وکړي او یا ځانګړی سفرونه ولري او فوق العاده امتیازات ترلاسه کړي . که نوموړې په شیرپور، وزیر محمداکبر خان او شهر نو یا حیات آباد او اسلام آباد او یا بل ملک کې هر څومره کورونه ولري په کرایه یي ورکولې شي . کرایه یي خپله ده . خو دولت مجبور دې ده ته په امن ځای کې په لوړه ډالري کرایه کور ونیسي. نوموړې باید درې څلور قیمتي موټرې ولري چې معلوم نشي او دحملې په وخت کې یي دخطر احتمال کم اوسي. نوموړي کسان دا امکان هم لري چې دفامیل غړي راوغواړي او په لوړو ډالري معاشونو یي په مختلفو شعبو کې مقرر کړي. ډیرو کسانو داکار کړیدې. دغه کسان معمولاً شخصي شرکتونه او این جي او ګانې لري. دوی هر ډول دولتی قراردادونه ترلاسه کوي چې معمولاً نور کسان تر ۵۰ ٪ رشوت ورکولو پورې پرې مجبور دي او ددې لارې ډیرې ګټې کوي. رشوت، فساد او اختلاس خو ټول خلک وایي چې په افغانستان کې معمول کار دې . که دایمان عقیده د چا سسته وي ،نو دی کار ته به هم لاس غزوي . ډیره به خبره نه اوږدوم خو داخبره به هم وکړم چې دا ډول کسان څرنګه چې هم کافي پیسي او هم امکانات لري نو کافي اندازه قیمتي جیپ موټرې اخلي او

هریو موټر دمیاشتی تر ۳۰۰۰ ډالرو خارجي مؤسسو، شرکتونو او این جي او ګانو ته په کرایه ورکوي . دبین المللي مرستو په ارتباط دااقتصاد وزیر او نورو دولتي چارواکو ویلي چې ددغه پیسو حد اقل ۸۰ ٪کومک کوونکي ممالک پخپله مصرفوي. باقی پاتې په دفاعي او اپراتیفی چارو کې مصرفیږي یعنې دافغانستان بیا ودانولو پورې دغه پیسي اړه نلري او دفاعي او اپراتیفي چارې خو معلومي دي چې نن په کومه وضعه کې دي او امنیت هم په کومه اندازه تأمین دې .. دبین المللي مرستو دیوي بلې بیلګې په باره کې هم غواړم محترمو لوستونکو ته یو څه معلومات وړاندې کړم: یوې اروپایي خیریه مؤسسي ته دجوزجان په ولایت کې دآبرسانۍ په خاطر دکلیو دپراختیا وزارت سره ۱۷۰۸۸ ډالره مرسته کړې وه. ددې لپاره چې دغه پیسي پخپل ځای مصرف او سوء استفاده ترې ونه شي دغه خیریه مؤسسي خپل مشاور ددې کار لپاره معرفي کړې وو. ددغه پیسو څخه ۱۱۴۳۰ ډالره مصرف او باقی پاتی پیسي بیرته مسترد شوې وې . معاش چې نوموړی مشاور صاحب پدغه موده کې د کلیو دپراختیا وزارت څخه اخیستې وو ۷۳۰۰۰ ډالره کیدل . دې ته وایي پر ځای مرسته او پر ځای معاش اخیستنه ! دا چې دعیان دبیان لپاره حاجت نه وي نو ما هم په افغانستان کې د اقتصادي بې عدالتۍ په خاطر یوه تته شمه وړاندې کړه او دا پوره معلوم شوه چې غمیزه اصلاً نه دمعاشونو دسرسام اوره لوړوالي او نه د دهغی دکم والي له کبله پیښه ده بلکه د لوړ او ټیټ معاش تر منځ هیڅ ډول منطقي تناسب وجود نلري. نو دپارلمان محترم غړي خوشې په خوشې دخپلو معاشونو دلوړوالي په خاطر تنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلوي او نور دولتي ارگانونو هم عبث د خپلو منسوبينو د معاشونو دلوړولو په منډو ترړو په خاطر د اوسپني څپلۍ په پښو کړيدي. بل مشکل پدې خاطر راولاړ شوې. هغه کسان چې په لسګونو زره ډالر معاش اخلي دهغوی معاش پيشکي حواله کيږي. خو زمونږ معيوب هيوادوال چې ۵۰۰ افغانۍ او يا هغه معلم او مامور چې ۱۵ کسيز فاميل ورپغاړه دې معاش يي په شپږو مياشتو او حتاپه يوه کال کې هم نه اجراء کيږي. عجيبه خبره خو لا داده کله چې وروسته دډيرو منډو او مظاهرو دکوم باب يا فصل څخه کوم نيکبخت څو ډالر کومک وکړي ددې په عوض چې وروسته له يوه کاله ددغه خوارانو معاش اجرا شي وزير صاحب پرې ځان لپاره ضد مردمي "په کابل کې په همدې نامه ياديږي" موټر واخلي. په نتيجه کې ويلې شو چې ددا ډول مسايلو دحل لار تقوا، صداقت، وطنپرستي او دمعاشونو منطقي عادلانه تناسب او دټولو څخه مهم دچارواکو مسئولانه کړه وړه او دمسئوليت وجداني احساس دي.

جنګونه او مخالفتونه دافغانانو دغميزي دحل لاره نه ده.

دميلادي شلمې پيړۍ شپيتمه لسيزه په افغانستان کې ددموکراسۍ په لسيزه مشهوره ده. پدې لسيزه کې روښانفکره ډلې څه نا څه فعاله شوې وې، ټولنيزي شعوري رښايي په ټولنيزو لوړو افقونو څرک وهلې وو، سياسي وضعې هم خپلې منګولې دافغان اولس له ستوني څخه لږ څه سستې او افغانانو دسياسي تنفس يو څه مجال پيدا کړې وؤ. يو تعداد روښانفکرانو هڅې کولې پادشاه دمشروطه شاهۍ اساسي قانون منلو ته اړ باسي او عملاً هم ددغه کسانو په نوښت مشروطه شاهي قانون جوړ شو چې دامير امان الله خان له دورې څخه وروسته ځيني سياسي آزادي ګانې لکه داحزابو قانون، دمطبوعاتو آزادي او ځينې نور پکښې په نظر کې نيول شوي وؤ. پادشاه دپخوا په څير غير مسؤل او واجب الاحترام خو دشاهي کورنۍ ځيني امتيازات راټيټ او دحکومتي چارو واک غير شاهي کورنۍ کسانو ته قايل شوي وؤ. دا لسيزه افغانستان ته دخارجي لوړ رتبه هيئتونو خصوصاً دپخواني شوروي اتحاد، امريکي او سعودي عربستان، دراتګ سره هم متصادفه وه. واقعاً دا يو ډير بد تصادف او يا پلانيزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیشبیني شوې عمل وؤ چې په افغاني ټولنه کې یې ډیر ناوړه غبرګون رامنځته کړ. رښتیا هم پداسې یوه هیواد کې چې قانون حاکمیت او سابقه ونلري، خلک دوطني او ټولنیزو اساسي مسایلو په هکله بې خبره پاتې او دهغې په مقابل کې هیڅ ډول احساس د مسئولیت نشي کولې، یواځې یو تن دټولو امورو متصدي(هم حاکم، هم قاضي، هم مجري او هم حامي) پاتې شوې وي، دموکراتیکو ارزشونو ته هم نه دداخلي فاکتور، ضرورت او فشار بلکه یواځې دخارجي فشار له مخې دغه کار ته مجبور شوې او سې او همزمان مختلفو انستتیوتونو، ټولنیزو قشرونو او اداري واحدونو ته د قبلي تجربې دنشتوالي او دحقوقو او وجایبو په مقابل کې دمسئولیت دعدم احساس په صورت کې واک ورکول کیږي، حتماً په ټولنه کې بحران رامنځته کوي. همدا سبب وؤ چې دقانون دتصویب او توشیح څخه دمخه مختلف نظریاتي ګوندونه تقریباً همزمان جوړ او دا چې ملي ایدیولوژۍ او ملي سیاسي محور او حرکت وجود نه درلود، ټولو ګوندونو پخپل سر په فعالیت شروع وکړه، میتېنګونه او مظاهرې یې برابرولې او دهمغه لومړۍ ورځې څخه یې دپردیو هیوادونو په پلوۍ چیغې وهلې او دولت، حکومت او قانون یې دکنترول څخه عاجز پاتې وؤ، ځکه چې هر یوه قوي خارجي ملاتړ درلوداو په نتیجه کې په افغانستان کې دموجوده روښانفکري جنبش دلومړیو ورځو څخه سیاسي بنتون "انباق بازی" شروع او افغانستان عملاً دسیاسي بنو په کور او یوه داسې خاره شاړه ځمکه بدل شو چې هر چا په کې دخپلې خوښې مارکونډۍ او غنې کرلې او ریبلې. ملي مصلحت، ملي صلاحیت، افغانیت، وطنپرستۍ او ملي طرحو هیڅ ارزش نه

درلود او نه یې په تاوده بازار کې کوم خریدار. له بلې خوا دسیاسي بنتون لوبه دمردۍ او نامردۍ په پوله روانه وه، مردان له دغه پولې نشول اووختلې نو ځکه تل نامردان ګټونکي وو. همدغه نامردان تر پرون ورځې پورې په افغانستان کې دټولو بدو حوادثو اصلي عاملین او دهغې دبدو عواقبو اصلي مجرمین ګڼل کیږي. او نن هم هڅه کوي ددغه ډول لوبې بازار ګرم وساتي. ملي وطنپرسته کسانو کولې شول دخپلې ملی مبارزې سنګر دملي ایدیالوژۍ په بنیاد ګرم وساتي او دملي وطني ګټود حراست په خاطر ملي مقاومت راوپاروي. له بده مرغه دوی هم پدې کار کې تر نن ورځې پورې پاتې راغلي دي. خو نن یې له صفر څخه شروع کول حتمي او ضروري ګڼل کیږي او که دغه کار ونشي بیا به هم نامردان داوسنۍ لوبې ګټونکي وي. دروسانو په موجودیت کې دې وضعې لاپسې ناوړه انکشاف وکړ. چارې او صلاحیتونه دداسې کوچنیو اشخاصو په لاس کې ورکړلې شولې چې هیڅ ډول احساس دمسئولیت یې نشو کولې او په ټولو حالاتو ې یواځې بې شعوره او بې ارادې عاملین ګڼل کیدل. دمقاومت دلیکو په جوړیدو او په اصطلاح داروپا، امریکا او عربي ملاتړو په رادمخه کیدو سره وضعه څورواړې نوره هم بدتره شوه. دشرق او غرب لخوا باالمثل مسابقه شروع او افغان اولس دسل او زر مجبوریتونو له مخې دغه کسانو(په اصطلاح رهبرانو) ته په لاس کې ګروګان ورکړې شو.دروسانو په وتلو او په ۱۹۹۲ کال کې داسلامی جمهوریت په جوړیدو سره چې افغانا ولس ترې ډیرې امیدواری درلودلې، وضعه څه ډول شوه، ټول هیوادوال یې عینی شاهدان وؤ او که رښتیا ووایم زه یې له افادې لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلمات نلرم او نه عفت د قلم اجازه راکوي . طالبانو چې وعدې کړې وې کار به اهل کار ته سپاري او پخپله به خپلو مدرسو ته ځي، دواک خوند دومره مزه دار وو او دواک ساتلو په خاطر یې داسې بدعتونه وکړل چې په اسلام کې خو یې هیڅ روایت موجود نه وؤ حتا په کفر کې به هم چا نه وي کړې . دې وضعې پوره ۲۵ کاله دوام وکړ ددې ټولو ناوړه اعمالو بار افغان اولس پخپله شاه وړې . وهل شوې، رټل شوې، وژل شوې، بې پته شوې او تنکي بچیان یې په ناچله پیسو خرخ شویدي او یا په زورد مرګ داژدها خولې ته اچول شویدي اولکه چې حامد کرزي پخپلو خبرو کې وویل دغه رهبرانو په سوونو میلونه او حتی ملیاردونو ډالر جمع کړي او خارجې بانکونو کې یې ذخیره کړیدي، دتصوراو عقل څخه وتلې ویلاګانې او کورونه یې اباد کړي او تجارتي شرکتونه او کامپلکسونه یې جوړ کړیدي . پدې باره کې ټولې خبرې په ټولو کتابونو کې لیکل شوي او عیني شاهدان هم ژوندي ګرځي اوهیڅوک دې باور نه کوي چې ګوندې هغوی به دغه راز پخپل زړه کې پټ وساتي . سیاسي رهبر، مشر او قوماندان خو هغه دې چې په تعرض کې دجبهې په لومړۍ کرښه کې وي او اصلي ضربه پخپل ټټر اخلي او په شاتګ کې دجبهې په وروستۍ کرښې کې دخپلو زخمیانو او مړو پالنه کوي نه دا چې دجنګ دقربانیانو دجیبونو په لټولو اخته وي .افغانانو ډیر ښه فرصتونه له لاسه ورکړي دي .کله چې روسان ووتل او افغانان خپل وطن ته راستانه شول لازم وو چې دخپل هیواد سره دهیواددمالک او ا ولس سره د خپل اولس په حیث معامله شوې وې او هر څه پخپل ځای امانت ساتل شوي وې. خو بر خلاف ددښمن په لمسون یې اردو ړنګه ، وضع

الجیشونه او ستري قرارګاوې تخریب ، سپکې او درنې وسلې دکبار په بیه خرڅې او دولتي او شخصي مالونه یې د غنیمت د مال په چور او چپاول کړل . کابل دافغانستان ستر سیاسي، کلتوري او اقتصادي مرکز هم دبیګانه وؤ د ارزو سره سم وسوزول شو . حال دا چې دملګرو ملتونو دپنځه فقرئیز پلان مطابق په افغانستان کې یو ملي ګرا دولت جوړیدلې شو. نپوهیږو دچا په لمسون ددغه پلان په مقابل کې کودتاوشوه او چپ او ښي یو شان دهغې عاملین وګرځیدل .نن چې په هیواد کې ددیرشو څخه دزیاتو خارجي هیوادونو څه دپاسه دیرش زره عسکر موجود او عملاً اداره پخپل واک کې لري معامله ګر یې همغه کسان دي او نن هم دملي مسایلو په سر معاملو باندې په میلونونو او ملیاردونو ډالر ښکته پورته کیږي . په همدغه موقت، انتقالي او سبا په انتخابي جمهوري دولت کې به همدغه کمونست، ملي ګرا ، مجاهد ، اخواني او نورې ډلې دخیلې وي . ملامت کوم یو دې او هغه قاضي کوم دې چې دغه تشخیص کړي. خو زمونږ دخلکو غمیزه به دوام لري او زمونږ ملک په اصطلاح په داسې کونډه بدل شوې چې هر ګاونډې یې دخولګۍ طمعه لري . علت څه دې؟ علت یې زمونږ ذات البیني اختلافونه او جنګونه دي. زمونږ خپل منځي جنګونه او اختلافونه زمونږ دغمیزي دحل لار نده. پاک خدای دمازیګر په وخت قسم یادوی »والعصر« او داځکه چې مازیګر دورځې دنتیجګیرۍ وخت دې . افغانان دپنځه ویشت کلنې غمیزي څخه وروسته کومې نتیجګیرۍ ته ضرورت لري او که نه ؟ پدې پوهیږم او پخپله یې کلک پلوی یم چې افغانان پردې حاکمیت پر ځان نه مني. دایې انساني او قانوني حق دې. له بلې خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې افغانانو دخپلو افغانانو دظلم او ناروا څخه خپل ملک پرېښې او وایي چې نور خارجي پوځونه دې راشي چې مونږ د دغه خپلو ظالمانو څخه وژغوري. رښتیا وایي چې «په کفر کې ژوند کیدلې شي خو په ظلم کې نشي کیدلې» له بلې خوا همدغه افغانان د بن په کنفرانس کې سره جرګه شول او دغه قوتونه یې راوغوښتل، دریم دا چې دهمدغه ملکونو څخه هیواد ته په ملیاردونو کومکونه راروان دي او نن دګاونډي هیوادونو څخه خلک دکاره لپاره راځي. حال دا چې پخوا به افغانان درپه درکارپسي ګرځیدل، څلورم دا چې دا قوتونه دیوه هیواد نه بلکه بین المللي قوتونه دي او پنځم دا چې دملګرو ملتونو لخوا اداره کیږي. شپږم دا چې په هیواد کې مختلف اجتماعی، اقتصادی، سیاسی او داسی نور ریفورمونه چې سل په سلو کې دتائید وړ او زمونږ په ټولنه او ملک کې دموکراتیک بینادونه جوړوي جریان لري. پخپله افغانانو خپل اساسي قانون جوړ کړ او که خارجیانو ورسره کومک کړې البته دغه ډول کومک ته به ضرورت وجود درلود. دلومړي ځل لپاره په هیواد کې دولس مشری دموکراتیک انتخابات وشول چې په منطقه کې یې سارې ندې لیدل شوې او ښځو او نرو په کې یو شان ګډون وکړ او دنړیوالو دتعجب وړ ګرځیدلې. لیکن دډیر تجب وړ هم داده چې ځینې درياست جمهوري کاندیدان چې دموجوده سناریو او ډرامې اصلې خیرې کار کونکي هم دي په یوه او بله بهانه داسې کسان یو تر بله سره ائتلافونه کوي چې هیڅ عقیدوي، نظریاتیي، پروګرامي او یا بل ډول نژدیوالې سره نلري او یا پخپل سر دټولټاکنو دتحریم غږونه پورته کوي او پدې نپوهیږي چې دا دهغوی حق ندې. ټولټاکنې یو ټولنیز

دموکراتیک اصل او پدیده ده چې معیار او محک یې پخپله اولس او د بین المللي بشري او دموکراتیکو قوانینو له مخې دا یواځې د اولس قانوني حقوقي حق ګڼل کیږي. دوی نور څه ونکړې شول پرته له دې چې دخپل ا ولس او بین المللي کړیو په وړاندې ځانونه بې اعتباره کړي. دوی همداسې داکار تل کړې چې افغانان دطالب، القاعدې، فوندامنتالیست په نومونو تورن او یا غلط راپورونه ورکړي او بې ګناه خلک ووژل شي. افغانان هیڅکله تروریست، بنیادګرا نه وؤ او هر افغان ځان لپاره لوی شخصیت قایل دې. افغانان حتا دښمن ته په کمین نیولو شرمیږي او هیڅکله دیته ندې حاضر شوې چې د ۱۰۰ تنو په مقابل کې ځان مرګې بریدړ کړي. افغان به دتاریخ په اوږدو کې مجبورا ولس وؤ، تل به پرې جنګ تحمیل شوې او ظلم او ناروا ورسره شوې خو هیڅکله بې کلتوره او بې ایمانه ا ولس نه وؤ. افغانان خپل ځانګړې کلتوري دودونه، اصول او عنعنات لري او تل خپلو ټولنیزو ارزښونو او دودونو ته لوړ احترام کوونکی ا ولس پاتی شوی او خپله شکیبایي یې کله هم له لاسه نده ورکړې او هیڅکله یې دپاملرنې څخه نده غورځولې. دا زمونږ مشران او دجمهوري ریاست منور او پوه کاندیدان وؤ چې خپله شکیبایي یې له لاسه ورکړه، دخلکو حق او غوښتنو ته احترام قایل نه شول، دخپلو عقیدو او مسئولیتونو په وړاندې یې احساس دمسئولیت ونکړې شو او هڅه یې وکړه دقانوني حقوقي ټولټاکنو څخه یوه بله سیاسي معامله او لوبه جوړه کړي." دافغانستان قهرمانو خلکو! ټولټاکنې خورا باارزښته ا ولسي منل شوې دموکراتیک اصل او ستاسې حق دې. تاسې چې ترې په ډیرو سختو شرایطو کې بې له ویرې دفاع

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه ، خپل دغه حق پخپلو کلکو منګولو کې ټینګ وساتي او خپله راتلونکې دموکراتیکه ټولنیزه ودانۍ پرې اباده کړي ."ګرانو هیوادوالو ! تاسې چې په پوره دموکراتیک ډول مو ټولټاکنې تر سره کړي، تاسې چې دخپلې عقیدې له مخې په غرونو او رغونو کې دخارجي قوتونو او خپلو ورونو په مقابل کې جنګیږۍ او مونږ ټول چې ددغه وضعې اصلي عاملین او مسببین یو !!! زمونږ نیکونه او پلرونه هم پیړۍ پیړۍ وجنګیدل. د سرونو څخه یې منارونه جوړ شول. ځانونه او بچیان یې له لاسه ورکړل او خارجي یرغلګر یې له ملکه وشړل ،مونږ هم خپل ځانونه، پلرونه او بچیان قرباني او روسان مو له ملکه وایستل او زمونږ بچیان به هم حتماً دا کار وکړي او خارجي قوتونه به له خپلې خاورې څخه وباسي، خو هیڅکله به زمونږ دمیندو او خویندو تورې دغم پړنې او جامې بدلې نه شي . غم او بې اتفاقي به تل زمونږ په کو میلمه وي ښه به داوي پدې باره کې غور او لازمه نتیجه ګیري وکړو. تر څو چې زمونږ خپل منځي جنګونه او مخالفتونه وي دا وضعه به دهمیشه لپاره دوام ولري. زمونږ پیشنهاد دادې چې زمونږ روښانفکره کسان یو څه شکسته نفسي پر ځان ومني او هغه لارې ته راښکته شي چې زمونږ اولس دمیزان دمیاشتې په ۱۸ نیټه په مخکې نیولې . پخپلو منځونو کې لوی طاقت جوړ شو او د سیالو سره په هر سنګر کې د سیالۍ جوګه شو. امین یا رب العلمین

د بشر د ژوند د ونې ثمر باید هم حنظل او مار کونډۍ اوسي ؟

د پخوانیو ساده او بې سواده خو په وطن مین او زهیر دهقانانو رواج او اصول به داوؤ چې اصیل نسلونه او تخمونه به یې د حیواناتو ، میوو او غلهدانو لپاره ساتل او دنسلونو دبقاء ورشوګاني به یې د هرزه بوټو او کم اصل نسلونو څخه تل پاکې ساتلې. ټولنیز حریم هم دیوه ترلي نظام په حیث به د با تقوا او خواخوږو مشرانو لخوا اداره کیده او د هر ډول تعرض او نفوذ څخه کاملاً مصئون او غیر وغماز به یې په محیط کې نه پرېښودل کیدل.صداقت،وطنپرستي او ملي نوامیسو ته وفاداري دټولني د هر غړي لپاره دتقوا او اخلاقو یواځینۍ کچه ،معیار او محک ګڼل کیده او په دغه اصولو بې قید و شرطه پابندي دټولنې داعضاوؤ لپاره نه ماتیدونکې مقدس قانون ګڼل کیده او افغانیت او اسلامیت ددغه اصولو ،مقرراتو او قوانینو دحراست تضمین کاوه. د وخت په تیریدو سره ځینې ملي او بین المللي شیطاني خاینې ، فرصت طلبي او استفاده جو کړې چې دحرص او آز کسي « مردمک چشم » یې تنګ ،خپله خوشبختي یې یواځې دبل په بدبختۍ کې لیدله ، عامه نظم ،قوانین ،مقررات او دولتي او حکومتي منل شوؤ اصولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثخه یي همیشه سر غړونه کوله او د جمعي حقوقو او قوانینو په غیږ کي یي اصلاً د ژوند کولو استعداد نه درلود ، تل یي په ملي شتمنیو، ملي ښیګڼو او ملي تعهداتو قمار وهلې ،یا یي د بیګانه ګانو په واک او تصرف کې ورکړې او یا یي پرې پخپله خیټه اچولي او مورد د تعرض او ناوړه ګټې ګرځولي . دغه ناروا مناسباتو د بشري ژوند د بې شمیره کلونو په موده کې یو مضمن نړیوال پارازیت قشر ایجاد چې اوس نړیواله مافیا بلل کیږي او د خپل موجودیت په ټوله موده کې یي د خپل شیطاني خصلت له مخې ټولو خداي ،انساني او طبیعي مقضي او مقدر قوانینو ته شا اړولې او تل هڅه کوي یواځې د شیطاني مهیلیتونو په بنیاد خپل پارازیت ژوند ته دوام ورکړي. دا جهان قانونمند پیدا دې ، د قانونمندۍ له مخې قابل د معرفت ، په قانونمندۍ سره قابل د استفادې ، په قانونمند ډول قابل د تحول او تکامل او پرته له قانومندۍ بل هیڅ ډول کړه وړه او برخورد نه مني. لیکن نړیواله مافیا غواړي پخپل شیطاني خصلت سره خداي عادلانه قوانین تحریف او په جبر او ناروا سره د خپلې خوښې نظامونه برقراره وساتي. دوی جمعي شعور ،جمعي ښیګڼو ،جمعي قوانینو ،جمعي منل شوؤ ارزښونو ،جمعي پریکړو ،...او نورو ... ته هیڅ ارزش قایل نه دي ،نو ځکه مونږ ددوی ټول دغه اعمال چې د هیڅ ډول منطق سره سمون نلري بې بنیاده او ناسم ګڼلي شو .خدای غني دې او دا جهان یي غني پیدا کړي دي. په دې لوی جهان کې غذایي ،انرژیتیکي او نورې هر ډول زیرمې نه ختمیدونکي دي. ددوی حرص ،آز او تنګ نظري لپاره هیڅ منطق او دلیل وجود نلري. ددوی د حرص کندولي په هیڅ شي نشي ډ کید لې او ژوند د ټولو خوندونو

،ټولو ارزښونو د لذت ثخه د همیش لپاره بې برخې او د قانون او ټولنې له ویرې لکه شوپرک په ترګمۍ کې ژوند تیروي . دوی ډیر مال او ډیرې پیسي لري خو ارام ، مصئون او خوشبخته ژوند نلري. دوی له دې ثخه خوند اخلي چې یواځې دوی هرڅه ولري او بل څوک هیڅ ونلري ،ددوی د ګټو سیمي باید هرچیري مصئوني اوسي ولو که د چا په شخصي کور ،فامیل ،مال او متاع پوري هم اړه ولري.

د وی په ناروا ژوند کول غواړي ،په ناروا ګټه کول غواړي ، په ناروا قوانین ، مقررات ،اصول ماتول غواړي ،په ناروا جنګ کوي ،په ناروا مناسبات ساتي او په ناروا خپلي غوښتني په نورو تحمیلوي. نن دغه بدبختۍ دافرادو ، کورنیو ، قومونو او هیوادونو په کچه لمن غوړولي او هغه ګړۍ به هم ډیره لیري نه وي چې دا لوی جهان پدغه لوی غضب اخته کړي خو ښه ده چې هر دجال لپاره مهدي او هر خدایي قانون شکن لپاره د قضاء د جبر څپیړه موجوده ده.

امریکا ځان دنړۍ ددموکراسۍ علمبردار مدعي هیواد ګڼي ،سره ددې چې هره دموکراسي پخپل ذات کې ډیر مقید او تنګاتنګ شکل د دیکتاتورۍ دې ،او تر ننني ورځې پورې نه قابل دویاړ کومه نمونه ددموکراسۍ څوک په ګوته کولې شي او نه یي په راتلونکې کې څوک وعده ورکولې شي. خو بیا هم په ځیني غربي هیوادونو کې ځانګړي غربي تیپ دموکراسۍ او یا په بل عبارت ځانګړیا شکال د دیکتاتورۍ وجود لري. راشۍ ددغه دموکراسۍ محیط ته ورننوځو او د هر چا د حق د تناسب له مخې ددغه دموکراسۍ په خصوصیاتو قضاوت وکړو.

د۲۰۰۸ کال د مارچ په نهمه نیټه دامریکا جمهور رئیس

(c) ketabton.com: The Digital Library

جورج ډبلیو بوش دامریکا دکانګرس هغه مصوبه چې دملګرو ملتونو دبشر دحقوقو د کمیسیون داعلامیې دپنځمې مادې « احدی را نمیتوان تحت شکنجه یا مجازات یا رفتاری قرار داد که ظالمانه یا برخلاف انسانیت وشئون بشری یا موهن باشد » په پلوۍ یې تصویب کړې وه ویتو کړه. امریکا دموکراته ټولنه ده. دامریکا کانګرس دامریکا دخلکو له خوا منتخب ارګان او د امریکا په دموکراته ټولنه کې د قوانینو د تدوین او حراست مسئول ارګان ګڼل کیږي. پوښتنه پیدا کړي. ولې او په کوم دلیل دغه مصوبه ویتو شوه ؟ نړۍ دا قلیم دتودوخې دستر خطر سره مخامخ ده. نړیوال غواړي هغه کنترول او تنظیم کړي. د ټولې نړۍ د ٪۵۵څخه زیات کاربن داي اکساید غاذات امریکا تولیدوي. دغه غاذات برعلاوه له دې چې دتودوخې د کچې د لوړوالي علت ګرځي ، دبط شمیره مرضونو سبب هم کیږي. امریکا ددې لپاره چې ډیرې ګټې یې کمې نشي ، ددغه نړیوالې عظیمې ایکالوجیکي معضلې حل ته غاړه نه ږدي. نړیوال همداسې غواړي دوګړو ضد دسوؤنو میلیونو ماینونو معضلې ته چې په ځمکو کې ښخ دي دپای ټکې کښیږدي او نور تولید یې بند کړي. خو داهم امریکا نه

غواړي. دګوانتانامو ،ابو غریب ،بګرام ،قندهارا وپه کابل کې کورپه کور ،اروپا او ټوله نړۍ کې د شخصي زندانونو موجودیت او یا دنړۍ په ګوټ ګوټ کې د شخصي زیاتو ګټو په خاطر نظامي حضورلرل او بې شمیره ډیر نور مسا یل هم ددموکراسۍ سره څه سمون نلري.

دوه ورځې دمخه پوره دیرش کاله له هغه ورځې څخه تیرشول چې افغانان دنړیوالو دجفا سره مخامخ دي او پوره شپاړس کاله

پرون پوره شول چې افغانان د افغاني مجاهدینو دجفا معرض ګرځیدلي او ورسره مخامخ دي. نژدې شپږ کاله پوره کیږي چې نړیوال قوتونه په افغانستان کې د امنیت ذمه واردي . خو دثور دمیاشتې په اتمه د « مجاهدینو » دجشن په ورځ چې ملیونونه ډالر ، پداسې حال کې چې افغانان له لوږې وابښه خوري ،په امنیت او فیشن اودرشن مصرف شوي لیکن مخالفین دجمهور رئیس تر لوژ پورې ځانونه رسوي، هرڅوک چې یې په زړه وؤ په نخښه کوي اووژني یې ،خو دخدای په فضل امنیتي مسئولین چارغاوک کرده ځانونه مصئونو ځایونو ته رسوي «خداي دي زمونږ له سره نه کموي» . د۲۰۰۸کال داپریل په څلورمه نیټه دبخارست په کنفرانس کې وویل شول چې افغانستان سره تراوسه ۳۵ملیارده دالر مرسته شوې ده او راتلونکي کنفرانس چې په نژدې راتلونکې کې به په فرانسه کې جوړیږي ۴۱ملیارده ډالر نوره مرسته وشي. دافغانستان دمالیې وزیر دافغانستان دملي ستراتیژۍ دتطبیق په خاطر ۵۰ ملیارده ډالر نور دنړیوالي ټولنې څخه غوښتې دي اودا ټولې پیسې تر نن ورځې پورې یواځې په امنیت مصرف شوي او په راتلونکې کې به هم مصرفیږي. «شکردې چې امنیت خو دقناعت وړدي او زمونږ امنیتي رهبران هم دتروریستانو او پارلمان دضربې څخه بچ شول» . دالړۍ لا ختمه نده او هر یو دخپلې اشتها او ذوق له مخې دو بالاي یو په بل پسې لوړوي « چې هیڅ نه وي بیا هم یو څه شخصي جیب ته راپریوؤځي» . کله چې دامنیت مسئولین پخپله عاملین دبې امیتۍ وي شک نشته چې همدغه امنیت به دافغان اولس سر وخوري !د تعجب خبره داده چې دثور داتمې پیښې وروسته په دوه دري ورځو کې د خدای بلا اسلحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دخدای بلا مخدره مواد ، دخدای بلا جاسوسان ،دخدای بلا باندونه... دستګیر او له منځه یوړل شول. که پدي ډول چاري پرمخ ولاړې شي القاعده ،تروریستان او وسله وال مخالفین به یو هم پاتي نشي ایله به دا بیچاره ګان دخوبونو پوره کولو لپاره پوره فرصت پیدا کړي.کاشکې دوی د پیښو مخنیوې مخکې له وقوع څخه کولې.

ددي لپاره چې بحث ډیر اوږد نشي ،باید ووایم چې د بشر د پیدا ایښت له لومړۍ ورځې څخه تل ناسالم اونالایق قوتونه د خپل ناروا او شیطاني خصلت له مخې همیشه دقاطع صالح اکثریت په اوږو لکه پارازیت ځته شوي ،ټول تیوریکي ،نظریاتي ،ایدیولوژیکي ،اداري ، حقوقي ،قانوني او نور ټول امکانات یي تحریف اومسخ کړي او په سوچه ناروا سره یي په خپله ګټه په کار اچولي. تل یي په ناروا سره تور تبلیغات کړي او د د ښمنیو اور ته یي لمن وهلې.ددین ،مذهب، ایدیو لوژۍ ، ... اونورو هرډول مقدسو انساني،اولسي احساساتو اوشعارونو څخه یي عوامفریبانه سوء استفاده کړې او په خپله ګټه یي مقدس ایډ یالونه اوافقونه مسخ اوپه غلطه تعریف کړي او ددوستۍ دشعار لاندي یي دښمنۍ ،دسولي دشعار لاندي یي جنګ ،دابادۍ دشعار لاندي یي تخریب اونورو ټولو سالمو ارزشونو تحریف ته ترجیح ورکړې ،صالح اولس یي ګروګان نیولې ،دهغوی له جملې څخه یي خاین ،بیګانه پرست ،ایجنټ ،جاسوس اونورې هر ډول پلیتي خیرې استخدام کړي ، خپلي ګټي یي په ناروا محفوظي ساتلي اودغه ډول پلیت سیستم یي په جبر دنړۍ په ټولو اولسونو تپلې دي خو دغه ډول کسان به پخوا حد اقل په خپله ګناه معترف او یو څه شرم حضور به یي

درلود اود اولس په وړاندې دخپلو قوارو دڅرګندولو څخه به یي عار درلود ، دګونګیانو او خفاشانو غوندې به په غارونو کي پټ وؤاو یواځې د ماښام په ترګمۍ او دشپي په چپتیا کې به یي خپلو ناوړه اعمالو ته دوام ورکولې شو. لیکن نن دمملکت دلومړي کسانو ،دپارلمان دغړو ،وزیرانو او لوړو مسولینو په کچه دپارلمان او جمعي رسنیو په وړاندي په پوره سپین سترګتوب افتخار امیزه پردیو ته په خپله جاسوسۍ اعترافونه کوي. د ۲۰۰۱ دسپتمبرله یوولسمې دتروریزم سره د مبارزې دنامفهوم شعار لاندې دوی په ګرځنده مصئونو اُسپنیزه کورونو کې ګرځي ،خو بې دفاع اولس لپاره یي دمرګ قاصدان په هر مکان او هرزمان کي هر ځای درولي دي.

په افغانستان کې داخلي او خارجي مافیا په تباني او مشترکه مساعي سره ددغه ډول یوه پلیت نظام برقرارول او دټولو سالمو ارزشونو بې ارزښه کول غواړي. د دوی تجاهل العارفا نه تظاهر او اکټونه چې ګوندي د امنیت دتأمین ، دفساد ، رشوت ،قاچاق ، اختلاص او مخدره موادو دمخنیوي څخه عاجز دي او ډیر معصومانه تظاهر کوي ، بې چاره افغان اولس خو باید هم پري باور وکړي. «ملي متحده جبه»او یا نوري نامتجانسي ډلې هم په ګردن پتۍ یو ځل بیا د اخري چانس او موقع غوښتنه کوي چې که دخپلو متولیانو دخوش خدمتۍ فرصت ترلاسه کړي. تا سي چي فرصت درلود دهغه وخت په کړو پښیمانه نه یاست ؟ که تاسي غواړۍ د تیرو کړو دکفارو دین اداکړۍ نو اوس خو هم ټول قدرت اوسرمایه ستاسي په لاس کې ده.خو نن ملي وطنپرسته روڼ آندي لا څه چې ټول افغان اولس پوهیدلې چې داخلي اوخارجي مافیا د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړې ستراتیژۍ او پخوانۍ لوبې عملي کول غواړي.ښه به داوي دغه بې ځایه او ناروا ازمیښتونو ته دپای ټکې کښیښودل شي. نن په حقه سره هغه وخت رارسیدلې دې ،دغه نظام چې په سر ولاړ دې په پښو ودریږي او هر څه د عامه ښیګڼو په مجراً او مسیر کې پریوځي !!!

د بشر دژوند د ونې ثمره وروسته له دې باید مړغوني او مارکونډۍ نه اوسي !

راشۍ ! چې همدا وړې شړۍ شي !

دعلم او تخنیک دپرمختګ او دګلوبالیزم دنړیوال تسخیر په نتیجه کې دنړیوال، منطقوي او محلي سیاستونو تر منځ توپیر له منځه تللې، زماني او مکاني فاکتورونو خپل مؤثریت او عطالت له لاسه ورکړې، هره سیاسي لوبه هر وخت په هر جغرافیایي وضع الجیش کې واقع کیدلې او لوی نظامي او اقتصادي طاقتونه دنړۍ په ټولو اکنافو کې همزمان حضور، تاثیر او مؤثیرت لرلې شي. سیاستونه بوقلموني شوي هم دي او خپلې قوارې او بڼې ته په لحظوي ډول تغیر ورکوي او ددوست یا دښمن په بڼه ځان څرګندوي .دې وضعې سیاستونه په بین المللي او محلي ټولو ابعادو کې شکننده اود ستر بحران سره مخامخ کړي، جنګونو پرماننت او مستمر حالت غوره کړې او په مطبوعاتو او امکاناتو باندې دتورو ناسالمه قوتونو په خیټه اچولو سره دغه وضعې سل او زر چنده دینامیزم پیدا کړیدې. تروریزم بله هغه توره بلا ده چې هر چا ته یې دمرګ قاصد په هره لحظه او هر مکان کې نیغ درولې او په حقه سره نړیوالو لپاره موجوده وضعه نوره دتحمل وړ نده. داد قاطع اکثریت په مقابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د قاطع تور اقلیت د کرکې او وحشت ډرامه ده چې غواړي یواځې ځان لپاره دژوند کولو حق قایل او نور ددوی په اصطلاح کم اصله نسلونه په نابودی محکوم کړي. پدې نړۍ کې ټولې حیاتي او انرژیتیکي زیرمې نه خلاصیدونکې دي او د شلمې پیړۍ علمي ــ تخنیکي پرمختګ ټول امکانات بشرته په لاس ورکړي چې دهغې څخه سالمه او دټولو په ګټه کافي استفاده وکړي. یواځې پکار دي نړیوال نظام او مناسبات چې په نه پخلاکیدونکي انتاګونیستي (دښمنانه)، آزمندانه سود جویي او چوروچپاول په بنیاد ولاړ دي او بشري ډیر شتمنۍ په کې بې ځایه مصرفیږي او قواء او وسایط په کې عبث په فعالیت بخت دي، دخلکو ترمنځ دصداقت، تعاون او ریښتنولۍ په بنیاد ودرول شي. په یوویشتمې پیړۍ کې دمعقول او متمدن انسان لپاره بل ډول ژوند نور ممکن نه دي او نه به ورته ضرورت موجود وي ځکه دروغ ویل، غلا کول او خلک غولول به نور ممکن نه وي. پیسې خپل فزیکي موجودیت ډیر زر له لاسه ورکوي، موجوده پیسې هیڅکله حقیقي ارزش نه وي او وروسته لدی هم هیڅکله ارزش نشي ګڼل کیدي. ځکه دغه پیسې د انسان د لاس دزیار محصول نه دي، دا ټولې د سرمایې دغیر قانوني صدور او سوء استفادې توري پیسې دي چې د بې وزله، بې ګناه انسانانو ملکیتونه پرې غصب او ژوندیې پرې له منځه وړل شوي دي. لازم دي مورالاً دغه حقیقت او واقعیت ومنو او غاړه ورته کښیږدو، مخکې له دې چې تاریخي جبر او ټولنیز شعوري فکري دینامیزم مونږ دهغې منلو ته مجبور او اړباسي. نوي انکشافات حکم کوي چې زاړه او انتاګونیستي (دښمنانه) نړیوال مناسبات باید رنګ شي ځکه

چې نوي مناسبات پدغه زاړه ترنګرکې نه ځائیږي .کیدې شي ځینې کسان وروسته له دې هم احمقانه فکر وکړي او احمقان پاتې شي .لیکن بشریت او د سالم عقل او نظر خاوندان نور احمقان نشي پاتې کیدلې. دخلکو زور همغه تاریخي جبر دې او جبر همیشه نازولې دې .بدلیدلې نشي، منل یې حتمي دي. دخلکو زور دخدای زور دې. افغاني سیاست د تاریخ په اوږدو کې ندرتاً مستقله بڼه درلودلې. په نورو وختونو کې یا د بې سیاسته سیاست او یا دپردي سیاست په بڼه پاتې شوې دي. سیاست تاریخي او ټولنیزه پدیده ده. تاریخي پدې معنا چې سیاست همیشه مشخص دې او انتزاعیت نه مني. ورځنې سروکار یې دورځنې مسایلو سره وي او باید دخلکو ورځنې عاجل پرابلمونه حل او ورته مقنع او مثبت ځواب ووایي. دنامعلوم سبا یا د قیامت دورځې وعدې ورکول او محاسبه دانسان کار ندې. دقیامت دورځې قاضي خدای "ج" دې. ټولنیز پدې معنا چې دسیاست کړه وړه داولسي او وطني مسایلو، غوښتنو، ګټې او تاوان سره نه شلیدونکې کلک تړلی اړیکې لري او یو تربله سره لازم و ملزوم دي .لازم دي اولسي پرګنې دخپل ټولنیز ارمان دترلاسه کولو په خاطر راویښبي، تنظیم او دعمل په ډګر کې دستراتیژیک هدف په لور رهبري شي .
دشخصي او تنګنظرانه ګروپي سیاستونو غړ پورته کول او په هغې وخت ضایع کول پوچه ډرامه او یواځې دشخصي ګټو په خاطر ډیره ناولې هڅه ده. سیاست دیوه هیواد خپله وطني او ولسي مسئله ده. خارجي سیاست دنورو هیوادونو د اولسونو سره دبین المللي منل شویو تعهداتو له مخې دیوه هیواد د اولس سیاسي لوبې معاملې ته ویل کیدې شي. پردې سیاست،

(c) ketabton.com: The Digital Library

فردي سیاست یعني بې سیاسته سیاست، په یوه هیواد کې سیاسي تشه او خلا او په هیواد کې د سیاسي نظام عدم موجودیت. هیڅوک دبل چا په ګټه نه سیاست کوي او نه کار. هر چاته خپله ګټه منلې او خوږه ده. پردو ملکونو ته هر څوک دډیرې او بې قیدو شرطه ګټې په خاطر ځي او خپل سیاستونه عملي کول غواړي. خارجي سیاستونه، معاملې او لوبې دنړیوال ګلوبالیزم په شرائطو کې نه یوائې منفي بلکه ډیر ضروري عمل او دود او دستور دې .خو ددې کار لپاره ملي پیوستون، ملي تفاهم او ملي ګټو ته وفاداري لازمي او اساسي شرط ګڼل کیږي .خو له بده مرغه افغانانو چې پورتني درې واړه کیفیته او ارزښونه دتیرو پنځه ویشتو کلنو جنګونو په موده کې له لاسه ورکړي او ځای یې بیګانه پرستۍ نیولې، ویې نکړی شول حتا دبن دکنفرانس څخه په را وروسته نسبي مساعدو شرایطو کې هم یو ملي سیاسي ټولنیز نظام جوړ کړي. نن په افغانستان کې دملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ بین المللي نظامي او غیر نظامي قوتونه او ارګانونه موجود دې .افغانستان دبین المللي سیاسي لوبې ډګر ګرځیدلې دې او افغاني مسئله او سیاست بین المللي شوي دې. پکار دادي چې افغانان دهغې په مقابل کې پخپل سیاسي او ټولنیز فکري تړون او پیوستون سره په واحد ملي سنګر کې راټول او دخپلو ګټو ددفاع په خاطر دمقابل لوري سره سیاله ملي لوبه وکړي او ننني یوائیني چانس له لاسه ورنکړی.یمونږ نن واقعاً ملی وطنپرسته ملا او قاضی، سیاست مدار، عالم ، طبیب، تجار، انجینر، داکتر، ادیب ، دهقان او نورو ته شدیداً ضرورت لرو . ایا افغان متهور او مفکر ملي متخصص لپاره به دشرم ځای نه

وي چې د خپل سیال متخصص په مقابل کې په بې وسۍ سر ټیټوي او خپل وطني او ولسي دین نه ادا کوي؟ په افغانستان کې دبین المللي قوتونو په موجودیت کې اساسي قانون او نور صنفي او قشري قوانین جوړ او تصویب، پارلمان، جمهور رئیس او محلي ارګانونه انتخاب او هر اړخیزه ټولنیز بشري حقوقي سازمانونه او ارګانونه جوړ شویدي. ممکنه نده دغه ډول پراخه هر اړخیزه ټولنیز نظام او ژوند دکوم چا دشخصي او کوچني ډلئیز ذهنیت او مناسباتو په ورشو کې محصور پاتې وساتل شي. یوائې پراخه پرګنیز سیاست او ذهنیت ددغه ډول ټولنیز هر اړخیز طرز دژوند دهضم حوصله لرلې او بار یې پورته کولې شي .په نتیجه کې حق لرو ووایو چې موجوده دکوچنۍ ډلې نماینده حکومت چې ډیر کسان یې دبشري حقوقو په نقض، جنګي جنایتونو ، ملي خیانتونو ، اداري فساد او رشوت اخیستنې متهم دي، په اوسنۍ بحراني وضعه کې هیڅکله ددومره لوی تاریخي مسؤلیت دلرلو جوګه ندي. په کار ندي محترم جمهور رئیس حامد کرزې دعامل او حاکم شخص او دافغانانو دمراجعې او لازم تصمیم نیولو اچت مقام په حیث دنورو خود غرضه کسانو په خیر داپوزیسیون موقف غوره او شکایت وکړي. عامل ارګانونه یوائې معقول تصمیم نیسي او اجرات کوي. دافغانستان سیاست او دولت داري دهر ډول تبعیض پرته دقانون له مخې دټولو افغانانو یو شان حق دې. محترم جمهور رئیس دې دمسئول مقام او شخص په حیث دغه حق هغوی ته وسپاري او متقابلاً دې خلک خپل وطني دین او رسالت ادا کړي. ملي وطنپرسته مشران، روشنفکران دپارلمان غړی او داخلي او خارجي دموکرات قوتونه پرته له شکه پدغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول تاریخي جرئت او رسالت سره حتماً د ښاغلی جمهور رئیس حامد کرزي ملاتړي دي .بله عمده او ډیره مهمه مسئله داده، کله چې دولتي مامورین په اداري فساد، اختلاس او داسې نورو جرمونو متهم او پخپله عالیرتبه مسئول مقامات او د افغانستان په موجوده شرایطو کې ټول خارجي نماینده ګان او اداري مسئولین هم پرې اعتراف کوي، او په تیرو ثلورو کلونو کې چې نژدې ۱۵ ملیارده ډالره د نړیوالو لخوا د افغانستان سره مرستې شویدي او د دغه ټولې مجموعې سرنوشت هم نامعلوم او د هر چا د نیوکې لاندې دي. د دې ټولو خبرو سره سره د ۲۰۰۶ کال د جنوري په میاشت کې نړیوال بانک هم اعلان وکړ، حاضر دې چې افغانستان ته قرضې ورکړي او د لندن په کنفرانس کې چې نژدې د ۶۰ هیوادونو نماینده ګانو پکې ګډون کړې وو هم د ډیرو غټو مرستو وعدې ورکړې شوې، پداسې شرایطو کې اساسي پوښتنه داده چې خارجي دولتونه او نماینده ګی چاته، د چا په تضمین د کوم هدف په خاطر مرستې او قرضې ورکوي؟ او په راتلونکې کې به د دغه تجاهل العارفانه اجرأتو مسئولیت د چا په غاړه پریوځي؟ او د افغانستان د دولت لوړ پوړي چارواکي بیا هم د دغه مرستې او قرضې په کوم مسؤلیت، تضمین، منطق او جرئت سره قبلولې شي؟ دا موضوع د ټولو جوانبو لپاره د ډیر تأمل وړ ده !!! د سیاست استادان، دولتي مسئولین دې هم وروسته له دې د دغه ډول بې بنیاده او بې سرنوشته قرضو او مرستو، د افغاني ټولنې د تاریخ، عنعناتو او پسیکولوژۍ په خلاف د امنیت په خاطر د نورو او نورو خارجي عسکرو د راغوښتلو لپاره بی بنیاده توجیهات او دلایل نه برابروي، نه دې نور دا ډول بط بنیاده او بې سیاسته سیاستونه

تبلیغوي او نه دې نور دا ډول تاریخي مسؤلیتونه په غاړه اخلي. بلکه د موجوده عیني واقعیتونو له مخې دې د داخلي او خارجي اړخونو سره په ګډ تفاهم کې په افغانستان کې د سولی د تأمین او د قانونمند دولت د جوړیدو او ټینګیدو په خاطر هلې ځلې وشي .ځکه چې له بده مرغه په یوائې ځان مونږ د دغه کار جوګه نه یو .هیڅ ډول خارجي نظامي قوت په بل ملک او په خاصه توګه په افغانستان کې امنیت نشي تامینولې .حتا د هر هیواد خپله نظامي اردو د دغه رسالت ثخه عاجزه ده. په هر هیواد کې د امنیت د تامین معیار، محک او جوګه یوائې او یوائې د همغه هیواد خلک او اولس د بچې صادقانه د غه مسئولیت په غاړه واخلي او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کابل ښار بې مفهومه پراختیا باید د ۲۱ پیړۍ په ایکالوجیکي فاجعه بدله نشي ! ! !

دې کې شک نشته چې ډیر لوی او مشهور ښارونه به د خوارو دهقاني جونګړو، ډیرې لویې فابریکي به د آهنګرۍ د کارګاه او ډیرلوی تجارتي مارکیتونه به د کوم کوچني دکان په بناء کا ملاګېې پلانه پرا ختیا موندلي او دوخت د شرایطو یو نواخت پرمختګ مطابق به ددې فرصت پیدا شوې او سي چې ټولنیز ژ و ند، ښاري جوړښت ا و ماد ي زیرمې یو تر بله په

متقابل تناسب ، هار مو نیزم او ارګانیک انکشاف کې سره ډډه ولګولې شي. ځکه هغه وخت نه د ننني ګلوبالیزم په کچه عظیم تولیدات، نه بې شمیره نقلیه وسایط، نه د غښو د ځالې غونډې د ښاري سرکونو، آبرسانۍ، برق، مخابرې، کانالیزاسیون او ډیرې نورې شبکې موجودې وي. نه په ملیونو انسانان جبري او میخانیکي مهاجرتونو ته اړایستل کیدل، نه دولتونه د خلکو لپاره د صحي اوبو، کار، تفریح او نورو ډیرو ټولنیزو خدماتو په کولو مجبور وؤ. هرچا د نژدې ډنډ، جوړ، ویالی، خوړ او سیند څخه په لپه او به څښلې او هر جوی شیر بلاتشبه د جنت ویا له وه. نه دورځې درې وارې لمبل او جامې بدلول وؤ او د کړوسی څخه تر غورنیکه پورې په یوې جونګړې کې اوسیدل، نه نیتونه بد وؤ ،نه ګلوبال حرص او نه ګلوبال پرابلمونه.

هو ! بشري ژوند په لسګونو زره کاله په همدې ډول دوام درلود ،ګومان کیده چې هیڅ ډول پرابلم به نه رامنځته کیږي. لیکن حقیقت داسی نه وؤ. د پخوانیو بې پلانه ښاري انکشافاتو په نتیجه کې ډیر پر مختللي هیوادونه نن د ټولو امکاناتو سره سره د ډیرو لاینحله پرابلمونو سره مخامخ دي. د افغانستان دولت او خلک هم د هیواد، اولس او ښار د سیاسي، اقتصادي او ټولنیز ژوندله را تلونکي څخه ډیر غافله نه وؤ او د خپل سولئیز ژوند او کار په خاطر یې یو تر بله سره مساعي او همکاري لرله. په نړیوالو جنګونو کې بې طرفه پاتې کیدل اد د نړیوال ساړه جنګ په مرحله کې د عدم انسلاک لاره غوره کول د دولت او خلکو د معقول تفاهم او مساعي نیکه نتیجه ګڼل کیږي. ښاري ژوند او ښاري پرابلمونه هم د هغوی له

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظره پټ نه وؤ او دهغې د سمون لپاره هلې ځلې کیدلې. د مرحوم محمد داؤد خان په ابتکار او داخلي او خارجي متخصصینو په زیار ،کابل لپاره پنځه ویشت کلن ماستر پلان طرح او تدوین ،چې دیوه متمدن ښار په حیث د ښاریانو ژوند ، کار، تفریح ، سپورت، تحصیل ، عبادت ، صحی خدماتو او نورد ژوند ټول ضرورتونه په علمی سنجش ، پوره د قت او تناسب سره د ښاری خود سریو د مخنیوي په منظور په نظر کې نیول شوي وؤ. اوبه د ښاري ژوند د ټولو ضرورتونو او سهولتونو د اساسي عنصر او فاکتور په حیث د مسئولینو دتوجه په محراق کې قرار درلود او دهغې دزیرمو د زیاتولو په خاطر د فوائد عامې وزارت د آبرسانۍ ریاست د خارجی او داخلی متخصصینو او کارمندانو لخوا اثیرنې او دذخیرو د عملي ایجاد چارې روانی وې او څرګند نتایج یې ترلاسه کړی وؤ. نو مورې زیرمې په لاندې ډول تثبیت او محاسبه شوې وې:

- دلوګر د سیند په مسیر کې د ځاګانو د کیندلو پواسطه د ځمکې لاندې اوبو د سطحې لوړول ؛
- د پغمان ددرې د ځمکې د سر او ځمکې لاندې اوبو څخه اعظمي استفاده کول. ؛
- د قرغی د بند او رانښکته ساحې له اوبو څخه ګټه اخستیل.
- د بند غازي د اوبو د سطحې لوړول ؛
- په تنګی سیدان کې د اوبو د ذخیرې په مقصد د بند جوړول ؛
- د اخیري امکان په حیث د هلمند د سیند معاونین د تونل پواسطه د کابل لورته را ګرځول .

د پورتنیو منابعو پکار اچولو څخه ممکنه وه یواځې 16 متره مکعبه في ثانیه اوبه لاس ته راشي چې له هغې جملې څخه 7 متر مکعبه في ثانیه د څښلو او 9 مترمکعبه في ثانیه د ښاري سر سبزۍ او یواځې د ښاری سپک صنعت د پراختیا لپاره کفایت کاوه او دهغې له مخې د کابل په ښارکې کولې شول یواځې2.5 ملیونه نفوس ژوند وکړي . نه له هغې څخه زیات ! حال داچې د کابل د نفوسو شمیره نن پنځه میلونو ته نژدې کیږي چې دا پخپله شروع د فاجعې د. که چیرته د ماستر پلان ساحه پدې ډول چې کلتوري ، تفریحي ، تجارتي ساحې، پارکونه اونور په داسې غیر مسئولانه شکل او لیونتوب سره په رهایشي ساحو بدلي شي ،

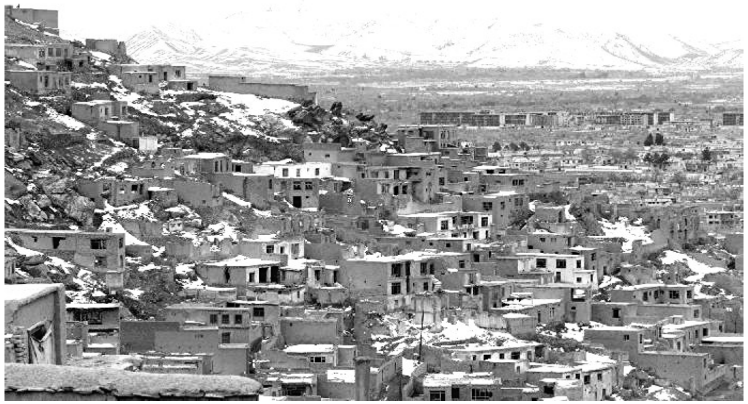

داستوګنو شمیره به تر لسو ملیونو اود ماستر پلان څخه خارج ساحو په آبادیدو چې نن په نخښنه شویدي او یا به سبا په نخښنه کیږي ،اود
استوګنو په کورونو بدل شي ، د استوګنو شمیر به دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چنده نوره هم لوړ یعنی 20 میلونو ته به ورسیږي. دا به د کابل مرگ او دفاجعې انجام وي. پکار داوؤچې د چارو مسئولینو هر یوه په خپل وخت د کابل ښار پنځه ویشت کلن پلان ته د حقوقي، قانوني منظور شوي علمی سند او

انستیتوت په حیث په مراجعه او ټینگی پاملرنې سره خپل رسالت او وظیفوي دین سرته رسولې وې او دنن په څیر د کابل ښاریانو سرنوشت یې د حتمي خطر د گړنگ په څنډه نه وې درولې !!!

د ثور د اوومی نیټې د سیاسي بدلون څخه وروسته د کابل ښار پنځه ویشت کلن ماستر پلان پخپل ټول حقوقي او قانوني اعتبار زمونږ د جدي توجه وړ او دا توجه هغه وخت لا پسې زیاته شوه چې کله ما د بلغاریې پایتخت صوفیې د ښار په بین المللی کنفرانس کې گډون وکړ او د ښاري پرابلمونو د ټولو اړخونو سره اشنا شوم. مونږ دا خپل شعار وټاکه ((د کابل په ښارکې یوه خښته هم بې پلانه کښینښودل شي)) مونږ هڅه شروع کړه د کابل ماستر پلان ته حقوقي او قانوني اعتبار ورکړو ځکه نو موړی پلان د مسئول مقام لخوانه وؤ منظور شوې. مونږ د همغه داخلې او خارجې متخصصینو په مرسته ماستر پلان تر غور لاندې وینوه ،نیمگړتیاوې مو تکمیل ، د مربوطه مقام منظوري مو تر لاسه او ټولو هیوادوالو ته مو د علمي سنجول شوي حقوقي قانوني سند په حیث دټولو رسنیو له لارې اعلان کړ. د کابل ښار ماستر پلان زمونږ ستراتیژی وه ، زمونږ قانوني حقوقي اعتبار او زمونږ دراتلونکي فعالیت او کار قانونمند رهنمود وؤ.

زمونږ مشکلترین کار د کابل په ښارکې د یوائیني مالک

په حیث د کابل ښاروالۍ د قانوني حقوقي هویت څخه دفاع کول وؤ. واقعاً کابل ښاروالي د ښار مالکه نه وه ، کابل ښاروالي عامل ارگان نه وؤ بلکه دیوه طفیلي ارگان په حیث یې د کورنیو چارو وزارت لپاره د شپږ مې گوتې حیثیت درلود. هر وزارت ،مؤسسې او ارگان په ښارکې دکانونه ، مارکیټونه ،ساحې او آزاد تجارت درلود او ښاروالي د هغوی لپاره افتخاري خدایي خدمت گذاره وه. ښاروالي د گوتو په شمار زاړه روسي دمترکه درلودل چې یوائې خپل ځان یې وړلې شو او عواید یې په ټول عمر کې یوائې یو کرت -۲۰۰- ملیونو افغانیو ته رسیدلي وؤ چې د ښار د پاکۍ او صفایي له عهدې څخه نشو وتلې. مونږ دښار د مالک په حیث د ښاروالۍ استقلال اعلان کړ. او ټول مقامات مو دیته اړ ایستل چې زمونږا ستقلال په رسمیت وپیژني. زمونږ نژدې هدف د موقتي پروژو او اقداماتو له لارې د ښاروالۍ د ضروري خدماتو لپاره د پیسو پیدا کول وؤ. وروسته له دې مونږ د دولتي مؤسساتو کارونه یوائې د پیسو په بدل کې اجراکول. مونږ موقتي پروژې لکه مارکیتونه او کابل ښار ته د موادود تگ او راتگ د کنترول په خاطر په ځلور و خوا وؤکې د کاروانسرایونو په نامه ځایونه تعین کړل او دیوه مسلخ د آبادولو تصمیم موونیوه ، مونږ پخوانۍ دوسیې تصفیه او باقیدارۍ مو حصول کړې او پدې کارکې مو د هیڅ مراعات نه کاوه او د هیڅ مقام فوق العاده امرونه مو نه منل. مونږ نا ثبت شوي اماکن ثبت او ددې ټولو اقداماتو له لارې مو ډیر عواید ترلاسه او یوائې دولت مو 700 میلونه افغانۍ قرضدارې شو چې د -250- میلونو افغانیو په بدل کې موترې د ولایاتو د ښاروالیو د ریاست نوي وسایط

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخستل او همداسې د انګلستان سره د فواید عامې وزارت د قیر قرارداد چې هغوی فسخ کړې وؤ ترلاسه او ښاروالي له هر اړخه په پښو ودریده او په عامل، باصلاحیته فعال ارګان بدله شوه. مونږ د غیر مترقبه حوادثو ظهور په وخت کې د شپه او ورځ د اماده ټیم د لرلو په خاطر -90- فامیلی او د مجردینو لپاره کوچنۍ پروژه جوړه کړه. مونږ ټول پخواني داخلی او خارجي قرضونه خلاص او د ځوانو داخلي انجینرانو او خارجي مشاورینو په مرسته مو د ماستر پلان مطابق د خوشحال مینې دری واړه قسمتونو، دویم او دریم پروان، خیرخانې مینې، کلوله پشته، تایمنی، وزیرآباد، قلعه فتح الله، رحمان مینه، کارته نو او دښارد مرکز د سیما بدلولو په خاطر تفصیلي پلانونه جوړ، د ځمکو په استملاک، د ساحو په تثبیت، د سرکونو په نښه کولو. جغل آندازي او ښاري سرویس رو سرکونو د قیرکولو کار عملاً پیل شو. او ټول سرکونه مو جغل اندازی او اساسی او سرویس رو سرکونه مو قیر کړل. دولت یو پول هم له مونږ سره کمک ونه کړ. مونږ ملي تجار دیوې غونډې په ترڅ کې دیته وهڅول چې د کابل سیند دواړه خواوې تجارتي سیمي واخلي او هر څه عاجل دغه سیمي په ښکلې مهندسی او کیفیت سره آبادې شي. ډیرې نمري په همدغه غونډه کې تجارانو ته توزیع او ددغه سیمي د مهندسي او انجینري نقشو برابرول کابل ښاروالۍ په غاړه واخستل او حتا اکثرو تجارانو خپل تعمیراتي مواد هم را رسولي وؤ، خود روسانو په یرغل سره ټولو پلانونو تغیرومومند.

مونږ په کمه موده کې د ځوانو متعهدو انجینرانو، اداري هیئت او کارکنانو په خستګي ناپذیره کار او فعالیت چې شپه

او ورځ به یې کار کاوه خو اضافه کاري به یې نه اخستله، تحسین نامې اخستلو ته به نه حاضریدل وکولای شول -9000- رهایشي او تجارتي نمرې محترمو ښاریانو او هیوادوالو ته توزیع کړو. یواځې مسلکي کسان پدې پوهیدلې شي چې په نوې پروژه کې د استوګنې د نمرو، سرکونو، پارکونو، کلتوري مرکزونو، مسجدونو، تجارتي ساحو او نورو دقیق په نخښه کول او د په مختلفو پروژو د ښاروالۍ د هغه په امکاناتو سره د ټولو سرکونو جوړول، جغل اندازي کول، قیر ریزي کول، ټوله ساحه استملاک کول او ۹۰۰۰ نمرې توزیع ته اماده کول اود یوه کال په موده کې دغه ټولې چارې سرته رسول او ۹۰۰۰ نمرې توزیع کول، ربښتیا هم څومره عظیم او ناشونی کارګڼل کیږي. زه د ښاوالۍ ټولو منسوبینو په وړاندی چې هغه وخت یې دغه عظیم خدمت اورسالت سرته رسولې او په پاکۍ یې سرته رسولې په احترام سرټیټوم او کوروداني ورته وایم.

مونږ غوښتل ښاري تجارت، ښاري صنعت او ښاري ترافیک پخپل لاس کې ونیسو حد اقل په هره ناحیه کې د میوي او ترکارۍ لوی اساسي مارکیت، چې په پاکو اوبو سره د میوې او ترکارۍ د پریمیځلو امکانات ولري، تیپیک نانوایي، تیپیک قصابي او داسی نورد خرڅلاو ځایونه د نموني په توګه جوړ او په ټول ښار کې عمومیت ورکړو او ښاروالي په فعال او دخلکو په خدمتګار ارګان بدل کړو.

تریخ واقعیت دا دې چې په 1357 او خصوصاً د روسانو د نظامي یرغل څخه وروسته د افغاني ټولنې د مختلفو قشرونو په غیر مسؤلانه او غیر وطنپرستانه اعمالو او کړو وړو سره د افغاني ټولنې عنعنوي جوړښت رنګ او د هر غیر او غماز د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مداخلې لاسونه افغانستان ته را وغزیدل، د وطنپرستۍ خبرې پدغه خارجي بادارانو ډیرې بدې لګیدلې، دوی په حقیقت کې خپلې نژدې د یوې پیړۍ تجربې ټکي په ټکي په ډیر کور کورانه شکل عملي کول غوښتل. د وطنپرستۍ ټغر له هیواد څخه ټول شو ځکه بیګانه پرستانو او فرصت طلبانو دد غه موقع څخه په استفاده په ټولنه حاکم او د ټولو چارو مجریان وګرځیدل. دې وضعې سل واري لوی ضریت پیدا کړ کله چې په 1992 کې د افغانانو بې شمیره ډلې د کوم بنیادي پلان او پروګرام پرته د پیسو د بې حسابه ذخیرو سره لکه پردي دچوراو د غنیمت په خاطر د ذات البیني تضادونو سره په کابل هجوم راوړ. کابل چې پخپل تاریخی برم سره په منطقه کې د هر بدنیته د سترګو اغزې وؤ او هیچا د خپل حسادت اور پخپله سینه کې پټ نشو ساتلې خپلو او پردو یوشان د مسابقې په شکل بر ملا په چیغو او هلهلو سره بیګناه افغانانان مړه او کابل یې وسیزه او رنګ کړ. پنځه ویشت کاله لا علاجه غمیزي په هیواد توره لمن غوړولې اولا دوام لري. د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د یوولسمې وروسته ،کله چې د ټولې نړۍ« مترقي »او«عدالت پسنده » قوتونه بې ویزې او بې پاسپورته په افغانستان را ننوتل ، د فرصت طلبانو او بېګانه پرستانو د بېګانه پرستۍ او افغان دښمنۍ تر زرو هم لوړاو نن ددې توري لمن لاندې هیڅ ډول قانون او ارزش وجود او حاکمیت نهنه لي اونه دي دویلو هغه څه چې چا لیدلي دي. مسئول عامل ارګان او شخص نه په سترګو کیږي، هر زورور غیر مسئول او واجب الحترام دې. فساد د دولت او ټولنې په ټولو پوړیو او قشرونو کې رواکار، ورځنې رواج او مود ګرځیدلې وؤ. وطنپرستان پخپل وطن کې د بیګانګ او حقارت

احساس کوي او ځانونه ورته بیګانه ښکاري. بیګانه او بیګانه پرستانو د خپلو حامیانو د حمایت د چترلاندې هر ډول نارو ا د غریبو خلکو او ملک په حق رواګڼي ،ثروتونه یې غصب کړي او ارزښونه یې له منځه وړیدي . ددې ټولو خبرو سره سره کابل د افغانستان د ستر تاریخي ، اقتصادي او کلتوري مرکز په حیث د نسبي امنیت او ژوند د وړتیاوؤ څخه برخورداره او په تیرو پنځه ویشتو کلونو کې د میخانیکي جبري مهاجرتونو معرض او د خلکو د تجمع ټاټوبی وؤ. د بن د کنفرانس څخه وروسته چې خارجی بې پلانه او بې حسابه غرض الوده سرمایي وارد او د قاطع اقلیت تر منځ تقسیم او قاطع اکثریت ترې محروم پاتې دي نپوهیږم لاشعوري او که یوځل بیا د کابل ښار د مغرضانو د حسادتو نو د شعوري اخریني ضربې په حیث د قرن د لویي فاجعې سره مخامخ کول او د غه تر ټولو لوی افغاني ارزش له منځه وړل غواړي.

هو ! نن هم هر یو د زر او زور خاوند ، هر قوماندان ، وزیر، والي ، رهبر او نور هڅه کوي د مسابقې په ډول پرته د تمیز او سنجش د خپل نوکر، چاکر، باډیګارد ، خپل خپلوان ، و طنداراو نورو په نومنو باقي پاتې د تفریحي پارکونو ، سرسبزې ساحې، مکتبونو او یا نورو کلتوري ساحو په توزیع صرفه نه کوي. زمونږ لویه آرزو داوه چې د خیرخانې مینې -600- جریبه کلتوري ، تفریحي او سپورتي پارک چې کار یې پیل شوې وؤ او د کابل ښاریانو لپاره یواځینې د تفریح او تنفس محل ګڼل کیده بې رحمانه او غیر مسئولانه په زورآباد بدل شو. د شین کمربند ساحې خو لا پخوا د زورورو په زور اباد بدل شوې، تاریخي سیمي لکه شیرپور، بالاحصار، قلعه جنګي او کلوپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

عسکري هم په امن پاتې نه شوې او د ښهرکونو سلسله هم د کابل څخه د پروان، میدان ښهر، لوګر او ننګرهار په لوړپه پراخیدو ده. سره ددې چې کابل په سیسمیک (زلزلې) زون کې واقع، جیولوجیکي سروې، د ځمکې مقاومت او نوعیت، د تعمیراتي موادو خصوصیات او کیفیت او ډیرې نورې څیړنې په کې سرته نه دي رسیدلي. شیشیي بلډنګونه په سیالۍ سره یو له بله څخه پورته کیږي. سیپتیک څاګانې نپوهیږم په کوم لیول په غیر فني شکل پرته له دې چې د څښلو اوبو زیرمې په نظر کې وینول شي جوړیږي او د کابل ساحه چې د کاسې شکل لري ټولې اوبه به په یوه قاعده راټولې او دوباره جدا کول په یې ناممکن کاروي. دا په مختلفو لیولونو «سطحو» د سپتیک څاګانو فضله موادبه په کوم قوت او کومو واټرپمپونو پواسطه او تر کوم وخته پورې یوبل ته پمپ کیږي او دا د ښاري بې کنتروله ککړتیا مواد به څه ډول او کومې ساحه کې انبار کیږي. دا هره قضیه د کابل د ښار د امکاناتو له مخې پخپل ذات کې جداګانه فاجعه ګڼل کیږي. ځیني کسان دا سې نظر لري چې اوسنې کابل دې د خپلو ناخوالو او نیمګړیتاوؤ سره پرځای پریښودل شي او په شمالي سرسبزه ساحه کې دې نوې مدرنه کابل جوړ شي. همداسې د سنبلې د میاشتې په لومړۍ او نۍ کې د فوایدعامې مسئول مرستیال وزیر د امریکا غږ اشنارادیو سره په مرکه کې وویل چې د پنجشیر د سیند اوبه به د کابل لورته راو ګرځول شي، زما په نظر د پنجشیر په سیند د اوبو ذخیره جوړول سمه خبره ده خو ددغه سیند اوبه د کابل لورته راګرځول اویا د شمالي په شنه سیمه کې د نوي کابل جوړول دو اړه پخپل ذات کې لویې بشري فاجعې ګڼل کیږي. زه

نپوهیږمه څه ډول یو متخصص مسئول کارپوه دغه پریکړې کوي او نور مسئول کسان دغه ډول خبرې بې ځوابه پریږدي؟

زه په پوره درناوې د ټولو لوړو مسئولو مقاماتو توجه دغه مهمې ملي مسئلې ته را اړول غواړم ،تر څو پرې نږدې چې کابل ښار دغه د افغانانو تر ټولو لوی ملي تاریخي ارزش د افغانستان دد ښمنانو د بدو نیتونو قرباني شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپاریس کنفرانس !
ګذارشونه او واقعیتونه

د ۲۰۰۸ کال داپریل دمیاشتي په څلورمه نیټه دهانګري په پایتخت بخارست کي د ناتو دغړو هیوادونو سر مشریزه غونډه جوړه او په افغانستان کې دنوې ستراتیژۍ په باره کې لازم تصامیم ونیول شول. همدلته دجون په دولسمه په پاریس کې دافغانستان په مسایلو دیوه کنفرانس دجوړیدو او دپورته ذکرشوې ستراتیژۍ دابعادو دتشخیص او تثبیت پریکړه هم وشوه .البته دا کومه تصادفي پیښه نه وه او خپل ځانګړي عوامل یي درلودل او هغه داچې په ۲۰۰۷م کال کې په افغانستان کې دمخالفینو له خوا حملو شدت وموند او په ۲۰۰۸ م کال کې دغه کچه نوره هم په لوړیدو شوه. امریکې او دناتو غړو هیوادونو لا دمخه تردې په خپله نظامي ستراتیژۍ او تاکتیکونو کې پراخه بدلونونه راوستي وو ،پدې معنا چې دوی د خپلو قطعاتو په سوق الجیشي حرکاتو کې ډیر کمښت راووست ،دلویو ښارونو څخه یي دخپلو قطعاتود وضع الجیشونو دبدلولو او دایستلو مسئله راولاړه کړه ، اکثره خارجي هیوادونو دمخالفینو سره پټې خبرې ،پټ اړیکي او پټې وسلي او پیسي ورکول(دمثال په ډول انګریزانو په هلمند

کې) شروع کړل ،دافغان اردو او پولیسو دتقویي مسئله ورد زبان وګرځیده ،امریکي او انګلستان له لوړې ارتفاع څخه په هوایي بمبارۍ او له لیري څخه د دورمنزله طوبچي اوبې پیلوټه الوتکو په ذریعه داهدافو ویشتل پیل او دادملکي وګړو د مرګ ژوبلې په برخه کي یوه ډیره خاینانه او غیر انساني پریکړه وه ،خو ددې ټولو خبرو سره سره دمخالفینو دحملو او ځانمرګي بریدونو او په هغې کې دملکي وګړو او خارجي او داخلي نظامیانو د تلفاتو کچه لوړیدله.دمثال په ډول دري ورځې مسلسل د ۲۰۰۸م کال دفیبروري په ۱۷ ،۱۸او ۱۹ په قندهار کې د سپو دجنګ په میله کې ۸۰ تنه مړه او له دې څخه ډیر زیات کسان زخمیان،دقندهار په سپین بولدک کې ۳۷ تنه مړه او ډیر زیات نور زخمیان ،په قندهار کې یو متعلم مړ اخلور تنه نور زخمیان شول. په همدې وخت کې دآیساف دهوایي قواوو یوه چورلکه په هلمند کې دیوه طالب قوماندان په کور کې په داسې حال کې ښکته شوه چې امنیت یي نیول شوې وو او وسله ،غذایي مواد او نور لازم توکي یي هلته ښکته کړل. په همدغه وختونوکې دامریکي داستخباراتو رئیس وویل چې افغان دولت یواځې ۳۰٪ خاوره په واک کې لري او پاتې برخه د طالبانو سره ده. د۲۰۰۸م کال د مارچ په ۱۱ دملګرو ملتونو سرمنشي بانکیمون وویل چې په افغانستانکې د ۴۰۰ څخه زیاتو اولسوالیو څخه افغان دولت یواځې ۲۶ اولسوالۍ په په واک کې لري ،امنیتي وضعه د ډیر تشویش وړده ، دخارجي قواوو تر منځ هم اهنګي نشته ، دولت ډیر ضعیف او اداري فساد او... لوړې کچې ته رسیدلې دې. په همدې وخت کې د۲۰۰۸م کال دمارچ په ۱۰ په امریکې کې دافغانستان سفیر دو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنګټن ډي سي سره په مرکه کې وويل چې په افغانستان کې وضعه د ډاډ وړ نه ده ،طالبان د هيواد په زياته برخه واک لري ، دخارجي قواوو تر منځ هم اهنګي وجود نلري او اکثره مناطقو ته هغوی نه غواړي خپل عسکر وليږي او . د۲۰۰۸م کال دجون په مياشت کې دخارجي نظاميانو مرګ ژوبله ډيره لوړه او يواځې د مړو تعداد د ۴۶ څخه واووخت .... همدا سبب وو چې دخارجي او داخلي قواوو او واکدارانو تر منځ عمومي پانيک او هرج و مرج راولاړ شو . فرصت طلبو اشخاصو په دولت او حتا په خارجي قوتونو انتقادونه شروع کړل. مارشال فهيم په غازي ستوډيم کې په جمهور رئيس حامد کرزي لفظي او ژستي حملې وکړې ،پروفيسور برهان الدين رباني ،محمد يونس قانوني او د ملي متحد جبه غړو په خپله جمعي غونډه کې د دولت او خارجي قواوو پر ضد د څرګندو لفظي حملو او مخالفتونو څخه ډډه ونکړه او د هغوی وياند سانچارکي پټه نکړه چې د طالبانو او نورو ډلو سره يې تماسونه نيولي او دا ځکه چې دولت دهغوی سره په خبرو کې پاتې راغلې دې. دغه ډول هرج ومرج او عمومي سراسري پانيک ددې باعث هم شو چې ډير دولتي چارواکي او فرصت طلبان خپلې سرمايي مصئونو ځايونو ته وليږدوي. د دوبۍ په هوايي ډګر کې د جمهور رئيس مرستيال احمد ضياء مسعود او د افغانستان د اسلامي جمهوريت د پارلمان رئيس محمد يونس قانوني سره ، انګلستان ته دډالرو او نورو قيمتي توکو د ليږدولو په وخت کې لويه افتضاح رامنځته شوه.دثور دمياشتي په اتمه دمجاهدينو دجشن دتجليل په ورځ ددولت مخالفينو ځانونه دجمهوررئيس تر لوړ پورې ورسول ،د داخلي او خارجي

دامنيت مسئولو قطعاتو او اشخاصو په تيښته مصئونو ځايونو ته خپلې پښې سپکې کړې او د دولتي او حکومتي اراکينو سرنوشت يې څو تنو مخالفينو ته وسپاره .

پدې ډول دپاريس کنفرانس کومه عادي غونډه نه بلکه دلويې ماجرا او سترو حوادثو دبحبوحو او تلاطم دتياتر څخه منتج مجبوري کنفرانس ګڼل کيږي او مالي سرچيني به يې هم دناتو دسرمشريزي دپريکړو او په افغانستان کې دعمومي ستراتيژيک او تاکتيکي ليد لوري له مخې په پام کې نيول کيږي. داد امريکې ،ناتو او بين المللي قوتونو مشکل دې او هغوی به يې ګالي او پالي ، او لکه چې معلومه شوه تيره اونۍ دامريکې کانګرس دعراق او افغانستان دجنګونو لپاره ۱۶۲ مليارده ډالره بودجه منظور او دناتو نور غړي به هم فکر نه کوم له هغوی څخه پدې کار کې پاتې راشي.

بل اړخ دمسئلي افغاني قضايا او مشکل تشکيلوي چې بايد دافغانستان جمهور رئيس يې دحل په خاطر په تفصيل سره خپل ګذارش وړاندې او دحل ممکنې لارې چارې او امکانات په ګوته کړي واى.

دپاريس په کنفرانس کې دملي پرمختګ ستراتيژۍ پروګرام وړاندې شو چې په درې عمده قسمتونو اودولس فصلونو کې طرحه شوې او دافغاني ټولنې د سترې غميزې داسې پرابلمونه پکې پراته دي چې په تيرو ۳۰ کلونو کې يې نه يواځې افغانانو بلکه نړيوالو هم دحل لارونه موندله ، فکر نه کوم دغه ستراتيژيکه طرحه دافغاني مغز زيږنده او تراوش اوسي او محض يو تهمت به وي چې افغاني پلاوې په خپلو امضاګانو سره دغه لوی مسئوليت په خپله غاړه اخيستې دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزي صاحب چې ټول ګذارش لکه دصرف میر دطالب غوندې په یوه نفس ولوسته یوائې دبریاوو اغراق امیزه تکرار وو او په ګذارش کې هیڅ داسي کلمه او جمله نه په سترګو کیده چې په افغانستان کې یی دبې شمیره مشکلاتو څخه په یوه له هغو هم دلالت کړې وي . حال داچې دیرش کاله ستړې غمیزي په هیواد لمن غوړولې ،هره ورځ په په سلګونو انسانان مري ، ښارونه ،کلي ،بانډې ،سرکونه ،غرونه رغونه او هرڅه ورانیږي ، په هیواد کې نظام ،اداره او قانون وجود نلري او په عوض یي فساد ،رشوت ،اختلاس او انارشۍ قانوني بڼه غوره کړې ، قهطي ده ، پلرونه او میندې خپل بچیان په داسې بیه خرڅوي چې یوه بوجۍ اوړه پرې اخستل کیدې نه شي چې د څو ورځو قوت لایموت شي. رښتیا !هغه چا چې په دغه سند امضاء کړې او هغه څوک چې نن په افغانستان کې د چارو مسئول دي ، هغوی نه دغه ډول مشکل لري او نه دهغې احساس او درک چې ویې ځوروي . ځوریږي یوائې افغان بیوسه اولس او په اصطلاح هغه با درکه ،با احساسه او وطنپرست روشنفکران چې دغمیزي پدې دیرش کلنه ماجراکې نه دکوم بدیل محرک ،نه دخپل اولس دبرحق مبارزې عامل ملاتړې او چې دمرګ په پوله خوځیږي او په خارج کې ددموکراسۍ دمصئونیتونو څخه هم برخوردار دي ،نه یي دافغان اولس د حق په پلوۍ غیرارادي کومه کلمه له خولې راووځي. خوپه سیاسي دکانداریوکې یوله بله پیشقدم او کله چې ددجال له کنډولي څخه غوړي څاڅي تل یی ترې لمنې لاندې نیولي وي .

پدې ډول د افغانستان په نننی جنګي تیاتر کې دټولو

ستراتیژیو او موضعګیریو ماهیت دتاریخ دقضاوت اوازمون دچاڼ څخه پوره برملا را وتلې اودهغې په ډیرو تاریکو کنجونو کې هم پټ او پناه وجود نلري.

دخارجي قوتونو ستراتیژي همغه دافغانستان ستراتیژیک بالا حصار ته د ځان رسولو پخوانۍ زړه لویه لوبه ده چې دافغان اولس په قهرمانۍ سره یي تحقق پیدا کړ او دبخت څرخ یي دامریکي په محور وڅرخاوه. یوائې دافغانانو دقربانۍ له برکته خارجي قوتونو دامریکي په مشرۍ ځانونه افغانستان ته رارسولي او دلته حضور لري. پاکستان د بې تاریخه ،بې جغرافیي اوبې هویته هیواد په حیث دانګریزي استعمار دنا خلفه بچي په حیث دقرنونو دسیسو په نتیجه کې په عمده ډول د پښتو ن او بلوڅ قومونو دوجود څخه دهمدغه ستراتیژۍ دتحقق په خاطر تشکیل او په ایران کې خو امریکي له پخوا څخه وضع الجیش درلود او شک نشته امریکا به نن هم په خپلو خواخوږو حساب کوي. مونږ نن په څرګند ډول وینو چې تاکتیکونه او ستراتیژۍ په سحر امیزه او معجزه امیزه شکل بدلون مومي ،مخالف او موافق قوتونه دساعتونو اوورځو په جریان کې خپلې جبهې او تاکتیکونه بدلوي ،دپاکستان دولت د ۲۰۰۱م کال دبین امللي قوتونو سره دالقاعدې په مقابل کې دخپلو تعهداتو څخه عدول کوي،دالقاعدې اوطالبانو سره سوله اوپه افغانستان کې خپلې خائنانه مداخلې اعلانوي او عملي کوي ،امریکا او بین المللي قوتونه دغه اعمال غندي او د ۲۰۰۱کال دتعهداتو له مخې دپاکستان په خاوره کې دالقاعده تعقیب خپل حق ګڼي اوڅلور ملیارده ډالر ورته ځانګړې کیږي ،خو پرویز مشرف دهغې مخالفت کوي او دغه پټ او پناه لوبې نن هم دوام لري.دافغانستان دمسئلي په ستراتیژۍ کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمده نوې خبره په کابل کې د روسي د سفير هغه اظهارات وو چې « د روسيي پرته به په افغانستان کې د القاعدې پرضد مبارزه هيڅکله بريالۍ نشي» او همداسې د پاريس په کنفرانس کې د پوتين په هغه خبره ټينګار چې « که خارجي قوتونه په افغانستان کې د القاعد ي پرضد مبارزي پرته نور سياسي اهداف تعقيب کړي روسيه به بې غرضه پاتې نشي» او همداسې د جولای د مياشتې په اوومه نيټه د هند سفارت په دروازه کې ځانمرګي بريد او په هغې کې د ۲۰۰ څخه د زياتو کسانو مرګ ژوبله ،د طالبانو لخوا د هغې د مسئوليت په غاړه نه اخستل او د ټولو څخه مهم څوورځې د مخه په افغانستان کې د مخالفينو پرضد د روسي وسلو د استعمال په هکله د امريکي او روسي دوجانبه موافقه د افغانستان مسئلي ته کاملاً نوي ګلوبال ابعاد ورکړل.

د پاريس په کنفرانس کې د حامد کرزي غيرمسئولانه ګذارش ، د ملي ستراتيژۍ په نامه د مالیي دوزير لخوا د ۵۱ مليارد و ډالرو او د برق او اوبو لګولو وزارت او نورو لخوا د تش په نامه ستراتيژيو نپوهيږم په کوم اعتبار د بې حسابه پيسو غوښتل او سره د دې چې ملګري ملتونه ،ناتو ، امريکا او مؤسسات او اشخاص هميشه په خپلو رسمي اسنادو او خبرو کې د افغانستان حکومت ،دولت ، دولتي ارګانونه او حتا افراد او اشخاص په فساد او نورو هر ډول ناوړه او غير قانوني اعمالو تورنوي بيا هم د غه ټول پيشنهادونه د ملګرو ملتونو د سر منشي محترم بانکيمون لخوا سخاوتمندانه تائيد او منل کيږي او محترمه ميرمن لورا بوش چې په يوه غلچکي سفر کې تر افغانستانه او حتي تر باميان پورې رسيدلي ،او دا چې د محمد دوه لورګاني د سحر لخوا مکتب ته تللې شي ، نو ټول افغانستان ورته ګل او ګلزار بريښي او په ټولو اسنادو

د تائيد مهر لګوي.

موږ د ملګرو ملتونو ،نړيوالي ټولني او ټولو هغه هيوادونو څخه د زړه له کومي شکرګذاره يو چي افغان اولس سره د غه ډول سخاوتمندانه مرستي کوي.خو کاشکي دا پوښتنه هم چا سره پيدا شوي واي چې د غه بې حسابه مرستو ولي د افغان اولس يوه کوچنۍ ستونزه هم حل نه شوه کړای ؟اونن هم افغانه ميرمن چې لس کرته بوره شوې او يوولسم بچې د ځان د نجات په خاطر په ۵۰۰ افغانۍ خرڅوي او يا يي د هغه د ژغورلو په خاطر د کوم ظالم لمن ته غورځوي او نا معلوم سرنوشت ته يي سپاري . ولي؟

موږ د نړيوالو څخه احترامانه هيله کوو چې د افغانستان په مسئله ژور سوچ وکړي ،د زړو غير عادلانه ستراتيژيو د تطبيق څخه لاس واخلي او د افغان معضلي د عادلانه حل لار ولټول شي.که په غير عادلانه شکل د هغې حل ممکن وي تر او سه پورې به د هغې د عاملينو د غه ارمان ترسره شوي واى.افغانان بايد نور د غه ډول بې رحمانه ازمون څخه وژغورل شي. موږ افغانانو د ديرشو کلونو په موده کې هرڅه د انسانيت او بشريت په نامه بايللي خو د خپل ملک ستراتيژيک افتخار موساتلي دې. موږ د خپل افغاني و يار په ساتلو سره هرې عادلانه معاملي ته حاضر يو.

په غير صورت کې د ماجرا انجام پرته له دې چې د پخوا په څير دوام پيدا کړي بل ډول ممکن ندي. د هرې ماجرا په پای کې برې د افغانانو په برخه وو او وي به .

از کشاد او کشاد اسيا
از فساد او فساد اسيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ استعمار ، زړه ستراتیژي

که تاریخي واقعیتونو ته نظرواچول شي ، انګلیس قوم د هغه سر سبیلو او پدر ازاره او مادر ازارو څخه ، چې د ټولي غربي اروپا څخه راټول ،د شمال بحر له لاري په جزیره رانوتل ، ځايي استوګن قومونه یي له منځه یوړل او جزیره یي تري خالي او د نژدي ۲۰۰۰ کلن تاریخ په اوږدو او ډیروترخو حوادثو ، ظلم ،ناروا او بي عدالتیو په کشمکشونوکي تري په حقیقت کې نننۍ غیر متجانس کانګلمېرات « غیر متجانس مخلوط» سود جو ، د سیسه بازکرغیړن انګلیس ملت« نیشن » متشکل شوې دې. نو ځکه خو د واحد قوم په حیث هیڅکله د قومي اصلیت ،تعهد ،اخلاقي ځانګړتیایي تقدس او دود و دستور پابند نه وو .په بین المللي مناسباتو کې ډیر سخت زړې ،ظالم ،بې وفاء او غولوونکې پاتې شوې او ځکه خو د ټولو نړیوالو معضلو ،کشمکشونو ،دښمنیو او نه حل کیدونکو پرابلمونو ایجاد ګر او نن چې څه بین الاقوامي دښمنۍ او او بد بختۍ دوام لري ،عامل یي همدوی دي . غریبۍ ته دپستۍ ،جنایت اوخیانت په سترګه ګوري او دپیسو د پیداکلو په لارکې هر ډول ظلم ، فریب او ناروا مباح

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

ګڼي. ددوی د مختورن سیاست د ملا تیر « Divide and role » مقوله تشکیلوي او په بشري سیاست کې ټولې سیاسي فاجعي یواځې او یواځې ددوی د خاینانه د سیسو په بناء چې د تاریخ په اوږدو کې یې د قومونو تر منځ راولاړې کړي ، پیښې شوي او په راتلونکې کې به یې هم علت همدغه د سیسي وي . زه پخپله دا سمه نه بولم چې څوک ټول قوم په دغه ډول تور تورن کړي . ځکه په انګلیس قوم کې هم ډیر کسان وو چې دادب ،علم ، کلتور ،اقتصاد ،فلسفي او د بشري ژوند په نورو اړخونو کې یې ستر خدمتونه سر ته رسولي او حتا د خپل قوم خاینانه او ظالمانه سیاستونو تور مخونه یې نړیوال تاریخ ته په امانت دارۍ سره سپارلي دي . یو متل دې چې « دوچو له تاوه لامده هم سوځي » . په هر قوم کې ښه او بد ، رحماني او شیطاني قوتونه وجود لري او مونږ وینو چې نن په نړیواله کچه غه دغه شیطاني قوتونه په لا علاجه ناسورسرطاني ټپ بدل شوې ، مګر ټول نړیوال رحماني قوتونه هم په محلي او هم په بین المللي جبهو کې متحدانه ددغه شیطاني لعنتي سیلاب په مقابل کې د قطعانه مبارزې ملا وتړي. نو ځکه ددوی ددغه کهنه کارو بیرحمانه او خاینانه سیاست بازانو په نسبت ټول انګلیس ملت ته په بد نظر کتل کیږي . شک نه شته چې په انګلیس قوم کې د تاریخي ارثي او دودیزو عواملو له مخې به هم ددغه ډول شېطاني عمالو اکثریت قابل د ملاحظې وي ،چې مونږ د نموني په ډول ، په نننۍ نړیوال سراسري جنګي ناورین کې د تونی بلیر شیطاني خاینانه دروغجنې هلې ځلې مثال راوړلې شو ، مونږ لپاره به منطقي داوي چې هر وخت د ښو او تر منځ تشخیص او تفکیک ته قایل او هر څوک د خپلو ښو او بدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعمالو مطابق د ښې او بدې جزا لایق وګرځي.

انګریزانو ددریایي غلو په حیث تل په شمالي بحر کې پردۍ کشتۍ تښتولې او مالونه یې ورته چورکړي او دي کار تر پنځلسم قرن پورې دوام پیدا کړ. کله چې د جنګونو په سبب داروپا او هند تر منځ تجارت د وچې له لارې د مشکلاتو سره مخامخ او واسکودیګاما ، مجیلان او کریستوف کولومب هند او جنوبي امریکې ته د بحري لارو په مېندلو بریالي شول. هند سره داروپا تجارت نوې رونق پیدا کړ. انګریزانو هم تجارت او کشتۍ سازۍ ته مخه او په کمه موده کې یې تر ټولو قوي بحري قوتونه جوړه کړل. پرتګالیانو چې سل کاله دهند تجارت انحصار کړي وو ، دانګریزانو له خوامات او تجارت د انګلیس په انحصار کې پریووت او ۲۱۳ کاله یې په خپل لاس کې وساته. انګریزانو شمالي امریکا او کاناډا ونیول ،ځایي سرخ پوستان یې له یوې مخې قتل عام او حتا د نسل دبقاء په خاطر یې هم یو کسژوندې پرې نښود . مصر ،سوډان ، جنوبي افریقا ، دماغه دامید « Cafe of good hope » استرالیا ،نیو زیلاند او ددنیا ټول بحري معابر لکه جبل الطارق ،مالتا ،باب المندب ،سویس ،عدن ،او نوریې په خپل تصرف کې راوستل ،پرتګالي هسپانیایي ،هالیندي او نورو بحري قوتونو ته یې ماته ورکړه او ځانونه یې په هند اوشاوخوا مناطقو مسلط او د خلکو په مال ،دولت ،عزت ،ناموس او دژوند په ټولو شئوناتو خیټه واچوله . چور او چپاول یې شروع او بې شمیره ملي مبارزین ،قهرمانان او ملکي ماشومان ،ښځې او نر یو شان له تیغه تیرول . د هند مشهور بندرونه لکه بمبیې ،کلکلته ، مدراس ، حیدراباد او نوریې ونیول او دشرق الهند تجارتي

کمپنۍ یې په ۱۶۰۰ م کال په هند کې ځای په ځای او دنظامي قوتونو سره په تباني کې یې د هند په ټوله لویه وچه کې خپل هر اړخیز حاکمیت ته پراختیا ورکړه . کله چې په ۱۷۴۷ م کال کې په افغانستان کې د احمد شاه بابا په مشرۍ ملي قوي دولت رامنځته او له یوې ورځې څخه یې بلې ته پیاوړتیا موندله ، انګریزان له هغې څخه سخت په تشویش کې وو او دروس دهغه وخت پولو ته ځانونو درسولو لپاره یې لوی مانع ګڼه. دوی د شاه زمان دپاد شاهۍ په دوره کې چې لا افغاني نسبتاً قوي دولت وجود درلود ، ځانونه یې د افغانستان دهغه وخت سرحدونو ته ورسول او دافغانستان ددولت په مقابل کې دانګریز د زاړه استعمار خاینانه دسیسي له همدغه وخت څخه پیل شوې .دوی د جهان په دغه لویه منطقه کې د « لویي لوبې » په نامه لویه ستراتیژي اودافغانانو په مقابل کې یې « policy Forward »غوره او تر نن ورځې پورې دوام لري. دوی له همغه وخت څخه تر ۱۹۱۹ پورې د افغانانو په مقابل کې بې شمیره دسیسي او توطئي کړي ،خو جمله دري لویي جګړې یې سازماندهي او په درې واړو کې یې د شرمه ډکې ماتې وخوړلې . خو دځینې ضعیف النفسه افغانانو په واسطه یې و کولای شول ځیني

ستراتیژیکې منطقې د افغانستان له وجود څخه پرې کړي او خپلو خاینانه دسیسو ته یې د همیش لپاره ادامه ورکوله. دوی په مخ پزه نه در لوده،او په بې حیا یۍ او بې شرمۍ سره ، کله چې روسانو په افغانستان خاینانه حمله وکړه ، ویل به یې ، اوس ددغه ډول تجاوزونو وختونه ندي ، دوی باید له مونږ سره مشوره کړې وای. خو کله چې یې د افغانانو په توره او همت

(c) ketabton.com: The Digital Library

موقع ترلاسه کړه پخپله یي یو ځل بیا په افغانستان حمله وکړه او ټول ناسلف او ناخلف قدرتونه دبیا ابادونې ترشعار لاندې په حقیقت کې په ډیر مهیلیت او خیانت سره دځیني بیګانه پرستانو په مرسته غواړي یو ځل بیا د خپلې زړې ستراتیژۍ له مخې دپخوا په نسبت زر چنده خاینانه سیاست په افغانستان کې پلې کړي. تاسې په ناروا دغه مستضعف اولس د یوه داسې آبر قدرت سره یواځې په جنګ کې وازمایه چې تاسې ترې شپه او ورځ ، په ویښه او په خوب کې بوګنیدلی او ارام مونه درلود. ستاسې د ننني مباهاتو سرچینه او منبع همدغه ننني خواروزار افغان اولس دې . تاسې خو ځانونه د نړیوالو حقوقي ،قانوني ،دموکراتیک ،عادل ، منصف نظامونو او مناسباتو علمبردار او حامیان بولی. تاسې خو په موجوده اجتماعي ــ اقتصادي نظام کې ۵۰۰ کلنه دنظام جوړولو او نظام ساتلو تجربه لری . او باالاخره تاسې نن افغانستان ته د افغانانو د سربښندنې په مقابل کې د احسن پاداش په خاطر د بیا ابادوني ،امنیت اود دیرش کلن جنګ د مظالمو،عوارضو او ناخوالود له منځه وړلو په تعهد سره راغلي یاست. تاسې او ټولو نور قوتونو ته چې د افغانستان په لویه غمیزه کې ښکیل دي ،وایو چې تاسې په یویشتمه پیړۍ کې د پخواني سادیستي جینیتیکي هوسونود تکراراو تلافي جویانه خوا یخي په خاطرد افغان نسل کشۍ لپاره هیڅ دلیل نلری. تاسې د افغانانودښوبدو ټولوخصوصیاتوسره ښه بلد یاست ،کیدای شو ل یودبل په ژبه زر پوه شوي وای او زر مو د مشکل دحل لارې لټولې وای .خصوصاً وروستي ۷ کلونه چې پخپله خارجي قوتونه په افغانستان کې حاضر اود ټولو چارو اصلي عاملین او مجریا ن

ګڼل کیږي.

که مونږ د اوه کلنې دورې په پای کې ددغه «احسن» پاداش دپایلو په باره کې ستاسې دخپلو راپورونو او اظهاراتو له مخې قضاوت وکړو چې اصلاً نظام او په نوم ابتدایي ترین عادي انساني ذات البیني مناسبات وجود نلري. د بد تر او بهتر مسئله خو هیڅ قابل دبحث او مطرح دبحث کیدلې نشي . تاسې حق نه درلود ستاسې په موجودیت کې دغه ډول زړه بوګنوونکي او دتحمل څخه وتلې وضع په افغانستان کې رامنځته شي . ستاسې نیک پاداش دې ته ویل کیږي ؟ تاسې له دې وضعې څخه راضي یاست ؟ که نه .مسئول څوک دئ ؟ طبعاً چا چې یې ذمه واري او تعهد کړې او چا چې په افغانستان کې د موجوده ټولو بدبختیو په خاطر خپل عمال ګمارلي دي ! او یا :

1. هغه چا چې داجتماعي ترکیب او برنامه یې محتوا څخه پرته دبن په کنفرانس کې د لږکیو معلوم الحاله ضعیف النفسه ډلو پواسطه د یوه عظیم رسالت سرته رسول غواړي ؟
2. هغه څوک چې د یوې اولسوالۍ په واسطه د ټول مملکت اداره کول غواړي ؟
3. هغه څوک چې د جنګي جانیانو او دبشر د حقوقو دناقضینو په واسطه د نظام جوړول غواړي ؟
4. هغه چا چې د دولت ،حکومت ،پارلمان ،حقوقي ،قانوني ،اداري ارګانونو په سترو مقامونو اکثراًد پردو ملکونو جاسوسان ګمارلي ؟
5. هغه څوک چې پرته له ځانه او خپلې ډلې په بل چا باور نلري ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

6. هغه ځوک چې دمخدره موادو دقاچاقبر ،فاسد ، رشوتخور ،اختلاسګر ،او دیته ورته کسانو سره پرته بل چا سره مشترکه ژبه نشي پیدا کولې ؟

7. هغه ځوک چې هم مدعي ،هم قاضي او هم حاکم خو پدي ټوله دوره کې یي یو وار عامل اجرأت ندي ترسره کړي ؟

8. هغه ځوک چې په خپلو دغه او دې ته ورته سلو او زرو نورو ناوړه اعمالو څخه نه منکر دي ، نه پښیمانه او نه توبه ګار؟

9. او که هغه د زاړه استعمار زړه ستراتیژي چې پرته له دغه طریقو په بل ډول داجراء وړنده؟

که داسې وي ،ایا دداخلي او خارجي مسئولینو او خصوصاً ستاسې د موجودیت مشروعیت د پوښتنې لاندې نه راځي ؟ایا تاسي په رښتیا د وضعې له کنترول څخه عاجز یاست ؟که داخبره رښتیا وي ،بعدي هڅي د څه لپاره ؟ یا داچې تاسې د خپلې زړې ستراتیژۍ له مخې خپل تور مخي ،تورزړي او تورلاسي نیتونه عملي کول غواړۍ او افغانان باید د خپل همیشني دود ودستور په بنیاد د وطن څخه د دفاع مبارزي ته دوام ورکړي . البته ددې کار ددام او انجام پایلي هم څرګندې دي . که تاسې په ځیني بي ننګو محاسبه کوۍ ، پدي مونږ هم نپوهیږو او تعجب کوؤ چې دغه بې ننګه له کومه شویدي. تاسې تیروتي یاست . هغوۍ چې دخپل اولس او خپل وطن نه پکاریږي . ستاسي به څه په کار شي ؟

اوس هم « **بحر ډک له ملغلرو چوپ روان دی" خپله لار پرمخ وهي ، "دنا اهله خلکو خوی لکه دچړ دی »** . اصلي اولسي جریان په عمق کي خپله لار پرمخ وهي ، داوبو په سر خس او خاشاک باندې غولیدل ندي پکار او ستاسې د زړو

فکرونو تحجر په ګوته کوي . تاسې که خپلې شومې ارزوګانې په ظلم ناروا او مرګوني خاینانه جنګونو له لارې ترلاسه کړي ، د سولې او صفاء پلویان به دغه ارمان د سولې له لارې پلې کړي .مونږ وایو چې نن تاسې او ستاسې لاس پوڅو ته د دغه ډول اعمالو په کولو شرم پکار دې.په اوسنۍ زمانه کې چې هر څوک په ټولو خبرو ډیر ښه پوهیږي ، تاسې دواړو خواوو ته لوی عیب او لوی شرم دې .خدای دې ترې مونږ وساتي او تاسې دې هم خدای په سمه لار روان کړي. اصیل افغانان حاضر دي د سیال اولس په حیث د نن ورځې د رواج سره سم تاسې سره معامله وکړي. تاسې چې له ځانه وروسته پاکستان پدې منطقه کې د شر او فساد منبع ګرځولې ، هغوۍ په دنیایي رواجونو څه اګاه دي. یوازې افغان اولس پدې منطقه کې د ثبات او مقاومت کوهپایه او د سیالې معاملې جوګه دې . خو د تاریخ په اوږدو کې ټولو قومونو او تاسې هم غوښتل ، او نن دا هم کومه پټه خبره نده ، کوم خارجي قوتونه چې په افغانستان کې حضور لري ، غواړي دغه غیور قوم او ددې خاورې اصلي اوسیدونکي له خپل ملک څخه ورک کړي ، دحوادثو جریان ددې شاهد دې. څه موده دمخه د خارجي قوتونو هوائي ، راکټي او دورمنزله طوپچي ګوذارونه ، د مختفو ګروپونو سره خصوصي معاملې ، د ملکي خلکو د تلفاتو زیاتیدل او د سپتمبر د میاشتې په دوهمه اونۍ کې د امریکي د نوي ستراتیژۍ له مخې د ډیورنډ د کرښې په دواړو خواوؤ دخارجي قواوؤ بې پوښتنې عملیات او بیا هم د ملکي خلکو (په کل کي افغانانو) تلفات ، ټول د روسانو له وخت څخه را پدې خوا یوازې ددغه منطقي د خلکو پر ضد دسیسه معلومیږي. ځکه چې د پیښو اصلي عاملین په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سند او پنجاب او یا پخپله په امریکي او اروپا کې ناست دي، او په سرحدي سیمو کې د ځانګړو تاکتیکي او ستراتیژیکو پلانونو له مخې ټولې چار تنظیمیږي. په اصطلاح پخپله کرکټي او اغزي کري او بیا اور ورلګوي. دغه کار پرته د نسل کشۍ څخه بل تعبیر او تفسیر نشي لرلې. لکن ترنن ورځې پورې په شپږ زره کلن تاریخ کې د هیچا دغه ناولې ارزو نده تر سره شوې. پکار دادي چې هرڅوک سیالي معاملې ته غاړه کښیږدي. دا به د منطقي، جهان او ټولو په ګټه وي. هغه څه چې نن په افغانستان کې دوام لري، دهیچا په ګټه ندي، ګټونکي په کې وجود نلري او که وجود ولري، لکه تل چې ددې خاورې اصلي بچیان تل ګټونکي وؤ، ددې لوبې ګټونکي به همدوی وي. ټول افغانان او خصوصاً پښتنو ته پکار دي د تاریخ پدې حساسه مرحله کې ځان وپیژني، دوست او دښمن وپیژني او پدې پوه شي چې پرته د افغاني ملي او پښتني قومي وحدت څخه بله لاره او چاره نه لري. هغه افغانانو ته چې دهر چا سره د جوال خوله نیسي، غواړم ووایم چې د استعمار لاندې ملکونو د تیر او حال له حالاتو څخه ځانونه لږ څه خبر کړي.

پسه هم خلک ساتي دزړه په مینه، خو چې ددې مینې انجام معمولاً څه وي پدې پوهیدل پکار دي!!!

ښه به داوي ټول د سلیم عقل او سلیم وجدان څخه د جمعي ګټو په خاطر کار واخلي!

آزادي – تر هر څه لوی ملي، اولسي اوفردي ارزش!

داستقلال جشن په افغانستان کې دخاص و عام، د کوچنیانو څخه تر زړو پورې، خوداګاه او نا خود اګاه په سمبولیک ډول ستر اختر او تر هر څه لوی ارزش او لویه ملي وطني خوشحالي ګڼل کیدله! هغه وخت چې لا مونږ پدغه ډول لویو خوشحالیو کې د ګډون اګاهي او امکانات نه درلودل، د کلیو او بانډو بې سواده او نالوستي زلموټي چې شونډه به یې توره شوې، په مخ به یې ځوانکو سر وهلې او له ځانه به یې د سرېتوب طمع کیدله، پنځه روپۍ پټې یا ښکاره له مورو پلاره او یا د اوربش لو او یا سرو شولو په سود و سلم له لاري د کراء لپاره پیدا کولې، یوه جوړه نوې یا مخدې جامې به یې هم له پخوا په دسمال کې غوټه او د جشن په نامه به یې د انتظار شپې ورځې شمارلې. دغه ورځ په اصطلاح دمحکوم او ازاد پښتونستان او حتا داټک نه آخوا پاکستانیانو لپاره کلنۍ د خوشحالۍ لویه ورځ ګڼل کیدله. چې به لا جشن ته ډیرې ورځې پاتې وې ځوانان به له میندو ګرد تاویدل چې مورې غونزاخي او د غنمو نیني خوبه راته حتماً په کافي اندازه تیاروې. پدې ډول چا به غونزاخي او نیني، چا به توتان، چا به تلخان او چا به

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل څه وطني د خوراک څه نا څه له ځانه سره اخستل ، نیمه لار به یي پیاده او نیمه په موټر کې وهله او ځانونه به یي جشن ته رسول. زمونږ ځوانانو خو به اکثراً د ګمبیري ، لغمان او سروبي له لاري پل چرخي او چمن حضوري ته ځانونه رسول. شپه به یي د چمن په کبلو او خوراک به یي همغه غونزاخي او نیني او توتان او تلخان او د میوې خو به لا اډو په فکر کې هم نه وؤ. کم بخت خو به هغه وؤ چې پنځه روپۍ به ترې کیسه بر ووهلې. پدې ډول به یي څو د جشن شپې ورځې که په مشکل هم وې په خوښۍ تیرې کړې. رسم ګذشت ، موټري ، ټانکونه ،طیاري او اتش بازۍ به یي ولیدلې او چې وطن ته به راستانه شول نو تر بل جشن پورې به چې هره شپه ځوانان راټولیدل د دوۍ د جشن کیسي به نه خلاصیدلې.

هو ! جشن چې معمولاً یواځې په همدې نامه یادیده ، د ټولو افغانانو ،ټولو قومونو او لویو وړو لپاره لویه او تر هرڅه لویه وطني اولسي خوشحالي وه او هر کال د همغه غریب دولت لخوا ، چې کلنۍ عادي او انکشافي بودجه یي د کابل ښاروالۍ اوسنۍ کلنۍ ډالري بودجي ته نه رسیدله ، د ملي لوی اختر او لوی سمبولیک لوی ارزش او بلکه په ټوله نړۍ کې د ټولو اولسونو لپاره د ازادۍ ورځ د منل شوي لوي ملي ارزش په حیث لمانځل کیږي .

چا له مونږ څخه دا او دغه ډول ډیر نور لوی لوی ارزشونه واخستل ؟ کوم جبر مونږ ددې دغه لوی ارزش څخه بې برخې کولو ته مجبور کړي یو ؟ دا څوک او کوم بې وطنه دې چې د داسي ارزشونو په ارزش نه پوهیدل نه غواړي ؟ ربښتیني افغانان ، داسې لویي خوشحالۍ او جشنونه خو لا په ځای

پریږده ، خپل عادي دود او دستور په سود او سلم باندې پالي ! یواځې مړه اولسونه او اجنبي پرستان د دغه ډول ارزشونو په ارزش نه پوهیږي او احمقانه هغه د ګلو بالیزم ، نورو ایزمونو او یا د خپلو شخصي ګټو په خاطر ملي ګټې او ملي ارزشونه په ملي سیالیو او لوبو کې د قمار په دو کي بایلي .

پنځه ورځې دمخه د پاریس په کنفرانس کې 21 ملیارده ډالره مرستي راټولې شوې. شاید څوک ووایي هغه د زراعت او آبیارۍ او ... لپاره تخصیص کړې شوې وې . ربښتیا هغه پر ځای لګیدلي او شکر چې زمونږ اولس په خیټه موړ دې او شکایت مو تر تراسمانه پورته ندې. که دا خبره ربښتیا نه وي ،نوڅه ډول د «سرینا » په هوټل کې هره ورځ دعوتونه په خورا لوړه نړیواله کچه بې نوبته او بې ضرورته سرته رسیږي . د دولتي لوړ رتبه مامورینو سفرونه او سفر خرڅونه خو هم پیشکي اجرا کیږي ،حتماً به هلته مصرف شوي وي . عجیبه خبره دا ده چې وزارت خارجه یوه ورځ دمخه ټولو خارجي نماینده ګیو ته رسمي مکتوبونه لیکلي وؤ چې پیسي نلرو ! جشن نه لمانځل کیږي ! یوه ورځ وروسته بل مکتوب لیکي چې « د ملي قهرمان » احمد شاه مسعود د مړیني د اونۍ لمانځنه د خپلو عوایدو څخه په شانداره مراسمو سره (غونډو ، بیانیو ، ختمونو ، افطاریو ، فلمونو په ښودلو ،...) ولمانځل شي. احمد شاه مسعود چې تر اوسه پورې د ډیرو په نزد دوه ګوني شخصیت ، د شک په سترګه ورته ګوري او لا پوره معلومه نده چې تاریخ به د هغه په باره کې څه ډول قضاوت کوي ، ځکه چې یواځې د خپلو خپلوانو ،دوستان او عزیزانو یو جانبه او یو اړخیز قضاوت خو کافي نه دې . په بین المللي اسنادو ، چاپ شوي کتابونو او انټر نیټي ویب سایټونو کې چې دغه ډول قضاوتونه شوي او کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکثراً دغه موضوع په متناقض ډول د هر افغان ورد زبان ده .خو د احمد شاه مسعود خپلوان او په وینه شریک متعلقین د ډیرو پیسو او مصارفو په زور جبراً په یو جانبه ډول په خلکو او خصوصاً دولتي او حکومتي ارګانونو له خوا دهغه دمړیني کلیزي ، یادګاري ثلي او لوی لوی یادګاري عکسونو حق او ناحق ځړونه هرځای تحمیلوي ،حال دا چې حتا د احمد شاه مسعود نژدي کلیوال او وطنداران او ټول افغانان دغه ډول قضاوتونه و لو چې دهر چا په حق کې اوسي ، په اوسنیو شرایطو کې له وخت څخه دمخه او نا سم ګڼي . نو ځکه د احمد شاه مسعود د اونۍ دلمانځنې په خاطر د جمهوري ریاست څخه نیولي ،دپارلمان ، د وزیرانو دشورا ، ستري محکمي او نورو ټولو ارګانونو دنما ینده ګانو په ګډون دخارق العاده تنظیم او سازماندهي لپاره دیوه ډیر لوی هیئت ټاکل چې دغه مراسم یوه هفته ، خو په حقیقت کې یوه میاشت دجمهوري مقام څخه نیولي د کتابت تر دفتره پورې په مرکز او ټولو ولا یا تو ، داخل او خارج کې ولمانځل شي. د سلیم عقل څښتن افغانان دغه عمل اغراق امیزه بولي ،خصوصاً په اوسنیو شرایطو کې چې د ملګرو ملتونو او نورو نړیوالو خیریه

مؤسسو د شمیرنو او محاسبو له مخې حد اقل ۷ ملیونه افغانان د فقر ،بدبختۍ ، لوږي ،یخنۍ او مرګ ومیر ستونځي په راتلونکي ژمي کې په مخکې لري او د افغان دولت چیغي لا له اوسه اسمان ته پورته ، او موقع شناسانو خوله خلاصي بوجۍ ګاني سر له اوسه د احتمالي مرستو تر رسیدو پورې ملا پوري تړلي ګرځوي . دا سې انګیرل کیږي چې احمد ساه مسعود ته نژدې ځیني کړۍ عمداً ددغه ډول جبري یو جانبه فوق العاده تخریشي اعمالو اور ته لمن وهي ،ترڅو د هغه په باره

کې ذهنیتونه لا پسې مغشوش کړي . زه پدې عقیده یم ،کله چې د محاسبي وختونه راشي، احمد شاه مسعود به هم د نورو بې شمیره مجاهدینو په ډله کې، د یوه وتلي او هوښیار قوماندان په حیث د استحقاق په صورت کې د خپلو مبارزو او اعما لو احسن بدل د خلکو په عادلانه محکمه کې تر لاسه کوي .څو ورځې دمخه همدا سې د « مجاهدینو د بري کلیزه » چې ټول افغانان او په افغانستان کې میشت خارجي قوتونه او نړیوال خیریه مؤسسات او سازمانونه هغوۍ جنګي جانیان او د بشر دحقوقو ناقضین بولي او د کابل دښار نژدي ۱۰۰۰۰۰ بې ګناه ښاریانو په وژلو ، دټول کابل ښار له ثیلمه په ورانولو ، دعامه او شخصي شتمنیو په چور او چپاول او دقومي ، ژبني ،سمتي او مذهبي تعصباتو له مخې د مختلفو قومي ډلو د وژنو زړه بوګنوونکو صحنو لکه رقص مرده ، په سرونو میخکوبي ، په کانتینرونو کې جمعي سیزني ،د ښځو سیني پریکول او ډیرو نورو ګناهونو په تور تورنوي او فوق العاده د شک په سترګو رته ګوري ، ... په ډیرو شانداره مراسمو سره پیشبیني شوي وه چي په رسوايي بدله شوه. ولي ؟

بیا هم پوښتنه پیدا کیږي ، ولې **د ازادۍ ورځ** دغه دافغانانو ستر ملي ارزش ورځ ونه لمانځل شوه ؟

هو ! کله چې په ملک کې پردي واکمن شي. وطنپرستي ، وطنپرستانه شعارونه ، وطني ارزشونه او عملونه په هغوۍ ښه نه لګي. ترې بد وړي . نو بیا بیګانه پرستي مود او زور شي او بیګانه پرستان لکه دبنو « انباق »هغه په سیالۍ سره پالي او د خپلو متولیانو په خوش خدمتۍ کې یو له بله عجولانه مخکې کیږي ؟؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوباما ـ رسالت که حاکمیت ؟

اوباما په اتنیکي ،جینیتیکي ،اجتماعي،جغرافیایي اود بشري جمعي شعوري بلوغ پراخ بنسټه دیالکتیکي هراړخیزه محصله او کثیرا لبعدي نړیوال شخصیت ګڼل کیږي .شک نشته چې د اوباماد شخصیت په جوړښت او تشکل کې د هغه کثیرالجوانبه ټولنیز بیز عمده رول لوبولې ،خودهغه شخصي استعداد ،ابتکار اوپه انتخاباتو کې په في البدیهه او زماني معینه مقطع کې د مشخصي قطعې ، فاکتونو اوفکتورونوپه دقیق ډول او په ټاکلي موقع استعمالولو قاطع رول لوبولې دې. دریم عامل همغه د بشري جمعي شعوري بلوغ دیالکتیکي انعطافي افقیت وو چې بشري شعوري دموکراتیکه اګاهي یې په یوه مشترک مخرج او دمبارزې په یوه صف او سنګرکې راټوله او د اوباما په خیر د یوه کس په منطقي او معقول انتخاب په تصمیم باندې بدله شوه .څلورم عامل دامریکې دپخواني جمهور رئیس جورج ډبلیو بوش د نابکاره ټیم اته کلنه دوره وه چې بشري ټولنه یې په قهقرایي ، اُتیلیتاریستي ، آزمندانه او سودجویانه بې کلتورۍ سره په یو جانبه عطالت د نابودۍ ګړنګ ته څغلوله ،نړۍ یې په بې سابقه ډول د ستر مالي او پولي بحران سره مخامخ اود هر ورځې څوان ،زوړ او ماشوم له

خولې څخه یې اخري مړۍ وشوکوله ، چې پرې ژوندې پاتې کیدلې شو . عوامل نور هم ډیر دي چې بشریت یې جبراً ددغه ډول منطقي او معقول تصمیم په صف او سنګرکې ودروه ، او په بې سابقه ډول پداسې لوی مملکت کې ۹۵ فیصده تور پوستو ،۶۶فیصده ځوانانو ،۵۴ فیصده کاتولیکانو او همداسې پرته له تبعیضه سپین پوستو او تورپوستو ، ځوانانو او زړو او مختلفو اقشارو بارک اوباما ته برعلاوه د خپلې رای هرډول مادي او معنوي امکانات په لاس کې ورکړل او په قاطع اکثریت سره اوباما دامریکې دڅلور څلویښتم جمهور رئیس په حیث وټاکل شو .

پداسې شرایطو سره ، زه پدې عقیده یم چې اوباما دیوه داسې رسالت جوګه دې چې یوه تاریخي دوره په بله اړوي اوکه سیاست هم اوسي باید هغه سیال سیاست اوسي چې سیاسي پایلې یې په تاریخي رسالت باندې منتجې او حاکمیت یې د عدل او انصاف په بنیاد ولاړ وي.

په ظاهرکې خو معلومیږي داسې ، چې په څو لنډو جملو کې تحلیل وشو ،واقعیتونه او حقیقتونه معلوم دي ،لاره او هدف څرګند دي ، ممانعت وجود نلري ،یا « چهار یار » او دهدف په لور نه ستړي کیدونکې منډې.

په تاریخ کې خو هم همیشه همداسې وه ، ښه او بد سره تمیز او حقیقت هم هیڅکله پټ اختر نه وو ، لکن چارې تل دمشکلاتو سره مخامخ وې. دې کې شک نشته پخوا چې مشکلات ډیر او امکانات کم وو چارو هغسې بهیر درلود چې تاریخ یې ګواه دې ، او نن چې د مشکلاتو په نسبت امکانات ډیر زیات دي ،بیا هم چارې دډیرو ستونزو سره مخامخ دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقیقت دادې چې حق اخستل کیږي ،په رضاء هیڅکله د چا حق چا چاته نه دي ورکړې ، حتماً لازمي او کافي کچې د مبارزي ته اړه شته دي. دا د ظلم او ناروا نظامونه ، داد سود او زیان تفاوتونه په یوه رښاورځ او رضاء سره د حل لار نشي پیدا کولې . دا د هغه ټولو شیطاني او ناروا اعمالو نتیجه او محصله ده چې د بشر د پیدا ښت څخه تر نن ورځې پورې ، یوې ډلې سرته رسولې او بلې خوا زغملي دي. رحماني او شیطاني اعمال ځانته خپل خپل پلویان لري او د حق او باطل تر منځ تضاد او مبارزې د تاریخ په اوږدو کې دوام درلود خو د نیکه مرغه همیشه یې د حق د بري او رجحان په لور مثبت تغیر کړیدې. البته ممکنه نده چې مونږ د بشري جمعي ذهن څخه د تیرو ناوړه خاطرو رټې او کدورتونه په یوه ورځ د ذم ذم په او بو پریمینځو ، د نړۍ د ټولو کتابخانو څخه پدې باره کې یادونه او تاریخي اثار راټول او داور په لمبو او یا په خپلو جمعي احساساتو سره پرې دیوې عجولانه پریکړې په پایله کې پرې خپل خوا یخې وکړو ، تیر په هیر و شمیرو ، یوه دوره به په بله واوړي او ګوندې هر څه به دواقعیتونو او حقیقت په مسیر او مجرا کې پرېووځي او دنړیوال لوي اختر په سمبالولو او نمایش سره به بلا تشبیه ابدي جنتي ژوند پیل کړو. هر څه به ممکن شي خو د ذهن څخه د تیرو ناوړه خاطرو کدورتونه او زنګ وهلې رټې تل پاتې یادګار او دهرچا سره تر قبره پورې منلې میلمه ګڼل کیږي. ذهن هغه ماده ده چې په کمي او کیفي لحاظ دبلې هرې مادې په نسبت د خورا زیات عطالت لرونکې ده . ذهنیت د پروسې په حیث په زماني بعد کې د دیالکتیکي تحول او تحجر په پروسه کې متحجر او خود اختیاره لجام

ګسیخته عطالت پیدا کوي او دعلم او تخنیک څخه چې نن خپل خارق العاده صعودي انکشافي مسیر او منحني طې کوي ، ډیر وروسته پاتې کیږي ، په حقه سره د بشري ټولنې د چټکو ګامونو د پرمختګ په لارکې دهغوی د پښو زولنې ګرځي او په هیڅ قیمت حاضر ندې د خپل ذهنیت مطابق موجوده نظام او شرایط له لاسه ورکړي. نو ځکه د موجوده تحول طلبه قوتونو او ذهنیتونو سره په نه پخلا کیدونکي تضاد کې واقع کیږي او پدې لار کې د خپلې بقاء او برلاسي په خاطر حاضر دي د خپلو ټولوروا او ناروا امکاناتو څخه په استفادې سره قاطعانه مصمم دي، ولو که د هغوی په خپله تباهۍ منجر هم شي ،باید زوړ نظام وساتي .

دنړۍ په نننی او پروني سیاستونو کې دغه ټول حقایق عملاً په سترګو کیږي ،او دا هم کومه پټه معما نده چې اته کاله دمخه د امریکې د اولسمشرۍ په ټولټاکنو کې د بوش د کورنۍ دوارث سپیره مخې برې او په نړیواله کچه اکثراً د ښې لاسي معلوم الحاله جنګ طلبه او جنګي جانیانو ټیم تشکیلیدل د نړۍ او نړیوالو لپاره کوم نیک فال نشو ګڼل کیدلې. د ۲۰۰۱ د سپتمبر د یوولسمې وروسته د نړیوال تروریزم د بې مفهومه او محض جنګي سیاست په غوره کولو سره عمداً نړۍ د تروریستي جنګونو او حملو په تیاتر بدله خو په حقیقت کې یې دخپلو نظامي سوقیاتو لپاره زمینه سازي وکړه چې په واقعیت کې په همدغه بهانه خو په ظاهر کې تش په نامه د امنیت ، بیا ابادونې ، نظام جوړولو او ... نومونو د څلویښتو پرمختللي هیوادونو د پنځوس زره څخه زیات نظامیان دا اتم کال کیدونکې دې چې په افغانستان کې حضور لري . که دامنیتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وضعي او نظام د خرابوالي په باره کې ولیکم ، په رښتیا به د قلم رنګ بس نشي او همداسې په ټوله نړۍ کې یې ناوړه پایلې تر دې حده رسیدلي دي چې هر چاته د مرګ قاصد په کور ،کلي ،اداره ، مسجد او بل هر ځای هر وخت ولاړ دې او د ښه کیدو امکان یې څوک په ذره بین سره هم نشي لیدلې.

پوښتنه پیدا کیږي چې د نیو یارک ،بالي ،لندن ، مادرید... ،کابل «دهند سفارت» ،اسلام اباد او د نوومبر په وروستۍ اونۍ کې د ممبیي ښار د تاج محل په هوټل کې د تروریزم عاملین څوک وو ؟ قاطع اکثریت پاکستانیان او پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایان او اروپایان وو .د کوم افغان نوم خو به سهواً هم پدي تور لست کې چا نه وي اخیستې ؟که داسې نه وې نو دا بې مفهومه غوبل ځله په افغانستان کې جوړ دي ؟او د کوم هدف په خاطر امریکا او انګلیس غواړي په افغانستان کې دعسکرو شمیر نور هم زیات کړي ؟ستاسې تاریخي شواهد خو داسې حقایق په ګوته کوي چې افغانستان ته دعسکرو ننوتل اسان دي خو دبیرته وتلو پوښتنه کیدلې شي یو ځل بیا دداکتهر برایدن څخه وشي. بله پوښتنه دا راولاړیږي چې ایا د تروریزم غم لړلې پیښه یوائې د ۲۰۰۱ د سپتمبر د یوولسمې څخه وروسته رامنځته شوه او که د نړیوال امپریالیزم د نسل کشۍ د پخواني سادیزم جینیتیکي ارث په افغانستان کې یو ځل بیا راتوریدلې دې ؟اویا دغه خاطرې د نړیوالو فاشیستي ، نیو فاشیستي او مافیایي ډلو او سازمانونو پواسطه د تل لپاره ژوندې ساتل کیږي او نه غواړي په هیڅ قیمت یې له لاسه ورکړي ؟یومتل دې چې «دروغ ګوی حافظه نلري ». رښتیا هم ، کله چې پخواني شوروي اتحاد په

افغانستان حمله وکړه ، دامریکي دجمهور رئیس کارتر امنیتي مشاور بریژنسکي ولیکل چې مونږ روسان وهڅول چې په افغانستان حمله وکړي او پاکستان پدې کار کې زمونږ ملګرې وو. حال دا چې امریکا په افغانستان کې دژنیو دتړون یوائینې ذمه وار او حکم وو. یعنې امریکې خپل ټول تعهدات مات او دروس سره په تباني کې یې د ژنیو د تړون په مقابل کې کودتا وکړه او ټول نړیوال ذات البیني تضادونه یې جفا کارانه د افغان اولس د سر نوشت سره غوټه کړه چې کم تر کم یو نیم ملیو ن بې ګناه انسانان پکې شهید ، همدومره معیوب او دافغانانو ټولې شتمنۍ له منځه ولاړې. ایا دیته دولتي تروریزم نه وایي؟ مدعي معلوم دې ، اعتراف یې هم کړیدې. که عدالت وجود ولري ، نو ولې یې د محاکمې څخه ډډه کیږي ؟ له بلې خوا مشاور مشوره ورکړه ، د امریکي حکومت ددې په څنګ کې چې ځانګړې ذمه وار وو ، د حملې لپاره یې څه دلیل درلوده ؟ روسان خو د مرستې په خاطر افغانستان ته راغلي وو ،لکه چې یو وخت انګریزان او نن د ملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ د څلویښتو هیوادونو نماینده ګان او نظامیان حضور لري ، هغه وخت خو هر څه د روسانو په قابوکې وو او ددوی په مشوره سر ته رسیدل ، دحملې لپاره د هغوی دلیل څه وو ؟

د امریکي جمهور رئیس جان کندي ، مارتین لوتر کنګ ،پاتریس لومومبا ، تروتسکي، ساخاروف ،یاأثر عرفات ،اسحق رابین او ډیر نور چا ترور کړل ؟ولې یې مدعیان نن هم ازاد ګرځي ؟ایا دفلسطین قهرمان اولس او اسرائیلیان په سوله کې د ژوند کولو حق نلري چې تاسې یې د ځانونو په خاطرټول عمر جنګول غواړۍ ؟دیاأثر عرفات او اسحق رابین ګناه همدا سوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتل وو؟ څه لپاره اسرائیل، پاکستان او د نړۍ په ګوټ ګوټ کې دغه د شر او فساد مرکزونه ساتل کیږي؟

تنني نړیوال او افغاني سیاستونه د تروریزم د پوچ او مهمل عنوان لاندې په داسې کثیر المجهوله معادلو بدل شوي چې هیڅ ډول معلوم فاکتورونه په کې نه په سترګو کیږي نو ځکه خو یې د هیڅ ډول حل امکانات هم وجود نلري ،مګر اصیل افغانان یې یو ځل بیا لکه د همیش په څیر د خپل ملي وحدت په مټ دغه ټولي لښکري شاتوري په منډو له خپلې سپېڅلي خاوري څخه وباسي او د امریکې د امپراطورۍ لمن د افغانانو په برکت له نړۍ څخه ټوله او د امریکې په داخل کې به هم هر څوک د خپل خود ارادیت حق تر لاسه کړي .

ددې ټولو خبرو سره سره دا هم یو واقعیت دې چې ټولنه همیشه په سیاسي دیالکتیکی تقابل کې قرار لري او ټولې طبیعي او اجتماعي پدیدې که انفرادي دي یا جمعي د قضاء او رضاء له مخې که نن نه سبا باید په شعوري توګه ټولنیزو قوانینو یعنې ایولوشن او ریولوشن (ریفورم او انقلاب) د ټولنې د سیاسي فلسفې په حیث او په نهایي مرحله کې د قضاء او قدر (جبر او اختیار) خدایي عام قانون ته غاړه کښیږدي ،په غیر صورت کې به یې د طبیعي ،اجتماعي او قضایي جبر څپیړي په مخ لګیږي . داسې فکر کیږي چې هغه سبا نن رارسیدلې ،بشري ټولنه شعوري بلوغ ته رسیدلې او د تأمل او صبر کتې هم پخه شوې او سره ددې چې ټول خلک وایي چې د دروغو مزل لنډ وي ،خو چیرې دي د حقیقت پلویان او حقیقت یابه دژیوري ؟ داد نړۍ محاکم او قضایي حقوقي ارګانونه «څه لپاره قوانین لیکي چې یې نشي عملي کولی» ؟

د بوش د رژیم بشري ضد او غیر مسئولانه سیاست او په افغانستان او عراق باندې د خاینانه حملو په مقابل کې سراسري نړیوال پاڅون او پرته له تبعیضه د اوباما څخه د امریکایي اولس او ټولو نړیوالو د قاطعانه ملاتړ ، د بشري ټولنې د بلوغ د بشارت په معنا دې.

امریکا ډیر لوی ، عظیم او غني مملکت دې ، امریکا ډیر لوی علمي ــ تخنیکي طاقت دې ،امریکا په واقعي معنا او مفهوم تر هر بل ملک کثیر القومي انترناسیونال ملت دې ،امریکا تر هر بل ملک ډیر لوی اقتصادي طاقت دې ،امریکا تر هر بل ملک ډیرلوی نظامي طاقت دې ،امریکایي اولس د جهاني دموکراسۍ علمبردار او ډیر لوی دموکرات طاقت دې ،امریکا تر هر بل ملک د ډیر قوي او فعال دینامیک منجمنټ او مدیریتونو ملک دې ... .او په ټولټاکنو کې د دغسي اګاه او لوی اولس او ټولو نړیوالو بشپړ ملاتړ او خوشحالي د اوباما دلپاره د ستر تاریخي رسالت په خاطر عملي عیني او ذهني شرایط او عظیم پوتنسیال ګټل کیږي او کله چې یو حاکم او یو جمهور رئیس واک په لاس کې نیولو ته حاضریږي ، باید په خپل قلمرو کې د عدالت او انصاف په تأمین او د واک په ساتلو قادر وي ! ! !

اوس په اوباما پورې اړه لري چې کومه لاره غوره کوي : د خپل نړیوال تاریخي رسالت او که د څو تنو خفاشانو چټله سیاسي لوبه او أتالیتار حاکمیت چې په تورتمیو خونو کې پټ دي ، د ځانونو لپاره طلایي هګۍ اچوي ، د امریکې د دموکرات اولس لپاره چې نن د نړۍ یوا ځینې مونیپولار طاقت ګټل کیږي ، لوی شرمونه او د نړیوالو لپاره لوي غمونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دردونه زيږوي. که اوباما د خوشال بابا پريکړه مني ، هغه په لاندي ډول ده.

په دنيا د نو مياليدي دا دوه کاره
يا به وخوري ککری يا به کامران شي

هو ! اوباما د خپل تاريخي رسالت په خاطر ټول عيني او ذهني شرايط ، نړيوال ملاتړ اوټول امکانات په واک کې لري او د زمان تقاضا هم همداسې حکم کوي . که نن يي دا طلايي تاريخي فرصت له لاسه ورکړ ، سبا به ناوخته وي ، د مچ غوندي به ورغوي مخي او پرته د تاريخي تورمخي به بل څه نه وي ورپاتي !

جمعي رسنی داسې شاهدي ورکوي ، کوم کسان چې تر اوسه پورې د اوباما سره په اقتصادي ،پولي ، داخلي او خارجي سياسي ډلګيو او جرګګيو کې راټول شوي دپخوانيو زړو نظامونو پلوي فنکاران او زاړه تجربه کاران دي . د د فاع او استخباراتو پخواني متصدي «رابرت ګيت» داوباما ددفاع د وزير په حيث ، په دغه اموراتو کې د پوره سابقي ، مهارت او تجربي ښتن ګڼل کيږي او په عراق باندې دحملي او د جنګ د دوام پلوي هم دې . که اوباما د تاريخي رسالت عزم ولري او ددغه کسانو په شمول خپل ټول کاري ټيم پدي متيقن کړي چې باالاخره يو څوک ، يو ټيم او يا قاطع اکثريت د بشريت چې د عقل ،شعور او منطق څښتن وي دداسې يوه ستر تاريخي رسالت پيونر « pionier » او پيش آهنګ جوړ شي ، او دعام بشري سعادت دغه ستر افتخار پخپل نوم ثبت کړي ، او پري نږدي دغه ويار د بل چا نصيب شي ، همدغه ده دانعطاف هغه نقطه چې د سرمايي اود قاطع اقليت د حاکميت او بلکه

دظلم او ناروا دوران به د عدل او انصاف ، واقعي دموکراسی ، د جمعي ښيګڼو او جمعي شعور په دوران واوړي او ټول بشريت به پرته له تبعيضه ،فرد فرد د واقعي خوشبختی خاوندان شي . په غير صورت کې به دغه زړه ګاډی د څو کهنه کارانو په آند په شرمساری سره په زړو لارو کړپيږي او تورمخې به يي دعام انسانيت په نوم پاتې وي .

په وړاندي د جمعي شعور دبري په لور !

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ملي او پښتني قومي وحدت په سیمه کې د سولې ضامن دې !

علامه اقبال په حقه لیکلي چې:

اسیا یک پیکر آب وگل است
ملت افغان دران پیکر دل است
از فساد او فساد اسیا
از کشاد او کشاد اسیا

دافغانانو ملي او پښتني قومي وحدت د سیمي په لرغوني او معاصر تاریخ کې د سولې او ثبات دیوه ستر عامل او یواځیني ډاډمن تضمین په توګه پریکنده رول لوبولې او تر ډیره پورې خپل دغه تل پاتې تاریخی رسالت او اصالت ته وفادار پاتې شوې دې.شک نشته چې د افغانانو دغه سیمییز او بلکه نړیوال ستراتیژیک موقف نه یواځې د نړیوالو آبر قدرتونو، بلکه د سیمي دهیوادونو او قومونو د حسادت، قومي تعصب او تنګنظرۍ انګیزه راپارولې ده . جغرافیایي ستراتیژیک موقیعیت او د هند دلویي وچې په لور یواځینۍ ګذرګاه ، بل هغه ارزش دې چې افغانان یې دیرغلګرو سره په جګړو کې اخته او هم د آبدیده فولا دي عزم او ارادې خاوندان ګرځولي دي. د قبل المیلاد دمخه د مقدوني سکندر څخه

نیولې تر اوسه پورې چې هر یرغلګر پدې لار د تګ تکل او یا یې د افغانستان د سیمه ییز ستراتیژیک بالاحصار د خپلولو بد نیت کړیدې، بریې یې ندې په نصیب شوې او دهرې امپراطورۍ لمن دافغانستان له مقدسې پولې څخه ټوله شویده. هر یرغلګر دا ارمان ګورته له ځانه سره وړې چې د افغانستان په خاوره کې دې خپل ناولي پلانونه پلي او یا دې په دغه مقدسه خاوره خپل منحوس قدمونه دنورو سیمو په لور روغ رمټ ورواړوي. دې او دا ډول ډیرو نورو عواملوکه د یوې خوا افغانان د تاریخ په اوږدو کې خپل رسالت ته مقید او وفادار ساتلي ، له بلې خوا یې د نړیوال امپریالیزم دښمني راپارولې او ور سره د مخامخ مستمر جنګ په پراخه جبهه کې واقع شویدې. همدا سبب دې چې تقریباً د نړۍ ټول جنګونه د افغانستان په خاوره او یا دهغې په نژدې چاپریال کې واقع شوي او ددغه جنګونو ټول ثقلت همیشه د افغان اولس په اوږو بار وو. د تاریخ په اوږدو کې افغان اولس ددغه مقضي جبر له مخې همیشه متحد ، نه ماتیدونکې او تسخیر ناپذیره پاتې شوې او سره ددې چې دښمن د تاوده ، ساړه، رواني او نورو جنګونو ټولو اشکالو څخه ډډه نده کړې او په ټولو جبهو کې یې په ډیر مهیلیت او بې رحمۍ سره د افغانانو په مقابل کې سنګرونه تاوده ساتلي دي خو هیڅکله پدې ندې بریالي شوي چې د افغان ملي وحدت په صفوفو کې زنګ وهلې کړۍ او یاد شک او تردد فضاء ایجاد کړي .

په کومه اندازه چې افغان اولس دملي وحدت په ساتلو کې ټړلي او ثابت قدم پاتې شویدي ، په همغه اندازه ځیني روشنفکران او قومي مشران د خپلې ټولنې د نارسه او خامو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مناسباتو په کودکانه امراضو اخته او ددښمنانو د هر ډول دسایسو په مقابل کې ضعیف النفسه ، طامع او قوق لعاده اسیب پذیره او معاملګر پاتې شویدي. دافغاني ټولنې د ذات البیني مناسباتو د اساسي تضاد او ضعف زړې په همدې غوټه کې تړلې او دښمن همیشه ددغه لارې په افغان اولس موقتي تسلط پیدا کړې دې . هغه وطنپرست روڼ آندي چې دخپلې ټولنې اساسي مسایل خیړل ، ارزول او مشکلات یې له منځه وړل غواړي ،خپل کار باید دهمدغه اساسي غوټې د سپړلو ځخه پیل کړي.

د افغانستان په موجوده وضعه کې مونږ عملاً وینو چې همدغه ضعیف النفسه روشنفکران د سیاسي ګوندونو ،ټولنیزو سازمانونو ، د بشر دحقوقو د کمیسیونونو او د داخلي او خارجي خیریه ټولنو د غړو ،مطبوعاتیانو او نورو ډلو ټپلو په نوم د خپل اولس او وطن سره په علني دښمنۍ کې ددښمنانو د لعنتي سیاست مبلغین ګرځیدلي او په شعوري ډول خلاف دافغاني ،انساني او اسلامي نوامیسو او عنعناتو دخپل وطن او هموطن پرضد دهغوی سره د خپلو شخصي ګټو په خاطر پټې خاینانه معاملې کوي . نن د افغاني ټولنې تر منځ په وینو سور غیر قابل عبور خط کښل شوی او افغاني ټولنه یې په دوه نه پخلاکیدونکو متضادو خواوو ویشلې ده. یوې خوا ملي متحد وطنپرست اولس ،روشنفکران او دولتي او قومي مشران او بلې خواته د نړیوال مافیایي امپریالیزم او د مخدره موادو قاچاقبرانو سره په تباني کي لړکۍ فاسده ، طامع ، خاینه ،بیکانه پرسته ډله دولتي او قومي مشران او روشنفکران قرار لري . دا فغان اولس په تاریخ کې تل همداسې وه خو دنهایي

فیصلي حق افغان اولس تل له ځانه سره ساتلې او داخلي او خارجي معاملګر او یرغلګر یي د خپل ملي وحدت په مټ د تاریخي ماتې سره مخامخ کړي دي. نن هم دقیقاً همغه شیبه رارسیدلې چې افغان اولس د خپلې همیشنۍ تاریخي ارادي زلزلي او انقلاب جوړ او داخري ځواک په استعمال سره بشریت ته د امپریالیستي اُتیلیتاریزم د توري دوري ځخه دابد لپاره نجات ورکړي. افغانان هیځکله د ملي وحدت د مشکل سره ندي مخامخ شوي او نه داخلي او خارجي دښمنان د ټولو دسیسو سره سره پدې قادر شوي چې د افغان ملي حصار شیرازه ړنګه کړي ، نو ځکه خو په هره لوبه کې بریبهمیشه د دوی په نصیب وو او په ننني لوبه کې یې هم بري حتمي دې. پریږدۍ چې افغان وطنپرست اولس تل ددغه افتخاراتو واګې پخپل لاس کې ولري او د ټولو دښمنانو د سترګو اغزي پاتې وي .

په افغاني ټولنه کې دځینې ګنده تخمونو رازرغونیدل له هغه وخته ځخه شروع شول ، کله چې انګلیسي شرق الهند تجارتي شرکت په ۱۶۰۰ م کال کې ځان د هند لویي وچې ته ورسوه او ورو ورو د هغه ځای په ټولواک نظامي ـــ ملکي حاکمیت بدل او همداسې روسي تزاري دولت دخپل حاکمیت لمن د افغانستان تر شمالي پولو پورې و غزوله . ددې دواړو امپراطوریو په خاوره په ځلر ویشتو ساعتو کې لمر نه پریووت .افغان اولس ددغه لویو آبر قدرتونو تر منځ واقع او تر اوسه پورې د هغوی د جفا سره مخامخ او لکه دغوښت د دانې په ځیر دل کیږي. انګلیسي او تزاري امپریالیزم په خپل دوجانبه متضاد تباني او تباین سره هځې درلودې افغان مقدسه خاوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا په یوجانبه ډول د خیټې لاندې او یا یې په تقسیم باندې سلا مشوره شي، په همدغه فرصت کې همدغه کسان چې په خپل اولس کې د سیال ژوند جوګه نه وو، د افغاني ټولنې د نیمګړتیاوو په پرهرونو کې یې هرزه او پارازیت دلدلزار جوړ او د ننني بې شمیره بدبختیو او ناخوالو اساسي عاملین ګڼل کیږي. لکن تاریخي حقایق ګواه دي چې افغان اولس تل د خپل ملي وحدت په قوت هغه د غوښت د انه او زهر مهره پاتې شوې چې د دل کیدو او هضمیدو قابلیت نلري او د وطن او اولس دښمنان د تاریخ په اوږدو کې تل ناکام او مختوري پاتې شوي دي. افغان اولس حتا د هر نا انډول جنګ څخه بریالي وتلي او د انګریز او روس په څیر لویي امپراطورۍ یې رنګې کړیدي.
شک نشته چې افغانانو دغه بریالیتوبونه په ډیرو مالي او ځاني تاوانونو ګاللي او خپلې ټولې مادي او معنوي شتمنۍ یې پکې له لاسه ورکړیدي، نه مونږ د ټولو دغو بدبختیو څخه لازمه نتیجګیري کړې او نه قسم خوړلي دښمنان ارام ناست دي او د پیړیو په اوږدو کې یې مونږ لکه د سیوري ګوټ په کوټ تعقیب کړي یو. د خپلو روزل شوو اجنټانو پواسطه یې خپل زوړ سیاست (divide and Rolle) برحال ساتلې او جبراً یې پښتانه د جغرافیایي تقسیم له لارې په قومي ویش محکوم او د افغانستان شمال شرقي، شرقي او جنوب شرقي بهترینې ستراتیژیکي سیمې یې د خپلې هندي مستعمرې پورې وتړلې چې خپل یواځینې قوي دښمن ضعیفه کړي.
په تعقیب یې روسي تزاري امپریالیزم هم په ۱۸۸۴م کال کې په غلچکي ډول د پنجده په منطقه کې په یوه دوه سوه کسیزه نظامي قطعه حمله وکړه او یواځې هغه وخت یې دغه

منطقه اشغال کړې شوه چې افغان قهرمانو ساتونکو د خپلې خاورې د ځمکنۍ بشپړتیا په خاطر تر اخرین تن پورې ځانونه قهرمانانه فدا کړل.
هغوې پدې عمل نه یواځې قومي وحدت مات بلکه افغانستان یې له هرې خوا د ډیرو لوړو صعب العبور غرونو د سلسلې پواسطه په وچه کې محاصره او د افغانانو او پښتنې قبایلو د مستقیمو برق آسا حملو څخه یې ځانونه وژغورل.
انګریزانو همدا سې په ډیر سپین سترګتوب او خاینانه شکل سره د ګندومک په معاهده کې د خپلو معلوم الحاله ګوډاګیانو ناروا حقوق او امن د آمیر محمد یعقوب په واسطه تضمین او په افغانستان کې د ننه یې د ملي خاینانو ازادانه فعالیت ته قانوني او حقوقي مشروعیت ورکړ. دغه ډول خاینانه دود او دستور بې شرمانه د افغان ملت د ملي وحدت د سپیڅلي ټغر په بوده او تنسته کې وآخښل شو او تر ننه پورې د ځیني ناولو او خاینو څیرو په وجود کې د ملي وحدت په سپین څادر را څرګندیږي او د ملي او قومي وحدت په تړلي او محکم ځنځیر کې زنګ وهلي کړۍ جوړوي.
پدې ډول د نړۍ پدې لویه ستراتیژیکه سیمه کې د انګریزي او تزاري استعمار د څو پیړیو د «لویي لوبې» په موده کې د دغه خاینانه ستراتیژۍ بنیاد کښیښودل شو. هغوۍ به په ښکار خپل ګوډاګیان روزل او پالل او ملي وطنپرسته شخصیتونه به یې له منځه وړل او یا لا اقل فرار ته مجبورول او ورځ په ورځ د اجنبي پرستانو لښکرې په زیاتیدو او وطنپرستانو د اختناق او جبر لاندې شپې سبا کولې. ارزښتونه په افغانستان کې بې ارزښه او حق نا حق او نا حق حق وو. ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بیگانه او بیگانه پرستانو په حکومت کې وطنپرستي پخپله ستره گناه گڼل کیږي او په خاینانه او نامردانه لوبو کې وطنپرستانو ته سیالي کول مشکل او ناشوني کار وي !

خو ددې ټولو خبرو سره سره ، لکه چې دمخه وویل شول ، د اخري تصمیم دعملي کولو حق افغان اولس همیشه د خپل ځان سره ساتلې او افغان اولس پدې سیمه کې همیشه ورد زبان ، همیشه مطرح بحث ، همیشه ترې ددښمن سترگه سوي او حتا د استعمار په وخت کې یې هم خپل حریت او خپلواکي ساتلې ده . یواځې د افغان اولس دقهرمانانه مبارزو په نتیجه کې انگریزان د متواترو ماتو سره مخامخ او په لره پښتونخوا کې هم کله چې په ۱۹۲۱م کال کې د باچا خان په مشرۍ د پښتنو انجمن جوړ او په ۱۹۲۹م کال کې همدغه انجمن د خدایي خدمتگارو په سیاسي حزب بدل او همداسې ډیر نور ملي مشران او مبارزین د مبارزي ډگرته راووتل ، جنبش منظمه سیاسي بڼه پیداکړه او کله چې د خدایي خدمتگارو غورځنگ د کنگرس سره اتحاد وکړ اود پښتنو په وجهه د هند د لویي وچې په گوټ گوټ کې په انگریزانو ورځ په ورځ فشار په زیاتیدو شو ، انگریزان له هند څخه وتلو ته مجبور شول. خو کله چي په ۱۹۴۷م کال کې انگریزان دهند دلویي وچې څخه وتل یواځیني قومونه چې د خپلو حقه حقوقو څخه محروم اود دسیسو اصلي ضربه هغوی ته متوجه وه پښتانه او بلوځ قومونه وو. باچا خان په خپل کتاب «زما ژوند او جدو جهد » کي لیکي چې کانگرس ورسره بې وفا یي وکړه، خو زه دا وایم چې نه یواځې کانگرس بلکه ،مسلم لیگ او انگریزانو هم د خدایي خدمتگارو د حزب سره بیوفایي او دوکه لا څه چې هغوی یي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل یواځیني دښمنان گڼل ،خوله بده مرغه خدایي خدمتگار گوند خپل دریز ته تر اخره وفادار پاتې وؤ. حال داچې سیاست تحجر نه مني او باید دالستیکیت قابلیت ولري !باچا خان لیکي چې کانگرس هم دعدم تشدد لار غوره کړې وه او خدایي خدمتگارانو هم ، خو عدم تشدد دکانگرس سیاست او دخدایي خدمتگارانو عقیده وه.

سیاست او عقیده له بنیاده کاملاً دوه متفاوتې پدیدي دي. سیاست دنیایي پدیده ده او پایلې یې هم باید پدي دنیا ترلاسه شي. د عدم تشدد سیاست انسان دوستانه سیاست دي ، اسلامي سیاست دي. په دي سیاست کې شرط دادې چې مقابل لورې هم د عدم تشدد په سیاست باندې متیقین کړې او که مقابل لورې دعدم تشدد له سیاست څخه سرغړونه کوي په هغه صورت کې ته هم باید له دفاع څخه سمدستي د حملې وضعیت اختیار او په باصقین سره حمله وړې ، ځکه په جنگ کې دفاع مجبوري وضعیت او موقتي بڼه لري. دوامداره دفاع دضعف او حتمي شکست په معنا ده.مسلمانان د جهاد په وختونو کې هیڅکله یواځې د دفاع په حالت کې نه دي پاتې شوي او حتا اکثر وختونه یې په کمو قوتونو او وسایلو سره ددفاع حالت ته اووختي دي. دعقیدي پاداش خدای«ج»په اخرت کې وعده ورکړېده. د عقیدې لپاره یواځې یقین او منل کافي او ایمان پرې لرل پکار دي. خو په سیاست باندې پرته له عقیدې د علم په حیث ثبوت او پوهه هم پکار ده.عقیده دخالق او مخلوق تر منځ رابطه اود انسان په ضمیر او وجدان پورې اړه لري.په عقیده کې شروط وجود نلري . دمثال په ډول بنده دخپل خالق په وړاندې دمال ، مقام یا بل ،مثلاً سیاسي شرط نشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړلې چې په غیر صورت کې یې احکام ونه مني، عقیده بلا قیدو شرطه باور دې. پس خدایي خدمتګار حزب چې د عدم تشدد سیاست یې دعقیدې له مخې منلې وو په چا باندې شروط نشو منلې ځکه هغوی د خپل خدای سره د خپلې نیکې عقیدې له مخې تعهد کړې وو. لکن کانګرس چې د سیاست له مخې د عدم تشدد لاره نیولې وه ،او سیاست د افرادو ، اقشارو ، طبقاتو او مملکتونو تر منځ مناسباتو او راکړې ورکړې ته ویل کیږي ، د انګریزانو او مسلم لیګ سره په تباني کې د پښتنو ،بلوڅو او حتا د کشمیریانو پر ضد دسیسه کې سره سلا مشوره شول. هغوی سیاسي تشخص درلود ،سیاسي ارمان او هدف یې تعقیبوه او ترلاسه یې کړ. افغانان چې د خپلې خوشباورۍ له مخې د مشخص هدف او ارمان څخه بې برخې وو ،همغسې بې برخې پاتې شول. شاید ځینې کسان ووایې چې افغانانو خپل مشخص هدف او رسالت په سیمه کې د امپریالیستي آبر قدرتونو د جبر او مجبوري شرایطو په سبب نشو تعقیبولې. هغه سیاستمدار او سپاه سالار چې ددښمن په مقابل کې د با المقابل تاکتیک او ستراتیژۍ جوګه نه وي ،باید د سیاست او مبارزې ډګر ته ونه ووځي چې یوائې د بایلونکي رول ولوبوي بلکه هغوی باید دلوبې ګټونکي او ساتونکي اوسي. سیالي ټولنې پخپله خپل سیاستمداران او قوماندانان روزي ،افغاني ټولنې هم باید د مقدمې جبهې لپاره سیال رهبران اوقوماندانان روزلې ،پاللي او وړاندې کړي وې. شک نشته چې افغانان څه پخوا او څه نن د نړیوال امپریالیزم د جبر جفاء او غیر عادلانه جنګونو سره مخامخ وو او دي او تل یې خپله مبارزه د اخري ممکناتو او نا ممکناتو په پوله پر مخ

وړې او خپل برې یې داور له لمبو او دزمري له کومي څخه تر لاسه کړېدې. اصیلو افغانو خپل د مبارزې داغ سنګر لا همغسې داغ ساتلې او نن که هم دښمنان او دهغوی ګوډاګیان د پخوانۍ زړې ستراتیژۍ له مخې یوځل بیا غواړي د وطن او خلکو سرنوشت مجهول انجام ته و سپاري او دافغانانو مجبوري وضعیتونه د هغوی د حقه حقوقو د تحریمولو په خاطر دلیل جوړ کړي ، دا ارمان به د خپلو نیکونو په څیر ګورته له ځانه سره یوسي .

د دومره اوږدې اومفصلي مقدمې څخه زما هدف داوو چې افغانان که لردي اوکه بر دملي او قومي وحدت مسایل د مشخصو تاریخي حقایقو او واقعیتونو له مخې یو له بل څخه په دقیق ډول تفکیک او درک کړي ، او هغه داچې:

ـــ لکه څرنګه چې پورته ورته اشاره وشوه ، افغانانو د تاریخ په اوږدو کې خپل ملي تړون او ملي وحدت ساتلي او دملي ویش سره په هیڅ صورت او هیڅ قیمت نه پخلا کیدونکې دي. که داسي نه وي ، نن به واحد افغان اولس وجود نه درلودې. کوچنۍ ستونځي دیوه کوچني فامیل د غړو تر منځ هم پیښیږي چې اکثراً قابل د حل وي ، او که چیري د حل لار ونلري ، فامیل ړنګیږي . که څوک د افغان اولس وحدت ړنګول غواړي نو د علامه اقبال قول محقق او مصدق دي چې اسیا او نړۍ به هم ارامه پاتي نشي او ټول تاریخي حقایق ددي خبري ګواه او شاهد دي . که جهانیان پدي باور نلري او یا غواړي حقایق تحریف او بل ډول وښا یي ، افغانان خو با ید چې پرې معتقد اوسي ځکه چې بود ونبود یې په همدي مسئلي پورې تړلې دې !

ـــ دقومي او ملي وحدت د ړنګولو او قومي او ملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخړو د را منځته کولو په خاطر نړیوال امپریالیزم د تاریخ په اوږدو کې د هر ډول دسایسو څخه کته پورته کړې او اولسونه یې په جبري شکل امنیتي، اقتصادي، فزیکي او نورو هر ډول مهاجرتونو ته اړ ئیستي دي او یا یې نیغ په نیغه په جغرافیایي ویش محکوم کړیدي. دا ډول مثالونه د نړۍ په ګوټ ګوټ کې کم نه دي او یو د عمده مثالونو څخه یې د پښتون قوم جغرافیایي ویش دي. نړیوال امپریالیزم دا ډول تجربې هم کړیدي چې یو قوم چې د خپل استکبار او غرور له مخې د سیمي او حتا نړیوالو قومونو د عکس العمل سره مخامخ او په ټوله نړۍ کې تیت شوي وو، په مصنوعي او میخانیکي ډول راټول او د سیمییزو قومونو په مقابل کې یې د شر او فساد په مرجع او منبع بدل او یا د دي کار لپاره د نړۍ په ګوټ ګوټ کې یې نوي ملکونه او دولتونه ایجاد کړي، چې عمده مثالونه یې پاکستان او اسرائیل دي.

دا موضوعات ډیر وسیع بحث پوري اړه لري، چې زما د بحث هدف نه دي او ممکنه نه ده دیوې مقالې په امکاناتو کې وځیرل شي، خو دا حتماً ویل غواړم چې تاریخي پراګماتیزم تراوسه د جغرافیایي قومي ویش او په مصنوعي او میخانیکي ډول خلاف د زماني او مکاني تاریخي فاکتورونو او خلاف دزیربنایي واقعیتونو کوم «مُثُل» او مثال په رسمیت نه دي پیژندلې، نه په پنځو ورځو کې د دغه ډول جوړښتونو بنسټونه استحکام پیدا کوي، نه پایښت لري او نه په ننني متمدنه نړۍ کې دغه کار شوني ګڼل کیږي. انسانان او اولسونه څه دزړو فلزاتو ټوټې نه دي چې په هره دشته کې بې څوک راټولې، یا یې دکباړ په څیر په کمه بیه خرڅ او یا یې په موټرو کې بار او په

کومه فابریکه کې ویلې او یا په کومه نامعلومه کنده کې نامعلوم سرنوشت ته وسپاري. ټولنه ژوندۍ باشعوره کتله ده چې د خپل ښه او بد، مثبت او منفي سرنوشت په باره کې قضاوت کولې شي.

دافغان اولس د قهرمانانه مبارزو په نتیجه کې شوروي امپراطورۍ ړنګه، مرکزي اسیایي او شرقي اروپایي هیوادونه ازاد، د برلین دیوار په ړنګیدو جرمن قوم یو موټې اودامریکې په قطعي شکست سره جنوبي او شمالي ویتنام یوځای شو، هانګ کانګ وروسته له سلو کلونو دوباره د چین دخاوري جز وګرځیده او دا به هم ډیره لیري نه وي چې شمالي او جنوبي کوریا، کردستان، افغانستا، بلوڅستان، کشمیر، پنجاب او نورې ټولې سیمي چې په جغرافیایي ویش محکومې شوي دوباره د خپل سرنوشت څخه برخمنې او ټول مهاجرین به هم د مساعدت او علاقمندۍ په صورت کې و کولې شي خپلو سیمو ته وکوچیږي. پدې باره کې هم نړیوال او هم ملي اصول او قوانین موجود دي چې باید جداً په نظر کې ونیول شي او په غیر صورت کې دې، دې کار ته اړ ایستل شي.

په دې ډول د قومونو او اولسونو سر نوشت د اشخاصو او افرادو په ښه او بد نیت او ارادې پورې هیڅکله اړه نلري او نه کله اشخاص او افراد د هغوی سرنوشت ټاکلې شي. زه نه پوهیږم څه ډول ځیني کسان احمقانه هڅې کوي د اولسونو سر نوشت د یوه یا څو نسلونو په زماني بعد کې پخپله وټاکي او پایلو ته یې په امید اوسي. خو دا ډول سیاستونه او عقاید پرته لدې چې د اشخاصو او ډلو ټپلو په حماقت دلالت وکړي، نورې امیدوارۍ ترې پوچې او بې معنا دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۴۷ م کال څخه کله چې د هند د لویې وچې څخه انګریزان ووتل د نورو قومونو او ملیتونو سرنوشت تعین خود پښتون او بلوڅ قومونه چې د دغه سیمي خلک یې د خپل سرنوشت خاوندان کړل ، تر اوسه بې سرنوشته پاتې اود FCR « frontier krimes regulation »یعنې د سرحدي جرایمو د مقررې او یا په بل عبارت د ځنګل د قانون له مخې ورسره معامله او کړه وړه کیږي او سرنوشت یې د پولیټیکل ایجنټ په لاس کې ورکړې شوې دي. په دغه سیمه کې اولسونه حق نلري د قانون له مخې د خپلو عادي حقوقو خاوندان اوسي . دا خبره پخپله د دې معنا لري ، ولو که دوی جبراً نن دغه وضعه تحمل کړي ، خو په ضمیر کې پدې اعتراف کوي چې دغه اولسونو د چا دغه ډول پریکړې ندي منلي او دغه غوښت نه دل کیدونکې او دغه زهر مهره نه هضمیدونکې ده .

روسانو هم د شمال له خوا د پراخه ستراتیژیکو سیمو د نیولو پلانونه درلودل ، خو په ۱۹۰۵ م کال کې د بورژوازي او په ۱۹۱۷ م کال کې د سوسیالیستي انقلاب په بریا لې کیدو سره د هغوی دغه پلانونه نیمګړي پاتې شول او د پنجده مسئله هم د نورو سیمو په څیر لاینحله پاتې ده.

اساسي پوښتنه داده ، نن چې په اصطلاح د دموکرسۍ علمبرداران ، بین المللي سوله ساتي ځواکونه او ناتو د ملګرو ملیتونو په مشرۍ په سیمه کې هر اړخیز حکمي حضور لري او بیا هم د پخوانۍ زړې استعماري ستراتیژۍ اود پولیټیکل ایجنټ د ځنګل د قانون له مخې د نسل کشۍ پراخه پلانونه عملي کیږي ، د عدل او انصاف د تحقق په خاطر به له دې څخه پورته نور عیني او ذهني شرایط او منصفه هیئت « ژوري » بل

کوم ، او لر او بر افغانان نور هم کوم مناسب آجل ته سترګې په لار دي ؟

په افغانستان کې معمولاً زیاتې شخړې او جنګونه دورونو ، تره برونو ، طائفو ، قومونو او داسې نورو تر منځ همیشه د ځمکې په سر پیښیږي . که چا د خپل کور د حریم څخه نیمه خښته بیرون ایښې ، که چا د چا د پولې څخه یوه لوټه ماته کړي ، پتنې د کورنیو او قومونو تر منځ د پیړیو په اوږدو کې دوام پیدا کړیدې او زه وینم چې نن هم د افغانانو تر منځ په یوه لویشت ځمکه شخړې او مرګونه روان دي. لکن دا خبره هیڅکله د پوهې وړ نده چې څه ډول نن ځینې افغانان سخاوتمندانه ستري ستراتیژیکي سیمي چې د هغوی د متولیانو د ملکونو څخه لس او سل چنده په هر لحاظ با ارزښه او په لسګونو ملیونه افغانان پکې اوسیږي ، د سر او مال سره دا ډول غیر مسئولانه خلاف د هر ډول انساني دود او دستور خو لاڅه چې ، خلاف د هر ډول حیواني مناسباتو ، چې خپل استوګن چاپریال په شکل د اشکالو (د داکتر عبدالمحمد درمانګر په قول « د خپلو فضله موادو ، پهونو ، تړو او نورو موانعو پوري د خپلو ډډو د مښلو او د خپلو وزغنو او د وجود د بوي او بله هره ممکنه وسیله سره د حفاظت او حراست په منظور محدودوي » ، او په خپل چاپیریال کې ډیر ضعیف ذیروح د غرور په احساس د خپل ټاټوبي څخه شجاعانه دفاع کوي او بر خلاف اجنبي حیوان ولو که ډیر قوي هم وي احساس د ویرې او ضعف کوي) (د حرکت خپرونه ، ۱۹ پرلپسې ګڼه) ، نپوهیږم څه ډول زمونږ ځینې «هیوادوال» د خوشامندۍ او یا شومو سیاسي تعصباتو په منظور خپل طلایي ټاټوبې چې امریکا نن په لیوني حرص

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره دهغې دخپلولو په خاطر راغلي ،بې قیدو شرطه او داو طلبانه پردو ته سپاري او په دې ثرګند حقیقت ځان نه پوهوي چې دې ددې کار صلاحیت لري؟ او که لري یې ،نو دغه صلاحیت دده ته چا ورکړې ؟ او یا دا چې مونږ حیوانات او خزندو څخه هم بد تر د وطنپرستۍ ټول احساسات ، غرور ،شعور ،عقل او منطق له لاسه ورکړي او خپل او دبل حریم او خپل حق او دبل حق نه پیژنو ؟ ایا دا ممکنه ده چې یو افغان دې دخپلو شخصي ګټو په خاطر د بیګانوؤ د خاینانه طرحو او دستور او یا دبې ارزښه تنګنظریو له مخې د خپل هیواد او اولس پرضد دا ډول بربنډ خاینانه عمل ته غاړه کښیږدي او د پارلمان ، ټولنیزو رسنیو او اولس په وړاندې دې ددعوه جلب په شکل ددښمنانو د شومو پلانونو د عملي کیدو په خاطر مدعي او حتا هغوۍ ته دې په جاسوسۍ او دېته ورته خیانتونو اقرار وکړي او پرته له پټې او پنا دې د هغوئ ملاتړې نماینده اوسي ؟

سره ددې چې په خیانت کې ارزښونه ، پرنسیپاً د کمیت ،کیفیت او کچې له مخې نه قیمت ګذاري کیږي ، ځکه چې د وړو خیانتونو له لارې لوی خیانتونه هم سرته رسیدلې شي ،لکه نن چې ددغه ډول اشخاصو او افرادو د خیانتونو په ذریعه دافغان اولس لویه غمیزه او ماتم جوړشویدې ، بیا هم ثرنګه چې ارزشي کمیتونه او کیفیتونه متقابلاً او متمماً نوي او نوي کمیتونه ،کیفیتونه او ارزشونه جوړوي نو ځکه د هر کمیت خورا کوچنې کمیت او دهر کیفیت خورا کوچنې کیفیت ، کمیتاً او کیفیتاً بالذاتهِ همیشه د ارزش وړدي.

مفاهیم او پدیدي همغسې چې عام ټولیز ارزشونه لري د هغوۍ ځانګړو ارزشونو ته هم باید ځانګړي ارزش قایل شو او

یواځې د همدې لارې ملي دموکراتیک ارزشونه پالل کیدې ، روزل کیدې او ملي دموکراسي تأمنیدلې شي . که یو فرد ،قوم،او ملت ځانګړي غرور او شهامت ونلري ، سیال ټولیز نظام نشي جوړولې. یواځې ښه نیشنا لیست ښه انترنشنا لیست جوړیدې او یواځې له دې لارې واقعي دموکراسي تأمینیدې شي. هغه کس ، قوم او ملت چې د ځان د ساتلو او بقاء لپاره پردې طاقت او امسا لټوي او غواړي دهغې پواسطه ځان پایدار وساتي ،هیڅکله د ملي باهمي ژوند جوګه نه ګڼل کیږي او دملي محاط محیط په ځنځیر کې زنګ وهلې کړۍ جوړوي . همغسې چې په ټولیز ډول دافغانانو ملي وحدت او رسالت د ارزش وړ دې ، همغسې په ځانګړي ډول د هر لوی او واړه قوم قومي وحدت او حتا فردي ارزښو نه یوشان د ارزش وړ او یواځې پدې صورت کې افغاني اُسپنیز ملي وحدت منځته راتلاي او تأمینیدلې شي. پدې شرط چې ټول لوی او واړه قومونه منل شوو ملي او بین المللي قوانینو ،اصولو او نورماتیفونو ته غاړه کښیږدي او متناسباً خپل او دبل حقوق په رسمیت وپیژني.یواځې پدي صورت کې به ټولیز تصامیم او پریکړې د ملي وجیبي او وثیقي حیثیت پیدا کړي اود ځانګړو افرادو ،ډلوټپلو او اقوامو دمداخلې ، تعرض او ناوړه استفادې څخه به مصئون پاتې وي.

له هغه وخت څخه چې د پښتنو قومي وحدت مات شوې دسیمي او منطقې امنیتي قضایا وو اود افغانستان اقتصادي ،اجتماعي ،نظامي او بین المللي مسایلو همیشه د همدغه قضې څخه رنګ اخیستې،همدغه مسئله د هر فرد ،قوم او واحد ملت په کچه معیار او محک د وطن پرستۍ ګرځیدلې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقیقت کې د سیمي ټول سیاسي ،ټولنیز او اقتصادي مسایلو په همدغه محور څرخیدلې ، له همدغه محراق څخه یې دنړۍ په هر لور انعکاس پیدا کړې او ټوله نړیواله سیاسي فضاء یې متأثره او مکدره کړي او دشرق او غرب په سیاسي انقطاب کې درولې ده . خو کله چې پخپله افغانانو دغه انقطاب رنګ او سیاست یو قطبي شو بیا هم نړیوال او سني سیاست د پښتنو دقومي وحدت د رنګیدو څخه متأثر او ټول قضایا په حقیقت کې یواځې په همدغه محور څرخیږي. او بامـا پرون « ۲۰ د جنوري ۲۰۰۹ » خپل سیاسي قسم په همدغه مسئله یاد کړ او د جنوري له شلم څخه وروسته به هم جهاني سیاست په عمده ډول د افغانستان په مدار څرخي .

پښتون قوم پدې منطقه کې لوی او دډیرو نورو قومونو په خیرغیرتي اود ځانګړي ویاړلي تاریخ لرونکي قوم اود ټولو افغاني ورونو قومونو سره د اُرګانیک ملي وحدت په جوړولو سره په تاریخ کې شکست ناپذیره ګرځیدلي دي. افغاني ویاړنې او غمیزي همیشه شریکي او هیڅ قوم ځان لپاره دنورو په نسبت هیڅکله هیڅ ډول امتیاز ندې قایل شوې او همداسې هیڅ قوم په ځانګړي ډول هیڅ ځانګړې امتیاز او ویاړ نه دي لرلې او که یې لرلې هم دې ، هغه یې دځان نه دي ګڼلې . همدغه اصل په تاریخ کې دافغان اولس د همیشني بري ضامن وؤ. ملي ارزښونه او ملي ځانګړني په ملي جوړښت کې د افرادو د حقوقو دتساوي او دقومي واحدونو کمي او کیفي تناسب اصولو ته د وفاداري له مخې ارزیابي او قیمت ګذاري کیږي او یواځې د همدغه اصولو له مخې دیوه ملت دملي وحدت د کیفیت په باره قضاوت کیدلې شي اویواځې دهمدې اصولو په ټینګ ساتلو

سره دهر قوم حقوق په امانت داري او تضمین سره ساتل کیدلې شي !!!

که په پورتني بحث کې مونږ د افغانستان په جیو پولیتیک ستراتیژیک موقعیت او پخپله دافغان اولس په تاریخي مبارزاتي موقف متیقن شوي او سو چې په تاریخي لحاظ د نړیوال جنګي تیاتر د محراق په توګه پاتې شوې او د ۵۵۰۰ څخه زیات محلي ،منطقوي او نړیوالو جنګونو چې تاریخ ثبت کړي ،اساسي ثقلت او باریې افغانانو په اوږو وړې او سره ددې چې پخپله د سون دموادو په توګه استعمال شوي ، نه یواځې پکې نابود او مزمحل شوي نه دي بلکه د افغانانو رول برملا او قاطع او تل د هرې امپراطورۍ لمن د افغانستان له خاوري او افغانانو په واسطه ټوله شویده. افغانانو که خپل ژوند او ټولي مادي او معنوي زیرمې او شتمنۍ له لاسه ورکړي او جنګي ماشین تل ددوی په وینو څرخېدلې او غوښو فعال پاتې شوې ، نن هم د ملي متحد اولس په حیث په ټولو نړیوالو پیښو کې دافغان متحد اولس شتون دمقایسي او محاسبې وړ او لکه څرنګه چې پخوا وؤ ،نن هم د خپل جغرافیایي او اجتماعي ستراتیژیک وضعیت او موقف لرونکې دي. مونږ د پورتني بحث په نتیجه کې یوه کثیرالجوانب او کثیرالوجهي د پریکړو محراق ته رارسیدلي یو . هره فیصله چې هر چاته ښکاري ،تصمیم دې ونیسي او ودې کړي ، زمونږ خپله فیصله په لاندې ډول ده:

ــ افغانان په خپله خاوره کې پردې واک نه مني ، نو ملي او قومي ویش یې هم د هغوی لپاره د منلو وړ ندې ؛

ــ که نړیوال ،په سیمه ،منطقه او نړۍ کې د سولې پلوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسي لازم دي چې د هرڅه دمخه په افغانستان کې سوله تأمين کړي او دا هغه وخت ممکنه ده چې افغانان د خپلو حقه حقوقو څخه برخمن شي ؛

ـ په اوسنيو شرايطو کې افغانانو ته په افغانستان کې د سولې د تأمين لپاره يواځې يوه لاره موجوده ده ،چې د ملي ترون څخه وروسته د خارجيانو څخه دوتلو غوښتنه وکړي او که نه ووځي ملي قيام وکړي ځکه چې خارجيان په افغانستان کې سوله نه غواړي ، که يې غوښتلې وختي به لا تأمين وې ؛

ـ هغه افغانان چې د هيواد دننه او دباندې د خارجيانو سره په کارونو بخت دي ،هدف يې يواځې شخصي ګټې او د خارجيانو د ناروا اعمالو څخه ملاتړ دې، چې د ملاتړ وړ نه دي. دا کار د افغانانو د ملي وحدت حصار ړنګوي او ملي قوت يې کموي. بايد له دې کار څخه ډډه وشي ؛

ـ پخپله ځيني افغانان د خارجيانو سره يوځای د افغانستان په جنګي تياتر کې نړيوال سراسري نظامي انقطاب ته لمن وهي او نړۍ غير مسئولانه د دريم نړيوال ذروي جنګ يعنې د قطعي نابودۍ خواته کشوي او په پايلو يې سترګې پټوي ؛

ـ په افغانانو هر ډول ناوړه مجبوري ګذرا حالتونه راتلای شي ،خو په نهايت کې برې تل دا افغانانو په نصيب وو ،لکن ځيني بې احساسه بيګانه پرست افغانان د افغان ملت د دغه مجبوري حالتونو په دليل د پښتنو د قومي وحدت په مسئله د بطلان کرښه کاږي او دغې تر شا ځيني تخيلي عظمت منشانه خوبونه ويني ؛

ـ نن چې په افغانستان کې د ملګرو ملتونو په مشرۍ د

ځلويښتو څخه زياتو د نړۍ د وتلو هيوادونو نماينده ګان حکمي حضور لري ، لر او بر پښتانه او بلوڅ قومونه بايد په کلکه سره د خپلو حقه حقوقو د اعادې فورمولبندي شوې او لاسليک شوې ادعا د ملګرو ملتونو نماينده ته وسپاري او په کلکه دې ترې دغې د حل غوښتنه وکړي او افغان ملت دې د خپل ملي وحدت د مټ په قوت ، په دې لار کې د پاکستاني او انګريزي غلامانو د ګټو ټکونو « سنګ اندازي» مخه ونيسي ؛

ـ کومه وضعه چې نړيوالو په افغانستان کې رامنځته کړې او دوام لري ،او دغې له مخې بې ګناه افغانان وژل کيږي او ملي شتمنۍ لوټيږي ، دهيڅ يو اصيل افغان لپاره د منلو وړ نده او نه د ملي افغاني او بين المللي منل شوو قوانينو سره سمون لري ،هيڅوک حق نلري دغه ډول ناوړه وضعه په افغانانو وتپي ،په افغانستان کې کله هم د نظاميانو زياتوالي پرابلم ندې حل کړې او نن يې هم نه شي حلولې ،که بارک اوباما په رښتيا د « بدلون» د سياست پلوي وي بايد د بشريت لپاره دغه د شرمه ډکې وضعې ته د پای ټکې کښيږدي او د بهبود په لور ورته بنيادي تغير ورکړي.

ځيني وختونه چې اشخاص او افراد د خپلو ناوړه عقايدو او افکارو بار پخپله نشي پورته کولې ،هڅه کوي ځانونه لکه پارازيت پخپل قوم وتپي او خپل قوم په خپلو مرداريو کې له ځانه سره شريک کړي. قومونه هم ځيني وختونه د احساساتو له مخې بېموروده د ځيني افرادو مسئو ليتونه په غاړه اخلي . په دواړو حالاتو کې دا ډول اعمال معقول نه بريښي.

کله چې جنرال عبد الرشيد دوستم د خپل مربي او رهبر داکتر نجيب الله د سرکوب څخه وروسته د شاه شهيد او جادهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

میوند د پاچاهي په تخت کښیناست او په لومړیو شیبو کې ئې دري پښتني تور سري په میوند جاده کې بې پته ځغلولي ،وئې ویل «کجا است پشتونها که از پیش ما خلاص شان کنند» ؛ همدا اسې کله چې دوستم د شمالي ټلوالي سره په اتحاد کې لا د قدرت څښتن شو ، ما پخپله د رادیو څخه واوریدل «دوران پشتونها گذشت ،حالا قدرت در دست ما میباشد» او کله چې البته کوم متولي به خپلې اشتباه ته متوجه کړي وو ، په سبا ئې د همغې رادیو څخه وویل چې «مصؤنیت اقلیتها در تحت حاکمیت اکثریت تاً مین شده میتوانند» او همدا مسئله د دموکراسۍ منل شوي بین المللي اصل هم ګڼل کیږي . یا کله چې روسانو افغانستان اشغال کړ او د کارمل ډله په قدرت کې وه ډاکتري اناهیتا راتبزاد په تاجکستان کې د خپل سفر په وخت کې ویلي وؤ «برادران تاجک ! کمک کنید به کشوریکه حالا توسط تاجکها حکومت میشود و اختیار آن از پشتونها گرفته شده است» . دا ډول بې مسؤلیته اظهارات ځیني کسانو چې د روسانو په موجودیت کې په قدرت کې وو او یا اوس چې په اصطلاح د بین المللي سوله ساتي ځواکونو په حضور کې دواک په ګدۍ ناست دي همیشه کوي او هیڅکله د اولس او وطن سود او زیان په نظر کې نه نیسي او نه خپلو تاریخي مسؤلیتونو ته متوجه کیږي . ځیني ډلې ټپلې هم په ناروا او غیر مسؤلانه داشخاصو او افرادو په ملاتړ کې راپاڅیږي او هیڅکله ئې بدو پایلو ته نه متوجه کیږي.

ترڅو چې په افغا نستان کې اکثریت او اقلیت د ملي وحدت په ځنځیر کې خپل موقف ، موضع ، رسالت او مسؤ لیت ، خپل حق او د بل حق تشخیص او ونه مني او غاړه ورته

کښېنږدي، ملي ، قومي او فردي مسایل به هم هیڅکله د حل لار ونه مومي. افغانستان یوا ځیني هیواد ندی چې هلته قومي اکثریت او اقلیتونه وجود لري ، په نورو هیوادونو کې د غه تعداد له سلګونو څخه هم اوړي . معتبره خبره داده چې «که غر لوي دي په سر ئې لار شته» نو د ملي ، قومي او فردي ټولنیزو مسایلو او قضایاوو د سولئیزاو دموکراتیک حل لپاره هم ملي او بین المللي منل شوي قوانین ،اصول او بشري موضوعه نورماتیفونه موجود دي ،پدې شرط چې اکثریت ،اقلیت او فرد یو تر بله سره واقعبینانه او شرافتمندانه د غه قوانینو او اصولو ته غاړه کښیږدي . په غیر صورت کې به ،په ملک کې شخړه او د پردیو ملکونو لاسوهنې دوام ولري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هره سیاسي قضیه د حل تګلاره لري ! جنګ او زور د افغانانو د غمیزي د حل لاره نده !

په پخوانیو افسانو کې به ویل کیدل ، ټولو تورزړو او دیو صفته انسانانو چې هدف به یې شخصي ګټې ،ظلم ، ناروا او دخپلو خلکو زورول وو ،نو ښاري او عامه نظم به داډول وو چې د سپو مخې ته به وابښه او دآسونو مخې ته به هډوکي پراته وو ، دعدل او انصاف دروازې به تړلې اود ظلم او فساد دروازې به خلاصې وې او هره معامله او سودا به ددغه دود او دستور له مخې کیدله تر څو هر څوک وزوروي او وازاروي . کله به چې کوم ناجي ، دخیر ښېګني او عدل او انصاف پلوي انسان دغه دظلم او ناروا ښار ته د نظام د سمون په خاطر داخلیده ، لومړې کار به یې داوو چې ټولي د عدل او انصاف تړلې دروازې خلاصې او دظلم او ناروا خلاصې دروازې وتړي اود سپو له مخې وابښه د آسونو اودآسونو له مخې هډوکي د سپو مخې ته واچوي .

اوباما په ټولو عیني او ذهني امکاناتو او شرایطو سره نن دغه ښار ته چې ټول بنیادونه یې د پلرونو او نیکونو په وینو

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

،خولو ،زیار او زحمت جوړشوي دي داخل او د ښار د عدل او انصاف دروازي همغسې تړلې پاتې او دظلم او فساد بازار ګرم او سپي د پخوا په څیر په وښو او آسونه په هډوکو تغذیه کیږي . داسې فکر کیده چې اوباما به د همغه افسانوي ناجي په څیر د ښار د عدل او انصاف تړلي دروازي بیر ته اود ظلم او فساد دروازي به وتړي او دښاریانو لپاره به د ادم خوری او مردار خوری په ځای د مناسبي او متناسبي حلالي روزی او خوړو بندو بست وکړي. نه داچې تاریخي ناجي تاریخي« سپر تاکوس » په دار وځړوي !

په هر صورت د اوباما تصمیم په اوباما پورې اړه لري ، خو افغان اولس خپل تصمیم باید پخپله و نیسي او د تاریخي واقعیت په حیث لکه چې پلرونو او نیکونو یې هیڅکله په خپله خاوره کې پردې زور او واک ندې منلې او نن هم جنګ او زور د افغانانو د غمیزي د حل لار نده، افغانان باید پخپله په خپل ملک کې د افغاني دود سره سم سمون راولي . که چیرې په زور کلي کیدلې نو نږدي په تیرو دري سلیزو ،دري لسیزو او یا د موجوده خاین او فاسد دولت په اوه کلنه دوره کې به لا اقل ددې کار عاملینو ته به د ننیو ناامیدیو پر ځای یو څه امید واری پیدا شوې وې او شکایتونه به یې تر اسمانه نه رسیدې او نه به یې له هرې ورځې څخه بلې ته له سخت څخه سخت ترینې سترتیژی او تاکتیکونه غوره کولې او نه به یې د نسل کشی نیولې . افغانانو د تاریخ په اوږدو کې یو وار نه دې بلکه په وار وار یې له دې څخه ډیر ناروا او سخت حوادث ځغملي او ګاللي دي. په کار داوو چې ددغه تاریخي درسونو څخه یې لازمې نتیجه ګیری کړې او دوباره پرې دغه حوادث نه وې راګرځېدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو که داسې شوي وای دا د هر یرغلګر شونډک به چا په خاورو .
پورې سولولې او دهرې امپراطورۍ د ظلم او ناروا لمن به چا د
مظلومانو له خاوري او سرونو ټولولې. هغه وخت به هم لیري نه
وي چې د نړیوال امپریالیزم، نړیوالې مافیا، نړیوال تروریزم،
نړیوالو ناامنیو، لجام ګسستګۍ او بې بندو باریو واګې دا وار
هم د افغانانو په فداکارۍ او همت د ابد لپاره د عدل او انصاف
په واک کې پریوځي او یو ځل بیا افغانان د نړیوالو لپاره د
ازادۍ، بشر دوستۍ، انساني منلي ذات البیني دود او دستور
سمبول، سرمشق او مایه د مباهاتو وګرځي.

نن په افغانستان کې د نړیوال نظم ناظمین، د بشر د حقوقو د
احقاق مدعیان، د نړیوال قضاوت حکمان، د جهاني سوسیال
دموکراتیزم علمبرداران، د سراسري بشري عدل او انصاف
تأمینوونکي، په یویشمې پیړۍ کې د علم او تخنیک په خارق
العاده امکاناتو اود نړیوال ګلوبالیزم په هراړخیزو مناسباتو او
شرایطو کې د نړیوال حکومت او دولت معماران، او همداسې د
نورو سلو او زرو القابو سره د غم ځپلې اولس ټاټوبي
افغانستان کې په سل او زر دبیا ابادوني، سولې او امنیت
د تأمین د تعهداتو سره چې حکمي حضور لري او د خپل کامل
او مطلق العنان واک په ۷ کلنه دوره کې د هغوی په خپل قول
نه یواځې چې یوه کوچنۍ مسئله نده حل شوې، بې شمیره
نیمګړتیاوو، بد بختیو او پرابلمونو د اولس د تباهۍ لپاره
خولې وازې کړیدي او ټول نړیوال په ټولو امکاناتو سره د هغې
په مقابل کې پرته له بې وسۍ، ناکامۍ او تسلیمۍ بل هیڅ
بدیل او چانس نلري ! دا قانونمنده پایله او مقضي جبر دي
چې نړیوالې ټولنې پخپله په شعوري ډول ورسره ځان په جوال

کې اچولي دي او پدې ډول کړو وړو سره که دوی بلا خوشې هم
کړي، بلا به هیڅکله د دوی ګریوان خوشې نکړي. ځکه چې:

— نړیوالې ټولنې ونه کولې شول په افغانستان کې د
خپل اوه کلن حضور په موده کې ابتدایي ترین شکل د نظام
جوړ کړې شي، ځکه چې پداسې شرایطو سره د نظام جوړول
ناشونې کار ګڼل کیږي او د نظام په عدم موجودیت کې نور ټول
فعالیتونه د صفر سره د ضرب په مفهوم دي ؛

— د جورج ډبلیو بوش د نابکاره ټیم د ناقص تصمیم په
نتیجه کې، د ټولنیز ترکیب له مخې د بن د بې بنیاده او بې
مفهومه ناقص کنفرانس د ناقصو پریکړو په نتیجه کې په
افغانستان کې نظام جوړونه په پردو پورې تړلو عناصرو، د
بشر د حقوقو ناقضینو، جنګي مجرمینو، د چور او چپاول
عاملینو، بې سواده او بې کفایته جنګسالارانو او اشخاصو او
دیته ورته کسانو ته وسپارل شوه چې نه یواځې د نظام د جوړولو
جوګه ندي بلکه د نظام جوړیدل د هغوی د قطعي زوال او مرګ
په معنا دي .

— نړیواله ټولنه چې نړیوال رسالتونه او مسئولیتونه په
غاړه لري او د نړیوال عامه نظم او اداري مدعي ده، څه ډول
پداسې رسوایي لکه د افغانستان په قضیه کې ځان بې اعتباره
کولې شي ؟ دوی چې په یوه کوچنۍ هیواد کې د نظام په
ټینګیدو کې پاتې راغلل د نړیوال نظم اعتماد پرې څه ډول
کیدلې شي ؟

— امریکا یو قطبي نړیوال قدرت دې، په اوله قدمه کې
خپل پراخ بنسټه پایدار نظام ته ضرورت لري، تر څو د نړیوال
نظام د نظم رسالت او مسئولیت په غاړه واخستلې شي. کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د افغانستان غونډې کوچنیو او غریبو ملکونو کې د نظم دایجادولو او ساتلو څخه عاجز اوسي او یا په دغه غریبو او بد بخته ملکونو کې دوی دا ډولې شرمانه د خپلو شخصي ګټو او منفعت لپاره ځانونه شرموي او یواځې د خپلو منفعتي ساحو په لټه کې وي ، دنړیوال دولت او حکومت د تعمیر او د نړیوال ګلوبالیزم پروګرامونه او وعدي هم پرته دخود غرضانه دسیسو او تزویر څخه بل څه ندي. لوی او عامه دخیر ښیګڼې پروګرامونه د اُتلیتاریستي حرص او آز په ځای د خدای د انساني خلافت سره متناسب او مطابق دلویې رواداری ،عدل او انصاف عقیدي او عمل ته ضرورت لري . نن شرایط دومره ګلوبال او دینامیک شویدي چې پخپله د حوادثو عاملین او مجرمین دخپلو حوادثو دشعاع په محیط کې به پخپله ګیر راځي او دخلاصون چاره ترې نه شي لرلې. نو ایا دغه ډول اعمال پرته له جهالت څخه کوم بل منطق لري ؟

د اوباما نوې ستراتیژي دافغانانو لپاره زړه په زړه پاتې شوه ؟

د بوش د نابکاره ټیم په غمجنو دورو کې چې نړیوال یې یو پربل باندې د بې اعتمادۍ ،کرکې او نفرت فضاء ته راکش ، مرګ ،غم او درد یې دهر کور میلمه او ټول جهان یې دداسې مالي بحران سره مخامخ کړ چې په تاریخ کې یې ساري ندې لیدل شوې ،نړیوال سراسري شدید عکس العملونه او اعتراضات او په همدغه زماني مقطع کې د امریکې د جمهوري ریاست په ټولټاکنو کې د اوباما څخه د امریکایي ټولنې د مختلفو اقشارو قاطعانه ملاتړ په نننۍ یو قطبي نړۍ کې نړیوالو ته ددې زیرې ورکاوه چې نړیوال امپریالیستي نظام نور دژوند حق له لاسه ورکړې او حتماً به د نوي عصر د علمي ـ تخنیکي انکشافاتو او دبشري متقابلو حقوقو او وجایبو سره سم دټول بشریت لپاره د منلو وړ یو نظام جوړوې او ددغه رسالت ناجي به هم د محرومي طبقي نماینده د اوباما په څیر یو کس وي چې په ارزش یې پوهیږي

جمهور رئیس اوباما سره ددې چې په ډیرو ټولنیزو مسایلو او بین المللي پرابلمونو کې لکه د ذروي وسلو تحدیدول ،د ګوانتانامو د زندان تړل ،د روسیي او شرق سره په مجموع کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مناسباتو له سره غور كول ، د اسلامي نړۍ سره د دښمنۍ پرځای د نسبي د روغي جوړي لار خپلول ، د شخصي او خصوصي زندانونو له منځه وړل او ځيني نورو مناسباتو كې چپ لورته شنې اشارې وركړې ، خو په افغانستان كې د بگرام ، قندهار او نورو شخصي زندانونو په هكله يې چوپتيا اختيار كړه او د افغانانو په قضيه كې د اوباما نوې ستراتيژې زړه په زړه پاتې او د قاطعانه نظامي عمل سره چراغونه يې بل پريښودل . د افغانانو لپاره دا كومه د تعجب وړ خبره نه وه. ځكه ، كله چې امريكايي حكمرانانو لپاره افغانان د مبهاتو او وياړ شمله وه او دوی ته يې د كمونيزم داژدها څخه نجات وركړ ،چې شپه او ورځ يې ترې ارام خوب نه درلود ،د ژنيو د معاهدې ديوائيني مسئول حكم په حيث كله چې روسانو او شمالي ټلوالې په افغانستان كې ديوه ملي دولت دجوړيدو په مقابل كې كودتا وكړه ،امريكايانو نه يوائې د افغان اولس ننگه ونه كړه ، بلكه په ټيټو سترگو يې وويل « مونږ د افغانانو په كورنيو چارو كې لاسوهنه نه كوو » او په راتلونكې كې يو ځل بيا په خړو سترگوتوب د افغان اولس په مقابل كې دنوموړې كودتا په ننگه ودريدل. نيوهيرم او س چا اجازه وركړې چې په افغانستان كې لاس وهنه او ورانونه كوې او په لسگونو زره نظاميان او ملكيان يې بې پوښتنې او بې پاسپورته ،نه يوائې د افغانستان خاورې ته داخل ،بلكه په توره د خلكو په كورونو ورننووځې او سر ،مال او ناموس يې لوټوې؟ د تعجب وړ خبره داده چې اوباما په داسې وخت كې په افغانستان كې د قاطعانه او بلكه بيرحمانه نظامي عملياتو غږ پورته كوي چې د اوباما دولتي او استخباراتي مسئولينو د افغانستان د دولت ټولې پخوانۍ خبرې تأئيد كړې چې د القاعدې او تروريزم جرړې په پاكستان او باالخصوص په پنجاب او سند كې ښخې دي او راتلونكې

عمليات به په همدغه وضع الجيش متمركز وي. لكن اوباما د توقع په خلاف پاكستاني دولت ته، خو په حقيقت كي آي اس آی ،ته د پنځو كلونو لپاره هر كال يو نيم مليارد دالره ښكاره مرستې منظوروي ، د جاپان په غونډه كې ورته شپږنيم مليارده ډالر پيشنهادوي او برخلاف د افغانستان لپاره ۴۰۰۰+۱۷۰۰۰ په ټولو نظامي تحهيزاتو مجهز نظاميان، نظامي وسايل او وسايط ،روبوت (ميخانيكي كمپيوتري سرېگوتې Roboter) او سبا به امبريون (بيولوژيكي مصنوعي انسانان Embryon) ور استول كيږي او د عملياتو پچه هم د ډيورنډ د تشً په نامه كرښې په دواړو خواوو افغاني پښتني غمجني سيمي په نامه راووتله . څه عجيب تصادف چې دغه ناوړه زړه ستراتيژي ورسره پيړۍ پيړۍ نه شليدونكي مختورن اړيكي لري. كه په افغانستان كې د دولت او مخالفينو تر منځ تش په نامه جوړ جاړې يوائې د بې شميره قيوداتو له مخې ممكن گڼل كيږي ، د پاكستان دولت لپاره دغه مساعدتونه مصلحتاً بې قيدو شرطه برابريږي. هغه ستراتيژي چې انگريزي امپرياليزم دځونورو جريره نماوو سره چې موقعيت يې په نقشه كې په ذره بين سره نه ليدل كيږي ، څو پيړۍ دمخه د اسيا ،امريكا ،افريقا او استراليا د لويو وچو د استعمار او استثمار لپاره غوره كړې وه او تر نن ورځې پورې يې نوموړي هيوادونه په مختلفو ډولونو له يوې ورځې څخه بلې ته لا په زياته كچه استثماروي او دگلوباليزم په دوران كې يې سوپر گلو بال ابعاد پيدا كړي دي ، نن هم د انگريز ، دهغه ناخلفه خلف او د پاكستان د بې تاريخه زيږندې بقاء د انعطاف په يوه نقطه كې تقاطع پيدا كړي او اوباما د خپلې نوې ستراتيژۍ په عوض همدغه ستراتيژي زړه په زړه د افغانانو د اذلي سرنوشت په حيث عملي كول غواړي. څه ډول اوباما په يوه خوله د افغانانو سره هم دښمني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم دوستي کولې شي ؟ څه ډول اوباما دوه هندواني په یوه لاس کې نیولې شي ؟ څه ډول اوباما په دوه جالو ودریدلې او خپله پایداري ساتلې شي ؟ څه ډول اوباما کولې شي د افغانستان سره ددښمنۍ په ډګر کې هم خپل حضوراو هم د افغانستان او پاکستان متقابل دوستانه اړیکي وساتلې شي ؟ دا به تاریخ ثابته کړي !

د افغانانو سره ددښمنۍ پایلې معلومې دي . څومره چې افغانان په دوستۍ کې ډیر ښه او رښتیني دوستان ګڼل کیږي ، په دښمنۍ کې ترې هم بل سخت سره دښمن نه شي پیدا کیدلې. اوباما پداسې مساعدوعیني او ذهني شرایطو کې د سیاست په ټغر قدم ایښې چې دهر سالم افق په لور دقدم اخستلو امکان لري او همدغه د نني عصر مقضي با القوه او با الفعل حکم ګڼل کیږي ، نپوهیږم ولې یو ځل بیا اوباما دداسې ناکامې ستراتیژۍ د ازمیښت هڅه کوي چې تاریخ په ذوال محکومه کړې او دهغې ظهور اصلاً قانوني او حقوقي مشروعیت نلري. د غه ډول د باروتو زیرمې چې دجهان په مختلفو نقاطو کې ذخیره شوي او په هره جرقه بین المللي دښمنۍ او کړکیچ رامنځته کولې شي ، باید دنړۍ له مخ څخه نابود او دامریکي د نوي دموکرات دولت ستراتیژي نباید په تاریخي لحاظ ددا ډول محکومو ستراتیژیو سره سمون ولري.نن چې د ډیورنډ د تش په نامه کرښې دواړو خواوو ته د پاکستان د بقاء په خاطر دانګریز زړه ستراتیژي له لیري څخه د بې پیلوټه الوتکو(رهبري شوي بمونو) ،راکټونو ،توپونو او له لوړي ارتفاع څخه له B-52 څخه کور کورانه بمونو په زورعملي کیږي ، پخپله ددغه ستراتیژۍ د تاریخي محکومیت په معنا دي. په نظامي ادبیاتو کې دیته نسل کشي وایي ، ځکه چې پداسې مواردو کې مشخص

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

اهداف نشي تعقیبیدلې او منطقي د انسانانو او نورو ټولو ژوندیو موجوداتو سره یو ځای له منځه وړل کیږي. مشروع ستراتیژۍ، زور ،ظلم او ناروا ته ضرورت نلري او د بین المللي منل شوو اصولو له مخې یي باید هر څوک ومني. اسرائیل په فلسطین کې فلسطینیان اول له منځه وړي او وروسته یي په تور لست کې نیول کیږي. دلته هم کوچنیان ،ښځې ،سپین ګیري او بسته فامیلونه له منځه وړل کیږي او وروسته تر دوه کلن ماشومه پوري پرې د القاعدي ټاپه وهل کیږي. پخپله امریکایي مقامات پدې قانع دي چې القاعده په سند ، پنجاب او عربو کې ناست دي او یا همدغه پاکستاني الاصله او عربي الاصله کسان چې په امریکا او اروپا کې استوګنه لري او د د غه ملکونو تبعه ګڼل کیږي ، دهشت ګرانه اعمال سرته رسوي . که پښتانه جنګیږي د خپلې عقیدې ،دین او خپلې خاورې په خاطر به جنګیږي . د عقیدي تقدس او دتاټوبي ساتنه دهر انسان حق او د ملګرو ملتونو په منشور کې تسجیل او ټولو هیوادونو په اتفاق دا خبره منلې ده. په دغه ډول اظهر المن الشمس رسوا سیاسي لوبو کې باید اوباما د لوی جهاني مونیپولار طاقت په نماینده ګۍ ځان ښکیل نه کړي ، او که غواړي په دغه چارو کې مداخله وکړي ،باید دحل عادلانه لار یي ولټوي. که دغیر عادلانه لارو ددغه قضي حل ممکن وې ،تر اوسه پورې به سرته رسیدلې وې.

د جورج ډبلیو بوش په اته کلنه دوره کې د هغه رسوا او په جاني جرمونو تورن او محکوم ټیم دټولې نړۍ په کچه دښمن قوتونه یو تر بله سره د دوئیل « تن په تن جګړي » په پوله ودرول او دمرګ قاصد هره ورځ د هر کور دروازه ټکوي او نړیوال یي د

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاقت فرسا فزیکي او روحي فشار لاندي دلیونتوب تر پولې رسولي دي. کوم ټیم چې په افغانستان کې، دجورج بوش په دوره کې د واک په ګدۍ کښینول شوې، هر کس یې په جنګي جرمونو، د بشر له حقوقو څخه په سر غړونه، د مخدره موادو په کر کیله او قاچاق، اختلاس، رشوت، غصب، غبن، اختطاف او بې شمیره نورو ورانکاریو مجرم او متهم ګڼل کیږي. بوش غوښتل د هغوی په واسطه په افغانستان کې ټولنیز، حقوقي او قانوني نظام جوړ کړي، چې اصلاً باید پخپله دحاکمانو په سرکوب تمام شوي وای. ځکه خو نه یوائې دغه نظام جوړ نه شو بلکه په لسګونو ملیارده ډالر چې د افغانستان سره مرستې شوي، د خارجي او افغاني ټیمونو تر منځ درغل شوي او نن یې یوائې یو پر بل باندې پوچ تهمتونه او دعوې پاتې دي. داسې معلومیږي چې داولسمشرۍ د ټولټاکنو په درشل کې د بارک اوباما حکومت ددغه ستري فاجعې سره په بې حوصله ګۍ او سطحي برخورد کوي او ددغه ټیم د بې شمیره کسانو له جملې څخه چې یو ځل بیا په تقسیم د نعماتو، لکه د مچانو په مردارۍ راټول شوي، په پټو سترګو یو تن په اصطلاح داولسمشر په حیث وټاکي. دا به دافغان اولس په حق کې د اوباما (د امریکې د عملي سوسیال دموکراتیزم علمبرداري او دبشر دحقوقو حافظې ټولنې) داسې نه بخښونکې ګناه وي چې پخپل عمر کې به یې تلافي نه کړې شي!

د حرکت خپرونې

"پنځمه کلیزه"

د افغانستان، افغان اولس، افغانیت او پښتونولۍ سره زما مناسبت، لکه د حرکت دمفهوم سره، د ځانګړي مستعار نوم، د خپرونې د نوم او دعلمي تیزس د نوم په حیث درې اړخیزه، د بل هر ارزش څخه با ارزښه او ددغه ارزښونو په وړاندې زما دریز یوائې دهغه شاعر په قول چې وایي:

چې زما د بڼ اغزي ته کاږه ګوري
وایم اور شوې د هغه په ګلستان

به همیشه یو شان پاتې وي. پنځه کاله دمخه ما د خصوصي مطبوعاتي فعالیت په پیل سره خپل دغه دریز هیواد، خلکو، خپل علمي تیزس او دنړیوالو ذات البیني مناسباتو په باره کې په لنډ ډول داسې فورمولبندي او دخپلې خپرونې له لارې مې د نړیوالو تر اګاهي او پوهاوي رسولې وو.

حرکت د یوې خپرونې نوم دې چې دمطبوعاتي نړۍ په ورشو نوې قدم ږدې. دغه نوم که پرون د شخصي یا کورني تخلص، نن د خپرونې دنوم او سبا ته به د پوهانو په شریکه هڅه په نوي فلسفي فکري محور، نوي علمي خیړنیز متود او یا نوي فلسفي مکتب بدلیږي، په ټولو حالاتو کې ددغه فلسفي ــ فزیکي

مقولې لوی جهاني تکویني ماهیت تل په نظر کې وو او اوس هم پدې عقیده یم چې حرکت د نوي فلسفي طرز تفکر نوم دې چې ټولې پدیدې او واقعیتونه یوائې د علمي منطق ،استدلال او مناسبتونو له مخې، پرته له ذهنیګریو ، په پوره امانت دارۍ سره څیړي او د تل لپاره په علمي اصولو او قوانینو باور لري او ورته وفاداره پاتې کیږي.

دا نومونه به هیڅکله شخصي ځانګړې اړه ونلري اوویاړ به یې دهغه چا په نصب وي چې پدې لار کې زیات زیار وګالي ، زیاتې بریاوې ترلاسه کړي او د دغه نوي فلسفي طرز تفکر د قوانینو او مقولو د فورمولبندیو په سیستماتیک تشکل او دیوه نوي فلسفي مکتب د ارګانیک علمي جوړښت په رامنځته کولو کې پایدار او چټک قدمونه واخلي .خو زما په عقیده دغه ډول پدیدې به همیشه د عصر او زمان د جمعي شعور مظهر او د حی علی الفلاح چیغه وي چې یوه تاریخي مرحله په بله اړوي،د اولسونو د قیوداتو کړۍ ماتوي ،نوې ساه ، نوې تحرک او نوي ازادي ګاني وربښي ، نو ځکه یې ویاړ او ګټې هم جمعي او شریکې وي.

دا خپرونه چې ټول سیاسي ،ټولنیز او اقتصادي مسایل به په عام ډول علماً څیړي خو په خاص ډول به د نوي فلسفي فکري نظر او لار تعقیبوي ، نو ځکه یې د « حرکت »په نامه نوموؤ .

حرکت په عالم الاسباب کې د خدای د لوی علم د عامې قانونمندۍ او دهغې د ټولو خصوصي حالتونو په پروسه کې د ټولو پدیدو د ظهور او متقابلو اړوند ه مناسباتو د علت او معلول مسبب ګڼل کیږي. دا لوی جهان موجود دې ځکه چې متحرک دې او متحرک دې ځکه چې موجود دې.دا جهان

همغومره متنوع ،متفاوت ، رنکارنګ او متغیر دې لکه څومره چې حرکتونه متنوع، متفاوت ، رنګارنګ او متغیر دي. دا جهان همغومره ابدي دې لکه څوره چې حرکت ابدي دې.لوی خدای د خپل لوی علم د عامې قانونمندۍ له مخې د لوی جهان او حرکت متقابل ابدیت او موجودیت یو تربله سره لازمي ابدي علت او معلول ، قایم با الذات او خلل ناپذیر ګرځولې او یوائې د قضاء او قدر د لوی علم د جبر او اختیار له مخې په کې تغیر او تصرف ممکن ګڼل کیدې شي.

پدې ورستیو وختونو کې په افغانستان او د هیواد له پولو څخه بیرون ډیري خپروني خپریږي. هغه څوک چې په ایمانداری سره دغه کار سرته رسوي او هدف یې ټولنیز خدمت اوسې ، مونږ یې هرکلې کوؤ . د دغه خپرونو په سرخطونو کې معمولاً ډیرې کسان خپله خپرونه ، مجله ، اخبار او داسې نور بې طرفه ، ازاده ، مستقل ، ملي ،اسلامي او داسي نورو نومونو باندې نوموي.زما په نظر ، هر یو نوم چې چا پرې خپله خپرونه ، ټولنه ، حزب ، اخبار ،سازمان او حتا خپل ځان نومولې ، په هره یوه نومونه کې مشخص طرف ، دریز ، مرام ، او هدف وجود لري. زه نه پوهیږم چې څه ډول مونږ د دغه څرګندو مفاهیمو ترشا اګاهانه ، ناخود اګاه او یا تجاهل العارفانه خپل ځانونه ،اهداف او یا خپل پاک او ناپاک ارمانونه پټوؤ ؟ حال دا چې دغه ډول د مفاهیمو تحریفاتو ، بدعتونو او نورو لکه انترناسیونالیزم او استعمار د توري پردې تر شا چې غربي نړۍ خپل امپریالیستي ناولي ارمانونه تر نن ورځې غواړي پټ وساتي ، یا هتلر د ناسیونال سوسیالیزم ، شوروي اتحاد د سوسیالیزم او کمونیزم او ځیني نور د پاکو دیني عقایدو اسلامیزم ،بودیزم

،عیسویت ، یهودیت او نورو ځخه هم غواړي ناوړه استفاده وکړي ،د پاکو او مقدسو ارمانونو ځخه ددغه ډول غولوونکو هڅو او ناوړه ګټې اخیستنې لا پخوا رسوا شوي او حتا په ګرم بازار کې نور چلش نه لري.

مونږ ټولې دغه ډول پدیدې نسبي ګڼو ،نو ځکه له لومړي ورځې ځخه وایو چې مونږ هیڅکله بې طرفه نه یو .مونږ ټاکلې او مشخص هدف، طرف او ارمان لرو . زمونږ طرف له هرڅه دمخه زمونږ ګران هیواد افغانستان ، افغان اولس، دهغوی ملي ګټې ،منلي رسوم ، عنعنات ،عقاید او مقدسات او وروسته له هغې بین المللي او عام انساني تعلقات او تعهدات دي چې په پوره ایمانداری به یې پلوي او دفاع کوؤ او نور به هم دې کار ته اړ باسو .

د ازادی، استقلال او ملي موقف په باره کې زمونږ نظر دادې چې دقضاء او قدر دعام قانون له مخې مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر اولس ، ، هر دولت او هر څوک پرته له امتیاز ځخه مجبور او مکلف دي یو شان بین المللي عامه نظم ، منل شویو تعهداتو ،قوانینو او نورماتیفونو ته غاړه کښېږدي. دسر غړونو په صورت کې به زمونږ دریز دهمیش لپاره متقابل وي.

د ملي او بین المللي تناسب په سیالی کې به زمونږ موضعګیري دتل لپاره د بین المللي اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره سره دملي موقف ځخه د کلکې دفاع په طرف وي.

اسلام زمونږ دافغانانو او دیوه ملیارد ځخه زیاتو مسلمانانو بر حق دین دی. مونږ د اسلام په مقدس دین پابند او کلک معتقد یو . د نورو ادیانو دپلویانو درناوې کوؤ ، په مقابل کې

یې دجبر او زور استعمال روا نه بولو او یوائې د «وما علینا الا ا لبلاغ» اصل او حکم ته معتقد یو. خو هغه څوک چې په ناروا او سپین سترګتوب سره تروریزم ،بنیادګرایي او یا بل هر ډول خرافات د اسلام په نوم پورې تړي او پدې بهانه خپل ناروا سیاسي اهداف عملي کول غواړي ،زمونږ لپاره هیڅکله دمنلو وړندي او پدې باره کې سپیناوې خپله ملي او اسلامي دنده بولو .

مونږ افغانستان دټولو افغانانو ګډ کور بولو او کومې دښمنۍ او بې اتفاقۍ چې دمغرضو هیوادونو او دهغوی دلاسپوڅو لخوا دورونو قومونو تر منځ ایجاد شوي ،له منځه وړلو او دوروری دباوري فضاء درامنځته کولو لپاره به هڅه کوؤ. مونږ پدې کلک باور لرو چې د افغان اولس خوشبختي ، پرمختګ او پایښت په ملي وحدت کې دي، افغانستان یوشان دټولو افغانانو ګډ کور دې . هغه به دسترګو دکسي په څیر دبین الافغاني او بین المللي منل شوؤ اصولو او قوانینو له مخې په پوره ایمانداری او تقوا سره ساتو .

مونږ دګاونډي ، اسلامي او دنړۍ دټولو هیوادونو سره د بین المللي قوانینو او اصولو سره سم سیال مناسبات او دوستي غواړو او په دغه اصولو پابندي خپله ملي ، اسلامي او بین المللي مسئولیت او دېن ګڼو او دمتقابل لوري ځخه هم همدغه ډول تقاضا لرو .

مونږ په بین المللي منل شوؤ قوانینو ،اصولو ،تعهداتو ، منشورونو ،پریکړو ، ...باندې دټولو لویو او وړو هیوادونو یو شان پابندي غواړو او داکار دبین المللي نیکو اړیکو ،دتروریز م له منځه وړلو او نړیوالې سولې دتأمین عمده او اساسي اصل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یواځینې ضامن
بولو. نړیوال منل شوي قوانین ،اصول او نورماتیفونه چې په نړۍ کې د ټولنیز عدالت ، نړیوالې سراسري سولې او په سوله کې د ټولو نړیوالو د یوشان سولییزګډ ژوند او دټولو افرادو مساوي متقابل حقوق او وجایب تأمینوي ، منل او ملاتړ یې د هر اولس او هر چا لپاره یو شان حتمي او ضروري ګڼو .

پنځه کاله پوره مونږ د خپلو هیواد والو او دوستانو بې غرضه او بیشائیبه مرستو په ملاتړ دغه ارمان په پوره ربښتینولۍ او امانتدارۍ سره روزلې او پاللې او لدې وروسته هم زمونږ دغه عزم او نیت نه ماتیدونکې او خلل ناپذیره دې.زه د خپلو دغو دوستانو او هیوادوالو دنیکو مشورو او ملاتړ څخه د زړه له کومي مننه کوم .

کوم شې چې ما ډیر زوروي ،هغه په علمي سفرکي زما یوازیتوب دي. شک نشته دغه ډول علمي سفرونه معمولاً یواځې وي . خو دا هیڅکله ددې معنا نلري چې شوک دې،د ملي ،قومي،ژبني،مذهبي او نورو تعصباتو او تنګنظرۍ له مخې،د علم څخه د کرکې دلایل ولټوي . زه دیوه افغان په حیث د علم او قانونمندۍ نه خبري کوم ، زه مدعي نه یم چې ټولې خبرې مې ربښتیا دي ،زه غواړم ستاسې انتقادونه واورم ، ما له لغزشونو او ښوئیدو څخه وژغورۍ ، لا اقل یوه دحق خبره اظهار کړي ، له ما سره هرڅوک هر نیت او تعصب لرلې شي ،خو دعلم سره تعصب لرل بې معنا او بې مفهومه ځکه دې چې علم قضا ،دیتر منیزم او جبر دې ، او دجبر د تعمیل مخنیوې هیڅوک نه شي کولې. دبلې خوا علم ټولنیزه پدیده او هیڅوک حق نه علمي

لاسته راوړنې خپل شخصي مال او متاع او یا په ځان او یا بل شخص پورې وتړي .نو په هغه صورت کې چې علم ټولنیزه او لاسته راوړنه او سې او یواځې په ټولنیز مشترک ملاتړ او عمل تر سره او یواځې همدغه ټولنیز مشترک ملاتړ او عمل یې لازمي او کافي شرط ګڼل کیږي ، نو تعصب او تنګنظري ورسره په کوم دلیل ممکنه ده ؟ دعلم سره بد دځان سره بد او ښه یې دځان سره ښه دي.

کوم ازمایش او کومه جفاء چې د افغانستان په جنګي تیاتر کې د افغان اولس سره نژدي دیرش کاله د نړیوالي اوداخلي افغاني مافیا لخوا دټولو منل شوو قوانینو او نورمونو په خلاف دوام لري ،هیڅ توجیه او دلیل ورته وجود نلري او نه بې ګناه او بې دفاع افغان اولس ددې سزاوار ګڼل کیږي. په افغانستان کې اوسنۍ وضعه او حالت د جنوسایدا او نسل کشۍ څخه پرته په بل ډول نشي تعریفیدلې. تر اوسه پورې ډیر په جنګي جرمونو تورن جنګسالاران دافغانستان په جنګي تیاتر کې وازمایل شول ،خو وضعه له یوې ورځې څخه بلې ته بدتریږي او دا ځکه چې د وضعې ښه کول د هغوی هدف نه دي. انګریزانو د خپلو پخو انیوناوړه اعمالو د ناوړه پایلو تجربو څخه لیکلې چې: افغانستان ته دلښکرو ننوتل اسان کار دې ،مشکل یې ساتل او له هغې څخه بد تر یې وتل دي . په برطانوي لښکرو بیا هغه پخواني قیامت راغلې دې. مونږ همغسې چې د افغانانو د مرګ ژوبلې پلوي نه یو ، د بهرنیانو مرګ ژوبله هم نه غواړو. معلومیږي چې بهرنیانو په افغانستان کې د لښکرو خولا څه چې د قرارګاهو د ساتنې استعداداو توان له لاسه ورکړې دې ، نو ځکه یې دقوماندې د ګرځنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوايي محلاتو لپاره «اواکس» الوتکي استخدام کړي دي. افغانان زور نه مني ، يو اځې ښه نيت مني. راشئ ټول خپل ښه نيتونه ددغه ستونځي د حل لپاره سره يو کړو . په غير صورت کې به يې پايلي لکه دتل په څيروي . د بلې خوا په افغانستان کې ستاسې ننني د نسل کشئ او غير انساني د جنوسايد پرو ګرامونه ، چې تاسې يې د خپلو خلکو څخه په هزار نيرنګ او فريب پټ ساتئ ، لکه څرنګه چې نړيوالو ته رسوا ياست ، خپلو خلکو ته به هم رسوا شئ.

دموکراسي او انتخابات

څه واده به دهغي خواري دختروي
چي نکريزيي خپلي ويني دځيګروي

سره ددي چې دموکراسي او انتخابات لازم و ملزوم او انتخابات ددموکراسۍ لپاره لازمي شرط ګڼل کيږي ، خو په نني نړيوالو سرمايداري منا سباتو کې يو اځې انتخابات دي چې دموکراسي يي د سرمايي په بې مفهومه بېروکراسۍ او د حاکمې طبقې په ديکتاتورۍ اړولې ده.

د قانون ،سياست ،حقوقو ، ټولنپوهني ،ټولنيز عدالت ،سولي ، دموکراسۍ او ټولنيز سوکاله ژوند پوهانو ، پلويانو او مبارزينو پدې خبره اړو فکر ندې کړې ،کله چې دحکومت دبقاء عامل او وسيله (لکه چې د لغوي او اصطلاحي معنا او مفهوم څخه يي واضح او څرګنده ده) ، تحکم ، برلاسې ، واک ، اقتدار ،پوليس ،اردو او جاسوسي سازمانونه او سي ، څه ډول دد موکراسۍ په عامل او ضامن بدليدلې شي ؟ دموکراسي او حکومت دوه متضادي ديالکتيکي پديدې دي چې يو بل نفي کوي او سرمايه د حکومت دتحکم نا بکاره وسيله او عامل ګڼل کيږي.پوليس ، عسکر ، لښکر ، چاکر ، نوکر ،توپ ،ټانک ،طياره ، اداره ، قانون ،حقوق ، مطبوعات ، دموکراتيک ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهادونه، بنیادونه، ارګانونه، انستیتوتونه او دیته ورته مؤسسات چې د حکومت ځخه د اولس د نجات ضامن ګڼل کیږي د سرمایي خاوندان یې د خپلو سرمایو په قوت په اصطلاح د خپل منتخب حکومت په زور، ددې په عوض چې اولس دغه ټولې اداري پخپل واک کې ولري، حکومت غصب او په انحرافي شکل یې د اولس پرضد په ډیر بې رحمانه شکل پکاروي. دموکراسۍ هیڅکله وجود نه درلود او نه به یې ولري او په اصطلاح دموکراتیک استثمار د تاریخ په اوږدو کې د حسابي تصاعد په کچه نه بلکه همیشه دهندسي تصاعد په کچه لوړ تللې دې. هره دموکراسي یعنې د معین ټولنیز سیاسي نظام او ټاکلي متشکل حکومت دیکتاتوري او دنن ورځې دګلوبالیزم په کچه حاکمې طبقې بې حدو حصر استثمار ګڼل کیږي. نني سیاسي ـ ټولنیزم نظام یعنې نني نړیوال مونیپولار امپریالیستي حکومت او اقتدار، یعني نړیواله سرمایداري مافیا او یا په بل عبارت نننۍ سراسري نړیواله کرکه او نفرت، ترور، وحشت، بربریت او یو تربل وژنه او بالاخره عامه تباهي. ځکه چې سرمایدار ځان او اولاد له لاسه ورکولې شي، خو سرمایه نه.

نابغه عالم او شاعر ګل پاچا «الفت» لیکي:

په لښکرو، په عسکرو پهره دار
خزانې خپلې ساتلې شي سرکار
خو دعام نفرت نه ځان ساتلې نشي
په توپونو، په ټانکونو زرهدار

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَـٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَـٰكُمْ شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓا۟ ۚ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ (١٣) ۞
ترجمه: اي خلقو بیشکه مونږ پیدا کړي یې تاسې (ټول اصلاً)

له یوه سړي چې (ادم) او له یوې ښځې چې (حوا) ده او ګرځولي یې مونږ تاسې ځانګې او قبیلې قبیلې لپاره ددې چې وپیژنۍ یو له بل سره بیشکه چې ډیر مکرم او معززله تاسې ځخه په نزد دالله ډیر متقي ادب لرونکې ستاسې دې. بیشکه چې الله تعالي ښه عالم ډیر خبر دار دې.

پوښتنه پیدا کیږي، څوک نن په ټوله نړۍ کې دغه ارزش ته ارزش قایل دې؟ کوم یو له دغه ۴۳ جمهوري ریاست ته له افغاني کاندیدانو ځخه د تقوا، کرم او د خلکو په نزد د درناوي او اعتبار خاوندان دي، پرته له دې چې له خارجه وارد شوې، اجنبي ښه خدمت ګذاره، وطن او اولس دښمنه اوسې، په سلو، زرو فسادونو، خیانتونو، جنایتونو او د پردو سره دوطن او اولس د سرنوشت په سر معماملګریو په دوسیو یې ډیپو ګان ډک کړي، د پردیو د ګټو دساتلو په خاطر په ښکاره ډانګې ګرځوي او دمختلفو استخباراتي سازمانونو په اړیکو لرلو ویاړ کوي.

هو! حکومتونه په حقیقت کې هغه غداران دي چې خپل ټول روا امکاناتو یواځې په ناروا ډول د خپل حاکمیت او اقتدار په لارکې په کار اچوي. نو ځکه زمونږ کاندیدانود خارق العاده بې بنیاده او بې مورده

خد متونو لافې لا ختمي نه وي چې سمدستي ولایتونو ته د اولسوالیو لوړولو، د وزارتونو، د جمهوري ریاست دمعاونتونو او نورو امتیازاتو په سر د معاملګریو خوندور اوږده بحثونو دوام پیدا کړ. پدې صورت کې افغان اولس له دغه ډول ټولټاکنو او کاندیدانو ځخه د څه ډول خدمت آو چا لپاره توقع لرلې شي؟ په افغانستان کې ټول میشت خارجي

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوتونه او مختلفي نمایندګۍ نه یو وار بلکه په وار وار د خپلو دغو زړو شاجانیانو په بې کفایتۍ او په افغانستان کې د اداري ،قانون ،حقوقو ،... او په کل کې د نظام په نشتوالي په وار وار اعترافونه کړي. که دا خبره سمه وي ، ټولټاکنې د کومو اصولو او نورمونو له مخې کیږي؟ د څه لپاره کیږي ؟ او څه ارزش به ولري ؟.

افغان اولس د جفا سزاوار ندې !

له درې لسیزو څخه زیاته موده له هغې ورځې څخه تیریږي چې د افغان اولس پر ضد نا برابره او غیر عادلانه جنګ دوام لري. په نړۍ کې د ټولو چارو ،اجرأتو او مناسباتو لپاره په ملي او بین المللي کچه ټاکلي قوانین ،اصول ، نورمونه او معیارونه وجود لري او دهغې له مخې ټولې چارې سر ته رسیږي . هغه څه چې د افغان اولس په سرنوشت او حق کې روا ګڼل شوي او هره ګړۍ او لحظه پیښیږي له هیڅ یوه دغه قوانینو ، اصولو او معیارونو سره سمون نلري. افغان اولس بې تعصبه ،بې ریا ، په ازادۍ مین او دټولو ملي او بین المللي منل شوو اصولو او قوانینو ملاتړې اولس وو او دې.زه نه پوهیږم د کوم ځنګل او کوم بربریت د قوانینو او اصولو له مخې ورسره کړه وړه او معامله دوام لري.

د درې لسیزو راپدې خوا په اصطلاح د نړۍ ټول متمدن ، پرمختللي او د سولې ، دموکراسۍ ، ټولنیز عدالت او د بشر د حقوقو پلوي او علم بردار هیوادونه په شکل دا شکالو د افغانستان په ټولو مسایلو او قضایاوو کې ښکیل او په مختلفو ډولونو د افغان اولس په وړاندې د نه بخښونکي ګناهونو عاملین او جرمي مدعیان ګڼل کیږي.دوی بې دلیله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې موجبه دافغان اولس په حق کې هره جفا او ناروا روا ګڼلې او په یوه او بله پلمه، په غلطو او درواغجنو شعارونو ،په ناروا او ظالمانه ژستونو ،تاکتیکونو ، ستراتیژیو او نظامی اپراتیفی سوق الجیشیو افغانان تیر ایستلي او حتا د غم او ښادۍ په حساسو شیبو کې یې په نه جبرانیدونکو تلفاتو او غم ودرد اخته کړیدي. د روس د یرغل په وخت کې یې دافغانانو د حقه حقوقو ددفاع په بهانه ، افغان اولس څخه د سون دموادو په حیث ګټه واخیستله او نه یوائې دپخواني شوروي اتحاد څخه یې د ویتنام انتقام واخیست ، بلکه ټول د شرق او غرب ، کاپیتالیزم او کمونیزم ، امریکي او روسیي،C.I.A او K.G.B ذات البیني عظیم پرابلمونه د افغانانو د سرنوشت سره غوټه او د نژدې لس ملیونو شهیدانو .معیوبینو ، اواره افغانانو اود افغانستان د ټولو مادي او معنوي بنیادونو او شتمنیو د تخریب په ارزش یې میدان وګټه او په هغه بې حسابه تریلیونونو ډالرو چې هر کال به یې د ساړه جنګ ، کمو نیزم پر ضد مبارزه او ددریم نړیوال جنګ د امادګۍ په لار کې مصرفولې ، نن د ګلوبال نړیوال مونو پولیزم اود پخوانۍ زړې استعمارۍ ستراتیژۍ له مخې د نړیوال سراسري مونیپولار حاکمیت او سلطنت د لاسته راوړلو په خاطر یې د ژوند په ټولو اړخونو او ابعادو کې په پټو سترګو وحشیانه حملې دوام لري.

داسې وایې چې امریکایان په سیاست کې دوستۍ او دښمنۍ ته هیڅ ارزش او تعهد قایل ندي او په ډیره اسانۍ سره د هغې ځایونه سره یو په بل بدلولې شي ،پدې خبره کې اوس مونږ هیڅ شک نلرو .دروغ ،ناروا او ظلم د هغوی د سیاست

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

اساسي رکنونه او په دغه بنیاد هر ډول سازش او کمپرومایز د هغوی د سیاسي دکتورین اساسی قانوني جز ګڼل کیږي ، چې په افغانستان کې د هغوی د دیرش کلن سیاسي حضور په دوره کې مونږ ددغه ډول لغزشونو او خاینانه مانورونو عیني شاهدان وو . دوی په افغانستان کې دافغاني ټولنې واقعیتونه او حقایق هیڅکله په نظرکې نه دي نیولي ا و ارزش ورته نه دي قایل شوي. د بن په په کنفرانس کې ددې په عوض چې دملي وطنپرستو مشرانو ، روحانیونو ، د تحصیل او تجربې لرونکو ملي کدرونو څخه ټولنیز پراخ بنسټه موقت ،انتقالی ا وبالاخره منتخب دولت او نظام د یوه سیال بدیل په وجود کې جوړ او سیله معامله ورسره وکړي ،دروس سره معامله ګرې شمالي ټلوالې ،د قبرس په ګروپ او د پخوانی پادشاه محمد ظاهرشاه په پسیفي ډلې چې درې واړو ډلو هیڅ ټولنیز بنیاد نه درلود اتکاء وکړه او د هغوی په انتخاب سره یې خپل ناولې نیت ،چټل او ناولې سیاست او د خپل بازاري سودجویانه او آزمندانه لوبو په ځیره خپل اصلي مخ ،ماهیت او اهمیت څرګند کړ . په افغانستان کې دامنیت دتأمین په خاطر دزرګونو موجوده نظامې جنګي ،ترانسپورتي الوتکو ،ټانکونو ،جنګي ـ تخنیکي وسایطو ،وسایلو، وسلو او دهر څه څخه مهم د سلګونو زروباتجربه او تحصیل لرونکو فداکارو او وطنپرسته افسرانو او سربازانو څخه په موقع ګټه ونه اخیستې شوه او تر الوتکو پورې ،ټانکونه ، او جنګي ـ تخنیکي وسایط تخریب او د پاکستان په کباړ خرڅ او ددې خاوری اصیل افسران او جنرالان چې داردو او حتا دمملکت د اداري جوګه وو ،نن هم د لارې په سر الوګان خرڅوي او ددې خاورې اصیل بچیان په خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک او یا نورو ملکونوکې اواره ګرځي. معلومېږي چې شعار یوڅه او هدف او عمل بل څه دي. نو ځکه په ملک کې نظام، اداره اوقانون وجود نلري او نه یې په راتلونکي کې امکان او احتمال په سترګو کېږي. حال داچې هر یو ددغه مملکتونو څخه پخپل ملک کې ترلې ټولنيز نظام ،اداره او قوانين په ټول قوت سره حاکميت لري. خو زمونږ په مملکت کې د همدغه « متمدنو» ،« پرمختللو» ، « ترقی پسندو»او « دموکراتو » هيوادونو په حضور کې ټول بنيادي افغاني ارزښونه رنګيږي او د همدوی سره په تباني ، دهمدوی په مساعدت او حمايي لاندې فساد ،رشوت ،اختلاس ، دمخدره موادو قاچاق ،غلا ،انسان وژنه او انسان تختونه او ۱۰۰۱ نورې منفي پديدي خورا لوړې کچې ته رسيدلي او لا لوړيږي او دافغاني ټولنې د ورځني ژوند دود او دستور ګرځيدلې. له هغې ورځې څخه چې ددوی منحوس قدمونه افغان سپيڅلې خاورې ته د امنيت ،بيا ابادونې او مرستې په پلمه را ننوتې دي ، امنيت په کلي ډول خپله بستره د افغانانو له خاورې اوله جهانه ترلې اود دوی ددغه پاليسی له مخې چې « کوربه ته وايي بيدار اوسه او غله ته وايي ورځه پرې» نن په هيواد کې د ځنګل قانون حکمفرما ، خو پره په هر صورت دافغان لورې په اوږو پرته ده.نن زمونږ د امنيت ساتونکي خپل ځانونه نشي ساتلې او خپلې قرارګاوې د هر خس او خاشاکاو حتا د کډوالو د څادري ستر ځايونو تر شا پټوی اود خپلو مخالفينو د سنګرونو د بمبارد اوددوی په آندبچه ترسانک په خاطر پرته له دې چې له لوړې ارتفاع بمونه غورځوي ،يا يې په بې پيلوټه بمی الوتکو ولي او يا پرې له ليرې ويشتونکوتوپونو او راکټونو حملې وکړي ، بله چاره

نلري .دا ډول تاکتيک ، ستراتيژي او عمل د بيوسی او ضعف څرګندوی او په سياسي ـنظامي ادبياتو کې ددې عمل ساده افاده او تعبير نسل کشي ګڼل کيږي ، ځکه چې د اهدافو تشخيص او تميز پکې په هيڅ صورت ممکن نه دې او د کلي کور په اصطلاح ورته د ړندو غرګې يا ګوزار ويل کيږي .د بيا ابادونې د پروګرام له مخې ټول افغانستان په مقبرو بدل او هر ځای سره بيرغونه زړيږي او دعاجلو مرستودولتي پروګرام يواځې دا شوې چې هر مقتول شهيد په ۲۰۰۰ زره ډالره او هر معيوب په ۱۰۰۰ ډالرهپه بيه واخلي.

دې کې شک نشته چې پورتنی خبرې به مونږ د احساساتو له مخې کړې وي ، پداسې شرايطو کې پرته له احساساتو ،د تعقل فرصت چاته کله ميسر کيدلې شي او کله ځای لري ، خصوصاً ، کله چې په وطن کې چارواکی يواځی د پړو نارواچارو مسئوليت ولري اود صلاحيت پر ځای يواځې د خپل اولس زورول او شتمنيو لوټولو فرصت ورکړې شوې، او همدغه لوی غنيمت ګڼي. پردي هم د « به ما چی» له موقف څخه د ښو او بدو چارو او مسايلو سره يوشان بې تفاوته کړه وړه لري . يعنی چې په ملک کې پخپله چارواکي او دهغوی د چارو متوليان او مسئولين اعتراف کوي چې په ټولنه کې نظام ، قانون ، اداره ، د ښو بدو تميز او پوښتنه نشته ، نو ايا په داسې شرايطو کې به منطق ، منطقي فکر يا ارزونه کول بې مورده او يا پخپله دغه عمل بې منطقي نه وي ؟ په اوسنيو شرايطو کې ټولې خبرې پوچه ډرامه او مطبوعات د لعنتې پديدي په حيث دحاکمې فاسدې طبقې د لاس حربه ګرځيدلې او ګټه يواځې هغه چاته رسي چې طرحه او برنامه ريزي کوي يې او ويونګو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائې پنځه ټنګې مزدوري غنیمت ګڼلې.

هو ! مونږ پدې هم پوهیږو چې افغانستان د ملګرو ملتونو، د غیر منسلکو هیوادونو، اسلامي ټولنې او اسلامي کنفرانس د غړو هیوادونو فعال او متعهد غړي په حیث د نورو هیوادونو په څیر ازاد او د مشابه حقوقو او وجایبو لرونکې هیواد دې. افغانانو تل د ملګرو ملتونو د بشر دحقوقو نړیوالې اعلامیې، دامنیت د شورا میثاقونو او کانوانسیونونو، پریکړو او تعهداتو ته، پرته د نظامی تړونونو څخه متعهد پاتې شوې او په فعالانه او مسئولانه ډول یې منلې یا رد کړې دې. مونږ پدې پوهیږو، ټول خارجي قوتونه چې زمونږ په هیواد کې حضور لري، په خپلو هیوادونو کې یې دخوشبختۍ ژوند شرایط برابر کړیدي.دوی کولې شول مونږ ته هم همدغه ډول شرایط برابر کړي. دوی نه یوائې دغه کار نه دې کړې او نه یې غواړي، بلکه زمونږ د ټولو بدبختیو اصلي عاملین همدوی دي. افغانانو تل هڅه کړې دټولو هیوادونو سره متقابل دوستانه اړیکې ولري، دا یوائې اجنبیان دي چې تل یې افغانانو ته ددښمنۍ په سترګه کتلې او تل یې د اجنبې پرسته عناصرو په ګمارلو، دافغان اولس پر ضد توطیې جوړې کړیدي.

د ۲۰۰۱ کال د ۹/۱۱ او خصوصاً د بن دبې بنیاده او بې مفهومه کنفرانس څخه را وروسته په حقیقت کې د همدغه بهرنیانو او دهغوی پورې تړلې بیګانه پرستو عناصرو د توطئو په نتیجه کې په افغانستان کې سیاسي، اداري او حقوقي خلاء ساتل شوې او په دې وروستیو وختونو کې د تش په نامه انتخاباتو په دسیسه دغه خلاء نوره هم اوږده کړې شوه تر څو فرصت طلبه، استفاده جو او خاینو عناصرو لپاره ددې ختمه برابره شي، چې وضعه د بعدي لاس وهنو لپاره دومره ویجاړه کړي چې بیا د جوړیدو نه وي.

پدې وروستیو وختونو کې د وضعې کنترول مشکل شوې او دهر چا څخه لاره ورکه ده. اروپایي او امریکایي لوړ پوړو چارواکو وقت وناوقت د افغانستان په لور منډې رامنډې پیل کړي او افغانانو باندې انتقادونه او ګواښونه له هرې خوا زیات شویدي، چې که سمون رانولي نو خپلې مرستې به بندې او خپلې پښې به له دې ملکه یو ځل بیا سپکې کړي ؟دا پدې معنا چې ټوله ملامتیا او ګناه ګوندې داصیلو افغانانو لخوا ده او باندیني هیوادونه اود هغوی غلامان ټولی چارې په سپینو چینو او سپینو دستکشو کې سرته رسوي، حال داچې دوی هر یوه په وار وار خپل ځانونه او یو بل سره پخپله ملامته کړي دي. تهمتونه او په نورو دخپلې پړې اچونه هیڅکله د موجوده پرابلمونو د حل لار نشي پیدا کولې. ښه به داوي بهرنیان او د هغوی لاسپوڅي د افغاني ټولنې تاریخي او موجوده حقایق او واقعیتونه په پام کې ونیسي اود بین المللي متقابلو اصولو، معیارونو او قوانینو، کوم چې د همدغه هیوادونو په ابتکار تدوین او تدقیق او په ملي او بین المللي کچه منل شوي دي او تر هرڅه بهتر قرآني احکامو ته دې غاړه کښیږدي اوملامته او په فساد ککړ کسان هر څوک چې اوسې، «داخلي یا خارجي» د همدغه اصولو له مخې د محاکمې میز ته حاضر او په عادلانه ډول دې دغه غمیزي ته د پای ټکې کښیښودل شي. په غیر صورت کې په دې هر څوک پوهیږي چې که په فساد او خیانت ککړ کسان، د بشر دحقوقو ناقضین، جنګي جانیان، قاچاق

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان"
سیاسي فلسفه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بران او خارجی جاسوسان په افغانستان کې د چارو د سمون جوګه وې ، په دې تیره نژدې نیمه پیړۍ کې به په افغانستان کې هیڅ مشکل او پرابلم نه وې پاتې. اصلي خبره داده چې په لیوانو رمې نه ساتل کیږي ، او تر څو پورې چې د افغانانو د موجوده غمیزې اصلي مجرمین په ملک کې د چارو او واک متصدیان اوسي نظام ،قانون ، سوله او امنیت نشي ټینګیدلې ،څکه د سولې تأمین او د مجرمینو محاکمه به همزمان پیل کیږي ، او په نړۍ کې نه داسې احمقان پیدا کیږي او نه داسې صادقان وجود لري چې په خپله خوښه د قدرت قمچینه له لاسه وغورځوي او زولنې په پښو کې واچوي.

د نوومبر د میاشتې په ۱۹ د پنجشنبې په ورځ د جمهور رئیس حامد کرزي او معاونینو د لوړې د مراسمو احساساتي خبرې او تخیلي وعدې یوې خوا د هرچا د خوښۍ او مسرت باعث او دلیل کیدې شو ،خو بلې خوا ته همغه پخوانۍ زړې ځیرې ،د نړۍ د ګوټ ګوټ څخه ټول همغه زاړه یاران ،زاړه ائتلافونه ، شراکتونه ،مصلحتونه ،وړاندیزونو او پیرزوینو څخه په پخوانۍ زړه وضعه کې د بدلون څه نخښې نښانې تر سترګو نه شوې. په دې صورت کې دا اوسنۍ منډې رامنډې ، ګواښونه ، مانورونه او حتا د دیپلوماتیکو اصولو او معیارونو په خلاف څرګندونې او ژستونه پرته له بلې پوچې ډرامې څخه بل ډول نه تعبیریږي او نه کومې مثبتې پایلې لرلې شي. فکر نه کوم تردې وروسته به افغانانو دغه ډول ناوړه وضعه څوک په اسانۍ تحمیل او و منلې شي. بلکه دا وضعه نن په ټوله نړۍ کې د هیچا لپاره د تحمل وړ نده او ددې اور لمن به په ټوله نړۍ کې هرې دروازې او د هر چا لمن ته رسي او هر څوک به هر

ځای په تړلو لاسونو او پښو او بیوسۍ سره پخپلو جامو کې سوځي. اور اوردې او په هره ځمکه او ځنګل کې چې پریوځي ،هلته به لمبې پورته کیږي. غربیان به ډیرې هڅې وکړي په هره وسیله چې اوسې ددغه اور لمبې په افغانستاکې ایسارې وساتي. دا لکونه افسران او عسکر چې په افغانستان کې بې بندوباره ،لجام ګسیخته او غیر مسئولانه په عملي سدیزم او جینوساید روږدي شوي ،حتماً به دغه تجربې او تمرینونه په خپل ملک کې ، په خپلو خلکو عملاً تکراروي ، چې نخښې نښانې یې همدا نن پرون په سترګو شوي دي.

تیره ورځ د تلویزیون له لارې اعلان وشو چې په افغانستان کې ۳۱ ملیونه کسان ژوند کوي ، ۳۱ کسان به ددغه وضعې پلوې نه وي. په نړۍ کې نژدې ۶ ملیارده کسان ژوند کوي ،داسې وایې چې ددغه ډول وضعې پلویان او طراحان له ۳۰۰ تنو تجاوز نه کوي . ایا دا ټول متمدن بشریت دومره بېوسه او استغفر الله دومره احمق شوې چې د پنځو کسو د جادو او مسمریزم د تاثیر لاندې په رڼو سترګو ناخود اګاه ددغه جهنم په لور ځغلي ؟ د وحشت او جاهلیت د وخت انسان پر دوۍ شرف درلود . هغوی که به کوم حیوان یا انسان ونیوه او خام به یې خوړ ،نو په دوهم به یې غرض نه درلود . د تعجب خبره داده چې نن دوۍ په یواځې ځان بې مقصده او بې دلیله په ملیونو کسان وژني او هیڅوک حتا د پوښتنې حق نلري. د جاهلیت په زمانه کې چې انسان هیڅ ډول امکانات نه درلودل د علومو په لټه کې یې ټوله نړۍ ګوټ په ګوټ لټولې د نړۍ خریطې ،د علومو اساسات او بنیادونه یې څیړلي او فورمولبندي کړیدي. نن چې بشر ټول امکانات په لاس کې لري ، د تروریزم په نامه احمقانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

طرحه او يا بله پوچه ډرامه هر يو متمدن انسان ناخود اګاه مني .

مونږ افغانان په خپله وروري کې هيڅ پرابلم سره نلرو . د خارجيانو سره زمونږ پرابلم دادې چې زمونږ په خاوره په ناروا رانتوتي او بې ګناه مو وژني . که دوی ووځي او ومو نه زوروی ، مونږ دوی سره هم هيڅ مشکل نلرو . معلوميږي چې په افغانستان کې کوم نه پخلاکيدونکې مشکل اولوی پرابلم وجود نلري.نو ولي په اصطلاح دا ټول متمدن بشريت د تا ويلي ، ما ويلي لفظي بحث د شخړې دحل له عهدې څخه نشي وتلې ؟ اوس مونږ په دغه حقيقت پوهيدلي شو چې په رښتيا ننني متمدن انسان له يوې خوا څومره بيوسه اوله بلې خوا څومره بې شرمه دي. هغه کارونه چې بشريت په افغانستان ،عراق ، فلسطين ، جهان او يا په ګوانتانامو ، بګرام ، ابو غريب او نورو زندانونو کې کړي او کوي يې ، چې سپي او خنځير به يې هم و نه کوي. شک نشته ډير خلک ځيني وخت عقل له لاسه ورکوي او هر ډول کارونه کوي چې هم ځان شرموي او هم جهان. عادي دود او دستور دادي چې دا ډول کسان په ځنځيرونو تړي او په ټولنيز لحاظ هم ورته دقانون ځنځير ، زندان او حتا په قانون کې د مرګ سزا ګانې هم په نظر کې نيول شويدي.

دننني عصر علاج ناپذيره او نه جبرانيدونکې پرابلم د انساني ذاتي ذهني نيمګړتيا اوننني علمي ،تخنيکې ،اقتصادي او دژوند په نورو اړخونوکي چټک پرمختګ تر منځ اساسي تضاد جوړوي. ټولنيز ذهنيت او شعور ددغه انکشافاتو څخه ډير وروسته پاتې کيږي او په نتيجه کې په نه پخلا کيدونکي تضاد باندې بدليږي. انساني ذهنيت دخپل تکامل په مسير کې مختلف بدليدونکي پوتنسيال او امکانات

لري. يعنې چې دخپل تکامل دمسير په لومړۍ مرحله کې خورا زر بدليدونکې خاصيت لري ، په دوهمه مرحله کې بطي کيږي او دانعطاف له قوس اوړي او په دريمه مرحله کې مخ په زوړ ځي (انحطاط مومي) . ددغه ډول خاصيت برعلاوه انساني ذهني ختيه د بل هر مادي موجود په نسبت دزيات عطالت درلودونکې ده. ځيني وختونه دغه عطالت تر دې اندازې زيات وي چې په پايداره ، نه بدليدونکي دينااميز باندې بدليږي يا په بل عبارت متحجر او منهمک پاتيږي . حال داچې د علمي ،تخنيکي او اقتصادي پرمختګونو سره سم ټولنيز اړيکي هم بايد بدلون و مومي. په غير صورت کې وروسته پاتي مناسبات او اړيکي د نوموړو پرمختګونو مخه نيسي او د پښو زولنې يې جوړيږي . خو حاکمه او واک په لاس طبقه د ذهني تحجر له مخې د اړيکو بدلون نه مني او په خپل ټول قوت ، ټولو دسيسو او جهالت سره د بدلون مخه نيسي. په نتيجه کې نه پخلا کيدونکي متضاده مبارزه په حاد ترين شکل سره پيل کيږي. دانسان دپيدايښت له ورځې ترننه پورې ، د اقتصادي ـــ اجتماعي نظامونو په بدلون او تکامل سره ،ټول ټولنيز مناسبات په جبری شکل سره بدل کړې شويدي. نن دکار د ټولنيز خصلت اوخصوصي ملکيت اود انساني ذهنيت او علمي تخنيکي پرمختګ تر منځ تشه اسفل السافلين جوړه شوې ، دمړښت او فقر تر منځ تناسب په تيرو ۷۵ کلونو کې له ۳ : ۱ څخه ۷۵ : ۱ ته رسيدلي ،د مختلفو مالياتو ، بيمو ،قيمتۍ او نورو مصارفوکچه ورځ په ورځ لوړيږي او دټولنيزو خدمتونو کچه چې په ځيني هيوادونو کې اصلاً دغه مفهوم وجود نلري ، په پر مختللو هيوادونو کې هم له يوی ورځې څخه بلې ته د صفر په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لورچټک تقرب کوي او په نړۍ کې

موجوده بحرانونه، تضادونه ،او پرابلمونه د سرمايي دليونيانو له واک او کنترول څخه وتلي دي. نن د بشريت اساسي کمبودي او تشه، که شخصي ده او که ټولنيزه ، علمي او کلتوري بڼه لري او سرمايه په ټولو بوقلموني اشکالو او ماهيت سره د هغي د ډکولو ، اقناع او ارضاء څخه پاتې راغلې ده . نړۍ نن د علم ،پوهې ،کلتوري نيمګړتياوو ، بحرانونو او تضادونو کې ښکيل او په فردي او اجتماعي لحاظ د دغه تشې د انعطاف په خورا لوړو قوسونو کې لار وهي . د نړيوال کلتوري انقلاب ذهني او عيني شرايط اماده او يوائې د پروفسيو ناليزم له لارې د کلتوري عدالت او انصاف په تحقق سره ټولنيز عدالت تأمينيدلې او نړيوال په حقه سره د حتمي تباهۍ څخه د خلاصون لار ميندلې شي.

افغان اولس کله هم زور ته نه دې تسليم شوې، دا ځل به هم تسليم نه شي!

په غربې يا په اصطلاح متمدنه نړۍ کې ټولنيز دودونه، عنعنات، رواجونه ،لفظ ،قول ،وعده ،قسم او ديته ورته ټولنيزو تعهداتو باندې باور او دريدل د وروسته پاتې ټولنوزاړه پاتې شونيي مناسبات ګڼي او په نوې سرمايداري امپرياليستي او دهغې په ګلوبال او سوپر ګلوبال مرحله کې په کلي مردود ګڼل کيږي او پابندي پرې پرته له ساده لوحانه،نائيف او وروسته پاتې والې شوم ميراث څخه بل څه نه شي منل کيدلې.

په دې متمدنه او اصطلاح دموکراته نړۍ کې سياست ته،هغه چې بايد د اولسونو سرنوشت و ټاکي ،هغه چې بايد په خورا لوړه کچه د نړۍ داولسونو ذات البيني عادلانه او منصفانه مناسبات تعين کړي ،هغه چې بايد د ظلم او ناروا د مخنيوي په خاطر د بشر د يوشان حقوقو د تأمين معيارونه ،نورمونه ، کچې او ارزشونه معلوم کړي ، ... ،چټله لوبه او معامله ويل کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ! هغه چټله لوبه چې ۵۰۰ کاله پخوايي په فيودالي زړو مناسباتو کې ريښه وځغلوله ، چټل انسانان په کې ښکيل او د پاکو ،با تقوا ،مومن او شريفو انسانانو په سرنوشت يې بې شرمانه لوبې پيل کړي.دوی رښتيا هم له ابتدا څخه دا چټله لوبه د نسل کشۍ او په پټو سترګو د عامه شتمنيو د غصب او چورو چپاول په بنياد پيل، چې خورا ارزانه او ګټوره معامله ګڼل کيږي اونن يې ورته خورا مناسب چټل نوم « سرمايه» غوره کړ، چې پرته له دغه نا روا او چټلو مفاهيمو بله افاده هم نلرې. کاشکيږد علمي -تخنيکي پرمختيا ،د عامه ښيګڼو ټولنه ، له استثماره پرته نظام ،د ډلييز کار او ښيګڼې نظام ، ... اويا بل داډول مناسب بشر دوستانه نوم يې ورته غوره کړې وې . اوسنۍ علمي -تخنيکي پرمختياوې خپلې ځانګړې مادي زيرمې او بنيادونه ، حقوقي او قانوني ارګانونه ،بشري مناسباتي معيارونه ،نورمونه ، قوانين ،سازمانونه،انستيتوتونه،متقابل مسئوليتونه ،صلاحيتونه ، تعهدات ، متقابل حقوق ،وجايب او پابنديو ته ضرورت لري چې بايد ايجاد او عملاً دمربوطه ارګانونو له خوا يې پام لرنه او ساتنه وشي. دغه ارګانونه عملاً ټول وجود لري ،خود څو ټنګو ناچله ، توروا او بې ارزښه پيسو په بدل کې د سرمايدار په ولکه کې قرار لري او په حقيقت کې قانون دقانون ، حقوق د حقوقو ، اداره د اداري ، ... او نور باالذاتهِ او فی نفسهِ دځان پر ضد دنابودۍ حربه او وسيله ګرځيدَلي ده. ځکه چې نظام پخپل محرک او خپل خره چپه سپور دی ، د سرمايي څخه دبشري عامه ښېګڼود تأمين د وسيلي وسيلې په حيث نه ،بلکه دشخصي هدف او شخصي اهدافو د لاسته راوړلو د وسيلي په

حيث ګټه پورته کيږی او سرمايدار پری د شخصی ملکيت په حيث پخپله خيټه اچولې او سرمايه پخپله د سرمايې د توليد وسيله ګرځيدلې او زيار ايستونکې انسانله دغه پروسې څخه تقريباً په کلي ايستل شوې دې ، حال دا چې سرمايه ټولنيز محصول ،ټولنيز ملکيت او په ټولو خلکو پورې دډلييزو او دعامه خير ښېګڼود تأمين په خاطر ، اړه لری. شخصي ملکيت هغه دې چې دخپلو متو په زور اودتندي په خولو ګټلې شوې وې نه دا چې يا يې پخپله او يا يې پلار نيکه په غلا ،چور چپاول او يا په ظلم او ناروا را جمع کړې وي .د غلا ، چورو چپاول ، جوړ جاړي او په پټه پنا د سرمايدار د ناروا ګټې څخه پرته ، په عادي ورځني تعامل سره، د سرمايدار، د کار فرما په حيث او دمتخصص او غير متخصص کارګر تر منځ معاملو کې ټوله ګټه د شخصي مال په توګه ،سرمايدار ترلاسه کوي او هر کارګر هم يوائې د شخصي مزد په حيث خپله برخه ترلاسه کوي.خو داچې هر متخصص او غير متخصص کارګر دټولنې له خوا روزل شوې ،او اوبه ،هوا ،چاپريال اوډيرو نوروتوکو څخه چې ټولنيز مال او سهم ګڼل کيږي ،چې سرمايداريي بايد حق ادا کړي ،خود خپلې دغه يو پر څو مليونمې ذرې په عوض د نورو هيوادوالود څو مليونه حق څخه ناوړه وړيا ګټه اخلي او په خپل جيب کې يې اچوي. خورا سرسام اوره ګټه چې سرمايداريي د سرمايي د نا روا تزايد او حکومتونه يې د خپل تحکم او استبداد د دوام په خاطر د افرادو او اشخاصو د تطميع ، اضافي بې ځايه مصارفو او يا زر اندوزۍ په خاطر ،دارزشي اسنادو او تورو پيسو د چاپولو او صدور له لارې د هيواد والو حق حلالې شتمنۍ غصبول او په اوسنيو شرايطو کې کله چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمایداراو حکومت سازشکارانه او متفقانه د امینتي قواوو سره په تباني کې دخلکو پرضد ، دهمدغه تورو پیسوپه قوت موضع ونیسي او په نه ماتیدونکي سنگر او بالا حصار بدل او په پای کې په نړیواله کچه د سرمایي او حکومت په سوپر ګلوبال مافیایي طاقت باندې بدل شي. مونږ نن عملاً ددغه ډول یوې پروسې چې په نړیواله کچه استحکام پیدا کوي، شاهد یو او که همدا نن ،چې عامه اګاهي او شعور نسبي عمومیت پیدا کړي ، ددغه ناوړه پروسې د ناوړه عطالت په مقابل کې دمخنیوي او عکس العمل تدابیر ونه نیول شي ، سبا به مشکل او یا به نا ممکن اوسي. پخوا له دې چې پیسې خپل فزیکي موجودیت او ارزش په کلي توګه له لاسه ورکړي ،نړیواله مافیا هڅه کوي دپیسو ددغه فلکسیبل (ارتجاعی) موقفاو خصلت څخه څومره چې ممکنه

وي ، غوارې اخري ګټه پورته کړي اود همدې کار لپاره ټول نړیوال امپریالیستي او مافیایي قوتونه ، په ظاهر کې افغانانو لپاره د پخواني شوروي اتحاد اود نړیوال کمونیستي نظام دړنګولو په خاطر د « احسن» پاداش ، خو په حقیقت کې د نړۍ په هر لحاظ دغه ستراتیژیک جیو پولتیک موقعیت ،او تر اوسه پورې د پټې خزانې مرکز او بالا حصار افغانستان ته راټول شوي ، تر څو د خپل چور او چپاول په تورو پیسو اخرین قمار ووهي او دنړۍ په هر لحاظ ، دغه ستراتیژیکه کې ،چې هر غشې به یې دلخواه هدف ویشتلې شي ، خپلې منګولې ښخې کړي . دوی څومره په اغماض او مکارۍ سره د سمسری غوندې د ترمو اوښکو په تویولو سره د څوتنو بیګانه پرستو په مرسته افغاني معضله په کثیر المجهوله سیاسي معادله ،

منطقوي لویه غمیزه او دبې ګناه انسانانو د تباهۍ په لا علاجه وباء بدله کړې ، په دې معنا چې ،شپږ څلویښت د نړۍ ستر هیوادونه په افغانستان کې هر اړخیز نظامي او ملکي حضور لري او پاتې ملکونه هم د افغانستان په مسئله کې بې طرفه او بې علاقې نه دي ،بلکه د مدعي په څیر خپل اهداف او ګټې دغوښینې ذرۍ په خاطر څاري اود نظر لاندې یې ساتي. په حقیقت کې د نړۍ ټول هیوادونه دخپلو لسګونو رنګارنګ جاسوسي سازمانونو له لارې فعالیت کوي ، ځانونو لپاره خپل خپل جاسوسان اود خپلو ګټو ساتونکي روزي ،په مناسب غوره ځای کې یې ځای پځای کول غواړي ، ساتنه یې کوي او وخت په وخت یې د رتبې او مقام څارنه او غمخوري کوي. نن د همدغه بېځایه خپلو او پردیو غمخوریو له برکته د اردو ،څارندوی او امنیت په صفوفو کې عسکر او بریدګي نه په سترګو کیږي او شکر ټولو یې بې سواده جنرالانو ، ډګر جنرالانو ،ستر جنرالانو او مارشالانولوړو رتبو ته ارتقاء پیدا کړې او خپل « مقدس» خدمت ته یې ملا تړلې ده. په افغانستان کې د پخوا په څیر ۷ ولایته نه دي ،د خدای په پیرزوینه هره اولسوالي ولایت او هر کلې اولسوالي جوړه شوې او که دوه کرته بیا ټولټاکنې وشوې ، پاتې کلي به هم څه کرزې صاحب او څه زمونږ خارجي « دوستان» په لایتونو بدل کړي ،یو بې سواده په وطن کې نه دې پاتې چې لا اقل یو ځل دې د ولایت ، معینیت ، وزارت او د جمهوری ریاست مشورتي مقام ته نه وي رسیدلې . کار اوروزګار ته به ضرورت نه وي او که ضرورت هم پیدا شي ، دغه بیچارګان به پرې څه پوه شي او بل دا چې هغوی خو د کار لپاره نه دي ، بلا تشبیه په جنتي ژوند کې کار وجود نه لري. نور

به یې ګټې او دوی به دنورو ... خوري.دا ډول ده د افغاني کثیرالمجهوله سیاسي معادلې ډیره پیکه شمه. خو ددې ټولو خبرو سره سره مونږ په دې عقیده یو چې هره سیاسي معضله د حل سیاسي لار لري ، پدې شرط چې څوک ورسره سیاسي کړه وړه ولري یعنې چې د قضیې حل دهغې په اساسي غوټه او تضاد کې ولټول شي . په غیر صورت کې ، خوپخپله زمونږ دا نا بللي «دوستان» وایي چې افغانانو په تاریخ کې کله هم زور نه دې منلې . مونږ هم وایو چې نه یې دې منلې. خو دوی وایي چې دا کرت یې حتماً پرې منو او ځکه ټولې نړۍ سفر بري اعلان کړې او دافغانستان په جنګي تیاتر کې وضع الجیش لټوي . خو مونږ په دې کې هیڅ شک نه لرو او وایو ،تراوسه چې افغانان هیڅ زور ته نه دي تسلیم شوي ، دا ځل به هم تسلیم نه شي.

بهرنیانو دا دیرش کاله افغانان په دروغو وغولول ، ۱۰۰۱ وعدې یې ورکړې ،خویوه یې هم رښتیا نه شوه. له هغه ورځې څخه چې یې سرمایه خپل هدف ټاکلې ، رښتیا یې په خوله نه شي راتلای. سرمایه یواځې په دروغو او غبن پیدا کیدلې شي. د لندن په کنفرانس کې هم ډیرې وعدې وشوې چې د مخالفینو سره به روغې جوړې ته کښیني ،خو د هغوی د سرکوب په خاطر بارک اباما ۳۰۰۰۰ تازه دمه خاص تربیه شوي دریایي عسکر راواستول چې د ناتو دعسکرو سره یوځای په «مارجه» کې د سولې د خبرو وعدې ورپر ځای کړي. دوی د سولې تر شعار لاندې جنګ کوي ، دامنیت تر شعار لا ندې امن د ځمکې په مخ نه پریږدي ، د بیا ابادونې تر شعار لاندې ښارونه ،کلي ، بانډې ، ولاړه لوټه او د بشر د تمدن په نوم کوم اثر دځمکې په مخ بل چاته نه پریږدي.دوی تجاهل العارفانه ،ساده لوحانه او ډیر معصومانه تظاهر کوي چې ګوندی په افغانستان کې یې وضعه له کنترول څخه وتلې ده (او رښتیا هم وتلې ده)او خوشباوره افغان اولس خو لا څه چې زمونږ عالم روشنفکر قشر هم ورسره دا مني او دهغوی د رښتینولۍ په خاطر یو

ستیژ ترې خلاص نه دې او په بیهوده خبرو حقایق تحریفوي ، داصلي مسایلو څخه دخلکو مخ بل خوا اړوي او هم خپل او هم د نورو وخت ضایع کوي.ځکه څوک دا منلې شي چې دوی په رښتیا د وضعې له کنترول څخه عاجزدي.خویو ځل په رښتیا هم داسې معجزه ونه شي چې « مارجه »د نړیوال عادلانه پروفسیونالیزم د نړیوال سراسرې کلتوري انقلاب د سرچینې په وضع الجیش بدل شی. دا خبره د یقین او امکان څخه ډیره خو هم نه ده !

بهرنیان اود هغوی لاسپوڅي کورني چارواکي پریږده چې دروغ ووایي ،اولس خو په دغه پټو رازونو نه پوهیږي او د اولس په خپل وخت اګاهي او پوهاوې خو دروښآندو دنده او رسالت دې ، ولې مونږ خپل رسالت سرته نه دې رسولې ؟که مونږ په رښتیا ددغه رسالت د احساس درک درلودلې او ځانونه متعهد هم ګڼو ، نوکه لا اقل یو سلول د وطنپرستۍ مو په وجود کې موجود وې ، باید **دعبثو خبرو څخه تیر ، ګونګه روږه مو نیولې وې اود ړندو چشمکېمو په سترګو ګرځولې ! ! !**

کاشکې مونږ پدې وسیله د مسئولیت او شرم څخه دخلاصون لار درلودلې. کاشکې دغه بیچاره اولس د لاس دټناکو او د زړې بوډۍ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپېنسيو د وريشلو تنګی زمونږ د انجنيرۍ ،ماسترۍ ،دکتورا او پروفيسرۍ په تحصيلونو نه وې مصرف شوې او هغوی په دې انتظار کې نه وې چې:«زما لالې به سپاهې ،جمعه دار ، کمال دار او زما د ننګ او ناموس د ساتنې ذمه وار شی» .کاشکې دغه خوشباوره اولس زمونږ هرې غولوونکې چيغې ته لبيک نه وې ويلې او دغه ګنده تخمونه يې له ځانه رټلي وې.

ايا د وطنپرستۍ او صداقت ذمه وار يواځې بې سواده اولس دې او دالفبا زده کړه ، چې پخپل خير او شر څوک پوه شي ،حتماً د بيګانه پرستۍ او اولس او وطن ته د خيانت سره تړلې ده ؟ پخوا چی به مونږ کوم ليونې وليده ، ټولو به ويل دا دانګريز يا پاکستان جاسوس دې. ځينو به ويل چې ،يوه انګريز له ځانه څخهپه دروغو ملا جوړ کړې وو. لکن نن راته روغ رمټ ، تر ټولو هوښيار اوتر ټولو خاين ،جنايتکار ، دبشر دحقوقو ناقضين په رياست جمهوری ، کابينه ، پارمان ،قضاءاو دحکومت په لوړو پوستونو کې ناست او هره ورځ حامد کرزې ،اوباما ، براون او نور ترې د هر ستيژ پر سر شکايت کوي ، خوملاتړ ترې هم کوي ،او هغوی هم افتخار اميزه ايستلی توره د هر ستيژ په سر دخپلو متوليانو د ګټو ددفاع څخه تيريدونکي نه دي بلکه دپارلمان په وړاندې هر يو يې د هغوی د جاسوسي سازمانونو په غړيتوبونو اعترافونه او ويړ کوي.

مونږ که پدې پوره نه پوهيږو چې په ليوانو څوک رمې نه ساتي ،يا جنايتکاران ، د بشر د حقوقو ناقضين ،بيګانه پرستان ،مفسدين او ... که واک په لاس کې ولري ،په ملک کې نظام ،اداره ، امنيت ،قانون او ... تحقق نه شي پيدا کولې ، نو

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

زمونږ بهرني «دوستان»چې د دولت دارۍ اوږد تجربې لري او دموجوده بشری قوانينو دتدوين تور هم دوی په ځان پورې تړي او په نيمي پيړۍ وراووختې چې په يوازې ځان د نړيوالې واکمنۍ تجربې کوي ،ولې د قضيي دعاجل حل لپاره د تجربه شوو تجربو او لارو جارو څخه کار نه اخلي ؟دا داسې عمل دې چې پيل به يې بې له شکه په دوی پوری اړه لري ،خو پای به يې ددوی په واک کې نه وي !د يوه نظام رنګول ډير ساده او اسان کار دې ،خو بيا ابادونه يې د ډيرو نسلونو او پيړيو عمرونه پکار لري !

ننني افغانی معضله د ډيري پيچلتيا او مشکلاتو سره سره ډيره څرګنده او ساده هم ده. که د تيرو وړو غټو خبرو څخه تير او معضله نن چې څه ډول ده، تعريف کړو چې: دتيرې ديرش کلنې ناوړه وضعې او ناوړه شرايطو په نتيجه کې جنګ دوام لري ،په هيواد کې نظام ،اداره ،قانو ن وجود نه لري ،ذات البيني قومي ،مذهبي ،ژبني ،سمتي او نور تعصبات او دښمنۍ لوړې کچې ته رسيدلي ،فساد ،رشوت ، اختلاس ، غلا ،چور چپاول ،اختطاف، په وړو او زړو ،ښځو نرو جنسي زور زياتې د تحمل او حوصلې څخه وتلې ،د شخصي او دولتي دارايي غصب ورځني عادي کار او چار ګڼل کيږي او پوښتنه يې نه شته ،... .

د جنګ دپای ،دټولو نيمګړتياوو د له منځه وړلو ، د امنيت دتأمين ، دنظام دجوړولو او بيا ابادونې په خاطر د ملګرو ملتونو او امريکي په مشرۍ نړيوال نظامي قوتونه او ملکي سازمانونه او ادارې د بيليونونو ډالرو سره دا اته کاله کيږي چې راغلي ،خو چارې په هر اړخ او جهت کې د بهبود په عوض د ډيري ورانۍ او خرابيدو په لور روانې دي او شک نه شته چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان کې یو ځل بیا بشري ناورین رامنځته او پردي خپلې پښې له دې ځایه په تیښته سپکې کړي.

داچې ولې امریکې د شوروي اتحاد د ړنګیدو څخه وروسته افغانان د نزعې په حالت کې پریښودل د کوم چا په برکت چې د یکه تازې شاهنشاهۍ د تخت د اشغال په خاطر یې عجله وکړه ؛

دا چې ولې د امریکې دولت د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د یوولسمې د نیویارک د تجارتي مرکز د ناوړه پیښې په تور د جزا ور افغانان وبلل ، حال دا چې عاملین پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایي او انګلیسي او سیدونکي وو چې د همدغه ملکونو پاسپورتونه یې لرل ؛

داچې ولې د بن په کنفرانس کې د افغاني ټولنې حقایق او واقعیتونه په نظر کې ونه نیول شول او د پنځو « کسو » په کچه په داسې حساسه مرحله کې د یوه لوی مملکت او اولس سرنوشت ور وسپارل شو ؛

یا داچې څه ډول ممکنه ده چې ، داتو کلونو په موده کې د نړۍ ټول او په خاصه توګه ستر پرمختللي هیوادونو په هیڅ اړخ کې حتا خورا کوچنې موفقیت لاس ته رانه وړې شو .

که دوی وایي چې بې وسه دي ،نو څوک به یې په کوم دلیل ومنلې شي ؟

که قصدي او عمدي لوبه او معامله وي نو د کوم ربښتیني افغان لپاره به د منلو وړ وي ؟

مونږ پوهیږو چې هم افغانان او هم د افغانانو بهرني ملاتړي« دوست» هیوادونه نن د لوی مشکل سره مخامخ دي. پکار دا دي چې په هیواد کې ،ګاونډیانو او نړیوالو ملکونو سره په ګډه د سولې ، امن او خپلمنځې عامه ګټو او سولییز ګډژوند لار

غوره شي. نن هم په مشکلو مسایلو کې د حل لارې د پیدا کولو په خاطر بهرني او کورني مسئولین اولس ته مراجعه کوي. افغان اولس د خپلو کورنیو او نړیوالو شخړو د حل لپاره خپل دود ،دستور ،تړې ، تیږي ،... آن تر لویې جرګې پورې مقررات لري او همیشه یې نظامي او ملکي چارې پخپله حل کړیدي.

تر اوسه پورې اولس ته ربښتیني مراجعه نه ده شوې او هر څوک ،که خپل دې او که پردې ، یوائې په دروغو او درغلۍ ور سره چلیدلي دې. د اولس غولول د ځان غولول دي. د اولس زور د خدای زور دې. اولس ته د صداقت له مخې مراجعه پکار ده.

افغان اولسه !که خپل دې او که پردې ،چې په دروغو درسره چلیږي !

یوائې د خپل ملي وحدت په مټ او طاقت کولې شې هغوی د ربښتینولۍ ډګرته راکاږې او لکه د همیش په څیر عادلانه سیاله لوبه او سپیناوی ورسره وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرګه ـ مشورتي ؟ که حُکمي ؟

دفارسي ژبې یومتل دې چې: «احتیاج مادر ایجاد است»، نو دجرګې دود او دستور هم مونږ افغانانو ته له ښې ورځې نه دې راپاتې. که له یوې خوا افغانستان، چې د شمال او جنوب، شرق او غرب تر منځ یوائینې د تلوراتلو مناسب څلورلار او معبر او د هر سیاح، نوښتګر څېړن، عابد، صوفي، راهب، بنجاره او تجار د تلو راتلو لار او تمځای وو او هره نغده او نسیا سودا همدلته کېدله، هره عقیده او مفکوره په دې خاوره کې خمیره او پخلي ته رسیدلې او دهرچا لپاره په قابل هضم مړې بدله شوې، له هرې ورځې نه بلې ته مولانا، ابن سینا، البیروني، سید جمال الدین، فارابي، رازي، بیهقي او ډیر نور زیږیدلي او په نړیواله کچه د سترو خدمتونو او شهرت جوګه شویدي، دله بلې خوا د هر یرغلګر لار هم له افغانستان څخه تېرېدله او نن هم لا د نړیوال جنګ جنګي تیاتر پاتې او یوائې افغانان د مقاومت او اصطکاک د غوټې په حیث پکې سولیږي او د سونګ د موادو په څیرپکې سوځي. د پیړیو په اوږدو کې افغانانو نه دي کړې شوي پخپل ملک کې با ثباته مرکزي حکومت او متناسباً خپل اداري، حقوقي او قانوني ارګانونه، اداري، موسسات او انستیتوتونه ولري او و یې ساتي، او وضعه لکه نن چې څه ډول دوام لري، د تاریخ په اوږدو کې هم همداسې وه. بیګانه پرستانو همیشه خاینانه معاملې او مزې چړچې کولې او ددغه نا بکاره وضعې ددوام په خاطریې په هیواد کې فاسد او نابکاره نظام ساته او نه یې غوښتل په ملک کې مرکزي نوې حکومت، اداره، قانون او نظم برقراره شي. وطنپرستان مجبور وو د حکومت سره موازي اولسي خودګردانه ټولنیز نظام، اداري، قوانین، دفاعي تشکیلاتي سیستمونه جوړ او د وطن او اولس د پت او عزت د ساتلو په خاطر توره په لاس د کورني او بهرني دښمنانو په مقابل کې وجنګیږي. په دې ډول د افغانستان په ګوټ ګوټ کې مستقل خود ګردانه ټولنیز نظامونه، اداري، قوانین، دود، دستور، محلي قومي او سراسرې ملي جرګې او په کل کې خود ګردانه ملي افغاني دموکراتیک نظام او اړونده محلي مردمي (خلکو)، قومي او ملي سراسري ټولنیز دموکراتیک اولسي مناسبات ټینګ او ده په هډاو مټ په مټ د ملي وحدت په قوت د واحد شعار «یو د ټولو او ټول د یوه په لاتړ» د واحد وطن او اولس د شریکو ګټو د ساتنې ضامن وګرځید ل.

هو ! جرګه زمونږ ددغسې یو ډول مجبوري خودګردانه ټولنیز نظام دموکراتیک اصل او د عادلانه مناسباتو خورا لوړ انساني اخلاقي مقام ګڼل کیږي او په افغاني ټولنه کې د تقدس حیثیت لري، تصمیم یې تصمیم دې او پریکړه یې حُکمې پریکړه ده، عملي کول یې حتمي او هیڅ یو خاین د هغې په مقابل کې د پورته کتلو جرأت هم نه لري. دا یو رښتینې اولسي تصمیم دې، اولسي عزم دې، اولسي تعهد دې او هغه اخري اولسي پریکړه ده چې د مرګ او ژوند په پوله، هغه وخت چې چاړه هډ ته رسیدلې او هډ پریکوي او د اولس د بود و نبود

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصمیم او سرنوشت ټاکل کیږي . دلته مشورو او مشورتي جرګوته نه مکان وجود لري او نه زمان ، دلته ټول فرصتونه صفر ته تقرب

کوي او هرڅوک د سترګي درپ فرصت لټوي ، دلته مدعي او مدعي علیه لکه غازي وزیر محمد اکبرخان او مکناټن د سترګو په کسو کې یو بل ته ګوري او د سترګې په رپ کې دحملې او دفاع فرصت لټوي ،هرچا چې دغه فرصت له لاسه ورکړې وو او هر چاچې ګټلې وو .

مشورتي جرګې د پښتو او افغانیت په قاموس کې وجود نه لري ،مشوره چې دخدای په کلام کې یې هدایت شوې او جرګه چې دناشونې منازعې د مخنیوي په وخت کې جوړیږي د موضوع او ماهیت په لحاظ یو تر بله هیڅ ورته والې نه لري او نه باید سره مغالطه شي. دا هغه تحریفي مفاهیم دي چې ځیني کسان یې د تنفس دفرصت د تر لاسه کولو په خاطر استعمالوي او یاد بې مورده تعلل له مخې نه غواړي د موضوع د قاطع حل داقدام پر ځای موقع له لاسه ورکړي او قضیه په جړه مشوره بدله شي. جرګه یوائیني هغه اخري امکانات دي چې د ټولو نورو هڅو او هلو ځلو په پای کې د دوه متخاصمو ډلو تر منځ د جرګې دمسئولینو ددواړو خواوو په ټولو صلاحیتونو سره دایریږي ،پریکړه کیږي او عملي کیږي او یا د نهایي جنګ لپاره هر څوک خپل سنګر ته خیژي . افغاني جرګه ماران ،کله چې مقابل لوري دجرګې له پریکړو څخه سر غړونه کوي خپل ملاتړې اولس سنګر ته رابولې ، دیوي مړۍ ډوډۍ او توت او تلخان سره کفن هم له ملا تړي د سنګر سره یوځای خپل قبر هم کنې او دمرګ او ژوند فیصله یی په همدغه ځای کې کیږي.

جرګه نه دمشورو ځای دې ، نه په کې دغه ډول فرصتونو ته وخت پیداکیدلې شي او نه مشورتي او مصلحتي جرګو کله هم کومې رغنده مثبتې پایلې لرلې دي. کورني او بهرني دښمنان چې غواړي په دغه نا پیژندل شوو نومونو افغاني اصیل ارزشونه بې ارزښه او له منځه یوسي او یا لا اقل د تنفس فرصت پیداکړي ،باید وپوهیږي چې ټول افغاني ارزشونه د سیاسي او بیولوژیکي میراث په حیث ،په غوږ کي له لومړي اذان او د مور د پیو سره لکه دروح د هر اصیل افغان په وینه کې چلیږي او تر څو چې یې روح او د وینې یوڅاڅکې په تن کې وي ، ددغه ارزشونو هیرول به هم نا ممکن وي.

پدي توګه په افغاني کلتوري ،عقیدوي او حماسي لاسته راوړنو باندي دجنګونو او د هغوی د بدو عواقبو یعني ځانځانۍ او پراګند ګۍ سیوري

پروت وو. اولس ددي فرصت نه درلود چې په ملک کې منظم اداري ، قانوني ، حقوقي ، تعلیمي ،حکومتي او دولتي تشکیلات ، ارګانونه ، اداري ، انستیتوتونه ، مؤسسات تشکیل کړي او هر څه لکه چې د مجاهدینو او طالبان په نظام کې په صحرایي او تصادفي بڼه او یا لکه نن چې د لسګونو خپلو او پردیو پخپل سر ادارو او حکومتونو په موجودیت کې چې هرڅه د قانون ، اداري او کنترول په خلاکې سرته رسیږي ، هغه وخت هم سرته رسیدل. خو هغه وخت نه دومره چټک علمي - تخنیکي او اقتصادي بدلونونه ،نه ګلوبالیزم او سوپر ګلو بالیزم او نه دهغې په کچه انساني أتالتاریستي نامحدود حرص او آزوو . افغاني ټولنې یو څه فرصت درلود چې د پیړیو په اوږدو کې، په ټول مملکت کې موضیعي خود ګردانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنيزې ادارې ، قوانين ،اصول او نظم برقراره کړي. څرنګه چې دغه ټولنې او نظامونه د دايمي جنګونو په شرايطو کې چې يو د بل له حاله نه شول خبريدلې ،تشکيليدل ،نو ځکه يې محلي خصوصيات ، قيودات او ځانګړنې درلودلې او تر نن ورځې پورې يې هم نه د تعميم فرصت پيدا کړې او نه يو تر بله سره ورته والې لري او همدغه ۱۰۰۱ رنګې ته د افغاني ټولنې د خود ګردانه ټولنيز نظام ،کلتور ،ازادۍ ،دموکراسۍ اود ټولنيز ژوند هر اړخيزه غنا ويل کيږي .

دا بـه سمه نه وي که ووايو چې افغانستان د ځمکې په سر يواځينې هيواد او افغان ملت يواځينې اولس دې چې د هر ډول خپلمنځي او له پرديو سره د ډيرو ورو تضادونو او مخالفتونو څخه نيولې تر عظيمو نړيوالو قراردادونو ،مخالفتونو او تضادونو لپاره دغه ډول بډايه سوچه اولسي ټولنيز قوانين ،ارګانونه ،ادارې ،مناسبات ، تړې او اصول لري ، چې ملي اولسي لويه جرګه

دهغې خو را لوړ مقام ګڼل کيږي. دغه قومي او ملي جرګې چې په حقيقت کې پردي جنګونو او دهغوی ناوړه پايلو جبراً په مونږ تحميل کړې وې، د تاريخ

په اوږدو کې د خودګردانه ټولنيز دموکراتيک نظام په سوچه خورا لوړ باصلا حيته منتخب حُکمي ارزش او مقام يعنې «لويه جرګه» اواړونده لازمي ــ کافي افغاني اولسی قانون ،دود ، دستوراو اصولو باندې بدل شوېدې . دغه لوی ارزشونه چې د افغاني ټولنې د فرد فرد ، قوم او لوی اولس په تار وپود(بوده او تنسته) کې اخښل شوې او په وينه کې يې جريان لري ، د مغرضو قوتونو د پيړيو پيړيونا ولو هڅو سره سره چې د افغاني

اصيلو انساني ارزشونو د بې ارزشه کولو په خاطر يې کړې تر ننه بې نتيجې پاتې دي. ټولو وطنپرسته افغانانو ته پکار دي د غه انساني ضروري ارزشونه دهر پاک او با ضميره اصيل افغان له ذهن او وجدان څخه په اقتباس د يوه مقدس او لوی سراسري بشري ارزش او جمعي قانون په حيث فورمولبندي او دټولو افغانانو تر جمعي شعور او اګاهۍ يې ورسوي، تر څو په نړۍ کې د نورو اولسونو لپاره هم منلې او لازمي ضروري مثال او سرمشق وګرځي.

جرګې ، لکه چې دمخه ورته اشاره وشوه دډيرو کوچنيو مسايلو ، دمثال په ډول دپلار او زوې او دوه ورونو تر منځ د شخړو څخه نيولې د مختلفو کورنيو ،قبيلو ، قومونو ، اولسونو او مختلفو هيوادونو تر منځ په ځمکني ،سرحدي اوسياسي مسايلو او مخالفتونو باندې وړې او لويي جرګې جوړيدلې شي. جرګې که لويې دي او که وړې يواځې حُکمي بڼه لري او جرګه

مارهم يواځې هغه څوک ټاکل کيږي چې په صداقت ،پاکۍ ، انصاف ، پوهي او دې ډول نورو اوصافو متصف او ذاتاً حُکمي او با صلاحيته کسان او په خپل اولس کې د کافي اعتبار ،تقوا او نفوذ خاوندان اوسي. يوه مسئله او قضيه هغه وخت جرګې ته راجع کيږي ، کله چې د نورو ټولو لارو چارو له مخې يې حل ناشونې ګڼل شوی وي . جرګه له هرڅه دمخه له دواړو مقابلو لورو څخه د پريکړې ټول صلاحيت او واک ترلاسه کوي او سره ددې چې په اکثره مسايلو کې دود ، دستور ،تړې او حدود معلوم دي ، بياهم د جرګې غړي دبې پرې جرګې د دايريدو لوړه کوي او دجرګې د پريکړو څخه د سرغړونې تاوان او جريمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

،چې معمولاً نغدې پیسې ، دکور سیزل ، دقوم ، اولس او کلي کور څخه شړل ، یا د قتل او په ځینې نورو مسایلو کې د د ښمنۍ د له منځه وړلو په خاطر د ښځو ورکول او دیته ورته ډیر نور شرطونه ټاکل کیږي. په بدو کې البته د ښځو ورکول او په اصطلاح خپلوي کول خصوصاً په پښتني دود او دستور کې هیڅکله ښې پایلې نه دي درلودلي او دښځو په حقه حقوقو بربنډه تیری ګڼل کیږي.

جرګې که وړې دي او که لویې یواځې پریکړنده مقام او حیثیت لري، یواځې د مدعي او مدعي علیه متقابلو متخاصمو اړخونو تر منځ د هغوی په غوښتنه او موافقه او حتا د هغوی د استازو او نماینده جرګه مارو په ګډون د با صلاحیته ارګان او مقام په په حیث را غوښتل کیږي او پریکړه یی بې قید و شرطه عملي کیږي. هغه څوک چې د جرګې له پریکړې څخه سر غړوونه کوي په ټاکلې جزا او جریمه محکوم او سمدستي عملي کیږي. د جرګې دغه دومره لوړ مقامي حُکمې صلاحیت که له یوې خوا د جرګې دغړو په شخصي اعتبار ، عدل ، انصاف ، رښتینولۍ اونفوذاو شهرت پوری اړه لري، د هغې

څخه څو برابره زیات د هغه اولسي خودګردانه قوانینو ، اصولو ،دود ،دستور او تړو پورې اړه لري ،کوم چې افغانان یې د اولسي بې عیبه و غشه قانون په حیث منې او د سمدستي با انصافه پریکړې طمع ترې لري.

پدي توګه هره جرګه یواځې با صلاحیته پریکړنده حُکمې ارګان او مقام ګڼل کیږي اوپرته له دې جرګې ته هر بل شکلي او ماهیوې نوم او حیثیت قایلیدل ،لکه چې د ۱۳۸۹ هجري شمسي کال د جوزا دمیاشتي په دولسمه تش په نامه جرګې ته

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

مشورتي نوم ورکړشو او تر اوسه پوری د جمعي رسنیوله لارې په یوه ساعت کې په زرګونو ساعتونه همغه یوه موضوع په مختلفو ژبو غږول کیږي او په میلونونو پانې پرې توریږي، د جرګې د اصلي مفهوم د بدعته او تحریف پرته بله کومه معنا او مفهوم نلري. نن په افغاني ټولنه کې ټول حقایق د لمر په څیر څرګند دي او ضرورت نه شته د افغانانو کورني او بهرني دښمنان خپل تور مخونه لا پسې تور کړي. په داسې شرایطو کې چې په هرو شلو او دیرشو دقیقو کې یوه مور چې یو یا له هغې زیات بچیان به زیږوي ، یواځې پدي خاطر مري چې یوه مړۍ وچه ډوډۍ نه لري. که مونږ یوه دقیقه وخت صرفه جویی کړو او کارو کړو د څومره دغه ډول انسانانو ژوند به وژغورو ؟ ځکه نور خلک په یوه ثانیه په لسګونو زره موټرې تولیدوي ، په میلونونو ټنه غذایی مواد او همداسې نور ې زیرمې ایجادوي. نژدې کال پوره کیږي چې جمهور رئیس په اصطلاح ټاکل شوې ،تر اوسه کابینه نه ده معرفي شوې او یا نه ده منل شوې او درسنیو په خبره سرپرست وزیرانو او مامورینو فرصت غنیمت ګڼلې او دخپلو خالي جوالونو د ډکولو په خاطر یی چور اعلان

کړیدي ،اولسي او مشرانو جرګې هم په همدغه خاطر اعتصاب اعلان کړې او مفت معاش اخستل غنیمت ګڼې ، ... اوملګري ملتونه او بهرنیان چې دچارو د سمون ، امنیت ، بیا ابادونې ، او ... په خاطر راغلي دي د خیر په غونډۍ ناست او د «به ما چې» پروګرام تعقیبوي ، یعنې هیڅوک هیڅ کار نه کوي. هرڅه چې کوي یواځې د فساد ،رشوت ،اختلاس ، ... (البته ډیر کم کسان به داسې نه وي) او په ملیاردونو ډالر عبث مصرفیږي ، خلک له لوږې او په جنګونو کې مري اود دالرو درک هم معلوم نه دي چې کوم لور ته او دچا جیبونو ته ځي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائې د دغه تش په نامه بې مفهومه مشورتي جرګې په سلګونو ملیونو ډالرو بې معنا مصارف که پر ځای شوي وای د ډیرو بې وزله انسانانو مشکل به حل شوي وي. افغانستان د «بې مجرمه جرمونو او بې ګناه مجرمانو تاټوبي» ګرځیدلی، نن سمه ده چې دا ځیني کسان هر څه کولې شي، خو کله چې د پوښتنې وخت راورسیږي، دوی به څه کوي؟ خو هغوی د دي لپاره دلیل او ځواب لري. بې له هغي هم واک یې خپل دې، بیا او بیا به عفوي اعلان کړي، او که نه په نورو چې څه وو هغه به په دوی به هم وي.

افسوس په داسې ملت چې د پوښتنې مرجع په کې نه په سترګو کیږي. خلک دغه ځرګندې او د شرمه ډکې بربنډې او رسوا صحنېویني چې دا کورني او بهرني لونیان، خپله شخصي آبرو خو یې خپل کار دی، اولسي عزت، آبرو او حیثیت هم څه ډول په دغه بې ارزښه ناچله پیسو مفت له لاسه ورکوي او پخپله عارې له هر ډول ارزښه پاتې کیږي.

رحمن بابا وایي:

هــــر یو مخ کله لایق د آبروی وي
اوښکې نه درومې په مخ د هر ناولي

اولسي ارزښونو سره دا ډول غیر مسئولانه چلن هیڅکله بې ځوابه نه شي پاتې کیدلې او نه دې څوک دغسې غلطې محاسبې کوي چې ګوندې هر افغان به خپل منلي ارزښونه او اولسي دود او دستور چې په وینه کې یې اخښل شوې داسې په اسانۍ له لاسه ورکړي او یا به د دوی د مال او عزت دښمنان بې ځوابه پریږدي. د دغه عالي مورالي ارزښ پیچلتیا نه یوائې د قبیلي او قوم، بلکه د فرد فرد په کچه رنګ په رنګ او متفاوت کمي او کیفي پوتنسیال لري او لکه پټه خزانه په

جمعي او فردي شعور کي ساتل کیږي.

دښمنان عبث فکر کوي چې دغه ارزښونه به له منځه یوسې، همغسې چې د دغه ارزښونو پیژندنه مشکله ده، له منځه وړنه یې له هغې هم خورا ناشوني کار ګڼل کیږي. پدې لار کې مغرضینو پیړۍ پیړۍ شومې ځیرنیزي هڅې سرت رسولي، خو یوي یې هم مثبتې پایلې نه دي درلودلي. ځکه چې دغه ارزښونه که په ماهیت او ساده عبارت او افادې سره د وطن پرستۍ او وطندوستۍ معنا او مفهوم لرې، خو د شکل له مخې د هغې د عمل لاري، وسایل او روشونه په مختلفو قبیلو، قومونو، محلونو او اولسونو کې یو تر بله سره هیڅ ورته والې نه لري. د پښتون قوم چې په افغانستان کې اکثریت جوړوي، خو لا پر ځای پریږده، حتا د وړو قومونو نومورې ارزښونه او دود او دستور دومره غني، رنګ په رنګ او هزار رنګ دي چې د خپلو خلکو لپاره یې تمیز مشکل دې نو د وطن د دود او دستور څخه بې خبره بیګانه پرستانو او بهرني صمٌ بکمٌ چې تر اوسه پوري لل ګل پاتي دي تر ابده به ړانده کاڼه پاتي وي. شک نه شته چې افغانانو لپاره هم په ټولو دغه رازونو پوهیدل مشکل کار دې خو په کل کې د هر اصیل افغان لپاره د ضرورت په وخت کې همدومره کفایت کوي او پدې ښه پوهیږي چې د وطنپرستۍ، وطندوستۍ او د فداکارۍ وخت رارسیدلې او لازمې چارې باید تر سره شي. ضرورت نه شته کورني او بهرني دښمنان، افغانان چې پیړۍ پیړۍ پداسې چارو کې ازمایل شویدي بیا او بیا وازمایي، هغوی همیشه ټول شته په دغه دو کې بایللي او بیا هم حاضر دي دغه قمار ووهي، هغوی د خپلې ازادۍ د ساتلو په خاطر له خپل سر، مال او اولاد څخه هم تیریدلي شي، خو پردې واک په خپله خاوره کي نه شي منلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

.همغومره چې افغانان د خپل دښمن سره ده پخلاکیدونکي دي په همغه اندازه هغوی د ښې او ټینګې دوستۍ ،لوز ،قول اوښې معاملې جوګه اولس هم دي.د هغوی څخه ډیر څه زده کول پکار دي. همغسې چې یی د جنګ جګړې په مقابل کې یې حوصله نه ختمیدونکې ده او دامتل چې که افغان یوه پیړۍ وروسته هم خپلانتقام اخلي ، عجله یې کړې ،د دوستانو سره ددوستۍ د پالنې ،لوز ،قول ، وعده چې حتا د دښمن سره هم کوي او یا که د پلار قاتل یې په نا غلطۍ کورته پناه راوړي ، دهغه سر ،ناموس امال دده په کور کې څوک ضرر نه شي رسولې او سلامتي یې تضمین ده. هو !افغانان د ډیرې ښې معا ملې جوګه اولس دې. هڅه وکړۍ هغوی په دوستۍ کې وازمایې ، په جنګ کې د هغوی ازمایل نه دي پکار ، په جنګونو کې هغوی په کافي اندازه ازمایل شویدي او ددغه جنګونوپایلې د هیچا څخه پټه پناه خبره نه ده. که په مونږ د چا ارامي نه ده پیرزو ، نو له مونږ څخه هم څوک ارام نه شي کښیناستلې .

مونږ په دې هم پوهیږو چې مونږ نه ختمیدونکې طبیعي زیر مې لرو ،په همدې خاطر یوه ورځ مونږ څوک ارام نه پریږدي چې کاروکړو او دخپلو طبیعي زیرمو څخه ګټه واخلو .لکن دا هم له هیچا څخه پټه خبره نه ده چې بل څوک هم له هغې څخه په ګټه پورته کولو نه دې ښاد او سود من شوې.

نني شرایط حکم کوي چې په نړۍ کي سوله تأمین شي ، تاسي هم دسولي په خاطر راغلي یاست او افغانان هم سخت دسولې ارزومن دي.مونږ په جنګ کي مه ازمایي ، دسولې ازمیښت به د ټول بشریت په ګټه وي. مونږ په جنګ ولي ازمایي ؟ مه مو ازمایي په جنګ کې !

د ډیرو پوهانو څخه مې اوریدلي او اورم چې ژبه دتفاهم وسیله ده. زه هم په دې عقیده یم چې پردۍ ژبه د هرچا لپاره یوائې د تفاهم وسیله ده ،خو مورنۍ ژبه یوائې د تفاهم وسیله ګڼل نه بخښونکې ګناه ده. دا خبره خو مغرضان کوي او د مغرض خبره هیڅکله سمه نه وي.که دا سمه وې ، دوۍ چې پنځه کسان بل ملک ته ولاړ شي ، ددې په عوض چې دهغه اولس ژبه زده کړي هغوی خپلې ژبې زده کولو ته اړباسي. دا ډیر مشکل کار دي ،خو دوۍ حتماً دغه کارکوي او په دې کار کې رښتیا هم لوی اثر دې. څوک فکر کولې شي چې د یوه وروسته پاتې هیواد ژبه په دومره ستر مقاومت او ټولنیزه مادي نیرو بدلیدلې شي؟ خو که واقعیتونو ته فکر واړوو ، وینو چې نژدې یو نیم سل کاله دمخه په ځوانانو باندد ملالې په تش غږ چې:

که په میوند کې شهید نه شوې
خدایګو لا لیه بې ننګۍ ته دي ساتینه.

ځوانان هغه ، نژدي بایللي میدان ګټي چې د دوست او دښمن قوتونه پکې د مقایسې وړ نه وو او لا نن هم هره افغانه پیغله غواړي دملالۍ په څیر ددغسې کارونو جوګه او سرمشق وګرځي.

په مورنۍ ژبه کې دهرچا لپاره خپل وطني او اولسي ژوندې مستند تاریخ ، د خپلو خلکو دقهرمانیو داستانونه پداسې سوچه ژبنې کلماتو او عباراتو چې د هر انسان رګ رګ تخنوي او هوسوي او په بله ژبه هیڅکله دا ډول افادې نه شي افاده کیدلې او نه پردۍ ژبې دا ډول د چا احساسات را پارولې شي.د مثال په ډول د پښتو ژبې دا ځینې اصطلاحات ،مقولې او کلمات لکه پښتونولي ،پښتو ، پښتون او دیته ورته د همدې یوې کلمې صرفې او نحوې بدلون لکه پښتونولې د پښتنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

داولسي دود ،دستور ،تعهداتو ، تړو ، جرګو ، مرکو او په زرګونو دغه ډول نورو ارزښتونو افاده او تفسير ، ايا ممکنه ده په بله ژبه وشي ؟

يا د پښتو کلمه د ژبې د نوم په حيث نه بلکه د يوه ټولنيز ارزښ په حيث. لکه: ښه پښتو يې ورسره وکړه. هغه بې پښتو سړي دي (يعنې چې هيڅ سړي نه دي). ما يو ځل په پښتو قسم ياد کړې ، بله نه شم منلې. پښتو دې وشر موله ، زه دې ژوندي نه پريږدم ، ماته يې بې پښتو ويلي دي. يا د پښتون کلمه د قوم په حيث نه بلکه د اجتماعي ارزښ په حيث : زه به پښتون نه يم که را باندې ويې منې. ته هيڅ پښتون نه يې او داسې ډير نور ژبني ارزښتونه او اصالتونه چې يوائې په مورنۍ ژبه همغسې چې لازمه ده افاده او تفسير کيدلې شي په بله ژبه هيڅ ممکنه نه ده همغسې افاده شي .

د ۱۹۶۹ م کال د سرطان په مياشت کې ، مونږ له تحصيل څخه راستانه شوي وو ، مرحوم انجنير عبد الرؤف چې اصلاً د شمالې دقره باغ او دکابل اوسيدونکې وو ، دنورو دوستانو سره چې ټول منور خلک وو ، زه هم چې سره همصنفان وؤ ، په همدغه ورځو کې ميلمه کړي وم. پرته له رؤف خان څخه مې بل څوک نه پيژنده ، نو ډيرې خبرې مې هم نه کولي . نپوهيږم څه ډول د ژبو په باره کې بحث شروع شو. وروسته له يو څه بحث څخه ،يوه تن وړانديز وکړ ، ښه به داوي افغانان فرانسوي چې خوږه ژبه ده او نورو څيړنو ته پکې ضرورت هم نه شته ، په خپل ملک کې رواج کړي. بل تن د انګليسي ژبې وړانديز وکړ او ديته نور مختلف بحثونه وشول. ما چې دا بحثونه په غور سره تعقيبول او پوهيدم چې زما نظر هم کيدې شي وپوښتي ،په

همدغه سوچ کې هغه وخت ماته دغه پورتني فکر په ذهن کې راوګرځيده او هغوی مې له خپل پورتني ناسم فکر څخه وګرځول او پدې مې قانع کړل چې نه يوائې ژبه بلکه ټول مختلف وطني ،ملي ،اولسي ارزښتونه په خپل خپل ځای ځانګړي ارزښ لري او هيڅ قوم ،ملت او اولس ، که لوی دي او که ووړ ، که غني دي او که غريب ، که پر مخ تللي دي او که وروسته پاتې دي ، حق نه لري د نورو اولسونو ملي وطني ارزښونه بې ارزښه او حقه حقوق يې پايمال کړي . پکار دادي دغه ارزښونه ددوامداره ارګانيک ديفرنسييشن (تجزيې ،تفريق) او انتګرييشن (ترکيب ،تجمع) په پروسه کې د ټولو لپاره د منلو وړ ارزښونو باندې واوړي. نن پرون هم په افغانستان کې د ژبو د مسئلې ، کلتور ، ملي ترمنولوژۍ ، رسوم ،عنعناتو ، اخلاق او ډيرونورو وطني،اولسي ارزښونو او مسايلو سره ناسم ،سطحي او حتا ناوړه کړه وړه جريان لري ،دغه ټول ارزښونه ديوه ملت او اولسونو د ارزښي خزانې هغه تر هرڅه لوړه او نايابه ارزښي پانګه جوړوي چې يوائې پوه ،اهل او په وطن مين کسان ايجادوي ،پالي او په ايمان داری د هغې ساتنه کوي ،خو ناپوه ،نا اهله ، بېګانه پرسته او ټيټ انسانان چې اصلاً ددغه ډول ارزښونو له ارزښ څخه بې خبره دي او همغسې چې هره متاع او حتا شخصي حيثيت او آبرو په هر بازار کې په هر چا پلوري ، دغه عالي ارزښونه هم د هيڅ په مقابل کې مفت له لاسه ورکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان ولې خپل ملي ارزښتونه او مسئولیتونه نه پیژني؟

نړیوال د افغان د ښمن، افغان د ځان د ښمن...؟

دا کومه نوې او پټه خبره نه ده ،له کومې ورځې څخه چې تزاري روسیې ځانونه د افغانستان شمالي پولو ته ورسول او له کومې ورځې څخه چې د انګریزي امپریالیزم پښه د هند په لویه وچه کې ټینګه شوې ، دافغانستان د پوره اشغال او یا لا اقل د ویش په سر د مختلفو آبر قدرتونو تر منځ نه پخلا کیدونکې مبارزه پیل ، او د تل لپاره دغه مسألې د «لویې ستراتیژۍ» او « لویې لوبې» حیثیت تر لاسه کړې او افغانستان له همغې ورځې څخه تر دا نن ورځې پورې په نړیوال ،یا لا اقل منطقوي جنګې تیاتر بدل شوېدې. اوږدې خبروې په تاریخي اسنادو کې پرتې دي او نوې لوبه چې د ۱۹۷۸م کال د دسمبر د ۲۷ نیټې ، کله چې پخواني شوروي اتحاد د نیک «ګاونډیتوب» ، ۶۲ کلنې « بې غرضانه دوستۍ» ، سوسیالیستي انترناسیونالیزم د «تعهداتو » او د زرونو کیلو متره شریکې پولې په درلودلو سره په بې وزلې هیواد افغانستان بې شرمانه او خاینانه یرغل وکړ او نړیوال هم په ډیره جفا سره ددغه غریب او زخمي اولس په « ملاتړ» کې د «بې غرزانه» ،« بشر دوستانه» «مرستو » په خاطر د

شوروي اتحاد په مقابل کې راپاڅیدل او نړیوال عظیم پرابلمونه او تضادونه یې د افغانانو د سرنوشت پورې غوټه او په همدغه کوچني جنګي تیاتر کې چې هیڅ ډول د دفاع وړتیا او قابلیت یې نه درلود ،ددغه ګلوبال او سوپر ګلوبال نړیوالو پرابلمونو حل ته ملا وتړله ، پیل شوه. د ټولې نړۍ د زړو وسلو ټول ګودامونه له هري خوا د بې وزلې افغان اولس په حساب او ذمه په یوه او بل نامه پېر ودلو او پلورلو او د افغانستان په سمه او غر ،مکتب ،مسجد ، ښارونو ،کلیو او بانډو کور کورانه او بې رحمانه ،د امریکې او اروپا څخه ډیر ډیر لیري د ږلۍ په ثیر و اوریدلي او دزړو باروتو او زنګ وهلو وسلو دوړو او دودونو که افغانان ډیر وزورول ، دنړیوالو نازولو تر غوږو یې اډو غږ هم ونه رسیده. د ذروي وسلو ټولې تفالې د « دم غنیمت »له مخې په ډیره عجله هر چاد افغانستان په سمه او غر او حتا کلیو او بانډو کې خالي کړې او عذاب به یې نه یوازې اوسني نسلونه بلکه راتلونکي نسلونه هم ګالي .

د افغانانو په برکت پخواني شوروي اتحاد ،کمونیزم ، نړیوالو سوسیالیستي هیوادونو اتحاد ، سوسیالیستي او کارګري انترناسیونالیزم او دملي ازادي بخښونکو جنبشونو اتحاد په ړنګیدو اود نړیوال سرمایداري مافیایي تور امپریالیزم په یکه تازۍ او سیاسي او نظامي مونو پولیزم په ټینګیدو او د سره امپریالیزم سره د ساړه جنګ په پوره سرېدو ټولو امپریالیستي قوتونو د هم غږۍ او جوړ جاړي خپله کړې او په اصطلاح د دریمې نړۍ د متناسب ویش په خاطر یې د تروریزم ، القایدې او طالبانیزم پر ضد د مبارزې تر شعار لاندې د مذبذب تعاون ،تباني او ناروا مساعدتونو سره سوپر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلوبال ابعاد ،امکانات او مناسبات پیدا کړي ،په نړیوال جهنمي شیطاني طاقت بدل شوي ، ټول عالم بشریت یې ګروګان نیولې او په دغه ټولو امکاناتو سره یو ځل بیا غواړي د افغانستان له وضع الجیش څخه خپل ناروا سوق الجیشي حرکتونها و وضع الجېشونه تنظیم ،رهبري او په دغه هر اړخیزه ستراتیژیکه منطقه کې ټول نړیوال د خپلې قمچینې لاندې دمافیایي ګټو د پایداره تأمین په خاطر دخپل حاکمیت لاندې محکوم اود استفادې وړ وساتي.

هو !دا همغه زړه سراتیژي او زړه «لویه لوبه» ده چې په نوي امکاناتو او نوي ګلوبال حرص ، نوې دینامیزم اونوې ابعادو سره د افغانستان په وضع الجیش کې د ټولې نړۍ لپاره پیل شوې اودلته یواځې یو نړیوال

سراسري نظام ، نړیوال حاکمیت ، نړیواله اداره او نړیوال مافیایي اصول او قانون چلیږي (مزې چړچې نړیوال کوي او غم ودرد افغانان ګالې)او ټول ایزمونه ددغه قانون دحاکمیت په ساحه کې یواځې یو مفهوم افاده کوي یعنې چې مافیایي ګټې باید وساتي. دا یو نړیوال مشکل دي او نړیوال ملاتړ ته ضرورت لري. په دې لوبو کې ځانګړي دولتي جوړښتونه ،ټولنیز بنې او چپ نظامونه یواځې هغه وخت موًثر واقع کیدل شي چې نړیوال ملاتړ حاصل اوپه نړیواله جبهه کې د نړیوال قوت په حیث ددغه تباهیو مخه ونیولي شي. مونږ شاهد یو ، سره ددې چې افغانانو د تروریزم ، بنیاد ګرایی ، طالبانیزم او نورو ماجراجویي اعمالو سره هیڅ اړیکې نه درلودل، خوچې پلان دغه ډول جوړ وؤ ، دا هرڅه ورته په نورو ملکونو او دنورو په ذهنیتونو کې برابر او بالستیک راکټونه د کلنتن د

دموکرات دولت لخوا دافغانستان په خورا غریبو سیمواو هغه هم د افغاني او نړیوالې مافیا د پلان له مخې وویشتل شول او ډیر بې ګناه انسانان او کلي چې همدغه افغانانو ور په ګوته کول پکې تباه شول.مونږ ولیدل چې په افغانستان او عراق باندې د بوش د حکومت د جنګي ډلې د حملې د تصمیم په وخت کې د امریکې، اروپا او ټولې نړۍ بشردوستو ، ترقي غوښتونکو او واقعاً دموکراتو خلکو ډیرې هلې ځلې وکړې چې ددغه یرغل مخه ونیسي ،حتا ځینې کسانو د مسئولو اشخاصو په حیث خود کشي وکړه. خو چایي مخه ونه نیولې شوله.

ولې نړیوال دومره بې وسه دي ؟له ډیر پخوا څخه د امریکې ، اسرا ئیلو او ټولې نړۍ سوله خوښوونکي خلک غواړي چې په منځني ختیځ کې د فلسطین د خلکو حقه حقوق تحقق پیدا کړي .فلسطیني او اسرائیلي اولسونه هم حق لري په سوله کې ژوند وکړي ،یأثر عرفات او اسحق رابین او نور ډیر فلسطینیان او اسرائیلیان په دې لار کې قرباني شول ،هغوی وایي مونږ سوله غواړو ، نور ورته وایي ، نه تاسې یې نه غواړۍ.

په امریکې کې داوباما په وجود کې دموکراتانو د واک په ترلاسه کولو سره ،نه د اوباما «بدلون» کوم بنیادي بدلون را منځته کړ او نه به د اوباما د نوې تش په نامه ستراتیژۍ له مخې د ۳۰۰۰۰ خاصو او یا دنورو نوو پلانونو او ستراتیژیو له مخې د نورو قوتونو لیږل او د قوماندانانو ادلون بدلون کومه معجزه وکولې شي ،یواځې به شکلي تاکتیکي بڼه ولري اویواځې به د بهرني نظامیانو لپاره د تنفس موقتي فرصت برابر کړي او یا به دبار ثقلت او مرګ ژوبله د بهرني سرتیرو په ځای په ملکې خلکو او افغاني سر تیرو ورزیاته شي ،او لکه چې ما دمخه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ليکلي وو د بارک اوباما ستراتيژي به هم د پخوا په څير زړه په زړه پاتې وي.

ددې مياشتې (جولای ۲۰۱۰) په لومړيو ورځو کې د آيساف او ناتو د امريکايي نوې قوماندان ديويد پتروس تګ افغانستان ته، سره ددې چې د پخواني قوماندان مک کريستل په پرتله به د زيات صلاحيت او زياتې تجربې خښتن وي، ځکه که مک کريستل يواځې په يوګوسلاويا کې د کار تجربه درلوده، نوموړي په شلو مختلفو هيوادونو کې د کار تجربه لري، بيا هم نه به پخوانۍ زړه ستراتيژي بدله کړي شي او نه به رغنده لاسته راوړنې ولري. ځکه چې ذهني او عيني شرايط او موجوده وضعه همداسې حکم کوي. پدې معنا چې مک کريستل که د بالکان او ديويد پتريوس د زياتو هيوادونو او شرايطو تجربې لري، خو د افغانستان ځانګړي شرايط د تل لپاره خاص او ځانګړي وو. د تاريخ په اوږدو کې هرڅوک پدې تيروتې دي. سکندر ټوله اروپا او اسيا ونيوله، هغه نه شول کولې د افغانستان شرايط بل ډول قياس او وانګيري. هغه وخت په رښتيا هم دا کار مشکل وو، خو کله چې دا کار په وار وار تکرار شو، بيا هم مونږ ددې شاهد يو چې روسانو هڅه وکړه د شرقي اروپا تجارب په افغانستان کې پلي او ګټه ترې پورته کړي او همدايي د ناکامۍ عمده عامل وګرځيده. نن ټول نړيوال قوتونه ځانونو لپاره سپکاوې ګڼې چې په افغانستان کې افغاني خاص او ځانګړي شرايط او بالخصوص د افغانانو خاصې غوښتني په پام کې ونيسي، خو دا يو حقيقت دی او بل عمده مشکل پدې کې دې چې ټولو دغه قوتونو ته ټول اهداف د نظامي دندې او هدف په حيث ورکړل شوي او نظامي اهداف

يواځې د زور او تخريب له لارې ترلاسه کيدلي شي، هغوی د سياست، سولې، روغې جوړې، بيا ابادونې په لارو چارو نه پوهيږي او په حقيقت کې تاکتيک او ستراتيژي همدغه ډول ده، نو ځکه خو هغوی بېباکانه او په پټو سترګو عمل کوي. خو په افغانستان کې عاميانه مشهور متل دي چې: «په زور کلي نه کيږي»، ددې مسئلې ژور څيړل پکار دي.

مونږ دا نه شو منلې چې بين لمللې قوتونه دې د نظامې او شخصي موخو په خاطر راغلي اوسي، ځکه اصلاً دغه ډول مسايل مطرح نه وو او حتا د شمالي ټلوالې او د کارمل د ډلې سره د روسانو په غلچکې او سازشکارانه وتلو سره چې فکر کيده، يوه ورځ به هم، موجوده دولت ټينګ پاتې نه شې، د ټولو د سيسو سره سره، بيا هم څه حال چې په ټول جهان کې وو په افغانستان کې هم همغسې حال وو. د بلې خوا بين المللي قوتونو رسمي منل شوي تعهدات، رسالتونه او حاګميتونه درلودل چې سازشکارانه او حتا خاينانه يې عملي نه کړل او افغانان يې د خپلو باروتو او وسلو په ګودامونو کې په سياسي خلاء او انزوا کې لاس تړلي خپلو تاريک ذهنه ګماشتګانو ته پريښودل. خو ددې ټولو خبرو سره سره کله چې بيا هم افغانان او افغانستان ژوندي پاتې شول نو نړيوال وروسته له ډيرو پښيمانيو، اعترافاتو، کفارو داعادې، قسمونو او وعدو سره افغانستان ته د نظام، د ولت، ادارو، قانون، امنيت، سولې، بيا ابادونې او نورو ټولنيزو سازمانونو،... او دغه ډول بشردوستانه موخو د تر سره کولو په خاطر افغانستان ته راغلي دي. خو له بده مرغه نه يواځې، يو له دغه اهدافو ترلاسه شوي نه دي بلکې وضعه له پخوا ډيره بتره شوي او له يوې ورځې څخه

بلې ته په کثیر المجهوله لاینحله معادله او معما بدله او لا بدلیږي. ځکه چې، په حقیقت کې بهرني قوتونه په افغانستان کې تر هرڅه دمخه خپل نظامي حضور او د خپلو افغاني مختلفو ډلو ټپلو چې په مختلفو نومونو همدغه بهرنیانو رامنځته کړي او پرته د شخصي ګټو ، ملي ګټې هیڅکله په پام کې نه نیسي ،خپله زړه ستراتیژي او نوي سیاسي او اقتصادي اهداف تعقیبول غواړي ،اوداکار په افغانستان کې د نظام ، د ولت ،اداري ،قانون ، امنیت ،سولې ،بیا ابادونې او نورو ټولنیزو سازمانونو ،... او دغه ډول بشردوستانه موخو د تر سره کولو سره کاملاً په تضاد کې دي او هیڅ سمون ورسره نلري . یعنې دغه کونده چې په پام کې وه افغان اولس ته په نکاح شي یو ځل بیایې خپل ځانته په نکاح کول غواړي. همدا سبب دي چې بهرنیان او د هغوی پورې تړلي افغانان همغسې لکه چې د شاشجاع په دوره کې انګریانو ، دکارمل دډلې په دوره کې روسانو او نن دحامد کرزي په دوره کې نړیوال ،یواځې ددي لپاره توجیهات او دلایل برابروي چې که دا بهرنیان نه اوسي ، افغانان به یوبل سره وخوري (لکه کله چې دوه مرغې په جنګ او پیشو ترپ کړي وو ، نیولې او خوړلي یې وې او له ځانه سره یې ویلي وو ، چې که زه نه وي راغلې ،دوی خوبه سره وژلي وي).په حقیقت کې دغه نظام ، دغه انتخابات ، دغه قوانین او دهغوی داخلي او خارجي عاملین او مجریان ټول نقلي او غولوونکي او د افغان اولس او په افغانستان کې د سولې او دافغانانو د خیر ښېګنې د ټولو پروګرامونو پرضد او نه پخلا کیدونکي دښمنان دي . نظام ،اداره ، قانون ، انتخابات او نور موئسسات او انستیتوتونه هغه وخت ارزش لري چې د خپل

صلاحیت او مسئولیت په تناسب دخپل هیواد او خلکو خدمتګار اوسي ، خو کله چې د دولت ، حکومت ، ادارو ، قانون ، حقوق، موئسساتو او نورو متصدیان نه یواځې اجنبیانو ته د خپلې جاسوسۍ څخه منکر نه دي ، بلکه د هر ستیژ پر سر معترف او په هر سنګر کې د خپلو متولیانو د ګټو څخه دفاع کوي. زمونږ سیاسي مبصرین هم د پنځو ټنګو حق الزحمې له کبله به هم د کوتک په زور د خپل تبلیغاتي ستیژ څخه ښکته نه کړي او سبا او بیګاه خپلو ناسمو تبلیغاتو ته دوام ورکوي. مونږ به بیا هم دا خبرې منلې وي که دوی د پښتو او لاسونو ټولې ګوتې په خپله خوله نه منډلي او د هغوی ټول پلانونه سر تر پایه ډیر شوم نه وې ، او اوس چې په افغانستان کې د زرګونو بیلیونونو ډالرو ثروتونو زیرمې همدوی اعلان کړي او یواځې یې خپل نظامي ، سیاسي او اقتصادي اهداف په پام کې نه لرلې او حتا یوه کمه فیصدي یې زمونږ مشکلات هم په نظر کې لرلې هم به دوی خوښ وې او هم مونږ . خو هغوی وایی «م زور ما ټوله زما » نو ځکه ارزشونه تغیر کوي ،حقایق او واقعیتونه تغیرکوي او د هغې مطابق باید نظام ،تشکیل ، قانون ،... او ورسره سم باید اشخاص ،افراد او نظامونه او سازمانونه هم تغیر وکړي تر څو افغانان پخپله د خپلې غمیزي د حل جوګه شي. په غیر صورت کې دغه ټولې ډرامې ، جرګې ، کنفرانسونه ، او بېځایه مصارف پرته له دې چې غیر مستحقو او نامشروع دولتونو ، حکومتونو ، ادارو ،انتخاباتو ، اشخاصو ،افرادو او نورو حضور او شتون ته قانوني او حقوقي مشروعیت ورکړي ، بله هیڅ ګټه نلري ، اوکومه ده هغه قانوني ،حقوقي باصلاحیته مرجع چې ددغه ډول بې مفهومه او بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مضمونه تش په نامه جرګو او کنفرانسونو عبث مصارفو مسئولیت په غاړه اخلي او کومې با صلاحیته مرجع ته به ۱۵ بلیونه ډالر په کوم مسئولیت او کوم اعتبار د څه لپاره سپارل کیږي ؟

مونږ ولې دومره بې ننګه او بیوسه شوي یو چې پردۍ ګټې په خپلو ګټو د بره ګڼو او پردي زمونږ په ملک کې د دغه ډول ناروا اعمالو د پلې کولو جرأت کوي ؟

مونږ خپل پور ، او دوی نور غواړي ؟

«دامریکایي دایمي اډو په باره کې د نظر ټکي»

جان کنیدي ، د امریکې هوښیار او دموکرات جمهور رئیس په خپل وخت کې ویلې وو ، که کارل مارکس نور هیڅ نه وې لیکلي او همدا یو شعار چې «دنړۍ کارګرانو سره یو شۍ»یې لیکلې وې ،کفایت یې کاوه چې سرمایداري نظام ړنګ شي .حتا د کنیدي غوندې یو شخص د شوروي اتحاد ،کمونیزم ، نړیوال سوسیالیستي نظام ،نړیوال کارګري او ملي ازادي بخښونکي غورځنګونه خولا په ځای پرېږده ،ددغه کوچنۍ جملې څخه دومره په ویره او ډار کې وو . امریکې ددې خبرې خیال او تصور هم نه شو کولې هغه نظام چې دژوند په مختلفو ساحو کې یې ورځ په ورځ نوي بریالیتوبونه تر لاسه کول ، یوه ورځ ، او هغه هم دافغان با شهامته اولس د فداکارۍ له برکته داسې خوار او ذلیل ووینې ؛ هغوۍ هیڅکله ددې خبرې تصور هم نه شو کولې چې کله به هم ګوندې سړه جګړه په داسې اسانۍ وګټلې شي او هر کال یې د کمونیزم پر ضد او د دریم نړیوال جنګ د تیاري په په لار کې په بلیو نونو ډالر مصرفول ؛هغوۍ تل دا خوبونه لیدل ، نن دې او که سبا کارګري غورځنګ به د دوۍ لاس او پښې تړي او د تل لپاره د تاریخ کندې ته سپاري ؛هیڅ قوم او اولس ، چې دوۍ یې په عزت ، شرف ،ناموس ،مال

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دولت او ټولو نورو ارزښتونو باندې چور ،چپاول ، لوټماري او غارت جوړ کړې وو ، کله هم له یاده نه شو ایستلې او هر یوه دخپل فرصت لار ې څارلې او دوی به یې په خوب کې بوګنول ؛ دا ددوی په خیال کې هم نه شوه راتلای چې دوی به کله هم یکه تاز دمیدان او دفلک څرخ به د دوی په محور څرخي او دوی به یو ځل بیا پخوانۍ نادودې د نړۍ په اولسونو د سوپر او ګلوبال ګلوبالیزم نظام په کچه له سره پیل کوي ؛... ځکه امپریالیزم په هر رنګ او لباس کې چې وو په تاریخي لحاظ مردوده او تاریخ ځپلې پدیده او باید خپل ځای یې ټولنیز عادل منصف نظام ته پریښې واې.

هو !د دوی، ټول دغه تشویشونه او ناشوني خیالات ،ارزوګانې او تصورات د افغان غیور اولس په ځاني ،مالي اود ټول هست وبود په قربانولو سره شوني او ممکن وګرځېدل.

کله چې پخواني شوروي اتحاد د افغانستان په حریم خاینانه یرغل وکړ ،په ابتداکې امریکې،حتا د معمولي دیپلوماتیکي اعتراض څخه هم ډډه وکړه او په شف شف سره یې هڅه کوله حقایق ، نه پوهېږم چې پټ وساتي او که افاده کړي. خو کله چې دکابل ښاریان د حوت په دریمه بربنډ ټټرونه د شوروي ټانکونو دمرمیو ته مخامخ ودرېدل ،کله چې دهیواد په ګوټ ګوټ کې د شوروي عسکرو په داغ سنګرونو ،افغانان د پتنګانو په څیر وروختل ، کله چې د شوروي عسکرو د جنازو قطارونو شوروي پولي یو په بل پسې قطع کولې ، کله چې شوروي نظام په خپل ژوند کې د لومړي ځل لپاره دافغانانو له خوا له ماتې سره مخامخ شول ، ... او داهر څه چې امریکایانو د شورویانو له ویرې د تورو عینکو تر شا څارل ، نو هله له سوړو څخه راووتل

او بیا هم د همدغه شورویانو له ویرې یې د غل غدو په څیر پټ او پنا غلچکۍ تش په نامه مرستې د بل چا تر شا پیل کړې ، او هغه وخت چې سنګرونه لکه بلا تشبیه ددوزخ دکانو غوندې سره شول ،افغانان د دوی لپاره سرمشق د مباهاتو جوړ شول او فخر یې پرې کاوه. خو کله چې شورویان پر شا او څوړ غوړونه او مات ګوډ په خپله پوله تیربدل ،کمونیزم مات شو ،نړیوال سوسیالیستي نظام ړنګ شو ،نړیوال کارګري او ملي ازادي بخښونکي غورځنګونه بې سرنوشته او تالا تر غۍ پاتې شول ،شرقي اروپایي ، منځني اسیایي او شمالي جمهوریتونه د شوروي له اسارت څخه ازاد او د وارسا تړون ړنګ شو . نو هغه وخت دوی ډاده زړونه په ډیره عجله د کور په لور شول، او نور یې نه غوښتل چې په اصطلاح د افغانستان په کورنیو چارو کې لاس وهنه وکړي ! ددې په عوض چې په دې وخت کې د ناتو تړون هم ړنګ شوې او خپلې امپریالیستي ستراتیژۍ ته یې خیرخواهانه د بشري خیر ښېګڼو په لور تغیر ورکړي وې او له خپل خدای څخه په شکر ګذارۍ سره چې دافغانانو له برکته په ټولو ارمانونو برلاسي شول. د خدایي عدالت او انصاف په مثل انساني عدل او انصاف دیوه عادل حاکم په حیث تبلیغ ،ترویج او په ټوله نړۍ کې یې د ټول بشریت لپاره سراسري عام قانون وګرځوي. برخلاف دوی خپله زړه ستراتېژۍ له دفاعي موقف څخه په تعرضي واړوله اوپه تعرضي سوق الجیشونو کې یې ځای په ځای ،ناتو یې لمن یې په هر لوري حتاالا

مکان نوره هم وغزوله او خپلو نوي اوزړو ناتو یې انډیوالانو ته یې له ځیلمه په کمپیوټري ذروي وسلو تر غاښونو پورې د سنبالیدو امرونه صادرکړل. د نیویارک

دتجارتي مرکز دحادثې په برابرولو سره يې د تروريزم او القاعدې پرضد د نړۍ د تباهۍ نوې تعرضي ستراتيژي غوره او يو ځل بيا په اصطلاح د افغانانو په غم غمجن شول ، او که حق وويل شي د افغانستان بالا حصار او د پامير لوړو څوکو ته رسېدل چې يي پخواني ارمان او له بلې خوا دا ډيره ښه موقع وه چې د خپلو ټولو کړو ګناهونو په تهمت او ګناه افغانان او په خاصه توګه پښتانه ونيسي ،ځکه چې د پښتنو سره په دغه منطقه کې انګريزانو زړې دښمنۍ لرلې او يوا ځينې سرسخت رقيب او غليم يي ګڼل کيده.خو په حقيقت کې د دوی غير انساني او ناروا کړ کيلې، کرکڼو او مارکونډيو ، په خپلو ملکونو کې تېغ وهلې وو او په خپله خاوره کې يي ځمکه د پښو لاندې سره تبۍ جوړه شوې وه ، خپلو خلکو يي د کړو ګناهونو په ګناه دوی محاکمه کول غوښتل او دوی له خپلو خلکو څخه په تيښته په غلچکي ډول د ۲۰۰۱ م کال د اکتوبر د مياشتې په ۷ نيټه ،چې همدا ګړۍ د پاکستان په منځګړيتوب د طالبانو سره ،چې د همدوی په کومک يي ۹۵٪ خاوره په لاس کې وه ،په ژوره سياله معامله کې ښکيل وو او مقابل لوري چې ځان لپاره يي د تاجکستان په کولاب کې خيالي پاچاهي جوړه کړې وه په پټ جوړ جاړي ،معامله او تباني سره په توره شپه د افغانستان د مرکزي ،شرقي ،جنوب شرقي ،جنوبي او جنوب غربي سيمو په مشهورو او دخلکو دګڼې ګوڼې څخه ډکو ښارونو لکه کابل ،جلال اباد ،قندهار ، پکتيا او نورو شاوخوا ، اکثره پښتون ميشتو سيمو باندې د کروز راکټونو او 52 B څخه د ۲۰۰۰ کيلو ګرامه بمونو بمباري وشوه ، ډيرې سيمې ورانې ويجاړې او ډير بې ګناه انسانان ،ښځې ،کوچنيان ،زاړه او ځوانان په کې

مړه شول. برهان الدين رباني ،عبد الله عبد الله ،محمد قسيم هفيم او د شمالي ټلوالې نورو مسئولينو چې ځانونه يي له پورته څخه تر ښکته پورې بالاستحقاق د ټول ملک مسئول متصديان هم ګڼل ، د ساتالايت تلفونونو او ټولو ډلئيزو رسنيو له لارې يي يو په بل پسې په نوبت او بې نوبته ځانونه معرفي کول او د خپلو متوليانو څخه يي په مهيلانه عذر و زارۍ سره غوښتل چې د دغه سيمې ټول ښارونه ، کلي او بانډې له يوې مخې داسې بمبارد کړي چې انسان خو لا څه چې حيوان هم په کې ژوندي پاتې نه شي او دغه« بېچاره ګان» د تل لپاره د هغوی له « ستم » څخه وژغورل شي. حال دا چې په تيرو وختونو کې د قاطع اکثريت په حيث پښتنو تل د خپل اکثريت له تناسب څخه پورته مسئوليتونه په خپله غاړه اخيستي ، خو د امتيازاتو او د نعماتو د تقسيم په وخت کې دډېرې شکسته نفسۍ په موقف کې پاتې شويدي. په تيرو کابينو کې که قومي جوړښت او تناسب ته نظر واچول شي ، سره ددې چې پښتانه په مجموع کې د نفوسو قاطع اکثرى جوړوي ،هيڅکله پښتنو وزيرانو په کابينه کې اکثريت نه جوړاوه.

د اکتوبر د مياشتې په ۱۲ نيټه امريکايي الوتکو په کابل ،قندهار ،جلال اباد ،پکتيا ،هرات او نورو مناطقو باندې راکټي او هوايي حملې وکړې. د اکتوبر په ۲۰ نيټه امريکايانو او انګريزانو د طالبانو د جبهې په لمړيو خطونو هوايي بريدونه وکړل او ډير تاوانونه يي واړول . د اکتوبر په ۲۲ نيټه ولديمير پوتين ،امام علي رحمانوف او برهان الدين رباني د تاجيکستان په پلازمېنه ، دوشنبه کي ملاقات وکړ. پوتين وويل ،چې په افغانستان کې راتلونکې حکومت بايد د رباني په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا جوړ شي (او دا ځکه چې د ۱۹۹۱م کال د نوومبر په ۱۱ نیټه ،کله چې رباني د مجاهدینو په مشرۍ مسکو ته تللي وو ، ددې په عوض چې د مجاهدینو او افغان اولس د حقه حقوقو نماینده ګي او ملاتړ وکړي ،برخلاف د روسانو د ناروا یرغل په دفاع کې دربدلي وو) دا عجیبه خبره ده ،کله چې امریکا او روسیه سره نه پخلاکیدونکي دښمنان هم وو د رباني او دغه ډول کسانو څخه یې ل ملا تړ کاوه او نن هم ددغه تیپ کسانو څخه کلک ملاتړ او دفاع کوي. دایران دولت دا خبره تائید کړې وه او پرویز مشرف دپاکستان نظامي مشر زیاته کړې وه چې میانه روه طالبان دې هم په کې شریک کړل شي. د امریکایي قواوو په دغه عملیاتو کې په زرګونو بې ګناه انسانان چې قاطع اکثریت یې پښتانه وو ، مړه اود همدغه قواوو او امریکایي نماینده ګانو په حضور کې ،هغه طالبان چې مزار شریف ته د سولې د خبرو لپاره تللي وو او هغه کسان چې وروسته یې ځانونه شمالي ټلوالې ته په کندوز کې ته تسلیم کړي وو ، دملا محمد عمر په قول ۸۰۰۰ کسان یې د شمالي ټلوالې له خوا ووژل شول. دا مریکا عملیات دومره سریع او برق آسا وو ، د طالبانو لښکرو چې نژدې ټول افغانستان یې نیولې وو او هیچا یې د شکست تصور هم نه شو کولې ،په کمترین فرصت کې تري تم او یا دافغانستان له سرحدونو څخه ووتل.

امریکایان له همغه لومړۍ ورځې څخه ،افغانستان ته د خپل دایمي حضور په خاطر راغلي وو ، له همغه لومړۍ ورځې څخه د دایمي اډو د ځایونو د انتخاب په لټه کې وو او له همغه ورځې څخه یې ددې کار لپاره لازم او کافي شرایط برابر کړي دي او نن چې یې نیغ په نیغه په یوجانبه ډول د دایمي اډو غوښتنه کوله ،

یواځې داصیلو افغانانو د قاطع دریز او عکس العملونو په وجه یې ،دټال چال په توګه بل ضرب الاجل ته دا ناوړه پېښه ځنډولې ده.

د پښتو متل دې چې: « خپښي په خوښۍ او سودا په رضا » ، ما ځکه دا پېښه ناوړه وبلله چې امریکایا ن څه په ښه نیت زمونږ په کورنه دي راننوتي او نه یې په دې تېرو لسو کلونو کې څه د منلو وړکومه چاره هم سرته نه ده رسولې ، او نه یې حتا د نمونې په توګه یوه ماته ګوډه سمه کړې او نه یې په کلي کور کې چاته آبرو ، پت ،عزت او حتا مال په امن او بې غرضه پرییښې دې. امریکا له افغانانو او بلکه له هیچا سره په خوښۍ د خپښۍ کومه سابقه نه لري او په خاصه توګه مونږ خو یې هیڅکله نه خپښان وو او نه به شو ،اودا ځکه چې امریکې د افغانانو د دوستۍ سره هېڅ وخت علاقه نه ده سا تلې او نه افغانستان او امریکا پرته له سیاسي ملحوظاتو دراشه درشې او دمشترکې خواخوږۍ له مخې د کومې سودا سابقه لري. د امریکې قدیمي دوست جنرال حمید ګل لیکي «**د امریکې په قاموس کې د دایمي دوستۍ په نامه څه نه شته. د امریکې سیاست په خپل مصلحت ولاړ دی**» . امریکا او نور نړیوال «ترقي پسنده» او « متمدنه» هیوادونه مدعي دي چې ګوندې افغانستان ته د یوه دموکراتیک نظام دجوړولو ،دایمي سولې او امنیت دتأمین ،د دولتي او حکومتي مؤسسو او ارګانونو د تأسیسولو ، بیا ابادونې ، دموکراسۍ ،د بشر دحقوقو د رواجولو او ډیرونورو بشر دوستانه او خیرخواهانه کارونو د سرته رسولو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطر راغلي دي ،خو له نیکه یا بده مرغه د دوی واقعي نیتونه او پټې خبرې مخکې له مخکې هغه وخت بربنډې شوې ، کله چې د کروز راکټونو او ۵۲ــB الوتکو قطارونه چې له دوی څخه را دمخه شوي وو او د افغانستان د پولې په پرېکولو سره یې په پټو سترګو سمه اوغر یو شان رحمانه بمباری کاوه. دوی لکه دبې عمله ملایانو ، وایي یو څه او کوي بل څه . دوی خپل دغه بېګانه پرسته افغان ګوډاګیان په هر بد نوم چې د بې همتۍ ،د بشر د حقوقو ناقض ، جنګي جاني ، وطنفروشۍ ،فساد ،قاچاقبر ،رشوت ،او بل هر ټیټ نوم چې د دغه ډول القابو په قاموس کې پیدا کیږي نوموي ، خو په افغانستان کې ټولې چارې ، پرته له دوی په بل چا سرته هم نه رسوي . دوی که هره ګناه او بېشرمه کار هم کوي ، اول خو یې څوک له خپل مقام څخه نه شي لیرې کولې او که بیا هم د کوم کوچني خطر احتمال ورته پیدا کیږي ، خارجي متولي نیغ په نیغه میدان ته راووځې او وایي ،معاش زه ورکوم ، زما همداسې کس په کار دې او که بیا هم خبره تر پارلمانه ورسیده ، نو کرزي صاحب خو کم سر پرست وزیران او مشاورین نه دي مقرر کړي ، د ډاکټر رنګین داد فر سپانتا او یا د ښارجوړولو پخواني وزیر پښتون صاحب چې وزارت یې له منځه ولاړ ،دې اوس هم وزیر او بلکه نن د ټول افغانستان د ښارونو ،کلیو باندو او حتا د شړو دښتو او بې صاحبه ځمکو عمومي وزیر ګڼل کیږي. زمونږ پوښتنه د خپلو خارجي «دوستانو» څخه داده چې په کوم ملک کې دداسې کسانو په واسطه دیوه هیواد بیا ابادونه سرته رسېدلې ؟ یا داسې کسان د دموکراسۍ ،سولې او امنیت د تأمین عامل ګرځېدلي شي؟ که داډول کسان په وطن کې نظام جوړ او حقوق

او قوانین پلي کړي اول باید په خپلو لاسونو او پښو کې اتکړۍ او زولنې واچوي او که دوی پخپله دا کار ونه کړي ، بل یې باید وکړي.

اکثریت په دموکراسۍ کې عمده اصل کڼل کیږي .د ۲۰۰۱ م کال د اکتوبر په ۷ نیټه کله چې امریکایانو په افغانستان خاینانه حمله وکړه ، له لومړۍ ورځې څخه خبره معلومه او هغه د امریکې د ګټو په خاطر ، په افغانستان کې د امریکایي قواوو حضور تأمینول او ټینګول وو ، نو د توري تېره مخ باید د پښتنو ، چې په ملک کې اکثریت جوړوي، په خوا وي او تر دا نن ورځ پورې همدغه وضعه دوام لري. افغانستان یوازېنې هیواد نه دې چې د پښتنو د اکثریت په څنګ کې د نورو ورونو قومونو اقلیتونه هم موجود دي. د اکثریت او اقلیتونو مسئله په نړۍ کې څرنګه چې د ټولو هیوادونو په کچه ،عمومیت لري ،نو د ټولو قومونو د سولئیز ګډ ژوند په خاطر بین المللي او ملي منل شوي قوانین وجود لري چې د ملګرو ملتونو په منشورونو کې تسجیل دي. **په دې معنا چې د ورونو قومونو تر منځ حقوق د قومونو د فیصدي په تناسب او د ټولو افرادو تر منځ د ټولو حقوق مساوي ګڼل شوي** دي. زه نه پوهیږم ، د دې په عوض چې زمونږ بهرني «دوستان» د دغه قوانینو د عملي کولو په خاطر جدي پاملرنه وکړي ،بر خلاف پخپله د دغه حقوقو او قوانینو ماتوونکي او ناقضین ګڼل کیږي. د ټولو قوانینو ،اصولو ،نورماتیفونو او منل شوو ارزشونو په خلاف ،غواړي په افغانستان کې خپل حاکمیت ټینګ او په یو طرفه ډول بلا قید و شرطه د خپلو ګټو په خاطر د خپلې خوښې نظام جوړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بن په کنفرانس کې دغه خبره پوره رښتینولۍ ته ورسیده او د ټول افغان اولس په نمایندګۍ، دوی د پنجشیر د شریفو خلکو د نماینده په حیث یواځې څو کسه فراریان، دقبرس بې نومه ډلګۍ او د پخواني پادشاه محمد ظاهر شاه نمایندګان چې په دغه وخت کې د هیڅ ډول ټولنیز او سیاسي هویت، شخصیت او موقف څخه برخوردار نه وو، راټول او په داسې مغلقه او ډیره کړکیچنه وضعه کې یې د افغانستان د نوي دولت ،حکومت ،قضاء او نورو ټولو اداري واحدونو، مؤسساتو مسئولیتونه هغوی ته وسپارل.

د ۲۰۰۱ م کال د نوومبر په ۱۴ برهان الدین رباني د جمهور رئیس ،عبد الله عبد الله د باندنیو چارو وزیر، محمد یونس قانوني د کورنیو چارو وزیر، محمد قسیم فهیم د دفاع وزیر او ډیر نور لوړ پوړو چارواکو له یوې اولسوالۍ او بلکه له یوه کوچني محل څخه د دولت په خورا لوړو او اوچتو مقامونو کې خپل ځانونه مقرر اعلان کړل. سره ددې چې لسګونه زره پښتانه په ټرلو کاتینرونو کې تیرباران، ساه خپه او بې رحمانه ووژل شول او سره ددې چې پښتانه د ټول نفوس قاطع اکثریت جوړوي ،له هر ډول حقوقو څخه محروم وساتل شول. دا ډول چارې د دموکراسۍ سره هیڅ سمون نه لري او په داسې شرایطو کې نه امنیت، نه دموکراسي ،نه عدالت او نه نظام پایداره پاتې کیدلې شي. دا ډول روشونه د نظام د جوړیدو په مفهوم نه، بلکه نظام ړنګوي او هر مغرض په خپلو ټولو ناروا ګټو په اسانۍ خپټه اچولې شي.

کاري وړتیا او تجربه ،پوهه ،تحصیل،تخصص ،تقوا ،وطنپرستي او فداکاري هغه اوصاف او خصوصیات دي

چې ځیني د کلونو او ځیني نور د قرنونو او تاریخي دورو په اوږدو کې د یوې ټولنې او اولس په مورال، کلتور، اخلاقو او نورو ارزښونو، دود او دستور بد لیږي او همدغه ارزښونه په حقیقت کې د همغه اولس تاریخ جوړوي او د ټولنې هر با احساسه انسان د خپل ضمیر او وجدان له لارې د همدغه ارزښونو او خپل تاریخ سره تړلې او یواځې د همدغه ارزښونو د ارزښي طاقت په مټ یو اولس پایي او ژوندۍ پاتې کیدلې شي. له کومې ورځې څخه چې زمونږ امریکایي او اروپایي «دوستان» بې پاسپورته زمونږ هیواد ته راننوتي دي ،ددغه ارزښونو سره جوړ نه راځي او له بیخه یې ړنګول غواړي.

زمونږ بهرني «دوستانو» په افغانستان کې د خپلو چارو د سمون او پرمختګ په خاطر له خپلو ملکونو څخه هغه افغانان چې د مهاجرت او یا د پخواني تحصیل له دورو څخه یې خپله وفاداري هغوی ته ثابته کړې او سي، د هغوی لپاره د اعتبار او اعتماد وړ ګڼل کیږي او یواځې په دغه اوصافو سره کسان، په اوسنیو شرایطو کې ،د یوو کار د شایستګۍ لازمي او کافي نورمونه پوره کولې او د دغه چاڼ د سختګیره شرایطو څخه تیریدلې شي. ددوی د روزنې پروګرام هم له درې هفتو او درې میاشتو زیات وخت نه نیسي، چې لکه دجورسه فصل کرل او رېبل یې همزمان وي. د دوی اوسنې په کار ولاړ ټیم باید په اصطلاح انترناسیونالستان او یو ډول په راز او رمز پوه خلک وي. وطن، سیالي او شریکي، ترېخې، توربورولي او تربګني، قهر غصه، خپل، دوست او دښمن باید ونه لري او ونه پېژني. یواځې پېسې و پېژني او په مړه وجدان یې د هر کس او ناکس له لمنې څخه راټولي کړي .زمونږ «دوستان» دا هرڅه

وینـي او د شاباسـې پـه دود پـه شا ډب ورکـوي. همـدا سـبب دې چـې د فسـاد ،اختلاس،رشـوت ،قاچـاق ، غـلا ، چـور ،چپـاول ،ګُـشت وخـون او نـورو دېډول کـارونو کـې لـه هرچـا دمخـه دي. دا خبـرې ټـول نړیـوال کـوي او زمـونږ «دوسـتان» چـې ددغـه چـارو مـستقیم مـسئولیت پـه غـاړه لـري هـم کـه پـه ظـاهر لـه دغـه کـارونو څخـه سر ټکـوي ،خـو پـه واقعیـت کـې ، کـه دوی ورسـره شـریک نـه اوسـي ، کـه دزمـري زړه هـم چاتـه ورکـړې ددې کـار جرئـت بـه ونـه کـړي. د دوی پـه خپلـو ملکونـو کـې دیـو «سـنت» باقیـدارۍ د تحـصیل لپـاره ، پنځـه ډالـر مـصرفوي ، خـو پـه هـیڅ صـورت یـې چاتـه نـه پرېـږدي. دوی خپـل دغـه وفـاداره خـدمت ګـذاران پـه هـیڅ صـورت لـه لاسـه نـه ورکـوي او دخپلـو ګټـو پـه خـاطر تـرې بـې قییـدو شـرطه پـه پټو سترګو دفاع کوي.

لنـډه داچـې ، نـه دغـه نابکـاره ډلګـۍ او نـه زمـونږ خـارجي «دوسـتانو» دسـتاینې وړدي ،چـې څـوک دې پـرې ونـازېږي او خپلـې خـولۍ ګـانې پورتـه پورتـه وغورځـوي. دوی دواړه خـواوې لـه خپلـو کـړو شـرمنده او چاتـه د سـترګو د پورتـه کولـو جرئـت نـه لـري او آن تـر دې حـده رسـیدلي چـې یـو بـل سره ملامتـه او یـو پـه بـل بانـدې سـره تورونـه ولګـوي. زه نـه پـوهېږم چـې دا ځینـي خـدایي خـدمتګاران د دوی د برئـت لپـاره دلایـل لـه کومـه ځایـه راپیـدا کوي؟

ضـرورت نـه شـته ،څـوک پـه پټـو سـترګو او وازه خولـه ددغـه نـاوړه وضـعې او نـاوړه شـرایطو د ملاتـړ پـه خـاطر چیغـې ووهـې او خپـل کـومې وشـلوي.زمـونږ داخلـي او خـاریجي «دوسـتانو» تراوسـه پـورې د وضـعې پـه خرابولـو او خپلـو خیـانتونو کـې هیڅکلـه لاس نـه دې نیـولې او کمـې یـې نـه دې کـړې ، ښـه بـه داوي

د افغانـستان او جهـان ننـنۍ وضـعه پـه دقـت سـره و ارزول شـي. وروسـته لـه دې هـره ګـړۍ تـأخیر بـه، ددغـه وضـعې د خرابېـدو ابعـاد د هندسـي تـصاعد پـه تناسـب نـور هـم ترینګلـي او لـه تحمـل څخـه وباسـي. دا بـه حماقـت وي ،کـه پـس لـه دي هـم څـوک د وضـعې د خرابېدو او ددې نړۍ د تباهۍ مسئولیت په غاړه اخلي !

نـن چـې ټولـو نړیوالـو د امریکایـانو سره یوځـای ، چـې یـو تـر بلـه د شـرم او رقابـت مـسئله هـم تـر مـنځ موجـوده ده، دا وضـعه تـر دې حـده ورسـوله ، نـود امریکایـانو بـه پـه یـواځې ځـان څـه لـه لاسـه پـوره شـي ؟او هغـه هـم ،کلـه چـې د دایمـي اډو پـه جوړېـد و سره امریکایـان یکـه تـاز د میـدان او درقیـب څخـه د سـرګو د سـوي او شـرم مـسئله هـم پـه مـنځ کـې نـه اوسـي. نـو زه ټولـو اصـیلو افغانـانو او حتـا ددغـه نابکـاره ډلـې لپـاره د امریکـي ددایمـي اډو پـه جوړولـو کـې دخوښـۍ کـوم دلیـل نـه وینـم ! هغـه قـوانین چـې ملګـرو ملتونـو د بـین المللـي ذات البینـي سـولئیزو مناسـباتو او معـاملو پـه خـاطر تـصویب کـړي ، مـونږ د سـر پـه سـترګو او زړه پـه صـدق سره منـو او دهغـې مطـابق هـر لـرې او نـژدې هیوادونـو سره سـیالې معـاملې تـه حاضـر یـو. زور زیـاتې ، غیـر عادلانـه ، اسـتثماري او اسـتعماري معـاملو او سـود سوداګرۍ مناسـباتو لـه دود او دسـتور څخه ووځي.

افغـان لـه بـل افغـان سره د داخلـي وطنـي او اولـسي مـسایلو پـه جـوړ جـاړي کـې جـوړ راتـلای شي او کـه نـن نـه سبا مجبور دې خپلـو داخلـي ذات البینـي منـل شـوو قوانینـو او اصـولو تـه غـاړه کـېږدي . خـدای دې مـونږ د هغـه کـم اصـلو لـه شر څخـه خـلاص کـړي چـې نـه یـې مور معلومـه وي او نـه پـلار .نـن چـې افغانـان پـه شـعوري،علمي او اقتـصادي لحـاظ وروسـته پـاتې دي ، ملامتـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدغه د بهرنیانو ستر قدرتونه وو ، چې تل یې په مونږ جنګونه تحمیل کړي او یوه ګړۍ یې کار ،زیار او د وطن ابادولو ته نه یو پرېښي ، او زمونږ روشنفکران چې ترنن ورځې پورې د صنفي او قشري تشکل څخه عاجزاو لکه نن چې د حوادثو په ټېل ناټېل کې دناوړه استفاده جو مرتجع رول لوبوي ،تل یې په تاریخ کې دغه ډول رول لوبولې او تل یې عظیمه اولسي کتله په غفلت او په شعوري ذهني کدورت او تور تم کې ساتلې. معنا دا چې مونږ بېکاره یو او خپل د ښن او رسالت مونه دې ادا کړې. که غواړو او که نه ، که دا کار سخت دې او که اسان ،باید سرته یې ورسوو او ځانونه د سیالانو سیال کړو. خدای دې مونږ او تاسو ته همت او برکت را کړي.

پرېږده چې نړیوال ،افغانانو ته د احسن پاداش څخه د همیش لپاره منکر پاتې شي !

که مونږ سیال او سو ،همېشه خپل حق غوښتلې او لاس ته راوړلې شو.

دغرب ناکامه ستراتیژي، ناکام انجام ته ورسېده.

د دغه سیاسي ستراتیژۍ په هکله دغه ډول قضاوت هغه وخت وشو ،کله چې په افغانستان باندې د روسانو د خاینانه یرغل او د شرمه ډکې ماتې څخه وروسته ، امریکا د نړیوال مونیپولار سیاسي سیستم په محراق کې قرار ونیوه او د امریکې په مشرۍ ټول نړیوال کاپیتال ـ امپریالیستي نظام ،دافغانانو د عادلانه مبارزې په اړه د خاینانه سیاست لار ونیوله ،د افغانستان په څېر تاریخي هیواد او افغانانو باتورو خلکو واکې یې، چې په سیمه او نړۍ کې یې د برم او زړورتیا کیسي دسره امپریالیزم سره په ډغرو لا هم تودې او را ژوندۍ شوې وې ،دپاکستان غوندې بې بنیاده غیر فطري هیواد په لاس کې ورکړل ،چې نن هم په خپل ملک کې فاقد د سراسري نظام ، ادارې، حکومت ، قانون او انساني حقوقو پاتې دې ،او په ډېر جفاکارانه ډول یې د شرق او غرب ، کمونیزم او کاپیتالیزم ، روسي او امریکې ،کې جي بې او سي آی اې اوداسې نور ټول نړیوال لاینحله پرابلمونه د غم ځپلو افغانانو د سر نوشت سره غوټه کړل ، حال دا چې امریکا په حقیقت کې د ژینیو د پنځه فقرئیز تړون یو اځینۍ حکم هم ګنړل کېده. دغه عظیم بار افغان اولس د ملیونو شهید ،معیوب ،مهاجراود ملک د هرې لویشت ځمکې د تباهۍ په بیه په خپلو اوږو پورته ، شوروي اتحاد ،کمونیزم او نړیوال سوسیالیستي نظام یې رنګ اود نړیوال ازاد بازار سوپر ګلوبال اقتصادي نظام او نړیوالې مافیا لپاره لار اواره شوه. افغانانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره ددغه بې ساري قربانۍ او فداکارۍ په مقابل کې احسن پاداش داوؤ، چې افغان اولس د تور او سره امپریالیزم د ډلئیزو او غیر ډلئیزو وژنو وسلو په ګودامونو ،چې افغانستان ته محض دتخریب او افغان وژنې په خاطر راوړل شوې وې ،افغان دښمنه داخلي او خارجي ډلو ته یواځې پرېښودل شي ، چې د ګور د چینجو غوندې تر اخر کس پورې یو بل سره تباه او نابود کړي. خوکله چې ددغه بې رحمیو د اور لمن د دوی د خپلو هیواد والو له خوا په ټوله نړۍ کې خپره شوه او دهر کور تر دروازې ورسېده ، په اصطلاح د دوی د ترحم او هیو منیزم احساس بیا راژوندې شو ، چې څه ډول یوځل بیا دغه لا علاجه تو ره بلا د افغانانو په کور میلمه او دقربانۍ دغه سوړ نغرې بیاتود کړي.

همغسې چې د روم امپراطور د شعري قریحې د راپارولو په خاطر د روم د ښار سوزولو ته ضرورت وو ،د دوی د پخواني ویده سادیسم او اوسني جنوساید د راویښولو او پارولو لپاره هم یوې انګېزې ته ،یوې ناشونې ناروا ته یوه چاره سنجول په کار وو .سره ددې چې دوی دافغانانو په حق کې د هېڅ ډول ناروا او جفاکارانه دراماتیکو صحنو په جوړولو کې کمې نه درلود او پخپله د دوی ترهګرو او بنیاد ګرو هم د دوی په ملکونو کې ځیني زړه بوګنونکې نظارې او ننداري تکرارکړي ، خود نوي دینامیزم لپاره نوي پوتنسیال ته ضرورت وو چې دغه متحجر مغزونه یو ځل بیا د لاشعورۍ کور کورانه عمل تر مدهوشانه پوتنسیاله ورسوي. دغه عظیمه پېښه د ۱۱ / ۹.۲۰۰۱ نیټه وه چې حق یې په نا حق او ناحق یې په حق بدل او د بشري شعوري بلوغ په یویشتمه پېړۍ کې یې دغه د نادودو ناکامه سراتیژي ،یو ځل بیا په ناروا د افغان غم ځپلي اولس د سرنوشت پورې غوټه کړه. په تېرو لسو کلونو کې ددغه نا کامې سراتیژۍ په ناکامو هڅو او ارزونو زه ځکه نه غړېږم ، چې د هغې د عملي کولو ،سپیناوي او غلطو تعبیرونو په خاطر

د نړۍ ټولو هیوادونو په افغانستان کې مستقیم او غیر مستقیم ، بې ویزې او بې پاسپورته ، بې قېد وشرطه صلاحیتونو او دنړۍ د ټولو ډلئیزو رسنیو په واک کې لرلو سره حضور درلود او حتا زمونږ د داخلي بېګانه پرستوافغانانو په بې شایبه هڅو سره یې هم ونه کړې شول ، ددغه تور مخې ستراتیژۍ تورې رټې د زمزم په اوبو پرېمنځي.

امریکا خو لوی ملک دې ، لوی نظامي طاقت دې ، لوی علمي طاقت دې ،د نړۍ د ټولو اولسونو «ګل های سر سبد » مجمو عي کتله ، په میخانیکي او ارګانیک ډول په امریکا کې راټوله ده او تر ټولو لویه کلتوري کتله او مدني طاقت جوړوي ، دهیواد دننه اود نړۍ د خلکو ، قومونو او مختلفو قشرونو تر منځ سوسیال دموکراتیک عملي مناسبات تر بل هر ځای په امریکا کې پراخ ابعاد او د ژوند په ټولو ساحو کې د نړۍ دټولو خلکو سره عملي علمي ،منطقي متقابل هر اړخیز اړیکي ، تأثیر ، تأثر، اوپه پوره حاکمیت راکړه ورکړه یواځې امریکا لرلې شي. دامریکې اولسونه په دغه ډول مناسباتو او امکاناتو سره ،هیڅ ضرورت نه لري دتفوق او حاکمیت دساتلو په خاطر ، د نړۍ د اولسونو په مقابل کې، دجنګ لار غوره کړي. هغوې ددې کار لپاره ډېرې نورې لارې چارې ، منطقي او معقول امکانات لري ، چې هم دهغوی منطقي برلاسې او هم په نړۍ کې دعدل ،انصاف او ټولنیزو حسنه مناسباتو له لارې د امریکي او نړېوالو د سولئیز ګډ ژوند او پایښت شرایط تضمین کړي . امریکااو دهغوی انډیوالان باید د نړیوالې مافیا، دسرمایې د لیونیانو او د وسلئیز او جګړئیز وشرکتونو مشورې او هدایا ت ،چې غواړي دناروا او غیرقانوني حکومتونو له لارې او لسونه په خپل خاینانه واک کې وساتي ، ونه مني او دغه ناروا کبر او غرور ونه کړي. پخواني شوروي اتحاد چې په خپل وخت دغه کارته لاس وغځوه ، پایلې یې اوس ګالي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخ ګواه دې ، هرکله چې دافغانستان د ځمکنۍ بشپړتیا او سیاسي خپلواکۍ سر نوشت د جدي ګوابڼ سره مخامخ شوې ،افغان اولس تل د جګړه ئیز ډګر واک او اختیار په خپل واک کې نیولې او په ساتنه کې یې د نه بدلیدونکې تاریخي جبر په حېث ،حتا دخپلې اردو ،پولیس او بل هیچا ارادې ته غاړه نه ده ایښې ، دښمن یې قضایي جبر منلو ته اړ ایستې او د بل بدیل منلو ته چا نه دې اړکړې شوې. په افغانستان کې سیاسي وضعه ، عېني او ذهني شرایط همدغه حالت ته رسېدلې ، اولس به واک اخلي او دموجوده وضعې څخه به ملک ته نجات ورکوي ، که نن وي ، سبا یا بل هر وخت چې اوسي.افغان اولس همېشه په خپل ملک کې دامنیت اصلي ساتونکې وؤ او اردو او پولیس یوائې هغه وخت د امنیت له عهدې وتلې دې ، چې اولس یې ملاتړې وؤ .

هېڅوک نه پوهېږي ، چې دا دومره نړیوال اولسونه افغانستان ته د څه لپاره راغلي دي ؟ څه یې کړي او څه به وکولې شي ؟ ددوۍخپله او نورو ټولو افغانانو او نړیوالو ارزونه خو داده چې دغه ټول کسان د افغانانو له ارادې پرته په خپل سر افغانستان ته راغلي ، ټول ارزشونه یې له منځه وړي ، بې ګناه یې ملکي کسان په خپل سر وژلي او د امنیت ،بیا ابادونې او نور ټول شوني کارونه ناشوني ګرځیدلي دي.

نن په افغانستان کې هرڅوک ، که بهر نې دې او که داخلې ،ځانونه ټولواک او بېواک ګڼې ،هیڅوک د مسئولیت احساس نه لري ،خو هرڅوک د خورا ډېرو مهمو ملي مسایلو په باره کې په خپل سر د قضاوت صلاحیت لري اوحتا نیم افغانستان ، په یوه بهرني هیواد کې د بل بهرني هیواد نماینده او یا یوداخلې سیاسي بې سواده « د مثال په ډول دیوه لوی ولایت والي او یا هر عادي انسان» په پټو سترګو ، پوره بې مسئولیتۍ او احمقانه جرئت سره بل چاته بخښلې شي.زه نه پوهیږم په کوم حقوقي ، قانوني او یا بل ډول صلاحیت ؟ نو پاکستان، ایران

او یا نورملکونه به ولې په داسې بې صاحبه ملک نا حقه دعوې ونلري ؟او خصوصاً ، کله چې د خپلو متولیانو له خوا دې کار ته هڅول کیږي او بر او لر افغانان او حتا پښتانه او بلوڅ ، ، د ملګرو ملتونو سازمان ، امریکا ، انګلستان او نور چې بین المللي تعهدات او په افغانستان کې دا وخت دستر رسالت په خاطر حضور لري !

په داسې ناوړه وضعه او ناوړه شرایطو کې چې د ارګ په دروازه ، دملي دفاع او ستر درستیز دشعبې په درشل ، دجهادي دولت د جوړېدو د ستر جشن دنمانځنې په ورځ د جمهور رئیس ،لوی وزیر ، د ملي دفاع ، کورنیو چارو د وزیرانو ، د امنیت د لوی رئیس او نورو لوړ پوړو چارواکو تر منځ محلونو کې امنیت او دامنیت مسئول ذمه وار نه په سترګو کیږي او هرڅوک د پېښې له ځای څخه خپلې پښې سپکوي او منډې وهي،بهرني قوتونه یو ځل بیا افغانان او افغانستان داخلي او خارجي بې مسئولیته وسله والو ته دډلئیزو او غیر ډلئیزو انسان وژونکو او نړۍ ورانوونکو وسلو د ګودامونو په سر لاس ترلي پریږدي ؟

تاسې نه دي اوریدلي چې علامه اقبال لاهوري ویلي:

اسیا یک پیکر آب و گل است
افغانستان درین پیکر دل است
از کشاد او کشاد اسیا
از فساد او فساد اسیا

کله چې عراق هم دا ډول غیر مسئولانه تقسیمیده ، دفرانسې د باندنیو چارو وزیر وویل « دا خو د کیک ټوټه نه ده چې دا ډول تقسیمیږي ؟» زه دا وایم دا خو پاکستان نه دې چې که دانګلستان او امریکي همیشنې ملاتړ نه وي ، همدا نن به ټوټه ټوټه پروت وي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه نه پوهېږم ولې دپاکستان حکومت دا سوچ نه کوي ، کله چې دا ټول نړيوال قوتونه له افغانستان څخه په داسې نا امېدۍ سره ووځي ، پاکستانه ستا به له لاسه څه وشي ؟
دهيوادونو او اولسونو تاريخ معمولا په تير ،حال او راتلونکې پورې اړه لري . خدای مه که چې زه به د هند دلويې وچې د اولسونو کلتوري ،علمي ارزشونو او د هيواد دازادۍ په خاطر مبارزو ته په کمه سترګه وګورم ، خو تاريخي حوادث داسې پيښې شوي چې ددغه سيمې هيوادونو سرنوشت يو تر بله سره تړلي پاتې شوې او له نېکه يا بده مرغه ددغه ګډ سرنوشت جګړئيز دروند بار دتاريخ په حساسو شېبو کې د افغانانو په اوږو پروت وو او دغه سپيڅلي رسالت او دېن ته افغانان تر بل هرچا څخه زيات ارزش او احترام قايل وو . د تاريخ درسونه ډيرو کسانو ته معلوم او ډير کتابونه پرې ليکل شويدي ، چې تر هرچا دمخه يې بايدپا کستاني چارواکي ولولي او دتاريخ په ارزشونو او رازونو ځانونه پوه کړي . که پاکستان د يوې پېړۍ دننه شاته مخ اړوي ټول افتخارات يې په افغانستان ، افغانانو او هند پورې اړه لري ، چې د خپلوبې سنجشه کړو وړو او کم بختۍ له مخې دواړه خپل نه پخلا کيدونکې دښمنان ګڼي .زه تاريخ پوه نه يم او نه غواړم چاته د تاريخ درس ورکړم ، خو دومره ويلې شم ، چې دافغانستان له لارې هر يرغلګر اول دا جرئت نه دې کړې شوې چې هند خواته واوړي او په همدې خاطر د بحري لارې د کشف په هڅه کې وو ،او که کله چا دا نيت هم کړې ،نو کاري ګوزار تر هر چا دمخه افغانانو په خپل ټټر اخيستې اويرغلګر يې له خپلې خاورې پر شا تمبولي دي . خو که کله په دغه سيمو کومه ناڅاپي ټکه پرېوتې ،لکه چې دمخه هم ورته اشاره وشوه ، دغه رسالت ته د ډېرې وفادارۍ په نسبت ، په ټولو غمجنو شېبو کې افغانان تر هر چا دمخه ، داصلي حکم او وارث په څېر

د هرې سيمې په دفاع کې دريدلي دي (د سلطان محمود غزنوي ،لوديانو ، شېرشاه سوري ،هوتکيانو او ابداليانو تاريخ ته دې نظر واړول شي).
پاکستاني دولتي چارواکي دې په دې باره کې فکر وکړي چې پاکستان څه ډول جوړ او په حقيقت کې څوک تر اوسه دغه بار په اوږو وړي ؟ د هند دلويې وچې له اولسونوسره دافغانانو ذات البيني مناسبات همېشه حسنه او دمتقابلو ګټو او تفاهم په منطق ولاړوو . هريو د بل د خوښۍ او بدو ورځو له حالاتو څخه متحسس او متأثروو او يو تر بله سره په ښو او بدو وروځو کې يو دبل ملاتړ ګرځيدلي دي .يواځې هغه وخت چې د غازي امان الله خان د استقلال د اعلان په وخت کې ټول هندوستان د افغانو په ملاتړ کې راپاڅېدلي وو ، افغانان يې هېڅکله نه شي هېرولې .
مونږ دداسې تاريخي حقيقت شاهد هم يو ،کله چې شاحسين صفوي د شاه محمود هوتک په مقابل کې ماتې وخوړه او شاه حسين صفوي وروسته له ديرش کلنې پادشاهي څخه خپل تاج د پنځه ويشت کلن شاه محمود په سرکښيښود اود ملک واک او خزاني يې هغه ته وسپارلې ، شاه محمود هم په ډير احترام د هغه په مقابل کې پاڅېده ، هغه ته يې د پلار خطاب وکړ او وعده يې ورکړه چې بې د هغه له مشورې به څه نه کوي او د هغه دکورنۍ لپاره يې داستوګنې او ژوند ټول مناسب شرايط برابر کړل.
طهماسب چې دپلار د تسليمۍ په وخت کې له اصفهان څخه په تېښته بريالې شوې وو ، ځان يې د ايران پادشاه اعلان کړ .خوايرانيانو چې ترې ښې خاطرې نه درلودې ، ملاتړ يې ترې ونه کړ نو مجبورشو ترکانو او روسانو څخه وغواړي چې د غربي او شمالي ولايتونو په بدل کې افغانان د ايران له خاورې څخه وشړي او دسلطنت واګې دده په لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ورکړي . ترکان او روسان هم په خپلو منځونو کې موافقې ته ورسېدل او دغه ځمکې يې په چټکۍ سره په خپله ولکه کې ونيولې .په دې وخت کې چې شاه محمود د ۲۸ کلونو په عمر وفات او په عوض يې مير اشرف سپهسالار د جرګې لخوا د پادشاه په حېث ټاکل شوې وو ، خو کندهار ته داسې خبر رسېدلې وو ،چې شاه محمود د مير اشرف له خوا د خپل پلار د قتل په بدل کې وژل شوېدې ، نو ځکه د کندهار او شاه اشرف مناسبات خړپړ وو .تردې وروسته د حوادثو جريان مير غلام محمد غبار په « افغانستان در مسير تاريخ »(۳۲۹ ــ ۳۳۱ مخونه) کې دا ډول ارزولې دې.

[در طی این اقدامات داخلی ،شاه اشرف دقیقاً حرکات دولت های عثمانی وروسیه را نسبت به ایران مراقبت می کرد .چون قوای عسکری شاه اشرف در طول جنگ های داخلی تقلیل یافته بود و قطع روابط با قندهار فرصت تلافی این کمبود نظامی راسلب کرده بود بناچاربا قوت قلیل دست داشته خود میساخت و در قضایا سعی میکرد کار به تدبیر وسیاست انجام گرفته و احتیاج به استعمال اسلحه نیفتد .لهذا شاه اشرف در۱۷۲۶ توسط نامه وسفیری (عبدالعزیز)به عنوان دولت ترک از دوستی واخوت اسلامی و مذهبی و احترام نسبت به خلافت مطاع اسلامی حرف زدو ضمناً تخلیه ولایات غربی ایران را از سپاه عثمانی تقاضا کرداما دولت ترک نه اینکه به چنین پینهاد وقعی نگذاشت بلکه به شاه اشرف پیشنهاد تخلیه ایران و تسلیم تخت به شاه حسین صفوی نمود ، این پیشنهادترک با سوقیات بزگ نظامی بدرقه میگردیدو شصت هزار سواره و پیاده عثمانی با هفتاد توپ بزرگ در زیر قومانده احمد پاشه والی بغداد و حسین پاشه والی موصل و جنرال عبدالرحمن به استقامت اصفهان حرکت کرد .

شاه اشرف که وارد مرحله قاطع شده بود لهذا شاه حسین صفوی ره بدون لزوم بکشت و با قشون مختصر اما محکم افغانی بمقابل اردوی ترک برامد.تلاقی هر دو سپاه در سال ۱۷۲۶ در بین راه اصفهان و یزدواقع شد ،این جنگ که در تاریخ برای بار اول بین یک قوت افغانی و دولت ترک عثمانی بعمل آمدبرای دولت هوتکی اهمیت حیات و ممات را داشت زیرا اگر سپاه افغانی مغلوب میشد تلافی آن ممکن نبود در حالیکه قشون ترک در عقب خود دولت بزرگی استاده داشت.
جنگ اغاز گردید و حملات برق آسای سواره ً افغان در طی چند ساعتی آن اردوی بزرگی در هم شکست ،توپخانه عثمانی پنجاه توپ از دست داد وسواره وپیاده ُ ترک ۱۲ هزار کشته در میدان جنگ گذاشت و فرار کرد ،این شکست بقدری ناگهانی و شدید ی بودکه تمام لوازم و ذخایر و سامان اردوی ترک جابجا ماند .
شاه اشرف با وجود چنین فتح بزرگی،تدبیر را از دست نداد و بدون اسلحه تمام غنایم جنگی رادر عقب اردوی شکست خورده ترک فرستاد ، وتوسط اعزام سفیری بنام اسمعیل در سال ۱۷۲۷ به دولت ترک پیام داد که ما با ترک ها برادران هم دین هستیم و مال برادران بر ما حرام است ،ما احترام خلافت اسلامی را بر خود واجب میشماریم ،وبا برادران ترک جنگ نی بلکه صلح دائمی میخواهیم....
شاه اشرف که افراد کاری عسکر وافسر خود رادر جنگ بزرگ با دولت ترک و جنگهای داخلی دیگر از دست داده بود مجبور شد که با استخدام قشون از داخل ایران بپردازد و جای تلفات وارده را پر کند .. ..،واما بعد ها در جنگهائی که با نادر افشار بعمل امدعساکر ایرانی شاه اشرف در مقابل عسکر نادر افشار جنگ نکرده و میدان حرب را ترک گفتند .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاه اشرف سپاه خود را برای در هم شکستن قوت جدید الظهور داخلی (نادر افشار)نګهداشت ، وعجالتاً ګذاشت که نادر افشار و شه طهماسب و فتح علی خان قاجار بولایت خراسان کنونی تاخت وتاز نمایند ،و خود متوجه دولت روس ګردید که در شمال ایران مسلط بود و طبق معاهدهً شه طهماسب ،خود را مالک قسمت مهمی ایران میدانست. در جنګی که در محل « رود سرد»بین قوای سیدال خان و جنرال « ارلوف »واقع شد قشون افغانی غالب و ارلوف طالب مصالحه ګردید .شاه اشرف با روسیه از در مذاکرات سیاسی داخل شدو در سال ۱۷۲۹ با آن دولت معاهدهً ببست که از سنګیني معاهدهً شه طهماسب مقداری زیاد کاست....]

په دې ډول افغاني سر لښکرو په خپل نظامي درایت او مهارت سره کولې شول کم قوتونه د دښمن په مقابل کې داسې استعمال کړي چې کم تلفات او زیاتې بریاوې لاسته راوړي او حتا د جنګ په مشکلو شرایطو کې هم د دښمن او ګاونډي هیوادونو په مقابل کې انساني ، اسلامي او افغاني منل شوو ارزشونو ته وفادار پاتې شي. په پورتني بحث کې ، مونږ ولیدل چې ،ایراني چارواکو د افغانانو په مقابل کې د ترکانو او روسانو سره څه ډول د خپلو اولسونو او ملکونو په بیه پټې دسیسې جوړولې ، خو افغانان برخلاف په دغه ملک کې د اداري حاکم او وارث په حېث د هغوی ملکونه د پردیو د تسلط څخه ازاد او په ډېرو ناوړو او مشکلو حالاتو کې هم انساني ، اخلاقي او اسلامي کراماتو ته وفادار پاتې کېدل او دښمن یې حتا د جنګ په شرایطو کې هم له خوږې ګوتې نه نیوه.

نن چې پاکستانې سلف د ټولې نړۍ دهیوادونو په مټ ، نه د ځان او نه له پاکستان سره مرسته کولې شي ،هم یې ځان ، هم یې پاکستان او هم یې ټول نړیوال په ناوړه نا مصئون حالت کې واقع کړي او دنړۍ په ګوتې

ګوتې کې مرګ او درد د هرچا په کور میلمه او پخپله هم لکه دموږک غوندې د تیښتې لارې لټوي او پاکستان هم لکه د موزیګې شلېدلې کټ ، چې پیاړمه یې ټینګوي ، بازو یې ځینه. افغانان او په خاصه توګه پښتانه او بلوڅ، چې د پاکستان سره دخپلو حقه حقوقوپه سر دعوه دنګله لري ، سیال خلک دي ،هیڅکله یې پاکستان له خوږې ګوتې نه دې کش کړي او نه دمشکلاتو په وخت کې له چا څخه کسات اخلي. که دا کار یې کولې ،نو ډېر ښه فرصتونه به یې له لاسه نه وې ورکړي. پښتانه هیڅکله په کسات اخستلو عجله نه کوي او اصلاً ددې کار لپاره به ضردرت هم نه وي. ستاسې متولیانو لا پخوا د خپل نظام د پاینښت ټول ارزشونه او اساسي عناصر له لاسه ور کړي او دا یو طبیعي قانون دې چې په داسې حالاتو کې هره پدیده چې اوسي په زوال محکومه ده .نو نن که دنړۍ ټول هیوادونه په غم ځپلي افغانستان کې راټول شوي او په حقیقت په ناروا سره ستاسې د متولیانو او ستاسې په ملاتړ کې ولاړدي ټول په زوال محکوم اودا هم یو منل شوې حقیقت دې چې د هرې یرغلګرې امپراطورۍ لمن له افغانستان څخه ټوله شوې ،ستاسې متولیانو سره یوځای دغه ټول نړیوال ایله جارې هم په زوال محکوم او لکه دنورو پخوانیو یر غلګرو په څیربه په تیښته له افغانستان څخه ووځي. پریږدۍ چې دغه ویاړ هم په تاریخ کې د افغان په نوم ثبت او پریږده چې نړیوال هم په نړۍ کې دنړیوال عدل او انصاف دانقلاب منلو ته حاضر شي.

ایا په داسې موقع کې د افغانستان په کلیو او بانډو ،سمه او غر د راکټونو بارانونه ، انسان او حیوان وژنه پخپله پاکستان ته خاینانه ، بې شرمانه او احمقانه نه ښکاري ؟

په نوکر او په چاکر او پهره دار * خزانې خپلې ساتلې شي سرکار
خو دعام نفرت نه ځان ساتلې نه شي *په طوپونو په ټانکونو زرهدار

« الفت»

دوهم بن ، که د لومړي بن،
دبې بنیاده پېل ناکامه پایلې؟

د یویشتمې پېړۍ دلومړۍ لسیزې په زماني مقطع کې ، نړیوال ګلوبال تاریخي دینامیز م ،دتېرو تاریخي پېښنو په څېر، د افغانستان د پېښنوپه ټېل ناټېل کې ، پښه پرځای (چپرځای) پاتې شوې اوکه د عراق او کویټ ترمنځ شخړې لپاره ، دامرېکې په مشرۍ یواځې ځوهیوادونو بسنه کولې شوه ،د افغانستان د پېښنو په خاطر نړیوال بغاوت ، بلوا او سوق الجیش هم د خپلو ناکامو پایلوپه مسیر کې ناکامه سرکونډۍ وهي . داچې ددغه ډول ناکامه غونډو ناکامه هرارشي (تسلسل)، ولې دالمان د اتحادي جمهوریت پخوانۍ پلاز مېنې ، بن څخه پیل او ولې دوباره په همدغه مقام کې د خپل ناکام انجام مهر پر خپله کړنلاره او تګلاره مني ،بې دلیله او بې بنیاده او تصادفي پېښه، نه ګڼل کیږي . المان په اروپا کې ، په ټولنیز او اقتصادي لحاظ خورا مقتدر هیواد دې او المان له ځانه سره لرل ، داروپااو ناتو د ځانه سره د لرلو په معنا دي. سره ددې چې ، په دوهم نړیوال جنګ کې د المان له ماتې څخه وروسته ، په جنګونو کې دالمان

ګډون ، دهغه په قاموس کې وجود نه درلو د او داسند د المان لپاره غوره دلیل ګڼل کېدې شو ، خو دټولو خبرو سره سره ، دغه کار ته اړ ایستل شو او دافغانستان پرضد نړیوال بغاوت د نړیوالو له خوا ، له همدغه ځایه پېل ، خو ډېر زر دټولې نړۍ پر ضد ، د نړیوالو په بغاوت او سوق الجېش بدل شو . ددې کار دلیل دا وو ،چې دغه غورځنګ د یوه داسې نړیوال سازمان له خوا پېل شوې وو ،چې د ټولو نړیوالو په وړاندې یې شومې موخې لرلې او دحتمې ناکامۍ بنیادي دلیل یې د سرمایې په ناپایداره او بې بنیاده بنیاد باندې د ډډې لګولو په دلیل ګڼل کېدلې شي . د تاریخ په اوږدو کې ، افغانستان همیشه د نړیوالو د جفا ، ظلم ،او ناروا سره مخامخ ، دکار ،زحمت او ابادۍ لپاره چا فرصت نه دې ورکړې او همېشه غریب ملک پاتې شوې ، خو دخپلو سرشاره طبیعي منابعو ، نه ختمېدونکې انساني مورالي پوتنسیال اود خپل هېواد او اولس سره دسر ،مال او اولاد د قربانۍ تر کچې د افغانانو فداکاري او استقامت له کبله ،افغانستان تل خود کفاء ، ازاد او دبرم ،حېثیت او وقاره ډک هیواد پاتې شوې او پاتې به وي. نن چې دنړۍ ټول سوق الجېشي طاقتونه د افغانستان په وضع الجېش او جنګي تیاتر کې سره راټول او غواړي ، خدای ورکړي طبیعي او فطري ټول ارزشونه یې بې ارزشه او په اصطلاح ترې غصب کړي. څومره ساده لوحانه ! دغه ډېر « هوښیار » اولسونه ،په دې ساده حقیقت هم نه پوهیږي ، چې فطري استعدادونه او ارزشونه چې د چا د ایمان ،وجدان او شرف جز لاځه ، بلکه ، بنیاد جوړوي ، څوک په جبر له چا څخه نه شي اخستلای او دهر اولس ابدي ارثي زیرمه او بنیاد جوړوي . څومره احمقانه دوۍ په افغانستان کې ددغه کار لپاره راټول شوي او که سل او زر د بن او نورو په څېر بې بنیاده کنفرانسونه جوړ کړي ، بیا به هم په خړو سترګو لکه پلرونه او نیکونه چې یې له افغانستان څخه وتلي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی به هم ووځي. دوی ، دي حقیقت او واقعیت ته هم نه متوجه کیږي ،طبیعي مقناطیس ، که هر څومره په وړو ټوټو ووېشی ، مقناطیسي خاصیت او صفت ترې څوک نه شي اخستلای. حقایقو او واقعیتونه ته غاړه ایښودل په کاردي ، مونږ منلي ، بل هر څوک چې وي ، هم یې باید ومني !د دوهم بن په کنفرانس کې تش دنمایش خاطر له ۱۰۰ څخه زیاتو ملکونو د باندنیو چارو وزیرانو او نمایندګانو او د زرو څخه زیاتو رسمي او غیر رسمي نړیوالو نهادونو ،اشخاصو او افرادو راټولول به څه ګټه ولري ، کله چې حقایق او واقعیتونه پکې په پام کې ونه نیول شي ؟

هغه وخت ،چې سرمایداري نظام د کار ګري غورځنګ په مقابل کې خپل تاب او نسبي مترقي ماهیت له لاسه ورکړ ، له خپل طبیعي او فطري مسیر څخه، چې د کارګري غور ځنګ او تولیدي کمیت او کېفیت دوامداره او پایداره سولئیز روزل او پالل وو ، لار بدله او دبې بنیاده تورو پېسو اویا په بل عبارت د بې ارزشه او بې اعتباره تش په نامه ارزشي کاغذونود چاپولو له لارې یې د سرمایې په بې ارزشه ماهیت خېمه ووهله اود هغوی په آند ،البته چې د دکارت د فلسفې په تقلید ، چې غوښتل یې هندسه ،طب او نور ټول علوم د مادي ارزش څخه بې ارزشه او هر څه د متماتیکي معادلو په پوچ مشترک مخرج ودروي (چې البته متماتیکي معادلې هغه وخت قانونمند ارزش پېداکوي ، کله چې مادي پروسې او حرکتونه افاده کړي ،یعنې کله چې مادي ارزش ولري)، د سرمایې لېونیان هم غواړي دسرمایداري نظام څخه د کار ګري دوران جوړوونکي غورځنګ او تولیدي پروسو مادي ارزش په له منځه وړولو سره دغه نظام د ټولو مادي ارزشونو څخه بې محتوااو په خالي جیبونو نه یوائې دکارګري غور ځنګ او تولیدي پروسو په مقابل کې کودتا وکړي او ددغه تورې سرمایې په اکسپورت

(صدور)او معاملو سره د کارګري غورځنګ او تولید خلا ډکه ، خو په حقیقت کې ، ددغه لارې د ټولو اولسونو ،قومونو او حتا افرادو شخصي شتمنۍ غصب ،د هغوی په ټولوحقه حقوقو خېټه واچوي او ددې لارې خپل پارازیت شتون ته څو ورځې نور هم دوام ورکړي.حال دا چې په دغه اقدام سره ، دوی د خپلې تباهۍ په عمودي نزولي مستقیم مسیر قدم پورته کوي او په دې کار نه دکارګري غورځنګ او نه د تولیدي پروسې د کمیت او کېفیت خلا ډکولې شي او طبعاً ډیر زر به په وچه سپېره درینګه لګیدلو سره د خپل ازلي نهایي سرنوشت سره مخامخ شي.

هو !د سرمایې لېونیانو د خپلو غلطو محاسبو او احمقانه فکرونو له لارې ، چې « سرمایه نه وي ځان او جهان دې نه وي» ،احماقانه دځان او جهان د نژدې تباهۍ لار غوره کړې او سرمایداري پایداره نظام یې ناپایداره کړې او دسترو بحرانونو سرهمخامخ کړې دې. خو له نېکه مرغه الله لوی جهان ابدي کړې او دسلیم عقل او شعور خاوند ان د الاهي هدایاتو او احکامو سره سم د ځان او نړیوالو دهوسا او بسیا ژوند لپاره خپلو هڅو او هاندته دوام ورکوي اود ټولو اولسونو لپاره ګډ سولئیز خوشحاله ژوندغواړي. نړیوال ټولنیز سازمانونه ، بنیادي قانوني ،حقوقی او ډول ډول نور بشردوستانه انستیتوتونو پرهېزګاره متقي اومهرقي عقایدو پلویان ،چې ددغه غورځنګونو د مبارزي نه ماتیدونکې بنیاد جوړوي ، په حقه سره یې نني نړیوال خاین قوتونه د قضایي جبر له مخې دزوال د کندې په څنډه درولي ، چې باید حق ته غاړه کښیږدي ، خو دوی د سرمایداري احمقانه جنون په بنیاد خپلواخري ناکامه هلو ځلو ته لا نور هم دوام ورکوي او ټوله نړې او نړیوال د قطعي نابودۍ کندې ته کشوي. د همدغه ناکامه هلو ځلو په نتیجه کې نړیوال نظام په کل کې ، خصوصاً دنړیوال کمونیستي نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په رنګېدو سره ، د دغه کوږ بارد یو جانبه عطالت په نسبت خپل تعادل ،توازن او تناسب له لاسه ورکړې او دتل لپاره په نا پایداره پدیده بدل شوې دې. د همدغه جنون له مخې د سپتمبر د یوولسمې جنایتکارانه ناوړه پېښه رامنځته شوه ،بې موجبه او خاینانه شکل سره افغانستان او افغان اولس د هغوی د بعدي جنایتونو هدف وټاکل شو او د کروز راکټونو او B_ 52 ستراتیژیکو الوتکو د بې قیدو شرطه بمباریو هدف وګرځېده. په ډیر خاینانه شکل سره دخپلو شومو امپریالیستي اغراضو د پوره کولو په منظور په (لومړي بن) کې د قاطع خاین اقلیت په ګټه پریکړې وشوي ، ددموکراسۍ د پرنسیبونو ، دبشر د حقوقو د معیارونو ،د نړیوالو اولسونو د سولئیز ګډ ژوند د نړیوالو منل شوو ارزشونو او قوانینو او بشري جمعي اخلاقي ، شعوري ، وجدان او دېته ورته نورو سلو او زرو منل شوو اصولو او مقرراتو پر ضد خیانتونو په بنیاد په افغانستان کې د بعدي جناتونو د دوام په خاطر اولس او وطن ته خاین نظام یې حاکم ګرځولې او دا لس کاله کیږي چې هره ورځ په لسګونو او سلګونو بې ګناه کسان په دوامداره توګه زوروي ،کړوي او وژني.

دوی برعلاوه له دې ،چې له پخوا څخه د نړۍ په ټولو کنجونو کې غیر طبیعي او غیر فطري حکومتونه، لکه پاکستان ، اسرائیل او ډیر نور د نړۍ په ګوټ ګوټ کې ،دمنطقې د ژاندارم په توګه را منځته کړي او همیش د هغوی د بې قانونه ملاتړ له لارې د منطقې امنیتي وضعه تل ترینګلې ساتي . خپل او دخپلو پلویانو نظامي او استخباراتي اپراتیفي قوتونه د نظامي هډو په توګه د نړۍ په ګوټ ګوټ کې تیت و پرک ساتي او دهغوی په زور خپلې ناوړه ستراتیژۍ او ارزوګانې د نورو هیوادونو په خلکو په جبر تحمیلوي ، چې د همدغه موخو لپاره نن په افغانستان او منطقه کې هم حضور لري او دسولې په نامه غیر

عادلانه جنګونو ته دوام ورکوي ، د بیا ابادونې په نامه، په ملک کې اباده لوټه نه پریږدي ، د نظام دجوړلو په نامه ټول ارزشونه له منځه وړي او دمرستې په نامه د هر غریب له لاسه اخري مړۍ شوکوي.

په همدې منظور ټول نړیوال نظامي، استخباراتي ، شبه نظامي او ډول ډول نورو د شومو موخو ، نیتونو او شېطاني خواهشاتو ډلې ټپلې ،چې بې موجبه ،بې دلیله په خپل سر پرته د نړیوالو منل شوو اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره بې پاسپورته او ویزي، د امریکایي لیرې ویشتونکو راکټونو او الو تکو داتشي احضاراتو ، بمباریو او منطقه پاکۍ وروسته دافغانستان په سپېڅلي حریم راننوتلي ،نه هغه وخت داصیلو افغانانو لپاره د منلو وړوو او نه نن د منلو وړ ګڼل کېدې شي او نه په تاریخ کې دغه ډول یرغلګر قوتونه او دهغوی افغان غلامان چا په افغانستان کې ژوند کولو ته پرېیښې دي او حتا ډیر له هغوی څخه د شرمه په ډکه تېښته هم هر وخت نه دې بریالې شوې .نن هم نړیوال قوتونه په افغانستان کې ،د خدای د همدغه ډول قهر او غضب سره مخامخ او ښکېل پاتې دي. په افغانستان کې د هیچا دغه ډول وړۍ په شړۍ نه دي بدلې شوي او فکر نه کوم چې دموجوده ملکونو دغه وړۍ به هم شړۍ شي .

زه په افغانستان کې میشتو خارجي قوتونو ته په زغرده دا وایم ،چې افغانستان د غازیانو ،شهیدانو او واقعي وطنپرستوملي قهرمانانو هیواد دې. په دې هیواد کې سیال قومونه ژوند کوي او په کل کې یو موټې سیال افغان ملت جوړوي ، چې د خپلو غازیانو ، شهیدانو او ملي قهرمانانو په خاورو ،کارنامو ویاړي او هر اختر او برات او بلکه هر وخت وناوخت د هغوی په ببرغونو تجدید تعهد کوي ، چې د هغوی تاریخ به تر ابده ژوندې ساتي . نن چې بهر نې قوتونه غواړي مونږ لپاره د ځیني بېګانه پرستو ، مادي پرستو ، مقام پرستو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاینو افغانانو څخه مجازي قهرمانان ، شهیدان ،رهبران مشران او دې ته ورته څېرې او قوارې جوړې کړي ، عبثه خواري ده . همغسې چې هیوادونه او اولسونه د ویاړه ډک تاریخ او یا برخلاف دشرمه ډکه ماضي او سابقه لري ، ځانګړي کسان ،افراد او اشخاص هم ځانته د ویاړه ډک تاریخ او ماضي لري او همدسې ناکسان ، بې شخصیته او مختورن کسان داسې د شرمه ډکې سابقې لر ي ، چې د باشخصیته کسانو په حضور سره باید مجلسونه ، کور کلي او حتا وطن پریږدي ، ځکه په افغاني ټولنه کې دا ډول کسان باید چاته د سترګو د غړولو جرئت ونه لري.مونږ هیڅکله له دې څخه منکر نه یو ، دکومو ملکونو قوتونه چې په افغانستان کې حضور لري هم سیال خلک او په خپلو هیوادونو کې دخلکو په وړاندي په لسګونو او سلګونو متقابلو حقوقو ،وجایبو ،کار ،ژوند، وفادارۍ ، رښتیولۍ ، صداقت ، شهامت ، فداکارۍ او داسې نورو دښو کارونو تعهدات لري اودوی چې افغانستان ته په اصطلاح د بنیادي بیا ابادونې ، نظام ، نورو ټولو نهادونواو انسان جوړونې په خاطر راغلي ،او دغه ډول رسالتونه ، چې یواځې د صادقو ،وطنپرستو ملي کدرونوپه واسطه سرته رسېدلې شي ، ولې دوی په صادقو ،کار پوه او وطنپرستو انسانانو باندې اتکاء نه کوي او یواځې د خپلو شومو موخو د عملي کولو په خاطر موزیان ، ملي خاینان ، جنګي جانیان ، د مخدره موادو قاچاقبران ، مفسدین ،اختلاسګر او دېته ورته کسان ، چې پخپله یې هم هره ورځ په همدې ناوړه او دشرمه ډکو نومونو ستایي ، لټوي او د ټولو چارو سرنوشت همدغه خاینانو ته سپاري ؟ ایا دوی په رښتیا دا فکر کولې شي چې ددوی دغه د شرمه ډک اعمال د افغانانو او یا دهغوی د هیوادونو دواقعي وطنپرستانو ، بشر دوستانو د انظارو څخه پټ سرته رسیږي ؟ نه ! داولسونو له انظارو هېڅ عمل پټ سرته

نه شي رسېدلې او هغه ورځ لرې نه ده ،چې دغه خاینان به د خلکو د قضاوت محکمې ته راکش کیږي . دا کومه پټه خبره نه ده ،چې دوی دافغانانو غمیزه ختمول نه غواړي دا هم پټه خبره نه ده ،چې ۸۰ فیصده خیانتونه پخپله خارجیان کوي ، حقیقت دادې ،چې د دوی خپلې ټولنې په ډېرو لا علاجه امراضو او پرابلمونو کې ښکېل دي ، دوی قصداً غواړي ، افغانان چې نسبتاً یوه سپېڅلې ټولنه وه او هغه نړیوال چې په دغه مرضونو اخته نه دي ،خپلو لا ینحله پرابلمونو کې ښکېل کړي

نړیواله مافیا د خپلودموکراتیکو سازمانونو ، دبشر دحقوقو مبارزینو،او نورو بشري د خېرښېګنې ټولنیزو مسئولو مقاماتو او مربوطه ارګانونوپه وړاندې ددغه هر څه توجیه او سپیناوې نه شي کولې او په ډېره نژدې راتلونکې کې به تر هرڅه دمخه د خپلو خلکو د قضاوت محکمې حاضریږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاندې سرچینو څخه په ګټه اخیستنه:

۱ – په پښتو ژبه د قرآنکریم تفسیر (لومړی او دوهم ټوک) ،.
۲ـ سید بهادرشاه ظفر کا کا خیل «پښتانه د تاریخ په رڼا کې».
۳ـ میر غلام محمد غبار «افغانستان در تسیر تاریخ» لومړی او دوهم ټوک .
۴ـ مولانا جلال الدین محمد بلخي مشهور به مولانا «متن کامل مثنوی معنوی»
۵ـ مولانا جلال الدین محمد بلخي مشهور به مولانا «کلیات شمس تبریزی»
۶ـ الفت ګل پاچا «د الفت مرغلرې»
د شهرت ننګیال په زیار
۷ـ رحمان با با «کلیات»
د حنیف خلیل سریزه ، یادښتونه او ویپپا نګه
۸ـ پوهاند ډاکټر سید بهاوالدین مجروح «نا اشنا سندرې»
۹ـ پوهاند ډاکټر سید بهاوالدین مجروح «ځانځاني ښامار»
۱۰ـ حرکت سید شیر اقا «دعینیت فلسفه» ،لومړی برخه ،دملي دفاع وزارت مطبعه ، ۱۳۶۵ هجري ش. کال
۱۱ـ حرکت سید شیر اقا «ایرو دینامیک ،دینامیک پرواز» ،دملي دفاع وزارت مطبعه ، ۱۳۵۲ هجري ش.کال
۱۲ـ اقبال لاهوری «کلیات»
۱۳ـ روستا یار سید علیشاه معاون سرمحقق «جهان بې انتها» اندیشه های عرفانی حکیم سنایی غزنوی.
۱۴ـ اساسات روانشناسی اجتماعي
له روسي څخه فارسي ژباړه: دکتور یحیا یی
۱۵ـ محمد جعفر مصفا «انسان در اسارت فکر !»
۱۶ـ پی ییر آلن و دیتر کلی «حقیقت تجاوز شوروی بر افغانستان»
فارسي ژباړه:عبدالرحیم احمد پروانی.
۱۷ـ دیه ګو کوردو ویزو سلیک اس.هاریسون «پشت پرده افغانستان»
فارسي ژباړه : اسدالله شفایی.
۱۸ـ جنرال م. ا. ګارییف «افغانستان» زما وروتی جګړه.
په پښتو ژباړن : محمد طاهر کانې
۱۹ـ جنرال لیاخوفسکې «د افغان میړانه او غمیزه»
په پشتو ژباړن : محب الرحمن .

۲۰ـ ستر جنرال الکساندر مایوروف «په افغانسان کې رښتیا څه تیریدل ؟»
په پښتو ژباړن ډاکټر داود جنبش.
۲۱ـ سر اولف کارو «پښتانه (پټانز)»
په پښتو ژباړن : الحاج شیر محمد کریمي.
۲۲ـ محمد حسنین هیکل «ابوالهول او کمیسار»
پښتو ژباړه محمد اصف اکرام .
۲۳ـ دکتر مهدی بهار «میراث خوار استثمار»
۲۴ـ شجاع الدین شفا «تولدی دیگر»
ایران کهن ،در هزارهای نو
۲۵ـ سرو پالي رادا کریشنان او دلاس لاندې پوهانو ډله یي. «تاریخ فلسفی شرق و غرب» «لومړی او دوهم ټوک»
فارسي ژباړه: خسرو جهانداري.
۲۶ـ تاریخ فلسفه سیاسي «لومړي ، دوهم او دریم ټوک».
پازارګارد ډاکټر بهاء الدین .
۲۷ـ ویل دورا نت «تاریخ فلسفه»
فارسي ژباړه: عباس زریاب
۲۸ـ ویل دورانت.«لذات فلسفي .»
فارسي ژباړه: عباس زریاب.
۲۹ ـ حنا فخوري او خلیل جر . «تاریخ فلسفه در جهان اسلام»
فارسي ژباړه: عبد المحمد آیتي.
۳۰ـ ګي پلانتي ـ بونژور «هګل و اندیشهٔ فلسفی در روسیه».
فارسي ژباړه: محمد جعفر پوینده.
۳۱ـ گ. و. هگل «فنومنو لوژي روح»
ترجمهٔ فارسی:دکتر زیبا جبلی
۳۲ـ گ. و. هگل «عقل در تاریخ»
ترجمهٔ فارسی: دکتر حمید عنایت
۳۳ـ گ. و. هگل «دفلسفي علومو دایرة المعارف» په الماني ژبه
۳۴ـ در بارهٔ هګل و فلسفهٔ او «د مقالو ټولګه».
مجتهد ي ډاکټر کریم.
۳۵ـ اتین ژیلسون «روح فلسهٔ قرون وسطی
فارسي ژباړه:ع. داوودی
۳۶ـ اتین ژیلسون «نقد تفکر فلسفي غرب . از قرون وسطي تا اوایل قرن حاضر».
فارسي ژباړه: دکتر احمد احمدی
۳۷ـ لوسین گلدمن «کانت و فلسفه معاصر»

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارسي ژباړه: پرويز با بايی
۳۸ـ سپينوزا «شرح اصول فلسهٔ دکارت و تفکرات ما بعد الطبيعی
فارسي ژباړه: دکتر محسن جهانګيري
۳۹ـ دکترکريم مجتهدي «دکارت وفلسف او »
۴۰ـ مور تيمور جي. آدلر . ده اشتباه فلسفي:
فارسي ژباړه: انشا ء الله رحمتي .

۴۱ـ ګوهر الرحمن ګوهر « قرآن او ساينس» .
«لومړې ، دوهم ، دريم څلورم او پنځم ټوک »
۴۲ـ ډبليو. کي. سي. ګاتري « تا ريخ فلسفه ي يونان» (۱۵) افلا طون (بخش سوم)
فارسي ژباړه: حسن فتحي.
۴۳ـ فرويد ډاکتر زيګموند . «اصول روانکاوي باليني.
ټولوونکي او فارسي ژباړه: ډا کټر سعيد شجاع شفتي

۴۴ـ سر محقق محمد ناصر)ناصر ستانکزي « تاثيرات تغير ارزش پول در معاملات اقتصادي.»
۴۵ـ سرمحقق محمد ناصر (ناصر ستانکزي مطالعه و تحقيق وضع دموګرافي افغانستان.
۴۶ـ ډاکټر سيد ابو الفضل قاضي « شريعت پناهي »
حقوق اساسي و نهاد هاي سياسي.
۴۷ـ ډاکټر علي شريعتي روش شناخت اسلام.
۴۸ـ بهاءالدين خرمشاهي. قرآن شناخت (مبا حثي در فرهنګ آفريني قرآن) .

۴۹ـ ايان مک لين .«فرهنګ علوم سياسي آکسفورد»
فارسي ژباړه: احمد ي ډاکټر حميد
۵۰ـ محمد نادر ايوبي کندهاري « فلسفه.»
۵۱ـ فلسفي روسي قاموس کال ۱۹۸۷
د ای. ت. فرا لو ا تر نظر لاندي ډلي لخوا
۵۲ـ سياسي روسي قاموس مسکو ۱۹۸۳ کال چاپ
۵۳ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس « فلسفه ـ پوهنتوني چاپ » په الماني ژبه.
۵۴ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس « منتخبات » په روسي ژبه.
۵۵ـ ک. مارکس ـ ف. انګلس « کليات » په روسي ژبه.
۵۶ـ لنين. و. ای. « منتخبات » په روسي ژبه.
۵۷ـ لنين. و. ای. « کليات » په روسي ژبه.
۵۸ـ ګروميکو. آ « خاطرات » په الماني ژبه .

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

۵۹ـ ټولنيز شعور او دهغې ډولونه ، سياسي خپرونه ، مسکو ۱۹۸۶ .
دمقالو مجموعه ، دمختلفو ليکوالو له خوا ، په روسي ژبه.
۶۰ـ س. ب. کريمسکي او ف. اي. کوزنيڅوف «په نوې طبعيت پيژندنه کې د نړۍ ليد مقولي» په روسي ژبه.
۶۱ـ رضاداوری اردکانی « فارابی مؤسس فلسفهٔ اسلامی »

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library